ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\F\FLOS František_Flos František - Lovci kožišin.pdb

PDB Name: zdroj
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

František Flos

LOVCI KOŽIŠIN

Dobrodružný román ze života kanadských trapperů.

PRAHA 1964

Státní nakladatelství dětské knihy

I. BLOUDĚNÍ

1 Podloudníci

V posledním červnovém týdnu zakoušelo východní pobřeží Severní Ameriky projevy špatné nálady přírody. Atlantský oceán se snažil vysokými vlnami roztrhat břehy a mimoto vysílal nad chvějící se zemi těžké mraky, z nichž se snášel každou chvíli studený liják. Škarohlídové předpovídali druhou potopu světa.

V noci na 28. června bylo nejhůře. Z obyvatel města Philadelphie (Čti: Filadelfije) bdělo po půlnoci poměrně málo lidí. Těžké mraky se hnaly nízko nad zemí a tma zahalila nejen ohromné město, ale i přístav, takže elektrické svítilny na pobřeží osvětlovaly jen malé okruhy, ba i světelný kužel majáku se zdánlivě zúžil. Dávno umlkly varovné hlasy lodních sirén. Nikdo nevěřil, že by se po půlnoci a v tak husté tmě odvážila některá loď vplout do přístavu.

A přece asi ve dvě hodiny po půlnoci bdělé stráže zaslechly, že se do přístavu opatrně vplížila neosvětlená loď. A kdyby nebyla tak pekelná tma, zpozorovaly by, že tajemná loď byla očekávána na určeném místě. Jakmile na ní na okamžik zaplála červená a zelená světla, přirazilo k lodi aspoň tucet člunů. Šlo jistě o tichou a rychlou práci, při níž nebylo potřebí ani světla, ani mnoho řečí. Pět minut se tam pracovalo rychle a klidně, jen na jednom člunu bylo "mužstvo" jaksi rozčileno a hlasitěji se dožadovalo nákladu.

Náhle, jako když se zčistajasna zableskne, proťaly tmu světelné kužele reflektorů. Jako předlouhé prsty tápaly po černých vodách, až našly, co hledaly tajemnou jachtu, obklopenou čluny. Teď bylo, zřejmé, co se ve tmě dálo.

Bedny, koše, ale zvláště sudy a soudky, nahromaděné na přídi lodi prozrazovaly, jaké zboží jachta přivezla pod ochranou tmy a ošklivého počasí. Bylo to vzácné zboží: rum, koňak, víno, viska, slivovice, pivo a jiné lihoviny, v Americe velmi žádané, ale zároveň taky přísně zakázané.

Podloudníci okamžitě zanechali práce a pomýšleli na rychlý útěk.

Ale pobřežní policie také nelenila. Motorové policejní lodice letěly jako krahujci za kořistí. Tmavou nocí zazněly ostré signály. Světla na zakotvených parnících a plachetnicích poskočila do výše. Kužele reflektorů pobíhaly po čeřící se vodě a nemilosrdně osvětlovaly prchající čluny podloudníků. Nastala divoká honička a celý přístav se probudil. Rozpoutal se boj na život a na smrt. Ozývaly se střelné rány, hrozby, výhrůžky a nářky.

Podloudníci byli odvážní lidé a dobře věděli, že prohibiční zákon trestá nemilosrdně. Bránili se zoufale. Mnoho člunů bylo zajato, mnoho rozbito a převráceno, ale pohroma nestihla jen čluny podloudníků. Až teprve ráno obě bojující strany spočítají své ztráty.

Policie dostihla nejdřív člun, na němž pracovalo ono rozčilené a nespokojené mužstvo, jemuž se podařilo složit z jachty jen dva soudky. Posádka člunu byla sice překvapena, ale vzdát se nechtěla.

Na útěk nebylo ani pomyšlení. Bylo nutno bojovat.

Strážci brzy poznali, že polapili podloudníky zvláštního druhu. Světlo pochodní ozářilo půl tuctu pěkně oděných, sotva dvacetiletých mladíků. Ale protože lehkomyslní jinoši projevovali bojovnost bujných kohoutků, rozpoutal se brzy pěstní zápas. I když nikdo nepoužil střelné zbraně, přesto se bojovalo urputně.

Velitel pobřežní stráže vytušil, že se střetl spíš s nezkušenými ochotníky než se lstivými odborníky. Praví podloudníci by se buď vzdali, jakmile by jejich člun byl přitažen k policejní lodi, anebo by naskákali do vody v naději, že ve tmě uniknou. Avšak tito pošetilci se bránili i zjevné přesile.

Šest strážníků skočilo do člunu mladých podloudníků. Jejich obušky byly příliš krutou zbraní proti pouhým pažím. Mladíci ale neustoupili.

Snažili se vyrvat obušky z rukou policistů. Oba čluny se kymácely, div se nepřevrhly...

Zápas trval sotva několik minut, a přece již bylo patrno, že mladíci podlehnou. Už se bránili jen tři, když světlé tápavé prsty reflektoru osvětlily ošklivý obraz. Dva strážníci se vrhli na mladíčka asi sedmnáctiletého, který dosud obratně unikal ranám a železným pěstem strážníků. Také nyní se uhnul obušku letícímu na jeho hlavu. Ale obušek dopadl na jeho zdviženou paži tak silně, že mladík vykřikl a upadl na kraj člunu. Druhý strážník, který mohl raněného zachytit, se otočil tak nemotorně, anebo spíš úmyslně, že raněného mladíka srazil do vody.

V tom, jako štika ženoucí se za kořistí se ze tmy vynořil jiný policejní člun a zakroužil kolem zápasících. Na jeho zdvižené přídi stál muž v plášti. Když svítilna, kterou zdvihal vysoko nad hlavu druhý muž ve člunu, osvětlila vysokou postavu na přídi, zaleskly se zlaté prýmky čapky a knoflíky pláště.

U kormidla se choulil třetí muž.

"Dobře provedeno," pochválil velitel mužstvo, které skončilo zápas.

"Kdo velí na člunu?" otázal se hned vzápětí.

"Seržant Perkins, kapitáne!" hlásil muž v policejním člunu."

"Výborně, seržante! Obsaďte ihned jachtu! Zajatce vezměte s sebou a tu topící se krysu vylovte!" Mladík, sražený prve tak surově do vody se potopil, avšak teď se vynořil, aby se nadechl. Byl patrně dobrý plavec. Dva strážníci odhodili rychle pláště, aby se vrhli do vody, ale kapitánův hlas je zadržel.

"Zdá se, že je raněn. Ustupte, vylovím ho sám!" Oba čluny se posunuly asi o dvacet metrů dál, aby uvolnily cestu motorovému člunu. Kormidelník motorového člunu byl jistě chlapík.

Obeplul v oblouku oba čluny a nadejel plovoucímu mladíkovi tak těsně, že muž, který až dosud zdvihal svítilnu a nyní ji odhodil, jen poklekl a uchopiv plovoucího za límec a paži, jediným trhnutím jej přehodil přes okraj na dno člunu.

"Kapitáne," pravil muž, otíraje si ruce o nohavice, "myslím, že byl nejvyšší čas. Ten chlapík omdlel." "Rychle ke břehu, víš kam," poručil kapitán kormidelníkovi, a shýbnuv se nad vyloveného, zvolal: "Posviť!" Zatímco motorový člun ujížděl k pobřeží, skláněli se nad mladíkem dva muži. Ten však neprojevoval známek života.

Kapitán odhrnul z mladíkova čela kadeř hnědých vlasů a vlhkým kapesníkem otíral jeho pěkný obličej. Obloukovité obočí, tmavé dlouhé řasy, rovný nos, malá ústa a povystouplá brada tvořily velmi ladný a příjemný celek. Avšak kapitán teď především hledal i příčinu mdloby. "Nepochybuji, že se napil víc vody, než mu je zdrávo," bručel spíše pro sebe, "ale proto přece nemusel ještě omdlít. Ach, už to mám!" zvolal náhle, když se bezděčně dotkl chlapcovy levé paže. Mladíkova víčka se zachvěla a z jeho úst se vydral sten.

"Ubohý hoch, omdlel bolestí, když jsi ho přetahoval přes okraj člunu. Odřel si levou ploutev. Doušek koňaku ho probudí, vysvětloval kapitán, načež sáhl do náprsní kapsy a vytáhl z ní plochou lahvičku.

Když odšrouboval zátku, nalil si trochu tekutiny na dlaň a potíral opatrně čelo a skráně raněného. Tekutina příjemně čpěla a raněný po chvíli otevřel oči a vzdychl.

"Teď se trochu napijte, chlapče, a hned vám bude líp," pobízel kapitán.

Doušek koňaku působil vskutku blahodárně, mdloba zmizela. Ale když se mladík chtěl posadit, zaúpěl a klesl zase naznak. Zapomněl patrně na raněnou ruku, která ho při pohybu strašně zabolela.

"Ležte klidně," poroučel kapitán, "za chvilku budeme u hráze a tam vás postavíme. Myslím, že nohy máte v pořádku," dodal ještě.

"Nic mě nebolí, jen ruka," odpověděl mladík, "ale kdo jste, že se tak o mě staráte?"

"Spíš by se na to měl kapitán zeptat vás," řekl muž, který kapitánovi svítil, vím, že nejste z našich lidí, ale tuším, že jste pro nás pracoval, pane..." "Moji přátelé mi říkají Dan," odpověděl jinoch.

"To nám stačí, milý Dane," pravil kapitán. "Já jsem Richard. Jsme u břehu. Až vás vyneseme, zkusíme, jestli byste mohl jít."

"Ach ne," zvolal jinoch, "dovolte jen, abych se směl o vás opřít, vstanu sám." Kapitán se shýbl, položil si jinochovu pravou paži kolem krku, a objav jeho hruď levicí, zdvihl ho bez zjevné námahy.

"Držte se mě pevně, jen několik kroků do stráně a bude vyhráno," pobízel kapitán a potom, obraceje se ke svým druhům, řekl: "Na známém místě na shledanou! Kdybych snad nemohl hned přijít, napíšu vám. Pospěšte si!"

Muži zabručeli cosi v odpověď, člun odrazil a po několika vteřinách zmizel v temnotách. Jinoch se zatřásl chladem.

"Mohl byste mi, kapitáne, říci, kde jsme? Pochybuji, že dnes v noci najdeme na ulici taxík."

"Bylo třeba, abychom přistáli mimo přístavní hráz. Proč, o tom se snad dozvíte později. Teď však jde především o to, abyste byl brzy pod střechou a aby lékař ošetřil vaši ruku. Auto bychom skutečně marně hledali a jistě sám nechcete, aby nás svítání zastihlo na ulici. Bydlíte daleko?"

"Jen kdybych věděl, kde jsme, neobtěžoval bych vás, kapitáne."

"Vlevo na dostřel stojí nemocnice pro námořníky a vpravo stará mincovna," odpověděl kapitán.

"Výborně, kapitáne, už se tu vyznám. Pojďte, povedu vás!" Kapitán se tiše zasmál:

"Spíš bych měl vést já vás, milý hochu. Kdyby zase mdloba..."

"Ach, neposmívejte se mi, stydím se za svou chvilkovou slabost. Už jsem zase silný."

"Opravdu? Nepotřebujete, abych vás doprovázel?"

"Oho, oho, nesmíte mi uklouznout, milý kapitáne. Vždyť jsem vám dosud nepoděkoval za to, že jste mi zachránil život."

"Hleďme, na to jsem věru zapomněl. Musím však vaše díky odmítnout, pobřežní policie by vás byla taky vylovila."

"Pochybuji," řekl jinoch a náhle se zastavil. Pak pustil kapitánovu paži a zvolal: "Ale, kapitáne, proč mě nevedete do vězení? Pamatuji se, že jste poroučel mužstvu v policejním člunu."

"Vidíte, Dane, že muži dělají všelicos, co mladíčkové nechápou.

Předně nemají rádi, když jim někdo děkuje, a naopak zase rádi loví jinochy z vody přístavu a potom je vodí k tatínkovi, aby nenastydli."

"Je mi sedmnáct let a věřte, že bych se byl raději utopil," řekl mladík trpce a odvrátil se od kapitána.

"Nesmíte být hned tak zhorka nakvašen, milý příteli. Chtěl jsem jen odmítnout vaše díky."

"Dobře, poděkuje vám tedy můj dědeček, ale až ráno."

"Bohu díky, do té doby zmizím z povrchu zemského. Dědeček tedy a snad taky babička? To by mi dodalo! Ale kam mě to vedete? Nepůjdeme spolu přece na ranní návštěvu k panu starostovi? Je trochu časně na úřední hodiny."

"To ne, ale tady jsme už doma. Počkejte chvilku, probudím vrátného sám. Nerad bych zburcoval celý dům." Kapitán ustoupil z chodníku. Věděl, že starší městská čtvrť boháčů se spíš podobá Aténám za doby Periklovy než modernímu městu, i když dosud nikdy nevstoupil do takového "řeckého chrámu". Zatím jinoch zabušil na postranní dveře.

Po dvou minutách se Dan vrátil na chodník, a uchopiv kapitána za ruku, prošel s ním mezi sloupy ke kovovým dveřím, jež se před nimi otevřely. Uvedl hosta do předsíně, kde je očekával starý muž, oblečený v přepásané tunice a s velkou. svítilnou ve zdvižené ruce, jako zjev strážce z dávno zašlých dob.

Ostřílený kapitán byl překvapen, ale jen na okamžik. Poděkoval za pozdrav a klepl prsty na rameno vrátného. Pak spěšně řekl:

"Co vám řekl pan Dan, platí. Jestli ale zapomněl dodat, že potřebuje ihned lékaře, vezměte ctihodný muži plášť a nohy na ramena a běžte pro nejbližšího doktora a řekněte mu, že jde o zlomeninu. Provedete-li všechno tiše a rychle, připíše vám to mladý pán k dobru."

"Opravdu, Same, velmi se mi tím zavděčíte. Ale teď, kapitáne, dovolte, abych vám směl nabídnout odpočinek," dodal jinoch.

Z předsíně vešli na prostranný dvůr, uzavřený ze tří stran dvoupatrovými budovami, jejichž přízemí bylo obroubeno loubím. Mohutné sloupy nesly přečnívající první patro, takže kolem dvora vznikly široké, kryté chodby. Podle šelestu vodotrysku kapitán hádal, že uprostřed dvora leží vodní nádrž.

Dan se jistě úmyslně vyhýbal tomu, aby světlo prozradilo jeho pozdní příchod. Zabočil do levé chodby, otevřel třetí dveře a vtáhl svého hosta do pokoje, v němž ve vteřině zaplálo elektrické světlo. "Vítám vás, kapitáne, doma. Z mých čtyř pokojů si vyberte podle chuti, všude najdete pohodlí. Bohužel vám nemohu nabídnout ani poslední večeři, ani vydatnou snídani, ale jen čaj nebo kávu a zákusky," řekl jinoch, a uchopiv kapitána za ruku, vedl ho k lenošce.

"Ukažte mi, kde a jak vaříte čaj nebo kávu," odpověděl kapitán, "vařím strašně rád, a šálek něčeho teplého prospěje mým zkormouceným vnitřnostem. Vy ale Dane, se rychle umyjte a převlékněte, než přijde lékař. Nikdo se nesmí dovědět, kde vás potkala nehoda."

"A co má paže?" namítl Dan.

"Snažil jste se autem porazit strom. To je přece nejpravděpodobnější událost. A můj čaj může ještě chvíli počkat." Dan zmizel v koupelně a kapitán prošel třemi přilehlými pokoji, vkusně a bohatě zařízenými. Tapety na stěnách, záclony na oknech a koberce na podlahách souhlasily barvou i vzorem s nábytkem, takže prostorné místnosti působily uklidňujícím dojmem. Květiny, obrazy, vázy a sošky lákaly návštěvníkovu pozornost krásou a dodávaly příbytku veselé a příjemné zajímavosti. Druhý pokoj byla ložnice a třetí salón.

Kapitánovi se nejvíce zamlouval poslední hnědý pokoj s koženými klubovkami, se širokou pohovkou a důkladným psacím stolem. Prozkoumal i dvoje dveře, jedněmi se vcházelo do oblékárny a do koupelny, druhými se dalo vyjít na chodbu a pod jakousi arkádu, kterou si kapitán zítra prohlédne. Tu však uslyšel hlasy z předního pokoje. Rychle odhodil plášť, svlékl úřední kabát, a pohodiv oprýmkovanou čapku na pohovku, pospíšil, aby uvítal lékaře, jehož vrátný patrně zastihl v posteli.

Opravdu, příchozí byl lékař, mladý, asi třicetiletý muž, silný a rázný brunet. Stál uprostřed pokoje a dorážel na starého vrátného, aby ho dovedl k raněnému.

Dan a kapitán vešli skoro současně, i když každý jinými dveřmi.

A protože oba měli na sobě jen spodky a košile, utkvěly lékařovy zraky tázavě hned na kapitánovi, hned na Danovi a z jeho úst vyklouzlo bezděčné zaklení s otázkou: "Který z vás je vlastně raněn?"

"Dobré jitro, doktore," pravil Dan, "odpusťte, že jsem vás zavolal v tak nevhodnou chvíli, ale má paže," přitom si vyhrnul rukáv, "zpropadeně bolí." Lékař odložil brašnu a rychle přistoupil k Danovi. Asi píď nad loktem objímal Danovu paži široký pruh tmavě červené látky s modrozeleným okrajem. Paže silně otekla a byla jistě velmi citlivá, protože i dotek opatrných lékařových prstů působil Danovi bolest.

"Jak se to stalo?" ptal se lékař. "Bojím se, že máte zlomenou ramenní kost."

"Automobilová nehoda, doktore," vmísil se kapitán. "Postavil se nám do cesty tvrdohlavý strom. Já jsem šťastně vyletěl, kdežto příteli Danovi uvázlo křídlo." Lékař se ohlédl po kapitánovi a bezděčně pozoroval štíhlou, a přece statnou postavu mladého muže. Kapitán, útlý v bocích, a široký v prsou, nesl na pevném krku rázovitou hlavu jako dravý pták, který se rozhlíží po kořisti nebo větří nebezpečí. Jeho černé lesklé vlasy, bystré tmavé oči, krátké vousky, tenký rovný nos a hranatá brada podporovaly představu dravce, ale usmívající se ústa mírnil velitelský výraz a přísný vzhled.

Také Dan viděl teprve nyní kapitána a nedivil se, že si kapitán zjednal v noci tak rychle poslušnost.

Lékař odvrátil zraky od kapitána a prohodil:

"Vaše nervy, pane, jsou jistě znamenité, přece však vám radím, abyste si po přestálé katastrofě odpočinul. Tady mi stejně nemůžete pomoci."

"Rozumím, doktore, to znamená, že mohu jít. Na shledanou, Dane, jdu vařit čaj. Dobré jitro, doktore," dodal a odešel.

Jen ze žertu poslechl lékaře a převalil se na pohovku v hnědém pokoji. Ale když po chvilce zaplavila první příjemná vlna spánku jeho čelo a oči, nebránil se jí, a než se nadál, pevně usnul.

2 Bezpečný úkryt

Týdenní bouře se vyzuřila a na výroční den Petra a Pavla příroda uchystala lidem nejkrásnější překvapení. Na modré, jako čistě vymetené obloze vyšlo slunce, které rychle vysoušelo slzy z tváře uplakané země a zahřívalo nejen zkormoucené rostliny, nýbrž i kdejaký kamínek. Příroda miluje takové žerty a provádí je opravdu velkoryse. Ještě, včera nikdo nepochyboval, že není moci, která by zahnala spousty mraků, uhladila rozbouřené moře, probudila k životu chladem umořené rostlinstvo, vyvolala ze skrýší ptáky, motýly a brouky, ohřála všecky tvory a vrátila výbornou náladu miliónům lidí. A přece se to dnes všecko stalo a k tomuto veledílu stačilo jen několik hodin na úsvitě. Z věže katedrály sv. Petra a Pavla zvučely slavnostně zvony a jejich menší druhové z ostatních kostelů jim odpovídali.

Kapitán zaspal. Zaspal tak hanebně, že když ho probudilo klepání na dveře a podíval se na hodinky, zastyděl se sám před sebou. Devět!

Na kapitánovo vyzvání vešel sluha. Nejprve přál kapitánovi dobrého jitra a potom mu nabídl své služby.

"Děkuji vám," odpověděl kapitán, "když mi opatříte břitvu, obstarám si všecko ostatní sám. Především mi ale řekněte, jak se daří panu Danovi?"

"Děkuji vám, pane, za optání. Domnívám se, že se pánu Danovi daří dost dobře, protože vás prosí, abyste s ním posnídal. Všecky potřebné věci najdete, pane, v koupelně. Dovolil jsem si všecko připravit, dokud jste spal. Jmenuji se Pavel."

"Jste výborný muž, pane Pavle," řekl kapitán, usmívaje se, "dovršte však své dnešní pěkné činy a ohlašte panu Danovi, že za čtvrt hodiny si dovolím předvést mu ukázku, co všecko vypije a sní hladový člověk."

"Pan Dan bude jistě potěšen, pane!" Když sluha odešel, kapitán si doopravdy pospíšil, a než uplynulo dvacet minut, vstoupil vesele do Danovy ložnice.

"Ach, Dane," zvolat při vstupu, "promiňte, že jsem vás v noci tak zbaběle opustil... Vzpomínáte si, že mě lékař vyhnal? Ustoupil jsem jen na chvíli, avšak běda! Vůle k návratu byla dobrá, ale tělo bylo nemocno." "Neomlouvejte se, kapitáne," odpověděl Dan, ležící na lůžku, "včera jste pro mě učinil..."

"Ani slova a tom, milý hochu!" řekl kapitán, přistupuje k loži. "Týral vás doktor dlouho? Jak ta vypadá s vaší rukou?"

"Ramenní kost je zlomena, to je tak všecko, co si pamatuji. Nejhorší však je odbyto, dědeček ví všecko a nehněvá se."

"Fí!" zahvízdl kapitán. "Vida, na dědečka jsme zapomněli! Je to jistě výtečný dědeček, že se nehněvá. Ale u všech rohatých, nemyslíte Dane, že je na čase, abych se dověděl, u koho jsem vlastně spal?

Vždycky do toho něco přišlo, když jsem se na to chtěl zeptat."

"Všecko vám povím, ale až se nasnídáte, kapitáne. Moc se těším" na slíbenou ukázku, co dovedete." Na stole, přisunutém k lůžku, bylo již prostřena. Stály tu přiklopené mísy a vedle talířů ležely stříbrné příbory a řadily se košíčky s pečivem.

Právě vešel sluha a přinášel konvice, a když kapitán usedl, zeptal se ho, má-li mu nalít do šálku čaj nebo kávu.

"Nic, můj milý. Postavte konvici klidně na stůl, ochutnáme ode všeho a posloužím panu Danovi sám. Jíst vám přece doktor nezakázal, milý příteli?"

"To ne, ale už jsem snídal," odpověděl Dan a pokynul sluhovi, aby odešel.

"Dobré činy se mohou opakovat," prohlásil kapitán, "nalil jsem vám z každé konvice trochu, vyberte si a

vypravujte."

Kapitán měl hlad jako vlk a po kávě mu chutnala šunka, vajíčka, rybička a omeleta zrovna tak, jako kdyby právě začínal snídat suchary a čaj. "Tak, a teď když jsem v tamhle dobrém hotelu přidal k noclehu taky výbornou snídani, mám práva vědět, komu zaplatím za ubytování a za stravu," řekl kapitán, odkládaje ubrousek.

"Dědečka snad, kapitáne, osobně neznáte, ale jistě jste slyšel jeho jméno. Ludvík Hautaine (čti: Otén) je v městě dosti znám," pravil Dan.

Když se kapitán Richard divil, vždycky dělal, jako kdyby dlouze hvízdal: "Hautaine... fí... a to jste nemohl říci hned?"

"A co by se bylo stalo, kdybych se byl hned prozradil?" tázal se Dan.

"Máte pravdu, nic. Pro to že jsem se objevil, když už byla vaše ploutev vedví a vy jste se zrovna snažil vypít vodu z přístavu. Jména vašeho dědečka by jistě zastavilo všechny pochyby. Ale proboha, co jste vy hledal za tmavé noci v přístavu v tak pozdní noční hodině?

Co vás tam vábilo?"

"Lehkomyslnost, řekl dědeček a má pravdu," odpověděl Dan. "Zkoušky na universitě dopadly dobře, tak jsme s přáteli usilovně přemýšleli, jak bychom tuto událost oslavili. Nenávidíme starou tetku Prohibici (Spojené státy přijaly v roce 1917 zákon o prohibici, tj. zákon o zákazu čepovat veškeré lihoviny. Avšak odpor proti prohibičnímu zákonu rostl rok od roku, až v roce 1933 se proti němu vyslovila většina a zákon byl zrušen). A ne snad že bychom sami holdovali pití, ale proto, že zákon zakazuje pít alkohol a tím vlastně omezuje svobodu občanů a krutě pronásleduje odvážné podloudníky, kteří často nasazují životy, aby z daleké ciziny přivezli žíznivcům trochu zakázaného nápoje. Věděli jsme, jak nesnadno dopravují podloudníci své zboží na břeh, a proto jsme se rozhodli, že jim pomůžeme a přelstíme pobřežní stráž. Náš rychlý motorový člun by jim byl jistě uklouzl, kdyby nás stráže nepřekvapily. Patrně nás někdo zradil a stráže čekaly v záloze."

"Proč jste se tedy bránili? ptal se kapitán, který projevoval velký zájem. "Stihl by vás nepoměrně menší trest, kdybyste nekladli odpor. Váš čin by byl chápán jen jako mladické poblouznění."

"Proboha, kapitáne, snad si nemyslíte, že nás budou úřady stíhat jako odbojníky a jako zločince?" ptal se Dan.

"Velmi mnoho záleží na přímluvčích," odpověděl kapitán, "vaši přátelé jsou jistě uvězněni, a promluví-li z nich některý o vás, můžete očekávat návštěvu."

"Ne, ne," zvolal Dan všecek rozechvěn, "dědeček mi slíbil, že promluví s vlivnými osobami a před půlhodinou skutečně odjel. - Ale abych nezapomněl, dědeček vás prosí, abyste ho navštívil, jakmile se vrátí." Kapitán se na chvilku zamyslil. Kolmá rýha nad kořenem nosu se prohloubila, jeho tmavé oči hleděly do prázdna a jeho štíhlé prsty klepaly nervózně na desku stolu. Avšak jeho zamyšlení trvalo vskutku jen chvilku. Rty se mu zvlnily zas v úsměv, když řekl:

"Vsadím na tu kartu, milý Dane, a počkám na vašeho dědečka, a když se k vám nevrátím, myslete si, že jsem prohrál."

"Ach kapitáne, snad nechcete odejít?" zvolal Dan.

Kapitán se upřímně zasmál:

"Snad jste si nemyslel, hochu, že u vás zůstanu? Co bych tu dělal?

Proč bych tady lenošil, když mě jinde čeká tolik práce?" Dan se zarmoutil: "Odpusťte, kapitáne, jsem sobec a zapomněl jsem, že vás volají povinnosti."

Kapitán mávl odmítavě rukou, ale než promluvil, ozvalo se klepání na dveře a na Danovo vyzvání vešel sluha Pavel a vyřídil vzkaz, že Mr. (Mr. = mister, čti: mistr, pan - anglicky) Hautaine prosí kapitána Richarda, aby ho navštívil.

"Půjdu hned," pravil kapitán, "veďte mě, nevyznám se v domě. Snad se ještě vrátím, Dane, a kdyby ne... sbohem!"

"Na shledanou, kapitáne! Neomlouvejte mě, dědeček všechno ví a nadevšecko miluje pravdu."

"Já taky, milý Dane, i když musím někdy klamat," řekl kapitán s úšklebkem a vyšel za sluhou. Nyní při denním světle viděl, že jeho tušení, že rozlehlé nádvoří je vlastně jakési starořímské átrium (Římské atrium byl uzavřený dvůr s loubím. Uprostřed dvora byla veliká, ale mělká nádrž, plná čisté studené vody. Pod loubím a mezi sloupy stály sochy, sedátka a lehátka a všude bylo mnoho květin. Za horkých dnů bylo atrium nejoblíbenějším místem Římanů, zde také přijímali hosty, a protože atrium nemělo strop, bylo vzdušné a chladné), bylo pravdivé. Mramorové sloupy nesly na korintských hlavicích široké římsy a vlysy, ozdobené reliéfy a kresbami. Střed nádvoří zaujímala veliká nádržka, jejíž nízké mramorové obruby se zrcadlily v čisté vodě.

Uprostřed nádrže stál na umělé skalce krásný vodotrysk v podobě palmy, z jejíchž převislých listů tryskala voda v tak tenkých praménccích, že se zdálo, jako kdyby byla opředena stříbrolesklou pavučinou.

Kolem bazénu vyrůstaly z kamenných váz cizokrajné rostliny překvapující nádherou květů a obrovskými listy podivných tvarů. V každém rohu nádrže se skvěly ladné sochy dívek, vytesané z bílého mramoru a představující čtvero ročních období.

Čtvrtá strana atria nebyla uzavřena budovou, nýbrž bránou. Krásně tepaná mřížová vrata, zasazená v bráně, nebránila pohledu do zahrady, protnuté bílou cestou a hýřící především zelení, prostříknutou červenými, oranžovými a fialovými květy. To všecko viděl kapitán, když pospíchal za sluhou, který ho vedl do protější budovy.

Vešli do haly a kapitán spatřil mnoho květin a soch i dvojité mramorové schodiště, které se sbíhalo ve výši patra k široké plošině...

Schodiště bylo opatřeno bílým kovovým zábradlím, o něž se opíral starý pán, očekávající hosta.

Jakmile spatřil kapitána, popošel až ke schodům, a nabízeje mu obě ruce, omlouval se:

"Promiňte, kapitáne, že vás volám k sobě. Vím dobře, že jsem já měl přijít k vám, ale rád bych si s vámi promluvil v soukromí."

Kapitán přijal starcovy ruce, a ukláněje se, uctivě odpověděl:

"Vaše omluva, Mr. Hautaine, mě zahanbuje. Stačilo vaše přání, abych k vám pospíšil a byl vám k službám."

"Dan mě již poučil, že si nepřejete, abych vám děkoval, kapitáne. Prosím, vstupte!" Kapitán vešel do prostorného pokoje a byl překvapen. Všecka nádhera zůstala tam venku za dveřmi. Zde vládla jen milá jednoduchost. Bílé lesklé stěny, řady knih na sloupovitých otáčecích stojanech, jediný obraz mladého muže nad velkým tmavým psacím stolem, v rozích pokoje bronzové sochy na podstavcích, šedomodrý koberec na podlaze a dvě křesla, to bylo celkem všecko, a přece místnost nevyhlížela pustě.

Stařec přisunul křeslo k psacímu stolu, na němž ležela podložka ke psaní a kde se u zásuvek vršilo několik knih. "Kouříte, kapitáne?" zeptal se hostitel. "Posložte si podle libosti doutníkem nebo cigaretou a prosím, sedněte si sem vedle mne."

"Dnes jsem pozdě snídal a protože cigaretou obvykle doplňuji svou snídani, rád si vezmu," odpověděl kapitán, a když viděl, že starý pán sáhl také po cigaretě, podal mu zápalku. Prvních několik tahů za naprostého ticha poskytlo patrně starému pánovi dosti času, aby našel úvod k rozmluvě.

"Pozoroval jste někdy, kapitáne, dva broučky, kteří se náhodou setkali na pěšině?" zeptal se starý pán, oklepávaje popel do bronzové misky. "Jestliže ano, pak jste jistě viděl, jak se opatrně k sobě přiblížili, jak se nejdříve tykadly, potom předními nožičkama omakali, jak pochýlili hlavičky a potom se buď rozešli, nebo dále spolu putovali. Tak se patrně seznamují broučci, ale lidé to dělají podobně, omakávají se ovšem jen zrakem a sluchem, avšak neříkají si to. Vy studujete nyní mě a já vás, dopřejme si proto času." Kapitán se usmál a řekl:

"Jak si přejete," Richard si už starce pozorně prohlédl. Statná a poněkud těžkopádná postava se dosud neschylovala, ačkoli výrazný a vrásčitý obličej, bílý, po anglicku pěstovaný vous a osmahlé ruce s patrnými klouby prozrazovaly, že hostitel dosáhl sedmdesátky. Jeho vyklenuté čelo přecházelo v krátkou lysinu a jeho vypoukle skráně byly pokryty stařeckým chmýřím, jakým malíři rádi zdobí skráně světců. Husté obočí vrhalo stíny na oči, dosud bystré a zkoumající, ale vrásky u očí a váčky pod nimi věstily únavu. Silný nos, sevřená ústa masitá brada svědčily o pevné vůli a neústupnosti.

Starcovo pozorování kapitána Richarda trvalo déle. Bylo zřejmé, že se Mr. Hautatne snaží vyčíst z kapitánova vzhledu jeho povahu.

"Ačkoli si to nepřejete, kapitáne," pravil starý pán po delší odmlce, "přece vám vyslovuji díky za svého vnuka. Nedá se zapřít, že jste mu zachránil život. Ale nejen to. Tím, že jste mi přivedl raněného pošetilce, upozornil jste mě zároveň na nebezpečí, v němž se ocitli ostatní lehkomyslníci. A tak jsem mohl včas od nich odvrátit trest a ztrátu cti. Vaše jednání, kapitáne, bylo nezištné. Neptal jste se vůbec na jméno, a přesto jste zachránil tonoucího a dopravil ho do bezpečí, ba i o lékaře jste se postaral. Takový účet nelze vyrovnat pouhými díky.

Osud zkřížil naše cesty. Vyslovte jakékoli přání a bude splněno." Kapitán se usmál:

"Děkuji vám, Mr. Hautaine, za dobrou vůli a prosím vás, abyste mi popřál chvilku sluchu.

Nestačí vám přece, abyste mě jako brouček broučka jen zjevně omakal, ale rád byste jistě věděl, kdo jsem a především, jak a proč jsem se objevil v pravý čas na jevišti, na němž se odehrávalo ono drama. Vaší bystrosti jistě neušlo, že jsem falešný hráč, a přece z lásky k vnukovi jednáte se mnou jako s poctivcem. Tenhle úřední kabát, čepice a plášť v bytě vašeho vnuka přece dokazují, že jsem důstojníkem pobřežní stráže. A přesto jsem vašeho vnuka lstivě unesl ze spárů policie. Nevracím se na své stanoviště, jak bych měl, nejsem tedy tím, zač se vydávám."

"Kapitáne Richarde!" zvolal starý muž a povstal.

"Hned skončím, prosím jen o několik minut klidu." Stařec opět usedl a zamračil se.

"Nejsem už ani kapitánem," dodal host rychle, "protože nemám již loď. Má jachta byla včera polapena a zavlečena do doků. Jistě jste poznal podle mé výslovnosti, že jsem Angličan. Před třemi roky jsem poprvé přistál u břehů Ameriky a viděl jsem zdviženou paži sochy Svobody - pozdrav na přivítanou. Pospíchal jsem na západ, kde potřebovali rázné inženýry, protože odvážní průkopníci objevili v Kolumbii nové doly. Sletělo se nás bohužel příliš mnoho a doly byly mělké. Proto jsme je za tři roky vyčerpali. Nastřádal jsem si něco peněz a vrátil jsem se na východ, ale marně jsem hledal zaměstnání.

Teprve tady na východě jsem s hrůzou poznal, kolik mladých a schopných lidí marně hledá práci a jak je Amerika lhostejná k utrpení a bídě.

Hladoví vlci se srážejí do stád a lidé taky. Po čase jsem se spřátelil s několika druhy a založili jsme společnost. Najali jsme si jachtu a stali se podloudníky. Brzy jsme vydělali tolik peněz, že jsme si mohli jachtu koupit. Ale protože je podloudnictví velmi nebezpečné řemeslo, někteří členové odešli a vybrali si vklady. Zůstali jsme jen tři, a když jsme včera v noci ztratili všechen majetek a museli jsme prchat, uviděli jsme zápas. Musel jsem zasáhnout. Zkušený podloudník ví, že vlk vlka nehoní, a proto se podle potřeby sám promění ve vlka. Motorový člun a různé stejnokroje často pomáhají v nesnázích. A tak přestože jsme sami prchali, nemohl jsem dopustit, aby se utopil nebo byl zajat přítel, protože koho pronásledovala stráž, ten musel být našincem. To je všechno.

Váš vnuk mě upozornil, že milujete pravdu, řekl jsem mu, že já ji taky miluji, dokud nemusím klamat. Neměl jsem štěstí, abych našel poctivé zaměstnání, chopil jsem se tedy nepoctivého, ale trest přišel velmi záhy. Teď jsem ztratil všecko.

"A co teď?" vydechl starý muž a podíval se ostře na Richarda.

"Potřebujete peníze? Mluvte!"

"Potřebuji jen kabát a klobouk," řekl mladý muž, "a vyklouznu z vašeho paláce a vyhledám své druhy ve známé skrýši. Musím rychle zmizet z Philadelphie, protože by mě mohl některý strážník poznat.

Včera mě totiž vidělo moc lidí a můj žert se jim jistě nelíbil."

"To určitě," řekl Mr. Hautaine, "a taky nepochybuji, že podrobný popis vaší osoby už noviny roznesly po statisících daleko široko.

Uposlechnete-li mé rady, zůstanete zde. V mém domě nebude nikdo hledat nepravého kapitána."

"Ale co moji druzi? Čekají na mě!"

"Když mi prozradíte jejich skrýš, uklidním je. Několik vět od vás postačí. Obstarám dodání dopisu."

"Děkuji vám, Mr. Hautaine, a přijímám, protože musím opravdu získat trochu času. Jakou práci mi přidělíte?"

"Abyste zatím bavil mého vnuka. Velmi rád vás vystřídám, ale vím, že mládí tíhne k mládí a že si vás Dan velmi rychle oblíbil. Jistě vás už touženě očekává. Ale ještě něco, titul kapitána si zatím podržíte," dodal Mr. Hautaine, a vytáhnul z psací podložky list papíru, vybídl pokynem hosta, aby napsal dopis svým druhům.

Richard uposlechl vyzvání a načrtl rychle pět nebo šest řádků a podal otevřený list Mr. Hautainovi, ale stařec složil list nečtený, přikryl jej podložkou a pravil: "Bude doručen co nejdříve. Na shledanou!" Kapitán Richard se uklonil a vyšel. Starcovy zraky ho provázely, dokud nezmizel v protější budově.

Jakmile kapitán vešel do Danovy ložnice, zamával mu nemocný jinoch vstříc pravicí a radostně zvolal:

"Hurá, kapitáne, karta byla dobrá! Ale teď mi povězte, jak se vám líbí můj dědeček?"

"Je báječný. Myslím, že ho budu mít rád."

"Opravdu, kapitáne, opravdu? A mě taky trochu?"

"Jo, to ještě nevím, milý hochu. To se teprv ukáže, odpověděl Richard a zatvářil se tajemně.

Ale potom mladý muž a jinoch si stiskli pravice a smáli se jako šťastné děti.

3 Rodina Hautaipova

Kapitán Richard byl zjevným dokladem pravdivého tvrzení, že není nic snazšího, než si zvyknout na dobré bydlo. Z bezděčného hosta se stal člen rodinky, neboť v rozsáhlém paláci bydlel jen děd s vnukem a několik služebníků. Kapitán Richard bydlel pohodlně. Podržel si hnědý pokoj, a když ze salónu byla pro něho zřízena ložnice, byl velmi spokojen, protože sousedila s Danovou ložnicí.

Pro Dana byl kapitán nepostradatelný. Dědeček ho sice navštěvoval několikrát denně, ale nemocný jinoch, upoutaný na lože, toužil po stálé společnosti. Dopoledne mu kapitán předčítal zajímavé zprávy z novin, odpoledne mu četl zábavné knížky a časopisy nebo spolu hráli dámu, domino či šachy anebo si vyprávěli.

V prvním týdnu se dovídali z novin o nezdařeném pokusu podloudníků, ale zprávy byly velmi kusé, nejasné a brzy umlkly. O mladistvých pošetilcích nenašli ani zmínku.

"To je dědečkovo dílo," mínil Dan. Dědeček byl pro něho nejdokonalejší bytostí, nejmoudřejší a všemohoucí.

Kapitán Richard se bez vyptávání dověděl o všech členech Hautainovy rodiny všecko, co Dan věděl. U dědečka žije Dan od svého desátého roku a ke svým rodičům do Chicaga (Čti.: Šikágo) jezdí jen na prázdniny. Danův otec je bankéřem v Chicagu, matka je předsedkyní několika dobročinných spolků a jeho dvě starší sestry, Marie Ludvika a Klára Desiré, jsou už vdané a rovněž bydlí v Chicagu.

"Proboha, proč máte všichni francouzská jména?" ptal se Richard.

"Copak jsem vám zapomněl říci, že naši předkové byli kanadští Francouzi?" tázal se Dan, ale hned nato vypravoval dál: "Dědeček Ludvík se narodil v Manitobě na farmě pradědečka, jemuž náležely rozsáhlé pozemky, pšeničná pole, louky, pastviny a lesy. Dědeček měl čtyři starší sestry, bude to nějaká chyba v rodině, protože já mám jen dvě. A poněvadž byl pradědeček moudrý muž a předvídal, že by se jeho syn, jako nejmladší člen rodiny, musel podřídit starším švagrům a sestrám, poslal dvanáctiletého chlapce k příbuzným do Francie.

Tam chodil dědeček do škol, ale po domově se mu nepřestalo stýskat.

A tak když pradědeček zemřel, vrátil se milý Ludvík domů. O farmu se rozdělily dvě mladší sestry, dvě starší se odstěhovaly se svými manžely dále na západ a místo Hautainů panovali na farmě Hervéové a Maljeanové, kdežto Quizotové a Branchové (čti: Ervéové, Maltánové, Kyzótové, Branšové) postoupili dále na západ.

Tuším že až do Saskatchewanu, nebo až do Alberty. Dědeček to ví přesně, ale já jsem tyhle příbuzné nikdy neviděl, jen o nich někdy slýchám od otce, který se s nimi občas stýká. Dědeček obdržel svůj podíl v penězích, rozloučil se s hroby rodičů i s farmou a zamířil na jih. Zakotvil až v Chicagu, v městě, jež se zázračně rychle rozrůstalo.

Dědeček přišel se svými vědomostmi a s hotovými penězi v době, kdy se pozemky kupovaly za babku, avšak po nějakém čase se prodávaly za zlato. Z peněz se rodí peníze. Dědeček zbohatl. Když mu bylo šedesát let, opustil Chicago a přestěhoval se do Philadelphie, aby se mohl oddat svému zamilovanému koníčku - studiu starých národů.

Snad jen proto si zvolil Philadelphii, že mu město připomíná četnými budovami staré Atény nebo starý Řím. Teď je mu už šestasedmdesát. Svou babičku jsem ani nepoznal. Zemřela, dříve než jsem se narodil, a dědeček se již podruhé neoženil. Měl prý babičku velmi rád. Dovedu vás, až se uzdravím, do dědečkovy ložnice a ukážu vám babiččin obraz.

Podivíte se, jak byla krásná.

Tatínek mě nechtěl dát, ale dědeček nesnese odpor a poroučí celé rodině. Přesto je ale nejhodnějším člověkem na světě a já - já ho mám rád zrovna tak, jako dědeček má rád mě, a cítím, že patříme k sobě jako prsty na ruce." Když byl kapitán Richard takto poučen o poměrech rodiny, rozhodl se, že zůstane v domě pana Ludvíka Haultaina a vyčká vhodnou dobu, kdy bude moci bez nebezpečí uniknout z Philadelphie.

Dědeček denně nosil nemocnému vnukovi knihy a časopisy. Rozmlouvalo nich s mladými lidmi a ptal se jich, jak se jim knížky líbí. Vznětlivý Dan často pronášel ukvapené a chybné úsudky, zatímco kapitán Richard projevoval nejen dobrý vkus, nýbrž i správné názory.

Sešel sice z pravé cesty a jednal proti zákonům země, ale vrátil se k po čestnému životu. Návrat byl snadný, protože ho k podloudnictví dohnala jen bída.

Lékař těšil Dana, že jeho levice bude po uzdravení odolnější a pevnější, než byla před zraněním. Stejně tak bývá někdy i s lidmi, kteří zbloudili. Když se pak ale vrátí k poctivému životu a k pravdě, jsou morálně silnější a opravdovější.

To všecko pozoroval zkušený starý muž, ale neukvapoval se.

Kapitán Richard se nikdy nedověděl, jak Mr. Hautaine uklidnil jeho druhy, jak jim pomohl, takže nemuseli už nikdy provozovat podloudnictví a po svém bývalém druhu již nepátrali.

"Všiml jste si dědečkových knih?" zeptal se jednou Dan kapitána.

"Neměl jsem na to ještě moc času," odpověděl Richard, ale přesto jsem přece alespoň přečetl některé názvy. Zdá se, že Platón, Cicero, Homér, Ovidius Naso a Plutarch jsou jeho miláčkové."

"Přidejte Aristofana, Empedokla, Terentia (jména řeckých a římských spisovatelů, básníků a učenců) a kdoví koho ještě! Na jiném stojanu byste našel Shakespeara a Miltona a na jiném zase klasiky francouzské. Přestože se jeho dům podobá domu římskému, že jeho sluhové nosí tuniky, není dědeček podivín. Jistě jste už sám poznal, že v Americe je množství všelijakých církví a církviček, takže se v nich skoro nikdo ani nevyzná. Snad proto se dědeček přiklonil k nauce antických filosofů a snad proto tvrdí, že jediným dobrem je ctnost a jediným zlem špatnost a že všecko ostatní je lhostejné."

Týdny rychle míjely. Paže se uzdravovala, a když konečně lékař sňal sádrový obal a doporučil největší opatrnost, aby se Dan do raněné paže opět neuhodil, radovali se děd i kapitán.

Nebylo divu, že za těch několik neděl vyrostlo mezi mladými lidmi upřímné přátelství. Dan si Richarda nesmírně oblíbil, ale pohlížel na něj přece spíš jako na milovaného učitele než na staršího bratra, zatímco Richard, který si snad ani nebyl vědom své převahy, miloval Dana jako mladšího druha. Měl ho rád i pro jeho nadšení pro vše krásné a ušlechtilé.

Když za teplých červencových dnů sedávali všichni pod arkádami anebo se procházeli v zahradě, děd jim vypravovalo moudrosti dávných mudrců, kteří už před mnoha stoletími tvrdili, že na světě je nejkrásnější opravdové přátelství.

"Proč vám to říkám?" tázal se starý pán. "Jen proto, že vidím, že jste se stali přáteli. Jste ještě mladí a snad vám život poskytne příležitost, abyste své přátelství vyzkoušeli." Stařec netušil, že osud již připravuje tuto zkoušku...

V polovici srpna, když Dan byl již zdráv a pomýšlel na cestu do Chicaga, aby navštívil své rodiče, přiletěl telegram, který uspíšil přípravy. Stálo v něm:

Otec nezvěstný, přijeďte! Jsem bezradná.

Telegram odeslala a podepsala Danova matka.

Dan byl zprávou zdrcen, ale děd zůstal klidný podle rady svých milých starých filosofů.

4 Marné pátrání

Moudrý děd přidal k penězům i moudré rady:

"Milý Dane, musíš odjet do Chicaga, a to nejen proto, abys upokojil matku, protože uklidnit se musí každý sám, ale abys převzal některé starosti, které ji tíží."

"Myslel jsem, dědečku, že pojedeš taky," odpověděl Dan, připravuje si svá zavazadla.

"Ne, neopustím svůj dům. Jsem už starý a nenávidím železniční vozy. Požádal jsem však kapitána Richarda, aby tě doprovodil."

"A kapitán souhlasí?" zeptal se dychtivě Dan. "Ach, dědoušku, bude-li kapitán se mnou, nebude se mi tak stýskat." "Stařec se usmál, ale nevyslovil trpkou pravdu, že mládí rychle zapomíná.

Tu vešel kapitán a přinášel noviny, v nichž už byla zpráva o zmizení známého chicagského bankéře E. H.

Starý pán si zprávu přečetl, a odkládaje noviny, řekl:

"Nepochybuji, že zastihneš otce doma, milý Dane. Člověk přece nemůže zmizet beze stopy."

"Ledaže by pohřešovaný chtěl zmizet dobrovolně," mínil kapitán.

"Jak mi Dan vypravoval, trpí jeho otec nespavostí a nervózou. Někdy taky ztráta paměti zaviní, že se člověk ztratí." Odpoledne i večer rozmlouvali všichni tři o různých příčinách a nepředvídaných okolnostech zmizení Danova otce. Což jestli bankéř odjel na nějaké obchodní nebo soukromé jednání, jehož účel chtěl zatajit? Nebylo možno vyloučit ani neštěstí na železnici, srážku aut a zřícení letadla. V nynější době překotného spěchu hyne víc lidí, než jich umíralo v krvavých bitvách.

Mr. Hautaine byl nepřítelem překotného spěchu.

"Také my jsme vyznávali heslo, že čas jsou peníze," pravil, "ale rozuměli jsme mu jinak, než vy mladí. My jsme vyznávali. Využij každé hodiny, měj práci neustále před sebou, miluj ji a věnuj jí přiměřeně dlouhý čas a potom získáš peníze i dobrou mysl, ale zběsilým letem nezískáš nic. Jaký je v tom smysl, pospíchá-li někdo rychlíkem, autem, lodí nebo letadlem a potom po celé hodiny lenoší a lelkuje?

Lidé si nalhávají, že auto zabilo. Ne nikoli, ze sta nešťastných případů je devadesátkrát vinen šofér, protože jel příliš rychle. Nikdo na světě nemusí tak spěchat, aby ohrožoval lidské životy, svůj i cizí." Mladí neodporovali, ale cítili, že v jejich žilách proudí rychlá krev, která je pohání k letu. Záviděli holubu a vlaštovce a litovali, že jim na ramenou nenarostla křídla.

Takový je rozdíl mezi stářím a mládím.

Nazítří v deset hodin ráno odjížděli pan a kapitán Richard z Philadelphie. Vzdušnou čárou je Philadelphie od Chicaga vzdálena asi jedenáct set kilometrů, ale cesta vlakem je asi o třetinu delší. Rychlík však zaručoval, že mladí lidé dojedou do Chicaga před devátou hodinou večerní.

Americké železniční vozy jsou velmi pohodlné a cestování v nich je příjemné, ale Dan s Richardem předbíhali v

myšlenkách i rychlík. Ani Pitsburghu, kde se rychlík na několik minut zastavil, nevěnovali zvláštní pozornost. Když se ale již za večerní tmy řítil rychlík po břehu Michiganského jezera a tisíce pobřežních světel se shlíželo... ve vodní hladině jako tisíce hvězd, tu neodolali a přiskočili k oknům.

Neodstoupili pak od nich, dokud rychlík nezahřměl v chicagském Jižním nádraží.

A protože svůj příjezd oznámili telegraficky, čekalo už na ně před nádražím auto.

Druhý den v deset hodin ráno navštívil Dan svou matku, ale již za čtvrt hodiny se rozběhl pro kapitána Richarda, aby ho matce představil jako svého milého přítele. Po tomto doporučení byl kapitán velmi vlídně přijat. Mrs.(Mrs. - čti: misiz = paní - anglicky) Hautainová, velmi hezká, asi čtyřicetiletá paní, nehonosila se sice vysokou postavou, zato však byla všecka kulaťoučká, a její okrouhlý obličej projevoval mnoho dobroty a laskavosti, ale zároveň i neschopnosti rozhodně jednat. Dan i Richard si uvědomili, že tíha pátrání po zmizelém otci bude zcela ležet na jejich bedrech.

Odpoledne Dan navštívil obě sestry, vyptával se svých švagrů, jestli vypátrali otcův pobyt, navštívil právního zástupce rodiny i otcova osobního lékaře doktora Simona. Pak vyslechl ředitele banky a vyprosil si rozmluvu s muži o nichž věděl, že se stýkali s otcem buď jako jeho osobní přátelé, nebo obchodně. Avšak nedověděl se nic jiného, nežli že se otec již delší dobu stranil všech přátel, že nikoho nenavštěvoval, že všechny obchodní věci svěřil řediteli, ale že přesto denně přicházel do své kanceláře, kde sedával sám a odmítal návštěvy, a že dovoloval přístup jen řediteli a lékaři. Nejdůležitější bylo sdělení lékařovo. Doktor Simon byl dávný přítel rodiny a od studentských dob nejmilejší druh Danova otce.

"Váš otec, milý Dane," pravil lékař, "je velmi nemocen. V posledním roce se jeho nervová nemoc tak zhoršila, že již ani nespal a třeba po několik dní odmítal pokrmy. Protože jsem nedůvěřoval svým vědomostem, pozval jsem nejlepší odborníky z Ameriky, ba i z Evropy, ale všecky léky, všecky předpisy o životosprávě, sprchy a lázně nepřispěly ani k uzdravení, ani k úlevě. Váš otec se stával trudnomyslným.

Přísně mi zakázal, abych neznepokojoval ani vaši paní matku, ani vás a starého pána ve Philadelphii. Radil jsem mu, aby všecko opustil, aby odešel do ciziny a žil jinak než dosud. A jestliže uposlechl mé rady, jistě zanechal nějaký vzkaz." "Bohužel nikdo vzkaz neobdržel. Nikde není ani nejmenší stopa," odpověděl zarmoucený Dan.

"Může přijít každou hodinu," mínil lékař, "buďme trpěliví."

Když se Dan vrátil domů a vypravoval kapitánovi o všech svých marných pokusech, radil mu Richard, aby znova a pečlivě prohledal otcovu kancelář, protože všichni služebníci tvrdili, že se bankéř po odchodu do kanceláře do svého domu již nevrátil.

"Doprovoďte mě, kapitáne, snad vy postřehnete, co by mi možná ušlo. Je dost času, abychom zastihli ředitele ještě v bance." Auto je rychle zavezlo do obchodní čtvrti. Ředitel banky ochotně uvedl Dana a kapitána do bankéřovy soukromé kanceláře, ale zároveň pochyboval, že by se tam mohlo najít nějaké vysvětlení.

"Na příkaz Mrs. Hautainové," pravil, "jsme s právním zástupcem otevřeli všecky zásuvky psacího stolu i šéfovu soukromou pokladnu, pročetli jsme všechny spisy, prolistovali všechny knihy, ale nenašli jsme ani slova, jež by nás mohlo uvést na stopu. Šéf zmizel, a nikdo neví ani jak, ani kdy." Pokoj byl sice prostorný, ale nábytek v něm byl jednoduchý, z černého ebenového dřeva. Uprostřed pokoje stál psací stůl, vpravo pokladna, nyní prázdná. Pro pohodlí stály kolem stolu tři klubovky.

Vedle skříně na spisy byl kuřácký stolek, na němž zůstala zapomenutá miska s troškou popela. "Váš otec je kuřák, Dane?" zeptal se kapitán, pohlížeje na velkou mapu Spojených států severoamerických.

Na mapě byla zakreslena i Střední Amerika, ale na severu končila jen málo nad hranicí mezi Státy a Kanadou.

"Ano, tatínek vždycky hodně kouřil, ačkoli mu to lékař zakazoval.

Proč se ptáte, kapitáne?"

"Hleďte," odpověděl kapitán, "na téhle mapě je čára, která směřuje od Chicaga na severovýchod. Je nakreslena ohořelou zápalkou. Zdá se, že někdo určoval směr a že neměl po ruce tužku."

"Není to náhodná šmouha?" zeptal se ředitel.

"Ba ne, je to čára," řekl Dan, "a dá se utřít."

"Neutírejte ji, Dane, velmi rád bych věděl, kdo ji načrtl a kde chtěl skončit," napomenul kapitán Dana.

Dan přistoupil k psacímu stolu, a hledě na klubovku, představoval si otce, jak tu sedával sám a trpěl.

Nevědomky zvedl tuhou psací podložku a opřel ji o kratší hranu, ale ulekl se, když ho ředitel uchopil za ruku, vytrhl mu podložku a zvolal:

"Písmo, pánové! Šéfovo písmo na rubu Podložky!" Oba mladí lidé přiskočili a četli současně:

"Nepátrejte po mně, musím odejít. Bude-li to vůle osudu, snad se vrátím."

"Taky tohle je napsáno uhlem," řekl kapitán. "Čára na mapě není náhodná, ale ukazuje směr. Proč však tato tajemnost? Proč tato stručnost? Proč?"

"O čem přemítáte, kapitáne?" tázal se Dan, vida, že se Richard hluboce zamyslel.

"Snažím se, abych si představil vašeho otce v posledních okamžicích, než odtud odešel. Jste si jist, Mr. Smithi (čti: Smis)," oslovil náhle ředitele, "že toho dne vašeho šéfa nikdo nenavštívil?"

"Velmi dobře se pamatuji, že nikdo nežádal o rozmluvu, musela by mi být ohlášena," odpověděl ředitel.

"Procházel šéf denně kancelářemi, aby mohl vstoupit sem. do své pracovny?" tázal se opět kapitán.

"To ne, velmi často přicházel soukromým vchodem, jejž pečlivě zamykal a klíče nikomu nesvěřil," odpověděl ředitel neochotně.

"Jste snad zakuklený detektiv, kapitáne, že se tak vyptáváte?" zvolal Dan.

"Detektiv nejsem, ale hledám stopu. Představuji si, že váš otec, Dane, nebyl zde v poslední chvíli sám.

Kdyby tu nebylo tak pečlivě uklizeno, našli bychom tu jistě potvrzení mé domněnky aspoň v postavení klubovek. Váš otec přivedl neznámého hosta soukromým vchodem.

Jistě to byl člověk důvěryhodný anebo blízký přítel. Nemluvilo se jistě o věcech peněžních, spíš však o nemoci. Přítel přemlouvá vašeho otce, aby všeho nechal a šel s ním, patrně opakuje radu lékařovu, jehož snad ani nezná. Váš otec trpí toho dne víc než kdy jindy. Kolísá, přítel zve vašeho otce k sobě, nemá po ruce tužku, naznačuje směr cesty na mapě ohořelou zápalkou. Cizinec líčí krásu kraje, naprostý klid a slibuje uzdravení. Nestalo se to tak rychle, jak scénu líčím, snad trvala rozmluva hodinu, snad přemlouval přítel vašeho otce dvě hodiny, ale podařilo se mu, že ho přece přemluvil. Nutil ho k spěchu, ale když váš otec, Dane, přece ještě váhal a cizinec odcházel, využil váš otec té chvilečky a odloženou zápalkou napsal na podložku poslední vzkaz. Přítel se vrací a váš otec obrací podložku, protože se stydí za zdánlivou slabost. Pak ale rychle odchází."

Ředitel a Dan poslouchali a sotva dýchali. Kapitán hleděl do prázdna a líčil událost, jako kdyby se před ním odehrávala.

"To není možné," odporoval ředitel, "některý z našich úředníků by byl slyšel hlasy ze šéfovy pracovny, některý sluha by byl spatřil toho cizince, když tvrdíte, že host byl cizinec."

Kapitán se usmál:

"Vaši úředníci jistě neposlouchali u šéfových dveří, to by nebylo slušné, a vaši sluhové neměli v soukromé chodbě co dělat. V tak, ohromném městě, jako je Chicago, nemá nikdo kdy, aby si všímal, s kým vychází bankéř Hautaine z budovy a vstupuje-li do nájemného auta, které ho odváží na nádraží nebo k jezeru. Ale dovolte ještě jednu otázku. Míval váš šéf v téhle soukromé pokladně mnoho peněz?"

"Ani ne, nejvýš pět nebo šest tisíc," odpověděl ředitel.

"A když jste pokladnu otevřeli, kolik jste tam našli? zeptal se kapitán rychle."

Ředitel sebou trhl a váhavě řekl: "Nebyly tam žádné peníze."

"Věřím vám, že nebyly," řekl kapitán, "protože se Mr. Hautaine domníval, že je možná bude potřebovat."

"Ale šéf je neodnesl," zvolal ředitel, "našli jsme je v zásuvce psacího stolu a nedovedli jsme si vysvětlit..."

"To je nabíledni," smál se kapitán. "Osobnost neznámého přítele nabývá určitějších tvarů. Slyším ho, jak říká: "Neber si s sebou peníze.

Tam, kde já tě usadím, nebudeš je potřebovat. Sloužil jsi tak dlouho penězům, až tě připravily o zdraví. Odhoď je!" A bankéř poslechl."

"Díky za pěknou povídku, kapitáne," pravil ředitel s lehkým posměchem, "až se šéf zase vrátí, budu mu ji vypravovat."

"Anebo vám ji dopoví Mr. Hautaine sám i s podrobnostmi, ovšem bude-li chtít. Na shledanou," řekl kapitán, a lehce se ukloniv, odcházel.

Dan podal řediteli ruku a prohlásil:

"Ačkoli si otec nepřeje, abychom po něm pátrali, půjdu přece za ním!"

"Snad nevěříte kapitánově pohádce, pane Dane?"

"Věřím, věřím mu, jako důvěřuji vám pane, že otce plně zastanete, dokud se nevrátí."

"To vám slibuji, ba přísahám," odpověděl ředitel vážně.

Stiskli si znovu ruce a Dan pospíšil za přítelem.

Kapitán Richard si koupil několik podrobných map, na nichž byly zakresleny nejen Spojené státy, ale i Kanada, a jakmile se vrátil do svého pokoje, protáhl čáru, kterou objevil na mapě v bankéřově pracovně, až na nejzazší sever. Čára směřovala k severozápadu, dotkla se města Minneapolis, Heginy, Edmontonu, Dawsonu a končila u mysu Halkettu (Mys Halkett se nachází v Severním ledovém moři na břehu Aljašky). Železniční trať z Chicaga do Edmontonu se od přímky příliš neuchylovala, ale probíhala tak ohromnými oblastmi, že člověk by spíše našel hvězdu na nebi než místo, kam se bankéř Hautaine podle kapitánovy domněnky uchýlil. Jediným vodítkem mohl být ten tajemný přítel.

Dan naprosto podlehl kapitánovu vlivu a rozmlouval s ním o dobrovolném otcově odchodu s neznámým přítelem jako o nepochybné události, a když si vzpomněl, že Kanada byla druhou vlastí jeho předků a že v západních státech žije četné potomstvo jeho čtyř pratet, vykouzlil si v mysli příbuzného, který otce odvedl.

Kapitán souhlasil s Danem. Potom napsali velmi dlouhý dopis dědovi do Philadelphie. Vypsali v něm všecko, co uviděli a uslyšeli i čeho se jen dohadují, a žádali o radu.

Rodinná porada, které se zúčastnila Mrs. Hautainová se svými dcerami a oběma zeti, a k níž Dan přizval právního zástupce, domácího lékaře a ředitele banky, trvala dvě hodiny. Bohužel ani jediný člen však do ní nepřinesl zprávu o bankéřově nynějším pobytu. Ani úřední, ani soukromí detektivové nenašli stopu, a bankéř se sám také dosud neozval. V rodinné radě bylo usneseno, aby se vyčkávalo, a ředitel banky byl pověřen, aby podnik řídil jako dosud.

"Nic jiného jsem ani neočekával," pravil Richard, když mu Dan sdělil, na čem se rodinná rada usnesla, "ale pro nás budou mnohem důležitější rozkazy vašeho dědečka a jeho zkušenosti. Zná povahy lidí, je zkušený a má spoustu přátel, kteří žijí v různých končinách země.

To jsou znamenité pomůcky při hledání vašeho pohřešovaného otce.

Váš děd bezpochyby objeví pravou příčinu otcova zmizení a jistě obdrží spolehlivé zprávy. Vyčkejme, až přijde jeho odpověď." Dopis z Philadelphie byl adresován Danovi a dospěl do Chicaga teprve čtvrtý den. Richard mohl být spokojen, protože v něm bylo všecko, co předvídal. Starý pán souhlasil s Richardovou domněnkou, že jeho churavý syn neodešel sám, nýbrž s přítelem, ba spíše s příbuzným. Starý pán rozehrál telefony i telegrafy ve Philadelphii a rozeslal dotazy nejen všem příbuzným, o jejichž bydlišti věděl, ale i svým bývalým obchodním přátelům. Přesto však nedostal uspokojivé zprávy. Ale naděje se nevdával. Mladým mužům mezi jiným psal:

Za půl století se naše příbuzenstvo v Kanadě rozmohlo tak hojně, že neznám ani všechna jména, a některé rodiny pronikly tak daleko na západ nebo na sever, že tam žijí v naprosté odloučenosti. Z tvého dopisu, milý Dane, a z poznámek kapitána Richarda jsem vyčetl, že se chcete vydat za otcem, abyste ho našli. K vaší zamýšlené výpravě

neradím, ale také vás nezrazuji. Vím, že oba toužíte po dobrodružstvích. Mne už dobrodružství nelákají, protože jsem starý, ale byl jsem taky mladý a pamatuji se, jak je ta touha mocná, ba nepřekonatelná.

Musíte-li tedy, jděte! Stopa ukazuje neomylně na sever do Kanady.

Teď je na severu nejkrásněji, vládne tam "indiánské léto", ale upozorňuji vás, že jeho vláda je krátká a že obratem větru přikvačí po něm krutá, pro vás zhýčkané a nezkušené cestovatele, přímo vražedná zima. Využijete-li rychle doby, vykonáte cestu do Edmontonu a zpátky do Chicaga ještě za pěkného nebo aspoň za snesitelného počasí.

V Edmontonu se scházejí nejen farmáři, ale i trappeři (lovci) z dalekých končin. Tak byste mohli získat dobré zprávy. Neodvažujte se však dále! Neznáte kanadskou zimu. Chci, abyste mi často psali.

Vydáte-li se na cestu, telegrafujte!

Mnoho zdaru! Vraťte se oba zdrávi! Toužím po vás...

"Závidím vám, Dane, vašeho znamenitého dědečka," zvolal Richard, "ten nám panečku vidí až do žaludku." Když se Richard rozrušil, užíval v řeči silnějších výrazů a tvrdil, že se tak člověk jadrněji vyjadřuje.

"Dědečka ještě nikdo neoklamal," souhlasil Dan, "a jistě mezi řádky přečetl, co jsme se snažili zamlčet. Nejdůležitější je však jeho svolení.

Ihned oznámím mamince, že se vydáme do Edmontonu, a vy, milý kapitáne, přemýšlejte o přípravách na naši dalekou cestu na sever."

"Nač přípravy na cestu, když máme peníze," odpověděli kapitán.

"Jak se pamatuji ještě ze školy, je Edmonton veliké město a v takovém městě bude jistě všecko, co cestující potřebuje. Podnikáme vlastně pohodlný výlet. Trocha prádla a dvoje šaty nám úplně postačí."

"Podívejme se na mapu," řekl Dan, "zdá se, že to bude trochu daleký výlet." Richard měřil na mapě tužkou přímou čáru. "Hleďte," pravil, "do Farga je pouhých sedm set kilometrů, z Farga do Reginy a z Reginy do Edmontonu jakbysmet zase po sedmi stech, dohromady dva tisíce jedno sto kilometrů, a přidáme-li dvě stě, tři sta kilometrů na záhyby tratí, snadno se dopočítáme vzdálenosti."

"To je pěkná vyhlídka, strávit čtyřiadvacet hodin v železničním vagóně," pronesl Dan s úsměvem.

"Myslím, že ještě několik hodin přidáte," mínil kapitán, "teď se ale dohodněme, kdy vyjedeme."

"Proč bychom nevyjeli už zítra?" zeptal se Dan.

"Výborně, souhlasím! Napíši telegram pro vašeho dědu a vy se rozlučte s maminkou," radil rozhodný kapitán.

Avšak důležitá úřední zpráva výpravu zdržela. Policejní úřad v Seattlu, v městě při Tichém oceánu u průlivu Juan de Tuca, oznamoval do Chicaga, že zmizelý bankéř Hautaine byl v místě spatřen a poznán, a to nejen za svého krátkého pobytu v hotelu, ale i v přístavu, kde vstoupil na loď plující k ostrovu Vancouveru. Zpráva dále oznamovala, že policejní úředníci se vydali za bankéřem na ostrov a že je oprávněná naděje, že bankéře najdou. Ke splnění tohoto úkolu že však vyžadují potřebnou lhůtu.

Zprávu přinesl právní zástupce banky a na rodinné radě, narychlo svolané, bylo usneseno, aby tato potřebná lhůta byla policistům povolena a aby se Dan zatím nevydával na dalekou cestu. Mohla by být zbytečná.

Mladí lidé nejsou zrovna trpěliví. A kdyby starší a zkušenější lidé Dana a Richarda nezdržovali, byli by spěšně odjeli do Seattlu.

Zatím čekali šest dlouhých dní marně, a když sedmého dne došlo hlášení, že stopa nebyla správná a že se lidé, kteří tvrdili, že bankéře viděli, zmýlili v osobě, Dan s Richardem litovali ztraceného času.

Nedbali již rad a vydali se na cestu do Edmontonu. Předtím ještě odeslali dědovi do Philadelphie dopis, v němž si trpce stěžovali na opatrné rádce.

V poslední chvíli je ještě dostihla dědova telegrafická pobídka:

Jako ostruhy pohánějí koně k běhu, tak zklamání a neúspěch pohánějí statečného muže k činům.

"Řekl to Platón, Seneca, Démosthenes nebo Cicero?" zeptal se Richard a usmál se.

"Ne! Řekl to dědeček a má pravdu," odpověděl Dan. "Kupředu!"

5 První slibné stopy

Ve čtyři hodiny odpoledne vyprovázel místoředitel Hudsonské společnosti, jinak dobrý přítel Danova dědečka, mladé hosty ze své soukromé kanceláře. Jindy velmi přísný pán se teď rozplýval zdvořilostí. Litoval, že Mr. Daniel Hautaine a jeho přítel kapitán Richard se ubytovali v hotelu Astor. Rád by je byl přivítal ve vlastním domě. Sliboval hostům, že osobně vyslechne jednatele, kteří právě nyní na začátku sezóny jsou v městě, a že rozešle rychlé posly do vzdálených stanic, aby se poptali po zmizelém bankéři.

"Jestli váš otec projel Edmontonem, pak určitě neušel pozornosti našich lidí. Dovím-li se něco potěšitelného, přijdu za vámi do hotelu," sliboval místoředitel, potřásaje pravicemi mladých lidí.

Zatím prošli chodbou v zadním traktu výstavného domu a octli se v chodbách banky, kde v pozdní hodině zavládl po denním shonu zase klid. Jen několik osob sedělo na lavicích, dva nebo tři cizinci sestupovali po schodech a u okénka, kde se přijímaly nebo vybíraly vklady, stál jediný muž a rozmlouval s úředníkem.

Dan a kapitán by byli prošli lhostejně kolem, kdyby si cizincova postava sama nevynutila jejich pozornost. U okénka stál muž ohnutý jako oblouk, s čapíma nohama a s chodidly mamuta. Také mužovy paže upoutaly pozornost mladíků, avšak jeho neobyčejně hluboký basový hlas v nich vzbudil přímo úžas.

Oba se bezděčně zastavili, ale když se cizinec ohlédl, trochu se zastyděli. Aby zakryli své rozpaky, zvedli na pozdrav ukazováčky ke střeše klobouků a rychle odešli.

Jaké však byla jejich překvapení, když asi za hodinu sestoupili do hotelové haly a v rákosové lenošce spatřili

odpočívajícího cizince, který prve upoutal jejich pozornost. Procházelo tudy hodně lidí, a tak cizinec nemohl pohodlně natáhnout své čapí nohy. Proto je skrčil a tak vysoko zdvihl hubená kolena, že si z nich vytvořil jakýsi podstavec pro noviny.

Dan s kapitánem ho chtěli minout, ale cizinec jim oplatil nedávnou zdvořilost a dotkl se rukou střechy klobouku. Bezděčně se na sebe všichni tři usmáli. Dlouhán se jistě usmál z pouhé dobrosrdečnosti, zatímco Dan se musel přemáhat, aby se hlasitě nerozchechtal. Cizincův nos totiž patrně záviděl pažím i nohám jejich délku a snažil se jim vyrovnat, ovšem se žalostným výsledkem. Přečníval sice přes ústa, ale nedosahoval ani k důlku na bradě, Také boltce jeho uší byly zachváceny stejnou ješitností, ba i hubené tváře i labutí krk. Všecko se na cizinci protahovalo do délky a do výšky. Kapitán potají mínil, že se cizinec dostal nějakým nedopatřením buď do mandlu, anebo pod silniční válec, ale přesto však zdvořile poděkoval na jeho pozdrav.

Po večeři seděl cizinec u vedlejšího stolu a kapitán ho několikrát přistihl, že pohlíží se zjevnou zvědavostí na Dana.

Druhého dne po přesnídávce seděl cizí dlouhán v jídelně u stolu sám. Když se na vcházející přátele usmál a přál jim dobrého jitra, podíval se Dan tázavě na kapitána. A protože Richard místo kladné odpovědi přimhouřil pravé oko, přistoupil Dan k cizincovu stolu a zeptal se, smí-li se svým společníkem přisednout.

"Velmi mě potěší vaše společnost, pánové," odpověděl cizinec a ochotně odsunul svou židli, ačkoli bylo u stolu dost místa.

Cizinec se nevtíral, vyslechl sice objednávku přesnídávky, ale předstíral, že je pilně zaměstnán oklepáváním vajíčka. Teprve když kapitán řekl: "Dovolte, abychom vám řekli, kdo jsme," zdvihl cizinec rychle hlavu, usmál se a odpověděl: "Ach, vím už, že mě poctívají svou společností kapitán Richard a Mr. Dan Hautaine z Chicaga. Nedověděl jsem se to ze zápisu v hotelové knize, ale od místoředitele Hudsonské společnosti. Dnes hned časně zrána mě zavolal, aby se mě vyptal na hledaného cizince. Nemohl jsem mu bohužel podat zprávy, protože se právě vracím ze Států. Přijel jsem stejným vlakem jako vy, pánové."

"Místoředitel vám tedy řekl, proč jsme se vydali do Edmontonu?"

"Ano. Jdete po stopě otce pana Dana Hautaina, protože se domníváte, že se vydal do Kanady tímto směrem. Jestli ale nevíte nic přesnějšího, pak se obávám, že vaše hledání bude velmi obtížné," pravil dlouhán.

Teď měl Dan dost času, aby mohl potají pozorovat cizince. Když Se zahleděl do jeho obličeje, zapomněl na směšnost jeho postavy, protože poctivost a dobrosrdečnost byly do něho vepsány tak čitelným písmem, že je mohlo přečíst i dítě. Jen cizincovo stáří nebylo snadné určit, protože jeho modré a široce otevřené oči si podržely mladistvý lesk, kdežto hubené tváře a prošedivělé vlasy na skráních svědčily, že se cizincův věk blíží ke čtyřicítce. Dlouhý, rovný nos a velká dětská ústa mátly Dana tak, že se vzdal určování cizincova stáří. Taky jeho oblečení bylo zvláštní. Límec košile seděl příliš nízko na dlouhém krku a modrá vázanka se naprosto nehodila k zelené plátěné kamizole, "ozdobené" kovovými knoflíky a četnými, svrchu našitými kapsami.

Kapitán se zatím bavil s cizincem.

Dan byl náhle vyrušen z pozorování. Kapitán se hlasitě rozesmál a současně se ozval i hluboký dunivý smích, vycházející z cizincovy hrudi.

"Odpusťte," omlouval se kapitán, "ale vaše jméno - vaše jméno vám padne jako ulité. Grasshopper (čti: Gráshopr, grasshoppef = kobylka luční - anglicky)! Výborné jméno! Hahaha!" Cizinec se smál také upřímně:

"Jmenuji se ovšem jen Grass, Abrahám Grass, ale protože všichni farmáři i trappeři až na šedesáté rovnoběžce mi přidali přezdívku Hopper, vzniklo tak mé velmi pěkné jméno."

Kapitán podal Mr. Grassovi přes stůl ruku, kterou "pan Kobylka" tak upřímně potřásl, že poskočily všechny mísy a talíře a taky se hlučně rozesmály.

Také Dan stiskl ruku panu Grassovi a zúčastnil se hovoru.

"Bankéř Hautaine," řekl Mr. Gresshopper, "mohl při jízdě na sever několikrát odbočit, ale mohl taky Edmontonem jen projet, a to buď severovýchodní dráhou do Prince Rupertu (Prince Rupert, přístavní město naproti ostrovu královny Charlotty na břehu Tichého oceánu), anebo severozápadní dráhou do Peace Riveru (Čti: Phís Rivr, peace River = řeka Míru - anglicky). Na tyhle domněnky vám může uspokojivě odpovědět jen místoředitel."

"Řekl jste, že jste přijel do Edmontonu ze Státu. Neurazí vás, když se vás zeptám, jestli taky neobchodujete s kožišinami?" tázal se kapitán. "Odvažuji se k této otázce jen proto, že jste dobře znám s místoředitelem Společnosti."

"Máte právo se zeptat," odpověděl Mr. Grasshopper, "jestliže já vím o účelu vaší cesty, proč byste vy neměli vědět, co já tu hledám?

Jsem traper (čti: trepr - anglicky), lovec zvěře, a má letošní výprava na sever je již pátá.

Když jsem se v osmnáctém roce vrátil z francouzského bojiště do vlasti, nezastihl jsem otce už naživu. Matka a mí tři sourozenci mě netrpělivě očekávali, protože se jim dařilo nevalně. Hledal jsem zaměstnání jako tisíce mých druhů a neštítil jsem se žádné práce.

V Americe, jako v ostatním světě byla konjunktura několik let. Bohužel běželi jsme všichni jako o závod s kopce a náhle jsme s překvapením poznali, že jsme dole. Všechen průmysl i obchod jako kdyby větry odvály. Nedávno přeplněné peněženky se vyprázdnily a ulice se plnily nezaměstnanými, muži i ženami. Kde se před časem plýtvalo dolary, tam byl pak i cent vzácný. Mé dvě sestry dospívaly, matka stárla a náš nejmladší, můj drahý bratříček Ben, musel do školy. Před pěti lety jsem taky já rozmnožil řady nezaměstnaných. Po marném hledání práce jsem se rozhodl, že půjdu na sever, abych lovil zvěř. Slýchal jsem sice, že je tohle zaměstnání kruté a nebezpečné, ale že je i výnosné, má-li člověk štěstí. Tenkrát jsem ovšem nevěděl, že slovo štěstí znamená houževnatou vytrvalost, tuhou práci a stálý boj s nebezpečím, ale nouze mě naučila všemu. Má starší sestra se vdala, mladší hospodaří s matkou, Ben skončí za dva roky studie a já vydělám tolik, že moji drazí žijí v mírném blahobytu. Letní měsíce trávím s nimi v Cheyennu a lenoším, abych nabral nové síly k zimní práci."

"Copak je zima už tak blízko?" zeptal se Dan.

"Tady potrvá pěkná pohoda ještě snad čtrnáct dní, snad měsíc, ale já mířím daleko na sever a budu rád, jestli tam přijdu, než napadne sníh. Trapperů je na severu mnoho a zvěře ubývá. Ale já jsem pronikl do oblastí, kde je zvěře ještě dost. Spřátelil jsem se s Indiány, kteří mi pomohli vystavět dřevěný dům a postaral jsem se o to, abych v něm našel pohodlný odpočinek po denní práci. Není to ovšem hotel, ale je lepší než kožené stany Indiánů a než chýše mnohých trapperů. Už dnes bych byl odjel do Peace Riveru, ale dosud jsem nenakoupil dost potřebných věcí na dlouhou zimu."

"A nestýská se vám samotnému v pustinách?" tázal se Dan s účastí.

"Ach, stýská se mi na počátku hrozně, ačkoli nejsem sám. Starý poctivý Indián již na mne jistě čeká a jeho syn přicházívá i v zimě, aby se poptal, jestli něco nepotřebujeme. Pilná práce a nádhera pustiny zapudí ponenáhlu stesk," odpověděl trapper...

"Nádhera pustiny? Copak může být pustina nádherná?" ptal se kapitán.

"Ani ji nelze slovy vylíčit," odpověděl trapper. "Snad jste slyšeli nebo četli o "volání divočiny". To není báseň ani bajka, to je skutečnost. Kdo okusil pustiny, touží po ní a vrací se do ní. Pustina vskutku volá, láká a drží. Pojďte se mnou a přesvědčíte se. Snad se tam o zmizelém otci dovíte spíš než někde jinde. Milujete-li lov, nenajdete na světě lepší místo. Je tam spousta zvěře. A milujete-li rybaření, pak vám musím prozradit, že nikde není tolik ryb jako v našich řekách, potocích a jezerech, a toužíte-li po nebezpečných dobrodružstvích, pojďte se mnou!"

"Dovedete dobře lákat," usmál se kapitán. "My ale nejsme lovci zvěře, my pátráme po zmizelém muži."

"Odpusťte," řekl, trapper kajícně, "zapomněl jsem na to. Svedla mě představa, jak nádherná by byla zima, kdybych ji tam daleko na severu mohl prožít ve společnosti vzdělaných mužů." Nikdo z přítomných netušil, jak brzy se splní trapperovo přání.

Odpoledne přišel do hotelu místoředitel a přivedl s sebou jednatele Společnosti z Peace Riveru. Jednatel, statný a rázný muž, tvrdil určitě, že v Peace Riveru se po tři dny zdržovali dva cizinci, z nichž ten menší a patrně churavý pán se podobal bankéři Hautainovi, jehož podobiznu mu místoředitel předložil. druhý muž, patrně kanadský Francouz a podle obleku trapper, byl vyšší, osmahlý a jeho obličej byl všecek zarostlý černými vousy. Jednatel se tehdy sice podivil, že se mu cizinci neohlásili, ale brzo na ně zapomněl, když třetí den zmizeli z Peace Riveru. Nikdo nevěděl, kterým směrem se dali a kdy odešli.

Zpráva byla v celku i v podrobnostech tak určitá, že se nedalo pochybovat o její pravdivosti. I doba se shodovala. Edmontonem a Peace Riverem mohlo v době přílivu cizinců projít na tucty nezdravě vypadajících mužů. Ba ani podobnost s podobiznou nebyla naprosto spolehlivá, protože vyholené obličeje nelze snadno rozeznávat ani si je pamatovat, ale i nepatrná stopa je lepší než žádná a tomu, kdo chce věřit, stačí i pravděpodobnost.

Dan a Richard chtěli věřit, protože Mr. Grasshopper v nich probudil bezděčnou touhu poznat blíže tyto končiny, když jim líčil život v zasněžených pustinách. Nedovedli by odůvodnit svou příchylnost k tomuto dobromyslnému dlouhánovi, nedovedli by vysvětlit, proč věří jeho pohádce o mamince a sourozencích, ale přesto nepochybovali. Proto jim přišla zpráva z Peace Riveru velmi vhod. Nezkoumali ji, ale chystali se na cestu, ba nutili Mr. Grasshoppera, aby si s přípravami pospíšil.

Dobromyslný nosatec se jen usmíval:

"Rád bych už vyrazil" ale v téhle zemi, plné nebezpečných překvapení, by byl spěch možná osudný. Nedovedete si představit, kolik mouky, hrachu, bobů, slaniny, nakládaného ovoce, soli, rozmanitého koření, šatů, obuvi, řemenů, provazů, chemikálií, léků, střelného prachu, plechových nábojnic, mýdla, tabáku, cigaret i zápalek spotřebuje člověk, který je na šest až sedm měsíců takřka pohřben v pustině, kam jen šťastnou náhodou zabloudí Indián nebo běloch, aby vás požádali o pohostinství. V pustině si můžete v zimě opatřit jen maso lovné zvěře a kožišiny. Všecko ostatní si musíte přinést s sebou. Ale i to maso je nejvýš opatrné a plaché, takže i Indiáni, kteří jsou výborní lovci, často hynou hladem, nepodaří-li se jim, aby si opatřili dost zásob na zimu." Tenhle druhý Grasshopperův obrázek byl už malován jinými barvami než první, na němž namaloval krásu samoty, pohodlný dřevěný dům a lákavá dobrodružství, a proto bystrý kapitán vytkl tento rozdíl nosatému malíři nepokrytě.

"Prve jsem měl na zřeteli sebe," bránil se Mr. Grasshopper, "potom vás a pana Dana. Kdo prožil v pustinách už čtyři zimy, spíš odolá, než kdo přichází poprvé. Ale zbytečně jsem vás strašil, vždyť vy se vrátíte z Peace Riveru pohodlně vlakem..."

"Zapomínáte, Mr. Grassi," řekl Dan, "že v Peace Riveru naše pátrání nekončí, protože cizinci odtud zmizeli. Vaše znalost krajiny a vaše zkušenosti by nám znamenitě prospěly při dalším pátrání."

"Nechci vám nic odepřít, pánové," pravil Mr. Grasshopper, "a dveře mého domu jsou pro vás otevřeny dokořán. Ale tím se situace podstatně mění. Zásoby musí být teď ztrojnásobeny a musíte si opatřit vhodné obleky, obuv, zbraně, sněžnice, tmavé brýle, zkrátka na sta věcí."

"Což o to," prohodil Dan, "vykoupíme zboží ze všech krámů. Ale, proč nenakupujete až v Peace Riveru, proč se vlečete s nákladem už odtud ?"

"Protože v Peace Riveru je všechno zboží horší a je třikrát i pětkrát dražší. Peace River je střediskem uhelné pánve, a obchodníci tam odírají ubohé horníky, protože se nebojí konkurentů," řekl trapper.

"Nuže tedy pojďme a nakupujme," pobízel své druhy netrpělivý Dan.

Do večera bylo nakoupeno množství nejrůznějšího zboží. Mr. Grasshopper uložil vše do beden a odeslal je do Peace Riveru s rozkazem, aby tato velká zásilka zůstala v nádražním skladišti, dokud se o ni majetníci nepřihlásí. Nezapomněl ani na ložní prádlo a na příbory, ani na různé hry a knihy, na cukr, čaj a kávu. Věděl, že zhýčkaní mladí lidé by byli nešťastni, kdyby neměli věci, na něž jsou zvyklí.

Protože Dan a kapitán neměli v Edmontonu jiné známé než ochotného místoředitele a protože nákupy byly skončeny, netrvalo loučení dlouho a mladí lidé odjeli do Peace Riveru, kde trať pro osobní dopravu skončilo na 50° severní šířky.

Trať pro dopravu uhlí vedla ještě mnohem dále na sever, a proto nádraží v Peace Riveru bylo přeplněna vozy naloženými uhlím.

Dlouhý Mr. Grasshopper se Danovi a Richardovi osvědčil, jako výborný průvodce. Znal zde mnoho lidí, zvlášť úředníků a obchodníků, ale jeho vyptávání po zmizelém byla přesto marné. Původní zprávu o hledaných cizincích nemohl nikdo doplnit podrobnostmi. Cizinci odešli a nikdo neví kam. Dan a Richard se však nevzdávali naděje. Dva dny běhali a zastavovali kdekoho, aby se ho vyptávali.

Navštívili též ředitele uhelných dolů, a když se mu svěřili nejen s účelem své výpravy, nýbrž i se svým úmyslem, že budou pátrat dále na severu, nabídl jim ředitel ke koupi nákladní auto.

"Mám zde menší dobrý vůz, který mohu postrádat," řekl ředitel.

"Cestu na něm vykonáte snadněji a uvezete větší náklad. Pohoří Carriboo za řekou je nevysoké a je sjízdné."

"Musíme se poradit se svým průvodcem," odpověděl Richard.

"Dobrá," souhlasil ředitel, "a na shledanou, než nás opustíte, pánové." Stiskli si ruce a Dan s Richardem pospíšili do hotelu, aby Mr. Grasshopperovi oznámili ředitelovu nabídku. Trapperovi se návrh líbil.

Při každé výpravě najímal v Peace Riveru na dopravení zásob koně a buggies (čti: bagis, buggies je velmi - široký vůz. Jeho kola se otáčejí na dlouhých osách, aby se na nerovné půdě nepřekotil), velmi lehký, ale pevný vůz, zrobený ze dřeva hikory.

Doprava nákladu působila Mr. Grasshopperovi největší starosti.

Musel totiž ihned po vykonané daleké cestě poslat kočího s prázdným vozem zpátky do Peace Riveru, protože neměl ani teplou stáj, ani píci pro koně. Auto by ho zbavilo mnohých starostí, ale až dosud bylo pro něho příliš drahé. Bude sice nutno vézt s sebou mnoho benzínu, aby vystačil na tak dalekou cestu, ale i tato obtíž se dá překonat, protože až napadne sníh, může Indián přivézt na saních zásobu benzínu na zpáteční cestu. Sáně, tažené řadou psů, jsou velmi rychlý dopravní prostředek.

Po všestranném uvažování se všichni členové rozhodli pro auto.

Ředitel jim je prodal i s benzínem a ještě jim slíbil, že ihned vyšle posla k hornímu toku Nelsonovy řeky, kdyby došly zprávy o hledaném bankéři. Dan odeslal dědovi do Philadelphie dlouhý dopis a matce do Chicaga telegram.

Za příjemného podzimního počasí se všichni tři přátelé (neboť i Mr. Grasshopper byl ochotně přijat do přátelského kroužku) vydali na cestu a hned za řekou zvolili severovýchodní směr podél potoka, jenž sbíral vody v pohoří Reindeer čili Cariboo.

Kapitán Richard se sám povýšil na šoféra, a když na některých vhodných místech "uháněl" závodní dvacetikilometrovou rychlostí, vykřikovali cestující, stěsnaní vzadu mezi bednami, předstíraným strachem a rozkoší. Kapitán je strašil, že přidá plyn, jakmile najde asfaltovanou silnici.

Byl krásný teplý den. Jasně modrá obloha bez mráčku se klenula nad stepí. Na severu se opírala o pohoří a na jihu klesala za řeku, jejíž břehy byly lemovány březovými, topolovými a osikovými háji anebo vrbovým křovím. Mr. Grasshopper vysvětloval, že se zeleň udržela jen u řek, kdežto na suchých rovinách je i tráva vyprahlá, a že je třeba nejvyšší opatrnosti, aby se vyhnuli zeleným místům, neboť tam jsou hluboké močály. "Kdybyste se vyznali ve stopách," pravil "žasli byste, jaké množství zvěře sem chodí uhasit žízeň, a to nejen big game (čti: big gejm - anglicky), totiž velká zvěř, jako jsou různí jeleni, losi, medvědi a bizoni, ale i mnoho vlků, lišek, rysů, kun, skunků, veverek a ondater. Kachny, husy a labutě rejdí a loví ve všech vodách, ale bobři se museli uchýlit až do severních vod, aby je nikdo nevytrhoval z pilné práce."

"Ale to není pustina, to je pro lovce ráj," nadšeně vykřikl Dan.

"Kdybyste tu prožil zimu, změnil byste své mínění," ochladil trapper jinochovo nadšení. "Zima je nepřítel všeho živého. Zasype zemi vysokým sněhem a krutý mráz, jenž proniká až do morku kostí, nemilosrdně zabíjí všecko slabé a hladové." V poledne dojeli k pohoří a poobědvali. Dan tvrdil, že ho bolí nohy a navrhoval krátkou obchůzku, aby si je mohl trochu protáhnout. Oba jeho druhové souhlasili. Když však Mr. Grasshopper vytáhl z pouzdra pušku, Dan odporoval:

"Nač s sebou berete pušku, Mr. Grassi? Nebudeme přece hned první den zabíjet!"

"Ovšem že nebudeme," odpověděl trapper, "ale bude-li třeba, budeme se bránit. Prosím, abyste si pamatovali, že tady opatrný muž nikdy nevychází beze zbraně, bez kompasu a bez dalekohledu. Je lepší, když vy překvapíte, než abyste sami byli překvapeni. Teď sice nehrozí nebezpečí, protože i medvěd se člověku vyhne, ale vzteklý vlk nebo zdivočelý eskymácký pes se nevyhnou nikdy." Když trapper obcházel kopec, hledal spíš sjízdnou cestu pro auto, než aby pátral po zvěři. Přesto ale upozorňoval své druhy na různé zvířecí stopy.

"Stop je tu dost, ale zvěř nevidím. Těch několik šedých veverek a králíků, které jsme viděli, by nezlákalo k ráně ani svátečního střelce," řekl kapitán.

"Za poledne odpočívá všechna zvěř ve svých peleších," poučoval Mr. Grasshopper. "Abychom ji vyplašili, museli bychom vystoupit na kopce a vniknout do houštin."

Když Dan a kapitán pohlíželi na smrkové a jedlové houštiny, svorně prohlásili, že jimi nelze vůbec proniknout, ale trapper se smál. Když se přesvědčil, že se auto může prodrat mezi kopci, navrhl návrat k vozu. Ačkoli měli projet sotva deset kilometrů širokým pohořím, přece trvalo dvě hodiny, než se opět octli na rovině, po níž mohl kapitán zase uhánět plnou rychlostí. Ale než dorazili k hornímu toku řeky Hay, kterou snadno přebrodili, již se stmívalo.

"Musíme se vzdálit od řeky," pravil Mr. Grasshopper, "abychom nepřivolali na sebe hejna moskytů, až rozděláme oheň na noc." Zmínka o rozdělání ohně potěšila Dana i kapitána, protože se po teplém dni k večeru velmi ochladilo.

Zkušený Mr. Grasshopper myslel na všecko. U řeky nařezal suché rákosí a Danovi a kapitánovi poradil, aby na auto naložili kmen vyvráceného topolu.

"Není jisté," řekl, "že v okolí našeho tábora bude dost paliva. Proto si je raději vezmeme s sebou."

Za hodinu se auto zastavilo na planině, na níž šelestila jen suchá tráva a bodláčí. A právě toto pusté místo zvolil trapper za noční ležení.

"Proč zrovna zde?" zeptal se Dan.

"Abychom měli široký rozhled a aby nás nikdo nepřekvapil," odpověděl trapper, otvíraje bednu, v níž byly uloženy nástroje. Vytáhl krátkou motyku a okopal zemi v kruhu, který měl průměr asi dva metry. "To je ohniště," vysvětloval, "kdybychom rozdělali oheň na neokopané, zemi, mohla by kolem chytit suchá tráva a oheň by letěl jako po rozlitém petroleji. Neopatrní lidé tak už "způsobili mnoho požárů" zhoubných pro celé kraje. Stráž bude hlídat nejen spáče, ale i oheň. Avšak teď chystejte večeři!"

Dan, a kapitán přiložili rychle ruce k dílu a za půl hodiny si všichni pochutnávali na ohřátých pokrmech, které vezli s sebou z Peace Riveru, a zapíjeli chutnou večeři černou kávou... Tenkrát se poprvé objevila v širokých ústech trapperových krátká dřevěná dýmka. Kapitán se dnes musel spokojit s cigaretami, ale zítra si najde ve své bedně lulku na kterou při nákupech samozřejmě nezapomněl. Dan si ale myslel, že je lepší čokoláda, avšak když ji kuřákům nabídl, byl jeho dar odmítnut. Mr. Grasshopper vypravoval o svých zážitcích a kapitán s Danem vzpomínali na dědečka ve Philadelphii a na otce, který, trápen nemocí, kdesi bloudí. V devět hodin trapper navrhl, aby si kapitán s Danem lehli do auta a tam se zařídili, sám však si opatřil palivo a připravil se na hlídku.

"O půlnoci vás probudím, kapitáne," sliboval. Potom si položil pušku, přes svá vysoká kolena a schýlil hlavu, jako by dřímal. Z malého ohýnku stoupal k černé obloze úzký rovný pruh bílého kouře. Na nebi se chvěly zimomřivě jasné hvězdy. Večerní chlad se proměnil v noční mráz, při němž ztuhla země.

Hodiny plynuly zvolna jako voda v tiché řece. Četná souhvězdí tiše přešla po obloze a mlčela té noci i pustá pláň, aby nerušila spánek cizinců. Jen mrazík připaloval, čím víc se přiblížilo jitro. Jeho bodavé prsty probudily spáče ještě před východem slunce.

Dan s kapitánem odhodili přikrývky, jako na povel seskočili na zmrzlou zemi a potom, mávajíce pažemi, klusali kolem auta, aby rozhýbali ztuhlé údy.

Mr. Grasshopper už zase "topil", a vůně kávy prozrazovala, že se brzy bude snídat.

Dědeček by se jistě smál, kdyby viděl, jak Danovi chutná již čtvrtý šálek kávy, ale byl by se také s rozkoší zadíval na východ slunce, jen obloha a moře hrají tolika čistými barvami, které splývají jedna v druhou, že nelze rozeznat, kde zelená přechází v modrou, kde fialová, v karmínově rudou a oranžová ve zlatě žlutou. Celá země zrůžověla, když se slunce zdánlivě vyhouplo z fialových par a vítězné světlo proletělo po rovině, marně stíhajíc nepřítele: stíny a temnotu. Cestující okřáli. S rozkoší nastavovali teplým slunečním paprskům hned obličeje a ruce a hned zase záda, aby se trošku ohřáli.

Brzy po snídani udusil opatrný trapper i poslední jiskry. Pak ještě slíbil svým druhům, že budou obědvat už "doma", a vyjeli. Cestou pobízel řidiče ke spěchu.

"Dnes ujedu sto kilometrů," chlubil se kapitán, "ovšem za pět hodin," dodal rychle, "můj vraník není tak bujný."

"To stačí," řekl Mr. Grasshopper, "Woodhouse (čti: Vúdhauz, doslova dřevěný dům - anglicky) neleží stejně dál.

Kupředu tedy!" A jeli vskutku vesele, protože se oteplovalo a krajina nebyla už tak pustá. Projížděli nízkými křovinami a objížděli kolem močálů se šťavnatou zelení. Asi za hodinu musel šofér přidávat plyn, protože krajina začala sice zvolna, ale vytrvale stoupat. Kolem dokola se rozprostíraly jehličnaté lesíky.

"Konečně se blížíme k domovu. Uvidíte můj dům už z daleka, stojí na pahorku," zvolal trapper radostně, "a přál bych si, aby se vám tam líbilo."

Ale přestože obratný šofér nutil stroj k rychlejšímu běhu, takže mrzutě bručel, sténal, skřípěl, ba i protivně hvízdal, spatřili naši přátelé teprve v jednu hodinu odpoledne, v dálce les, před nímž nejasně rozeznávali nízkou budovu. Z trapperových rychlých pohybů i z jeho obličeje bylo možno vyčíst vzrušení. Byl rozechvěn jako člověk, který se po delší době vrací domů. "Možná že se podivíte," pravil trapper, "proč jsem postavil svůj dům zrovna u lesa, odkud může každou chvíli přijít nebezpečí. Ale brzo pochopíte, že jsem nemohl volit jiné místo. Jsou zde tak prudké zimní vichřice, že by dům odnesly, kdyby nebyl chráněn lesem. Až uvidíte obry ochraňující Woodhouse, přesvědčíte se, že je nemůže zlomit nebo vyvrátit ani ta nejprudší vichřice. Tyhle obrovské kanadské tsugy byly až dosud mými nejlepšími přáteli." Trapper myslel svá slova opravdově. Jakmile sestoupil z auta, rozběhl se k těm čtyřem velikánům, kteří působili dojmem, jako kdyby popošli od lesa k nízkému domu, aby jej hlídali - a hladil jejich drsnou kůru, jako přítel hladívá rameno přítele, jehož dávno neviděl.

Dveře nízkého a dlouhého stavení zrobeného z neotesaných kmenů, byly zvenčí zavřeny jen dřevěnou závorou. Takový je tu zvyk: chýše i dům trapperů jsou vždycky otevřeny každému poutníku v pustinách.

Cizinec, který vejde do chýše nebo domu, najde v něm nejen kusy vyuzené nebo sušené zvěřiny, sůl a koření, ale i nádobí a zásobu paliva. A i když majitel není přítomen, zařídí se tu jako doma. Nají se, vyspí a odvděčí se pouze tím, že nanese nové palivo, aby je měl majitel chýše - nebo jiný poutník - ihned po ruce. To je zdejší obyčej a nikdo neodejde, aniž vykoná tuto povinnost.

Jakmile trapper uvedl své hosty do první místnosti, poznal, že tu za jeho nepřítomnosti byli cizinci. Paliva tu leželo dost, ale ze zásob jídla nezbylo nic.

Trapperův dlouhý dům byl rozdělen na tři místnosti. V první vařil a za dne pobýval, ve druhé spal a do třetí ukládal ulovené kožišiny. Nebyl čas na zbytečné rozhlížení. Všichni se dali horlivě do práce.

Především bylo nutno pořádně vyvětrat všecky místnosti. Okna prvních dvou místností byla dokonce zasklená, zatímco okna třetí místnosti byla opatřena jen dřevěnými okenicemi.

Po krátké poradě bylo ujednáno, že první místnost bude ponechána trapperovi, druhá Richardovi a Danovi a třetí že zůstane skladištěm zásob a kožišin.

Po krátkém obědě se dali všichni tři horlivě do práce. Vybalovali z beden zboží a odnášeli je do skladiště. Dan s

kapitánem se rozhodli, že si z prázdných beden udělají ve druhé místnosti lůžka na spaní.

Ovšem nebudou to pohodlné postele s pružnou pérovou matrací, ale to jim nevadilo. Doufali, že se jim na bednách, pokrytých vrstvou suchého mechu, trávy a vlněnými pokrývkami, bude odpočívat lépe než na holé zemi. Trapperrovo lože bylo lepší. Byla to jakási truhla, sbitá z hrubých prken, a vyplněná mechem a listím. K přenocování stačila.

V první místnosti byl i dlouhý stůl a tři sedátka bez opěradel.

V severském domě jsou však nejdůležitější kamna a ta byla v trapperově domě důkladná. Byla postavena sice z nepálených cihel a zaujímala čtvrtinu světnice, ale měla i plotnu a troubu. Za celou zimu v nich oheň neuhasl, i když byl pán domu vzdálen z domova třeba po mnoho hodin.

Dlouhá bidla, zavěšená u stropu nad kamny, nahrazovala skříně na šaty a prkna, připevněná na zdech, sloužila jako police.

Když unavený kapitán usedl ke stolu a zvolna cpal tabák do nové dýmky, náhle se hlasitě zasmál. Na Danovu otázku, proč se směje, klepl dřevěnkou o desku stolu a odpověděl:

"Rád bych viděl vašeho dědečka Dane, co by dělal, kdyby tak náhle vstoupil ze svého paláce sem do našeho Woodhousu? Hahaha! Ten by se podivil!"

"Pochybuji, že by se divil," řekl Dan, "vždyť za svého mládí nebydlel asi jinak a já sám se musím přiznat, že se mi tu líbí právě tak jako u nás, a možná že i víc.

"Změna se vždycky líbí, ale nechvalme dne před večerem," pravil kapitán.

"Správně, kapitáne, a nechvalme večera před večeří. Mám hlad, že bych jedl šišky," odpověděl zkormouceně Dan.

"Šišky potřebujeme, k rozdělání ohně," vmísil se do hovoru trapper.

"Dnes si uděláme večeři ještě ze zásob, ale zítra vám už předložím zvěřinu." Petrolejová lampa, kterou dnes rozsvítili, patřila k nejcennějším věcem, jež přivezli.

Když po večeři přisedli k teplým kamnům a přitáhli tam i bíle prostřený stůl, na němž čekaly tři lesklé šálky, až do nich Mr. Grasshapper nalije vonný čaj, pocítili všichni povznesenou náladu. Touhle "hostinou" oslavovali svůj příchod do přívětivého domu.

"Na to, abychom si ještě přistavěli jednu pohodlnou světnici, je už pozdě," řekl praktický trapper, usrkuje čaje, "ale kolnu pro auto musíme postavit co nejdřív. Příznivé počasí snad ještě nějakou dobu potrvá, protože kdyby se objevily známky blížící se zimy, byl by Strongbaw (čti: Strongbou, Strong Bow = Silný luk - anglicky) se svými psy už zde," dodal Mr. Grasshopper jako v zamyšlení.

"Je Strongbow ten Indián, o němž jste se už zmínil, Mr. Grassi?" tázal se Dan.

"Ano, je to Indián z kmene Siouxů, výborný lovec a dokonalý člověk. Vážím si jeho přátelství. Je věrný, spolehlivý a poctivý. Má pět synů, pět- mladých kuguárů (Kuguár = puma = stříbřitý lev - šelma kočkovitá), ale starý Strongbow jim ve všem stačí, ba zkušeností je předčí. Jeho nejmladší syn, Rychlý jelen, se otci podobá nejvíc, však ho poznáte. Zavítá do Woodhousu několikrát za zimu.

Nepochybuji, že se vám starý lovec zalíbí. Má báječné psy: Capa a Stopa."

Dan se vesele rozesmál:

"Ach, jaká nádherná jména! Jako by utekla z indiánské povídky.

Ještě chybí Modrá punčocha a Lstivý Jack."

"Anebo. Buffalo Bill," dodal kapitán. "Mr. Grass nám však na zítřek slíbil zvěřinu. Mohl byste nám snad prozradit, na čem zkusíme své střelecké umění? Neponeseme s sebou přece všechen arzenál!"

"Na zítřek vám stačí lehké brokovnice," odpověděl trapper. "Jistě najdeme stepní zajíce a na bažinatých loukách hejna kachen. Na ty stačí broky. Nedoporučuji lov velké zvěře, maso se stejně rychle zkazí.

Zabíjet zvěř pro nic za nic je ničemnost! Zní to snad podivně z úst lovce, ale mluvím upřímně. Všechno má svůj čas. To Indiáni mají větší soucit se zvířaty! V tom jsou lepší než běloši. Dovedou šetřit zvěř, zatímco bílí lovci ji zabíjejí až do vyhubení. Tady je hojnost zvěře a neubývá jí, protože se rozumně šetří, ale ve Státech bizoni téměř vyhynuli, protože je nesvědomití lovci přímo vyvraždili. Jen tu na severu se jich zachovalo více, protože ve zdejších lesích našli lepší úkryt. Stejně byli vyhubeni i divocí holubi stěhovaví. - Bývalo jich ve Státech na milióny, až pod nimi praštěly lesy, když se do nich jako mračna snesli, ale teď už není na území Ameriky ani jediný." Kapitán s Danem by byli nejraději poslouchali a poslouchali a zapomněli na spánek, ale Mr. Grasshopper tvrdil, že zítra bude taky den a že - je škoda petroleje, pro nějž tady nelze skočit naproti ke kupci až dojde.

Tenhle trapperův výrok všechny rozesmál. Pak si popřáli, dobré noci a Dan s kapitánem odešli do své "ložnice". Ale nezavřeli za sebou dveře, protože teplo, které se šířilo z první světnice, jim bylo příjemné.

"Zítra si sem postavíme železná přenosná kamínka," sliboval kapitán a s touto skvělou vyhlídkou na příjemnou budoucnost usnuli oba přátelé, jako kdyby odpočívali v prachových peřinách, a ne na bednách.

Ráno noví obyvatelé Woodhousu hanebně zaspali. Probudil je teprve trapper, když je zval k snídani. Po snídani se oba mladí lidé rozhodli, že se odpoledne, až bude teplo, vykoupají v blízké řece.

Ale Mr. Grass je varoval. "K řece vás dovedu," sliboval, "ale koupání vám nedoporučuji. V kanadských řekách se nedá koupat. Jsou velmi studené, a to ne snad proto, že přitékají z hor, ale proto, že protékají bažinami a přijímají z nich ledovou vodu. Však se dočkáte, až přijde Strongbow, uděláme si v přístřešku pro auto malou koupelnu."

"Výborně!" zvolal Dan. "Robinzonové si budou stavět koupelnu! To bude originální. Těším se, že budu při stavbě pomáhat."

"Pro všecky ruce bude práce dost," utěšoval ho Mr. Grasshopper, "teď je však na čase, abyste si prohlédli a vyzkoušeli své zbraně." Každý statečný i sebemírumilovnější muž miluje zbraně. Na mladé lidi působí puška, přímo přitažlivě. Proto zde ležely v okamžiku na stole čtyři pušky: dvě brokovnice a dvě Mauserovy opakovačky. Byly to krásné a dokonalé zbraně. Střelba z nich bude rozkoší.

Mr. Grasshopper chválil svou remingtonku-trojačku, protože ze dvou hlavní mohl střílet broky a ze třetí kulky.

V deset hodin se mladí lidé vydali poprvé na lov. Mr. Grasshopper je vedl k západu, aby jim ukázal "svou" řeku. V nízkých porostech na březích najdou zvěř spíš než na holé stepi. Protože neměli psy, museli spoléhat na šťastnou náhodu. Kráčeli zvolna podél lesa, kde mohli překvapit některého lesního obyvatele, pasoucího se na stepi. Znepokojili tucet šedých zemních veverek a vyplašili z pelíšku šedé králíky, ale to byla příliš malá zvěř a nestála za ránu, jak mínil trapper. Avšak ani za první větší úlovek se Dan nedočkal pochvaly. Zastřelil ptáka, který se rozbíhal k letu. Dan se domníval, že zastřelil bažanta, ale když zdvihl svůj úlovek za bílé nohy, shledal, že pták je rezavě hnědý, postříkaný tmavšími skvrnami a že má bílé letky a černý ocas.

"Na tom si příliš nepochutnáme," smál se trapper, "je to kur rousný. Jen se podívejte, jak má ochmýřené nohy i prsty. Taky se mu říká křemenáč, protože jeho maso je tuhé jako houžev." Dan však nedbal posměchu a zavěsil si úlovek na řemen k pasu.

"V zimě by se vám líbil víc," dodal trapper, "to je celý bílý jako sníh, jen jeho zobák zůstane černý." Zvolna sestupovali s pahorku a trapper je upozorňoval na tmavě zelené plochy.

"Tam na močálech můžete střílet podle libosti, ale neodvažujte se do zelené trávy! Sbírání kořisti obstarám sám. A nepospíchejte! Za jednoho ptáka, který uletí, "zdvihnete" deset jiných." Za půl hodiny houkaly a třeskaly rány z pušek jako při polním cvičení. Trapper nesliboval nadarmo. Kachny se zdvihaly v houfech, jen poťouchlé sluky se nikdy nevznesly vysoko, ale klikatým letem prchaly nad rákosinami. Když se však s křikem vzneslo hejno divokých husí, promeškali střelci pravou chvíli, protože se lekli.

Kapitán zastřelil černého, zelenavě skvrnitého ptáka s dlouhým rovným zobákem. Danovi se poštěstilo skolit dravce, kterého zastřelil, když pták unášel kořist k lesu.

Střelci se unavili, a proto vděčně přijali trapperovo pozvání, aby pospíšili k řece a odpočinuli si ve stínu, osik a vrbového křoví (v Kanadě nevyroste nikdy vrba jako strom).

Trapper byl ověšen pernatou zvěří jako zvěřinářský krám. Nedopustil, aby mu pomohli kořist nést, ale slíbil, že ji roztřídí až v chládku. Dan pyšně nesl svého dravce, kterého trapper určil na první pohled jako sokola, kdežto zelenavě černý a na břiše bílý pták, kterého zastřelil kapitán, byl prohlášen za kulíka a taky za znamenitou pečínku.

Za čtvrt hodiny došli lovci k zelené hradbě, kterou tvořily koruny topolů a osik. Teprve když prošli trnkovým křovím, spatřili hluboko pod sebou hladinu řeky, sevřenou vysokými stráněmi.

Dole na březích u vody rostlo rákosí a vrbové křoví. Právě když střelci došli na kraj stráně, vznesly se nedaleko pod nimi dvě labutě a zmizely ve světlé modři oblohy.

"To je krása!" zvolal Dan, a dlouho hleděl za velikými ptáky. Trapper se spokojeně usmál. Rád slyšel chválu svého kraje. Ale kapitán si mezitím již vyhledal stín a podložil si paže pod hlavu.

Bezděčně tak napodoboval Dana, ale nevelebil krásu, nýbrž blaženost odpočinku. Mr. Grass odkládal kořist a třídil ji.

"Vida, šest kachen, ale jen dvě téhož druhu, a tři pěkné sluky, to nám stačí na několik dní." Potom, obraceje se k mladým střelcům, trochu je pochválil a trochu pokáral. "Nestříleli jste zrovna špatně, ačkoli jste zbytečně proplýtvali dost prachu a broků. Moudrý střelec střílí jen tenkrát na zvěř, může-li ji také dosáhnout. Nemyslíte, že je škoda těch zastřelených kachen a sluk, které spadly do močálu?"

"Kdybychom měli psa, dostali bychom je," mínil kapitán.

"Na měkký močál se nesmí odvážit ani pes. Varuji vás znova: nepřibližujte se k močálům."

"Podívejte se, podívejte!" zvolal Dan a ukazoval na hejno malinkých rozkošných ptáčků, podobných šedivým pěnicím. "Nikdy jsem neviděl tak maličké." Ptáčkové štěbetali a hledali cosi na listech osiky. Opravdu jen stěží se dalo rozeznat, třepetá-li se to osikový list nebo ptáček.

"Říkáme jim lesňáčkové," pravil trapper, "ale uvidíte ještě menší králíčky čili zlatohlávky, co mají pod očima červené skvrnky. Kdybyste chytili lesňáčka, viděli byste, že má roztřepený jazýček. U řek byste našli známé konipasy, na olších zrnojedy s červenými hlavičkami a v křovinách pobíhající drozdy, ale po prvním sněhu všichni uletí na jih."

"Až na vrabce," dodal kapitán, usedaje, aby si mohl nacpat dýmku.

"Vrabce byste v Kanadě marně hledal," odpověděl Mr. Grasshopper, ale podobně drzé chlapíky byste přece našel. Taky místo strnadů tady máme zelenavé pěnkavy."

"A jiní práci tu nežijí?" ptal se Dan.

"Ale samozřejmě," odpověděl trapper, "v lese najdeme křivky a tetřevy, v hájích brkoslavy a hýly a někdy přiletí veliká hejna divokých holubů. Nad jezery spatříte lovícího orlovce říčního a hejna racků. Ze sítin vyplašíte roháče s velmi dlouhým krkem a s pěkným límcem i černožluté bukače. Na přeletu se tu zastaví mnoho ptáků, bydlících ještě severněji, a právě v nynější době byste uslyšeli v noci hlučný šelest tisíců opeřených poutníků, spěchajících k jihu." Bystrému Danovi neušlo, že se do vody vrhlo hejnko malých hnědých savců a že tam rejdí. Když na ně upozornil trappera, ten se usmál a pravil:

"Vím o nich. Jsou tam ondatry, a pamatujte si starou pravdu: kde je mnoho ondater, tam jsou taky vlci a lišky."

Kapitán vyňal dýmku z úst, aby si mohl hvízdnout. "Vida," pravil, "tak nejen ptáčkové, ale také větší zpěváčkové a snad taky medvědi?"

"Inu ovšem," odpověděl Mr. Grasshopper, "proto se tady nechodí na procházku jen s hůlkou. Teď je ale čas, abychom se vrátili domů.

Musíme všecku zvěř oškubat a opéci, aby se nám nezkazila."

"Jak by se mohla zkazit, když v noci mrzne," namítal kapitán.

"Právě proto, že v noci mrzne. Co v noci zmrzne, to se za teplého dne zapaří a zkazí," poučoval trapper a sbíral kořist.

Lovci se vraceli k Woodhousu, ale o kořist se rozdělili, takže nikdo nebyl příliš obtížen. "Mr. Grassi, ani jsme vás neviděli střílet," pravil Dan. "Ukažte nám, prosím, svou dovednost."

Právě přicházeli k bažině, nad níž kroužily dvě kachny. Trapper je chvilku pozoroval, a když kachny minuly okraj bažiny, strhl pušku s ramene, a jako kdyby jen dvakrát tleskl, vypálil dvě rány. Oba ptáci se zřítili do stepi. Dan pro ně běžel.

"Ach, Mr. Grassi, to jsou dva skvosty," volal, zdvihaje kachny, jejichž chocholaté hlavy byly zelené, prsa červená, hřbety tmavě zelené a břicha bílá.

"Hleďme, to je párek karolinských," zvolal trapper, "mají sice krásné šaty, ale jejich maso není o nic lepší než maso ostatních kachen." Kapitán ani nemukal. Odstoupil a díval se na dlouhána, jako kdyby ho viděl poprvé. Potom se ale zmohl na výčitku:

"Mr. Grassi, jak to, že jste nepukl smíchy, když jste nás viděl střílet? Nám by slušel lépe pohrabáč než puška."

"Nermuťte se, kapitáne, budete taky dobře střílet, není to žádné kouzelnictví, to chce jen klid a cvik," těšil trapper kapitána.

Oběd se dnes odbyl studenou svačinou, výborná večeře nahradí oběd. Všichni škubali, až je prsty pálily, a pozdě odpoledne snesli na plotnu všecky pekáče, aby zvěřinu opekli.

"Cibuli!" vykřikl náhle kapitán, opásaný kusem látky. "Máme vůbec nějakou cibuli?"

"Na cibuli, sůl a slaninu trapper nikdy nezapomene, odpověděl Mr. Grass, "to už obstarám, ale doporučuji vám, abyste hluboko zakopali všecky vnitřnosti a peří. Moskyti jsou úžasná metla, ale černé mouchy, které byste peřím a masem přilákali, jsou daleko horší. Lezou do očí, nosu, uší a jejich lepkavé nožky zanechávají palčivost na pokožce jako kopřivy. Chraňte se jich!"

"Moskyty jsme již poznali," řekl Dan, "ale divím se, že za krutých mrazů nepomrznou."

"Jejich larvy totiž zalezou hluboko do bahna, vysvětloval trapper.

Taky jsem se o nich dočetl v přírodopise jiné zajímavé věci. Všichni se domníváme, že tihle protivní komáři se živí jen krví, a přece přírodopisci tvrdí, že nesčetná hejna moskytů žijí i tam, kde zvěř není."

"Copak není možné se téhle metly zbavit?" ptal se kapitán.

Dan si pospíšil, aby se také pochlubil svými vědomostmi:

"Dělají se různé pokusy. Například se lidé snaží otrávit už larvy, ale lépe se osvědčily pokusy s udušením."

"Výborně, Dane, tak je udusíme," smál se kapitán, "jenže nevím, jak bych toho písklavého ničemu chytil za krk."

"Tak se to nemyslí, kapitáne," odpověděl Dan vážně, "do vody se vhodí látka, která pokryje povrch olejovitou vrstvou. Larvy plují k povrchu, protože musí dýchat, ale tam pro ně není vzduch, a proto se udusí."

"Hahaha, pokus v umyvadle!" smál se kapitán. "Ale představte si taková větší umyvadla, která je nutno obcházet několik hodin nebo dní. Kolik oleje by to bylo třeba! Musíme vymyslit něco jiného."

"Nám stačí rukavice, kukly a sítě," řekl trapper, "ale nezapomeňte na to peří!"

Večeře byla skvostná. Každý snědl sluku, pochválili maso kulíka a ochutnali kachnu.

Po večeři kuřáci kouřili a Dan připravoval čaj.

"Zapomněl jsem se vás, Mr. Grassi, zeptat," pravil kapitán, "jestli v té vaší řece jsou taky ryby. Chutná rybička by rozhojnila jídelní lístek."

"Ryb je všude dost," odpověděl trapper, "ovšem teď ne tolik jako v době tahu, kdy jdou ryby tak hustě, že vytlačují na mělčinách vodu z břehů. Když táhnou lososi, uvázne v nich veslo, a když se stěhují ryby kaprovité, slyšíte zdaleka šelest třoucích se šupin. Zde se chytají ryby zvláštním způsobem. Uvidíte to, až přijde Strongbow. Musíme na zimu opatřit slušnou zásobu ryb. Ale jestli chcete chytat ryby na udice, zavedu vás zítra na vhodná místa. Šňůry a udice mám a pruty si uřízneme na břehu."

"To bude báječné," jásal Dan, "rybařím velmi rád."

Mr. Grasshopper toho tolik věděl a pernaté a kožišinové zvěři a mladí přátelé by byli nejraději poslouchali až do rána. Ale bylo už příliš pozdě a bylo třeba jít spát.

6 S puškou a udicí

Když posnídali a uklidili svou domácnost - umyli nádobí, ustlali, vyvětrali a zametli - pobízel Dan ke spěchu. Těšil se, jak si dnes zarybaří a byl čím dál tím víc netrpělivý. Den se krátí, k řece je dost daleko, a než si rybáři připraví náčiní, uběhne také drahná chvíle a kolik času potom zbude na vlastní chytání?

Trapper se dobromyslně usmíval a prohlásil:

"Milý Dane, vy si asi myslíte, že budete sedět hodinu u řeky, než vám ryba zabere. Z toho nemějte strach. Za hodinu budeme mít tolik ryb, že je ani nespotřebujeme, ovšem jestli najdeme vhodné vnadidlo."

"Ach pravda, na vnadidlo jsme zapomněli, zvolal kapitán, rozplétaje klubko šňůry, jež trapper položil na stůl.

"Včera jsem schoval trochu vnitřností z ptáků a zabalil jsem je do papíru," řekl Mr. Grasshopper. "Dneska zkusíme, jestli budou rybám chutnat."

Trapper rozbalil na lůžku dlouhý pytel, sešitý z nepromokavého plátna a opatřený popruhy, a vkládal do něho různé balíčky a drobné nádoby.

"Co s tím pytlem," ptal se Dan překvapeně.

"To je batoh," odpověděl trapper, "velmi praktická věc pro lovce, aby měl volné ruce."

"Ale do toho se vejde srnec!" zvolal Dan.

"Ovšem, ale taky vlk anebo několik lišek," dodal trapper. Dan s kapitánem si již dávno povšimli, že si Mr. Grasshopper kdykoli se zamyslí - podpírá levým ukazováčkem špičku dlouhého nosu. Také nyní ho přistihli při "podpírání klenutí", když trapper vzpomínal.

Mr. Grasshopper se náhle rozhodl. Pospíšil k polici a ukládal do většího plecháče všecku zvěřinu, která zbyla od včerejška:

"Vezmeme si oběd s sebou," řekl, na vysvětlenou. "Proč bychom se měli vracet? Budeme-li mít čas, podíváme se raději po okolí." Den byl opět krásný. Na západní světle modré obloze zbyly po mrazivé noci bílé šmouhy jako pavučina, ale v deset hodin už hřálo slunce velmi příjemně, ačkoli si vyměřilo na obloze nevysoký oblouk.

Trapper napomenul své hosty, aby prohlédli a nabili své brokovnice, a navlékl si popruhy dvakrát přeloženého batohu na ramena.

"Cožpak se i na ryby jde s puškou?" ptal se kapitán udiveně.

"S puškou se jde vždycky," odpověděl trapper a zastrčil závoru dveří.

"Necháme tu znamení pro Indiána, kdyby náhodou přišel, až tu nebudeme?" tázal se Dan.

"Pozná, že jsem nedaleko," odpověděl Mr. Grasshopper, "ba pozná, že jsem odešel se dvěma hosty. Uvidí lůžka ve světnici a přečte si naše stopy."

Trapper vedl dnes své hosty k jihozápadu. Tady se břehy velmi snížily a přístup k řece byl snadný.

Cestou vyprávěl trapper mladým mužům, že Nelsonova řeka pramení v jezeře a dlouho protéká jehličnatým lesem. Voda je v ní velmi studená i v létě, takže uhřátý lovec se jí nesmí hned napít.

Na vyprahlé stepi nebyla zvěř, teprve když se lovci přibližovali ke křovinám lemujícím břehy, spatřili párek běžících ptáků. Byl to druh drozdů, kteří raději běhají než létají.

Jakmile lovci došli k řece, odložil trapper batoh a doporučil mladým mužům, aby si připravili šňůry s udicemi. Pak poodešel, aby prozkoumal břehy. Když se vrátil se třemi pružnými a dlouhými vrbovými pruty, přikázal Danovi, aby zkoušel své štěstí v tiché zátočině, zatímco kapitánovi radil, aby vhodil udici do proudu.

"A vy nebudete lovit?" ptal se Dan.

"Nejdřív se musím podívat, co padá do vody," odpověděl trappet, to je nejlepší vnadidlo, ať už to jsou brouci, můry anebo zralé bobule." Ještě nedomluvil, když v tom kapitán "zasekl" a snažil se vyhodit rybu z vody. Ale prut se mu zlomil. A když nešikovný rybář zlostně trhl zlomeným prutem, zůstal mu v ruce jen pahýl. Špička prutu i se šňůrou zmizely v proudu.

Dan s trapperem se smáli a kapitán se dopálil ještě víc. "No, no, pro jednu udici a kus šňůry nebude tak zle," chlácholil trapper kapitána, ale tím jen přiléval oleje do ohně.

"Copak se zlobím pro udici?" křičel kapitán. "Kozel ji vzal i s rybou, ale má dýmka pluje k Liardu!" To bylo ovšem zlé. Kdo chytá ryby, musí zatnout zuby, trčí-li v nich dýmka a ne křičet naplno: Ouha! Ouha!

Ještě neutichl smích a kapitánův hněv, když Dan ucítil trhnutí.

Honem je opětoval, ale běda! Na jeho udici visel "kus", kterým nebylo možno pohnout.

Kapitán s trapperem přiběhli Danovi na pomoc. Marně však škubali prutem i šňůrou a nakonec se rozhodli, že šňůru přetrhnou. Asi se zapletla do kořene, nebo uvázla za kamenem.

"Dvě udice, dýmka a šňůry jsou v prachu a dosud nemáme ani šupinu!" ulevoval svému rozhořčení kapitán, hledaje nový prut.

Popošel jen asi na deset kroků, když se náhle zastavil a zvedl paži na znamení, že vidí něco pozoruhodného.

Asi třicet kroků výš proti proudu uzavíraly keře mýtinku, svažující se k řece. Nebyla větší než několik čtverečních metrů. Na mýtince spatřili zvláštní a zajímavé divadlo.

Zvíře, podobné našemu tchoři, na hřbetě hnědé a na prsou i na břiše černé, líně leželo na mýtině a jeho lesklá očka pozorovala, jak samička se čtyřmi odrostlými mláďaty poskakují kolem půlkilové ryby, plácající se na písku. Matka bránila rybu, na kterou čilá mládež dorážela. Oči všech lupičů svítily jako granáty, červené jazýčky se chtivostí jen jen třepetaly. Náhle se ryba octla v řece. Nebylo pochyby, že ji tam stará odhodila. Ale v tom okamžiku čtyři vláčná a pružná tílka mláďat zmizela jako střely také ve vodě. Než bys napočítal pět, vykulilo se z vody klubko hladkých těl a ryba se už zase plácala na písčitém břehu. Vzápětí se ozvalo vrčení a mňoukání a všichni čtyři darebáčkové se váleli na zádech a třepetali nožkama, jak je stará odhodila od ryby. Ale hned se zase vzchopili a hra počala znova.

Po třetím pokusu se mladí nevrátili z řeky. Stará marně běhala po břehu, marně mňoukala a volala, ba i do řeky skočila, ale vrátila se sama. I starý, patrně otec rodiny, vstal a šel se podívat k řece, kam se rozpustilá mládež poděla. Rozběhl se po břehu proti proudu a matka běžela za ním. "Takové divadlo jsem jakživ neviděl," přiznával se Dan všecek zardělý radostným vzrušením.

"Mně se líbil ten starý filuta, jak si hověl a jen se díval," řekl kapitán. "Jak se jmenuje ten vznešený pán?"

"To je norek americký čili mink," odpověděl trapper, "a sotva uvěříte, že si tu dnes hrálo aspoň sto dolarů."

"Co říkáte? To kožišina norka je tak drahá?" divil se kapitán.

"Je, a už se těším, že v zimě nějakou ulovím. Jsem rád, že je tu celá rodina minků." Po chvíli se rybáři vrátili opět k zátočině a taky trapper vhodil svou udici do proudu. Kapitán měl štěstí. Zase mu zabrala ryba, ale teď byl rybář opatrnější. Zasekl ji sice, ale "nevyhazoval", nýbrž táhl, až uchopil šňůru. Vytrvale ji soukal a vlekl vzpouzející se rybu ke břehu.

Podle dlouhé hlavy, temného hřbetu a skvrn na bocích poznal, že je to nějaký štikovitý dravec.

Trapper dopřál kapitánovi tu radost, aby si kořist vytáhl sám.

"Bude k obědu," rozhodl kapitán radostně, "váží nejméně dvě kila a stačí pro všecky."

"Jen ji odvlečte dále na břeh, kapitáne, aby vám oběd neskočil zpátky do řeky," napomínal trapper. Pak zatížil svůj prut a pospíšil ke kapitánovi, který zápolil s kluzkou rybou. Rychlý řez do týla stačil, aby zbavil rybu života.

"Běžte k mé udici, kapitáne," řekl trapper, "postarám se, abychom měli rybu skutečně k obědu." V batohu bylo všecko: pánev, omastek, pepř i sůl. A protože ani o palivo nebylo nouze, mohl tedy trapper dostát slibu.

Zatímco kutil kolem ohniště, chytil kapitán opět štiku, ale tentokrát menší. Jen Dan zatím marně čekal, až mu ryba

zabere.

"Změňte vnadidlo," radil mu kapitán.

"Nic nemám, suchar je příliš tvrdý," odpověděl Dan.

"Napíchněte na udici několik červených bobulí. Keř za vámi je jimi obalen."

Dan uposlechl kapitánovy rady. Napíchl na udici tři červené bobulky, a sotva je vhodil do vody, skočila po ní asi půlkilová rybka, podobná línu. Dan jásal a pokus opakoval. Ve čtvrthodině jich vylovil devět a byl by snad vychytal všechny rybky ze zátočiny, kdyby si trapper nepovšiml jeho úlovku.

"Dost, milý Dane, dost," volal na horlivého rybáře. "Vhodíte-li svůj úlovek zase zpátky do řeky, nic nepokazíte."

"Oho," bránil Dan "svůj úlovek" "copak nejsou mé ryby krásné?"

"Na pohled jsou ovšem pěkné, ale k jídlu je nedoporučuji. Jejich maso nepříjemně páchne. A taky ukrývá stovky trojhranných ostrých kostiček, které by vám mohly rozpíchat jazyk a patro. Potom by vám zašla na dlouhý čas chuť na ryby. Pánové, prostírám k obědu."

"Jakže, už?" divil se kapitán a odkládal prut, zatímco Dan smutně pohlížel na svůj úlovek. "Zkusíme aspoň jednu" pravil a přinesl největší rybu obratnému kuchaři. "Než sníte štiku," řekl trapper, "upravím vám vaši rybu a sám se přesvědčíte, že mám pravdu." Štika upečená na pánvi chutnala všem znamenitě, ale trapper přece tvrdil, že kdyby k ní měl sardelku, že by byla ještě lepší.

"Ovšem nejlepší je s huspeninou," dodával, "trochu želatiny, trochu tymiánu, kousek mrkve, celeru a petržele, panečku, to je lahůdka!"

"U všech rohatých, snad jste, Mr. Grassi, nebyl hotelovým kuchařem?" tázal se kapitán.

"Ne, nebyl, ale ve svých šťastných dnech, když jsem doma, pomáhám své milé mamince v kuchyni," odpověděl traper zamyšleně a bezděky si podepřel ukazováčkem špičku nosu a přivřel oči v příjemné vzpomínce.

Ryba byla tak sytý pokrm, že na kachny ani nedošlo, zato však museli všichni okusit Danův úlovek. Způsobní lidé při jídle neprskají, ani když se jim zapíchne kostička do jazyku nebo do dásně, ale odejdou od stolu. Proč si asi trapper najednou vzpomněl, že musí hned umýt nádobí? Proč kapitán odešel opět k prutu? A proč Dan vhodil bez lítosti osm zbylých rybek zase do vody? Patrně by jeho úlovku nepomohly ani tymián, ani celer s huspeninou!

Ve vzdálenosti asi dvou set kroků po proudu dorážel na vodu velký hnědobílý dravec.

"Je to orel říční," řekl trapper, "na podzim sem zalétá z jihu a loví tu, ale zmizí, jakmile vody zamrznou. Teď však pojďme proti proudu.

Rád bych se podíval na mělčiny a na bobří rybník." Dan s kapitánem svinuli rychle šňůry, přehodili brokovnice přes ramena a pospíchali za trapperem, jehož dlouhé čapí nohy snadno překračovaly louže i nízké křoviny.

Zemní veverky (veverka zemní, deňka americká čili haki) se zvědavě dívaly na výtržníky a pokrývaly si koketně hřbety dvojřadými rozčechranými ocasy. Jejich tmavě hnědé kožíšky byly ozdobeny světlejšími podélnými pruhy, jejich ouška byla hladká. Šediví králíci prchali do křoví, ale nikde nebylo vidět žádné větší zvíře.

Naši přátelé šli dobře už půl hodiny, když v ohybu řeky spatřili pěkný obrázek. Řeka, která v těchto místech protékala rozlehlým dolíkem, tu vytvořila veliký rybník, zpolovice uzavřený topolovým hájem, promíšený osikami a hustým podrostem vrbových a trnkových keřů. Hlavní proud protékal při západním břehu rybníka, kdežto ve východní části vyčnívaly z vody kupky se na, jako když velká voda zaplaví louku při senoseči.

Trapper se usmál a vysvětlil svým přátelům, že to jsou bobří doupata. Liboval si, že jich od loňského roku přibylo.

"Podívejte se," zvolal Dan, "kdo se to koupe pod rybníkem v řece?" Trapper mu podal dalekohled a řekl:

"Ten chlapík se nekoupe, ale loví ryby."

"Vždyť je to medvěd!" vykřikl Dan. "Černý medvěd! Právě vyhodil na břeh rybu. A jak pospíchá ke břehu! Teď ji chytil a žere ji. Opravdu žere a teď se zase kolébá k řece." Dan pustil dalekohled leknutím k boku, protože se za ním ozvat hromový hlas.

"Uru! Uru!" To trapper vytáhl nejsilnější rejstřík svých prsních varhan, ale hned dodal mírným hlasem: "Jen se dobře dívejte na medvěda. Co teď dělá?" Dan uposlechl a hlásil, co vidí:

"Medvěd se zastavil u vody a rozhlíží se na všechny strany." Trapperovo mohutné "Uru, Uru" se ozvalo znovu a Dan, který se díval dalekohledem, náhle ustupoval:

"Medvěd jde a běží rovnou sem!"

"Nemýlil jsem se tedy," pravil trapper, "náš Uru nezapomněl. Ustupte za vrbové keře, za chvilku bude zde." Po několika minutách se vskutku v dohledu objevil statný tmavohnědý medvěd. Klusal se schýlenou hlavou jako v zamyšlení, ale když se přiblížil asi na padesát kroků a nikoho neviděl, potřásl hlavou a zamručel. "Musím ho přivítat," zašeptal trapper a tiše zavolal: "Uru, Uru!" Pak vystoupil, aby ho medvěd viděl.

Zvíře popošlo ještě na dvacet kroků, ale opět potřáslo hlavou. Patrně poznalo, že tu není lovec sám a nedalo se přilákat ani trapperovými lichotkami. "Jsi hodný, Uru, že jsi přišel. A jak jsi vyrostl! Tys opravdu chlapík, nu pojď blíž!" lákal ho trapper.

Medvěd sice otevřel úzkou hubu, ba dokonce se posadil a přetřel si packami uši, ale nešel.

"Proč nejdete k němu?" ptal se šeptem kapitán.

"Protože by utekl," odpověděl trapper, "tak se na polozkrocené zvíře nesmí. Přijde-li samo, dobře. Půjdete-li za ním, zkazíte všecku dřívější práci." Medvěd jako kdyby naslouchal, mírně se kolébal, potom vstal a bez rozloučení odklusal. "Co se mu stalo?" ptal se Dan.

"Hněvá se, že jsem ho podvedl," odpověděl Mr. Grasshopper, "poznal čichem, že tu nejsem sám a nedůvěřuje mi."

"Báječné," liboval si Dan, "tam stará paní Minková učí mládež, jak se chytají ryby a uličníci jí utečou, když je hra znudí a když dostanou chuť na rybu, a tady se urazí pan Uru, protože jsme mu nebyli dost zdvořile představeni. Nic zábavnějšího jste nám ukázat nemohl, Mr. Grassi."

"Snad přece, zajdeme-li tiše k oněm kupkám," odpověděl trapper.

"Vidíte tamtu hráz, jež odděluje řeku od rybníka? Tu hráz vystavěli už dávno a dávno bobři, aby udrželi v rybníce v době sucha dost vody a aby ji při rozvodnění zas vypustili."

"To je dílo bobrů?" divil se kapitán. "Vždyť hráz je delší než sto metrů! A při povodni ji proudy nestrhnou?"

"Tihle vodní inženýři pracují důkladně," vypravoval trapper. "Silné kůly, větve, tráva, mech a jíl jsou tak upěchovány, že odolají i prudkému proudu. Základ hráze je velmi široký a její užší část nad vodou měří až dva metry." "A v těch kupách přebývají?" ptal se Dan zvědavě.

"Ne," odpověděl trapper. "Bobři bydlí v norách vyhrabaných ve břehu. Mají je vystlané jemnými třískami. Vchod do jejich obydlí je vždycky pod vodou, a když se stane, že voda opadne, postarají se bobři zvýšením hráze, aby voda opět vystoupila a vchody zakryla. Do těch kupek se utíkají jen v době povodně. Teď ale buďte zticha, snad je překvapíme při práci. Bobři jsou sice noční zvířata, ale když hrozí změna počasí, pracují taky ve dne." Trapper zmlkl, a když se blížil k vodě, našlapoval zvysoka a tak opatrně, aby ani větvička nezapraskala. Za chvilku klesl na kolena a paží ukázal, aby jeho průvodci také klekli. Škvírou mezi keři spatřili zvědaví přírodozpytci kruhovitou mýtinu a na ní pětičlennou rodinu velmi tlustých hnědých zvířat.

Jako obrovské krysy opírali bobři břicha a tlusté ocasy o zem a ohryzovali ležící peň osiky, silný jako mužská paže. Dva starší bobři přehryzovali peň, zatímco mladí olupovali s kmene kůru.

Bylo zřejmé, že se zde pracuje podle plánu. I když zavalitých dělníků bylo pět, přece jeden druhému v práci nepřekážel.

Dan popolezl, aby lépe viděl, ale běda! Pouhé zatřesení keřem stačilo, aby dělníci ustali v díle a po několika nemotorných skocích se střemhlav vrhli do rybníka, až voda vystříkla.

"Bože, vždyť jsem nemotornější než bobr," plísnil se Dan, "teď je po divadle."

"To je pravda, opona spadla a můžeme se vrátit domů, dýmku jsem utopil a cigarety už nemám," řekl kapitán s povzdechem a vstal.

"Ano, vraťme se domů," souhlasil trapper. "Zajdeme sem někdy, až bude jasná měsíčná noc, a potom uvidíte, jak bobři pracují i jak se baví." Protože se blížila čtvrtá hodina a citelně se ochladilo, pospíchali lovci ke vzdálenému Woodhousu. Těšili se, jak si večer popovídají o tom, co dnes příjemného prožili.

Po večeři, na kterou stačily ohřáté kachny a zbytek kulíka, ozvala se první otázka:

"Kdo je Uru?"

"Představil se vám přece jako hnědý medvěd," odpověděl trapper usmívaje se, a když si zapálil dýmku, vypravoval: "Před dvěma roky jsem ho potkal jako sirotka, bloudícího v houštinách. Taky zvířata potkává neštěstí jako lidi, že jim zahynou rodiče. Byl ještě velmi mlád a byl by zahynul, proto jsem ho odnesl domů. Vychovávali jsme ho a krmili s Indiánem jako štěně. Přivykl nám velmi brzo a chodil všude s námi.

Když jsem na počátku léta přemýšlel, co s medvědem - domů jsem ho mamince přivézt nemohl - radil Indián, abychom ho zde ponechali, že se o sebe postará, protože zatím vyrostl a zesílil, že se nemusel už nikoho obávat, a potravy bylo všude dost.

Loňského roku přišel Uru do Woodhousu asi třetí den po mém návratu a projevoval velkou spokojenost. Prohlédl si všecky zásoby i nové věci, a když dostal kus cukru a koláč, usedl proti mně a něco mi dlouze vypravoval, čemuž jsem ovšem nerozuměl. Nejspíš se mu stýskalo anebo ho někdo šidil, protože si položil hlavu na má kolena a mručením provázel své vzdechy. Sladký suchar však zahnal jeho smutek.

A věřte, když se pak Uru uvelebil doprostřed světnice, že jsem ho zdaleka obcházel s bezděčnou opatrností, protože kdyby mě tlapou jen pohladil, mohl mi nejen roztrhnout kabátek, ale poslat mě i na onen svět. Šelmě nelze nikdy věřit. Večer něco zamručel na rozloučenou a odešel, ale druhý den ráno přišel zas. Nežádal potravu.

Přicházel si jen pro mlsky a pohlazení.

Tak s námi prožil podzim, potom více než na dva měsíce zmizel, patrně vyspával ve svém brlohu, ale ke konci března se objevil zase u nás a přespával na dvoře, kde si vyhrabal ve vysokém sněhu jeskyňku.

V dubnu, v době tání zmizel a už se nevrátil. Co dnes provedl, to jste viděli sami. Zvíře člověku rychle přivyká, ale taky rychle zapomíná. Patří divočině a je šťastno jen v ní. Každý člověk, který nutí zvíře, aby změnilo své přirozené bydliště a způsob života, se prohřešuje."

"Proč se jmenuje Uru?" ptal se Dan.

"Sám se tak nazval," odpověděl trapper, "kdykoli něco chtěl, vytrvale mručel "uru, uru", až to dostal."

"Je pravda, že medvěd rád mlsá med a sladké ovoce?" tázal se opět Dan, kterého Uru velmi zajímal.

"Ovšem že je ta pravda," odpověděl trapper, "v červenci, kdy jsou zde spousty jahod, borůvek a ostružin, krmí se jimi skoro výhradně, což velmi prospívá jeho zdraví." (Medvěd nepohrdne ovšem také žábami, rybami, brouky, vejci a červy. Velmi rád navštěvuje pole, když se nalévá oves, a i každá menší zvěř je mu vhod. Je-li syt, žere z ryby jen hlavu. I zkrotlý medvěd může být nebezpečný) Všichni se srdečně zasmáli, ale náhle jejich smích ustal. Dan s kapitánem leknutím vyskočili a pozorně naslouchali... Nebyla pochyby, že někdo venku bolestně naříká, kvílí a pláče.

Jen dobromyslný trapper se zase usmál. A když se ho Dan ptal, co se děje, klidně odpověděl:

"Nic zvláštního, toulá se tu kdesi rys a prozpěvuje si, aby mu nebylo smutno."

"To že je rys?" pochyboval kapitán. "Vždyť pláče jako dítě."

"Pěkné dítě! Skočí velkému jelenu na krk a prokousne mu vaz.

Mějte se před ním na pozoru. Nelekne se ani člověka," varoval trapper. "Dnes je příliš tma, ale my se spolu potkáme, až budu vidět na mušku. Je to zdejší největší hubitel zvěře." Ještě dvakrát se ozvalo kvílení, ale potom umlklo.

Když lovci zhasli a odebrali se na lože, nemohl Dan hned usnout.

Přemýšlel o Urovi a toužil, aby se medvěd vrátil do Woodhousu.

Houkání výra v nedalekém lese znělo jako volání bloudícího člověka, ale to již Dan neslyšel.

7 Zrádné bažiny

Druhý den ráno, když se Dan probudil, zdálo se mu, že v noci napadlo trochu sněhu. Ale nebyl to sníh, byla to jen jinovatka, která rychle tála, protože slunce již bylo dávno nad obzorem. Kapitán se už otáčel kolem kamen a tupé rány ze dvora prozrazovaly, že trapper se stará o palivo.

Při snídani si lovci ujednali, že se zase vydají do okolí, aby ulovili nějakou zvěřinu. Trapper totiž tvrdil, že je třeba žít ze zvěřiny, pokud ji mohou ještě ulovit, aby neubývaly zásoby, tak potřebné na dlouhou zimu. S tím ovšem naši mladí přátelé ochotně souhlasili, neboť lov si zamilovali. Všichni pospíchali, ale sotva vyšli ze dveří, spatřili u lesa muže a dva světle hnědé psy, kteří běželi před ním.

"Strongbow!" zvolal trapper a pospíchal hostu vstříc.

Také Dan a kapitán popošli několik kroků a viděli, jak se trapper s Indiánem objali a jak družně kráčejí k dřevěnému domu. I oba psi přiběhli k trapperovi, radostně skákali a kladli mu pracky až na prsa.

Bylo to srdečné a upřímné uvítání starých přátel.

"Dovolte," pravil trapper, "abych vám představil svého bratra Strongbowa. Rozumí anglicky, ba dovede pojmenovat všecky věci.

Přichází, aby s námi strávil zimu." Potom mluvil trapper cizí houkavou a zajímavou řečí a Indián, vloživ pravici na prsa - což značí indiánský pozdrav - díval se chvilku na Dana a potom na kapitána. A když mu mladí běloši podali ruce, stiskl je a krátce zahovořil.

"Strongbow říká," překládal trapper, "že ho těší, vidí-li zde mé hosty, a je rád, že jim z očí hledí statečnost a poctivost." Je zřejmé, že se lidé vítají všude stejně zdvořile. Ale Indián by se jistě neostýchal říci ani o ničemovi své mínění.

Dan s kapitánem poděkovali za přivítání. Indián se jim líbil. Byl vysoký, štíhlý, a přece silný. Jeho dlouhé a rovné vlasy, dosud černé, splývaly podél podlouhlých osmahlých tváří až na krk. Velké černé oči pod hustým obočím, rovný nos, velká ústa a povystouplá brada svědčily o člověku bystrém a rázném. Také jeho ústroj se jim zalíbil. Na hlavě měl lehkou kožišinovou čapku, na těle kabát ušitý ze psí kůže a kožené spodky a na nohou mokasíny, připevněné řemínky až do půli lýtek. Na zádech nesl batoh, na rameni pušku remingtonku a v levé ruce držel trs, na němž visely hrozníčky tmavočervených, modře ojíněných bobulí, jaké vídáme na rybízu.

Zatímco si běloši nenápadně prohlíželi Indiána a jeho úbor, přiblížili se i psi a očichávali neznámé bělochy. Nebyli to eskymáčtí psi, ta ubohá, bázlivá, krutá a potměšilá zvířata, nýbrž psi lovečtí, bystří a stateční, kteří jistě necouvnou ani před vlkem nebo medvědem.

Mladí lidé je lákali, ale psi před nimi ustupovali.

Zatím všichni došli ke dveřím domu. Indián vešel do světnice, odložil pušku i batoh a položil trs na stůl.

Trapper měl z Indiánova příchodu radost a neskrýval své potěšení, stále na Indiána mluvil a nabízel mu snídani, ale Indián nic nechtěl.

Zato však chtivě sáhl po koženém pytlíku, který mu trapper podal a hned vylovil z kapsy hliněnou dýmku a důkladně si ji nacpával tabákem. Bylo zřejmé, že si už dlouho nezakouřil.

Nabízel svou dýmku kolem, ale když viděl, že si taky kapitán cpe svou novou dýmku, usmál se a zdvihl tu svou hliněnou jako na pozdrav.

"Příchodem Strongbowa," řekl trapper, když se usadil proti Indiánovi, "se naše dnešní plány změnily. Vidíte tu větvičku? To mě bratr upozornil, že je nejvyšší čas, abychom sebrali ovoce divokého rybízu. Ochutnejte jej! Jeho bobule jsou velmi chutné a v zimě, kdy není dost čerstvé zeleniny, velmi užitečné. Keře rostou bohužel daleko, a protože ovoce už opadává, je nejvyšší čas jít je sbírat."

"Pojďme, jsem připraven", zvolal Dan.

"Nikam nepospíchejte," mírnil Danovu horlivost trapper, "na sběr se vydám já se Strongbowem, kdežto vy a kapitán opatříte zvěřinu na oběd a na večeři. Ale prosím vás, abyste neodcházeli daleko. Směrem k řece najdete dost kalužin a na každé z nich hojnost ptactva. Bude to vaše první samostatná vycházka a nepochybuji, že budete opatrní."

"Jsem opravdu hrozně rád, že neuvidíte, jak hanebně střílím," řekl kapitán, "ale nějakou zvěřinu snad přece přineseme."

"Škoda, že s námi nepůjdou psi," litoval Dan.

"Až později, až vám přivyknou, pak půjdou rádi," sliboval trapper a chystal se na cestu.

Po pěti minutách všichni vyšli z domu. Na prahu se trapper ještě zastavil a řekl:

"Se Strongbowem máme smluvené znamení. Tři rány z pušky, rychle vystřelené za sebou, znamenají nebezpečí. Připomínám to jen mimochodem, protože doufám, že vám nebude nebezpečí hrozit. Na shledanou!" Indián položil jen ruku na prsa a potom rázně vykročil směrem k lesu, kdežto Dan s kapitánem se dali opačným směrem k řece.

Krásný podzimní den svádělk toulce. Svěží větřík příjemně ovíval tváře a naděje na vzrušující lov nadnášela nohy mladých lovců. Dnes budou moci střílet po libosti a bez napomínání.

Nepoletovalo tu sice pavučinové babí léto, ale nad opožděným bodláčím se kolébali drobní modráskové. Dan dokonce tvrdil, že zahlédl i otakárka, ale kapitán mu stejně nevěřil.

Lovci se toulali bezstarostně, a teprve když z nevelké louže vzlétlo hejnko kachen, vzpomněli si, proč vyšli, a rychle strhli pušky s ramen.

Ale bylo už pozdě, kachny zmizely v dálce.

"Najdeme jiné a třeba i labutě," těšil se Dan. "Co s labutí? Ta je příliš tvrdá, ale mladé sluky jsou výborné.

Střílejte si, co chcete, já půjdu po slukách." U příštího jezírka objevili všecko. Byly tu i kachny, i sluky, kulíci i chřástalové a bukači. Rány houkaly a třaskaly, ale když po čtvrthodině vyplašili lovci posledního ptáka a prohlíželi úlovek, shledali, že mají sice dvě kachny, sluku a kulíka, ale že většina zastřeleného ptactva je ztracena, zapomněli totiž na trapperovu radu.

Po krátkém odpočinku se rozhodli, že proniknou křovinami až k řece. Nyní byli již opatrnější a nesli pušky v rukou. Ačkoli spatřili drobná zvířata, nemohli na ně vystřelit, protože se jen mihla a zmizela.

Tak došli až k houštince, do níž ale nemohli proniknout. Proto lámali suché větve a házeli je do houštiny. Náhle křoví zaharašilo, a než se lovci nadáli, vyrazilo z houští veliké zvíře.

"Jelen!" vykřikl Dan, ale kapitán, přichystaný ke střelbě, namířil na prchající zvíře a vypálil. Byla to jistě výborná rána, protože jelen se překotil.

"Hurá!" vykřikl kapitán a rozběhl se ke zvířeti. Ale běda! Sotva uběhl dvacet kroků, jelen se zdvihl a zmizel v křovinách. Kapitán za ním sice znovu vystřelil, ale asi ho nezasáhl, protože po něm nezbylo ani stopy. A přece stopa zbyla. Dan ji našel. Jelen byl raněn a krvácel.

"Ubohé zvíře! Nesmíme je nechat trápit," zvolal a ukázal na "barvu".

"A nesmíme si dát ujít pečeni," souhlasil kapitán, "pojďme za ním!" A šli. Všechen zájem o okolí vyprchal. Jejich mysl teď cele zaujal jelen. Procházeli křovinatou pláň křížem krážem, vnikali do vrbin, poškrábali se o trní, ale jelena nenašli. A přece tudy běžel, protože na zemi a na listech zůstaly krůpěje krve.

Nešťastní lovci na nic nedbali, ba ani na hlad si nevzpomněli, jen hledali a hledali. Nikdo z nich netušil kam až zašli. A kdyby stále nenalézali krvavé stopy, jistě by už přestali věřit tomu, že jelena vůbec viděli. Teprve když jejich vyčerpání dostoupilo vrcholu a oba takřka únavou padali, uvědomili si, že jsou tři hodiny odpoledne a že mají strašný hlad. Naštěstí měli v brašnách svačinu. Když se najedli a trochu si odpočinuli, přiznali si pošetilost svého jednání.

"Proč jsme vlastně sami hledali poraněného jelena, když Indián má lovecké psy?" řekl kapitán rozmrzele. "Jsme my to ale, Dane myslivci!"

"Až se doma přiznáme," mínil Dan, "rozsype se náš dlouhán smíchy.

Ale teď je čas, abychom se vrátili domů."

"Milión moskytů," vykřikl kapitán, "kde jsou kachny, sluka a kulík?"

"Zapomněli jsme je u houštiny, ze které jelen vyskočil," vzpomněl si Dan.

"To je pěkné nadělení! Ale s prázdnou se domů nesmíme vrátit!

Pojďme! Cestou přijdeme k bažinám, kde snad přece nějakého ptáka zastřelíme." Dan vstával neochotně, bolelo ho celé tělo, ale nedalo se nic dělat.

"Šli jsme pořád k severozápadu," usoudil kapitán a pozoroval kompas u hodinek. "Tímhle směrem je jihovýchod. Pochodem v chod!" Za čtvrt hodiny vyšli z křovin a po další čtvrthodině spatřili rozsáhlou plochu, obklíčenou osikami a topoly. Tam je jistě močál a na něm hejna ptactva. Nebylo o tom pochyby, neboť již z dálky viděli hejna kachen, vracejících se před večerem na vodu. Slunce stálo dosud nad obzorem, ale přesto bylo třeba, aby si pospíšili.

Sotva střelci došli k močálu, mohli si vybrat za cíl nejen kachny a sluky, nýbrž i potápky a husy. Rány třaskaly vlevo i vpravo, protože lovci se rozešli, aby si vzájemně nepřekáželi.

"Náhle se ozval výkřik. Dan vystřelil do hejna a ruka mu klesla.

Nový výkřik: "Dane! Pomoc!" udeřil ho jako kyj. Ale Dan se hned vzpamatoval a úprkem se hnal za hlasem. Uběhl sotva sto kroků, když rázem stanul a puška mu leknutím vypadla z ruky.

Sotva, tři metry od břehu uvízl kapitán v bahně. Zoufale se vrtěl a marně se namáhal, aby vytáhl nohu z bahna. Cítil, že se boří již nad kolena a úzkostně volal.

Dan poznal nebezpečí, zdvihl svou pušku a přiběhl na měkký břeh.

"Nehýbejte se, kapitáne, nehýbejte se, nebo se zabořite ještě víc!" napomínal zmítajícího se Richarda a mučivé myšlenky letěly jeho hlavou. Jak má příteli pomoci? Jak? Není čas a nemá s sebou ani sekeru, aby porazil osiku, nemá provaz, aby přítele vytáhl, nemá nic, nic než holé ruce a bahno postupuje od kolen až ke kapitánovým bokům. Náhle se Dan rozhodl. Svlékl kabát, kalhoty i košili a rychle je svazoval, aby získal provaz. Taky šle prodloužily "provaz" o půl metru a punčochy o čtvrt. Teď to snad postačí.

"Pozor, kapitáne, chyťte rukáv," křičel Dana vrhl konec upraveného "lana" kapitánovi. Ten kabát zachytil a rychle jej přivázal na řemen pušky.

Lano bylo naštěstí dost dlouhé a Dan se mohl opřít a táhnout. Ale běda! Všechno úsilí bylo marné. Bahno nechtělo pustit svého zajatce. Naopak ho stále víc pohlcovalo, když se kapitán snažil, aby Danovi ulehčil v tahu. Co dělat? Copak i tento pokus je marný?

Dan uchopil svou pušku, přehodil si řemen na záda, přivázal k němu konec "lana" a celou váhu nalehl na pušku, položenou napříč prsou.

Táhl ze všech sil. Vždyť šlo o přítelův život!

Pravá noha se mu zabořila hluboko do měkkého břehu, levá sklouzla a kolenem se zachytila, za kořen. Dan táhl, sténal, zajíkal se a v zoufalém snažení vztáhl paže. Neviděl, protože pot mu zaléval oči, ale najednou pocítil, že se jeho ruce dotkly kmene osiky. Jako tonoucí sevřel tenký kmen, sunul se po prsou na břeh a vytrvale táhl. Slyšel, jak za ním lano praská, ale nedbal a sbíral poslední kapky síly. Skrčil se a potom sebou trhl jako povolený luk. Narazil obličejem na kmen osiky, kterou nejspíš vyrval i s kořeny, a ztratil vědomí.

Když se Dan opět vzpamatoval, viděl, že vedle něho leží kapitán a hluboce oddechuje. Dan chvilku nechápal, co se stalo. Hleděl na přítelovy nohy a boky obalené bahnem, na rychle se zdvihající rozevřenou kazajku a posléze na smrtelně bledý kapitánův obličej.

Z bahna vykukovaly umazané hadry jako škodolibé příšery a u Danových nohou ležela kapitánova puška.

"Vytáhl jsi mě z hrobu, Dane," ozvalo se chraptivě z kapitánových úst.

"Jen z bahna a ani nevím jak. Můžeš vstát? Strašně mě bolí ruce.

Zdá se mi, že mi upadly," odpovídal Dan.

Nevěděli ani, že si tykají...

"Hned vstanu, jen až si trochu oddechnu," sliboval Richard. "I moje ruce mi připadají nějak delší a nohy mám jako olověné." Chvíli oba mlčeli, až zase začal Dan:

"Je chladno, musíme jít domů."

"Ano, půjdem, už vstávám. Je to bída! Počkej, už vím, co udělám.

Tady je tvá puška a je čistá. Má je plná bahna. Zavolám o pomoc." Kapitán usedl, uchopil Danovu pušku a vystřelil třikrát rychle za sebou. "Snad uslyší ve Woodhousu střelbu, kopec není daleko." Po střelbě kapitán vstal, svlékl svůj kabát a oblékl jej Danovi.

Potom prohlásil:

"Vidíš, Dane, já bych mohl jít, a když tě budu podpírat..."

"Snad toho ani nebude třeba, jen kdybys mi pomohl vstát. Nohy mě nebolí, ale v pažích nemám dost vlády," řekl Dan, zapínaje kabát.

Kapitán Dana zdvihl a ten všecek okřál. Nohy se sice pod ním třásly, ale unesly ho.

"Pojďme, je mi zima," pobízel Dan přítele, "a tobě jistě taky. Jsi celý mokrý a bez kabátu."

"Což o to! Mám aspoň košili, ale stůj, zavolám ještě jednou o pomoc, "řekl Richard a znova vypálil tři rány.

Bylo to však už zbytečné, protože se z dálky ozval psí štěkot. Přátelé se zaradovali. A když po několika minutách poznali Indiánova psa, věděli, že i trapper nebo Indián jsou nedaleko. Opravdu, brzy za psem přiklusal Indián. Jediným pohledem poznal, co se stalo. Jen se zeptal:

"Pušky, kde?" Kapitán mávl paží k osikám a Silný luk se rozběhl k bažině.

Za chvíli se vrátil a nesl nejen Richardovu pušku, ale i torby a zastřelenou kachnu a sluku - hubený to úlovek za skoro celý den!

Polonahým trosečníkům chůze prospěla. Jejich krev se rychleji rozproudila a zahřála ztuhlé údy.

Když Indián dohonil bělochy, řekl:

"Močály - zlý duch."

"To věřím," souhlasil kapitán, "a hladový duch. Cítil jsem, jak mě polyká. Slyšeli jste naši střelbu?"

Indián zdvihl jen dva prsty.

Než došli na kopec, přiběhl jim naproti taky trapper, a když uviděl zubožené mladíky, dojatě zvolal:

"Ach běda, běda, proč jsem dopustil, abys jste šli sami! Jistě jste spadli do močálu nešťastnou náhodou!"

"O náhodě nelze mluvit," odporoval kapitán, "vlezl jsem do močálu dobrovolně jako slepý krtek do mraveniště. Spadla mi tam krásná sluka a já jsem skočil za ní. Všecko ostatní vám povíme doma." Než přišli k Woodhousu, setmělo se. Ve světnici už vesele praskal oheň.

"Nejdříve vám připravím horkou lázeň," sliboval trapper. "Mám sice jen škopky, ale teplá voda líp smyje bahno." Než se voda ohřála, předložil jim Indián teplé placky, podobné lívancům, které velmi obratně obracel na pánvi (každý trapper, dřevorubec i prospektor - hledač drahých kovů a rud, umí dělat placky. Jsou to spíše jakési lívance. Řídké těsto se osolí a lije se sběračkou na pánev, v níž se škvaří tuk, nejčastěji slanina.) Dan i Richard tvrdili, že dosud nejedli nic lepšího. Zapomněli, že právě tak chválili štiku, upečenou na pánvi.

Za půl hodiny už odpočívali Dan s Richardem na lůžkách a pili horký čaj.

Trapper zatím na chvíli zmizel ve skladišti, a když se vrátil, tajemně se usmíval:

"Dnes se musíte pořádně zahřát a zapotit," prohlásil a nalil do čtyř číšek zahnědlou, silně vonící tekutinu.

"Rum," zvolat kapitán, "kde jste u všech rohatých koupil rum?"

"To není lihovina, to je lék," odpověděl trapper, "dnes se nám výborně hodí." Indián, přimhouřil oči, ale nebránil se, když mu trapper taky "okořenil" čaj. I jemu připadala vůně rumu lahodnou. Ačkoli Mr. Grasshopper svařil dva litry vody, nestačila dnes jedna várka a došlo na druhou.

V teplé světnici bylo útulno a příjemně. Nasycení psi ulehli u kamen a položili mordy na přední pracky. Pomrkávali na toho, kdo právě mluvil. Richard chtěl mluvit o Danově nadlidském namáhání u močálu, ale Dan se stále vracel k líčení honičky na jelena a naříkal na marné hledání.

"Zkušený lovec," řekl trapper, když vyslechl celou příhodu, "hned nepronásleduje postřelené zvíře. Jestliže byl jelen vážně poraněn, byl by snad uběhl kus cesty, ale pak by ulehl a zašel. Ale protože jste ho pronásledovali, prchal před vámi a zbytečně jste ho zahnali. Zítra se po něm podíváme."

Indián dopil čaj, vstal a řekl:

"Dnes! Vlci!" Pokynul všem, přehodil si pušku přes rameno a vyšel. Psi hned za ním.

"Proč odchází? Kam jde? Vždyť je noc," ptal se Dan.

Trapper se usmál:

"Indián se nebojí noci. Jde pro jelena. Podle vašeho líčení poznal, že zvíře bylo smrtelně raněno. Protože potřebujeme maso - a vlci nebo rosomáci (rosomák je zvíře kunovité. Jeho hustý kožich je tmavohnědý, ale má světlé sedlo a temeno hlavy. Dosahuje délky jednoho metru. Žere všecko, i mršiny a plody stromů. Podobá se medvědu. Lovci ho nenávidí, protože jim krade zvěř chycenou do želez) by jelena do rána sežrali - jde hned a marně bychom ho zdržovali. Ale teď už spěte!" Jako matka ukládá a přikrývá děťátko, tak trapper uhladil pečlivě přikrývku na lůžkách svých hostů a zakryl i okno, aby snad na "nemocné" netáhlo. Než odešel, pozdvihl ukazováčkem špičku dlouhého nosu a potom řekl vážně jako lékař:

"Zítra nesmíte vstávat. Budete pít čaj, abyste ze sebe vyhnali všecku vlhkost."

"Já bych chtěl k snídani zase ty lívance," kňoural Dan, napodobuje velmi dobře rozmazleného kloučka.

"A já štiku na pepři," připojil se kapitán.

"Až jestli budete hodní a poslušní," sliboval traper, "ale teď už dobrou noc." Na to se všichni rozesmáli jako děti. Chvíle návratu do dětství jsou v lidském životě nejšťastnější. Každý si je může někdy dopřát a nemusí se za ně stydět.

Dan s Richardem ještě chvíli tiše hovořili. Když se ale kapitán zase zmínil o tom, že mu Dan zachránil život, zakázal si jinoch zmínku o příhodě a řekl:

"Tys mě vytáhl z moře a já tebe z bahna. Jsme vyrovnáni! A teď ani muk!"

Druhý den ráno se našim mládencům ani nechtělo vstávat. Oba ochraptěli a cítili v těle malátnost. A dokonce ani neměli chuť k jídlu, takže jim k snídani stačily jen dva lívance. Zato je trápila žízeň, a tak ji vydatně hasili slabým čajem.

Hned po ránu uslyšeli příjemnou novinu. Strongbow našel jelena dosud neporušeného. Psi ho brzy uvedli na stopu a zahnali malé škůdce, kteří se chystali k hodům. Indián ovšem nemohl jelena (byl to jelen ušatý, velmi hojný v Severní Americe. Jeho hlava a krk jsou plavé, tělo hnědé, ocas bílý. Má krásné parohy a veliké uši) sám unést, ale odnesl v batohu nejlepší kusy masa a kůži. Parohy nechal v noci na místě, ty nikdo neukradne.

Psi se najedli na celý týden, a když taky přišli k lůžkům nemocných, očichávali je jaká známé. Trapper pak vypravoval, že nezkušení lovci honili jelena ve velkém kruhu, jak to Indián ráno poznal, když se vypravil pro parohy. Z hlavy, krku a z břicha nezbylo do rána nic. Z toho bylo zřejmé, že se v okolí potulují žravé šelmy. Mr. Grasshopper potěšil pacienty zprávou, že dnes zůstane s Indiánem doma. Budou zavařovat plody divokého rybízu a nakládat je, aby zkysaly (ze šťávy se vyrábí výborné víno, destilací pak lihovina, podobná slivovici) "A co s nimi, až zkyšou?" ptal se Dan zvědavě.

"To poznáte, až vám podám něco znamenitého k pití," odpověděl trapper mezi dveřmi.

Zatímco trapper s Indiánem pilně zavařovali rybíz, "nemocní" si asi dvě hodiny četli a potom až do oběda hráli šachy. Při obědě projednávali velmi důležité věci. Trapper již dávno vypravoval Silnému luku, proč se Dan s Richardem vydali daleko na sever.

Indián tvrdil, že v rozsáhlé, oblasti, v níž lovil jeho kmen, není hledaný cizinec, protože by se o něm jistě mluvilo u táborových ohňů.

Slíbil však, že jeho lidé rozšíří pátrání, až jim pošle vzkaz po synovi, který přijde do Woodhousu, než napadne sníh. Byl to nejlepší způsob pátrání, protože Indiáni procházeli krajinou široko daleko, setkávali se s trappery i s dřevorubci a docházeli i do ztracených pevnůstek, aby vyměňovali kožišiny za střelivo a tabák.

Trapper se potom zmínil o přístřešku a Indián se stavbou ihned souhlasil. Ba dokonce pobízel ke spěchu, aby skáceli potřebné kmeny, dříve než napadne sníh.

"Nemocní" prohlásili, že se již na lůžka nevrátí. Po odpočinku se jim prý ulevilo. Ale trapper přesto nedovolil, aby vyšli z domu. Když ale přece žádali práci, navrhl jim, aby pilně míchali zavařeninou, která bublala v pekáčích na horké plotně.

"Je míchání vařečkou pro lovce důstojná práce?" ptal se kapitán žertem.

"Každá užitečná práce je důstojnější než kterákoli hra," odpověděl trapper, načež vyhledal dvě sekery a pilu a vydal se s Indiánem do lesa. Také psi museli zůstat doma. V kanadských lesích roste spousta krásného dříví. Rostou tam balzámové jedle (poskytují kanadský balzám - podobají se našim jedlím) s krátkým a hustým jehličím, bílé smrky, jejichž husté větve, již od země široce rozložené, jsou ozdobeny sivě ojíněným jehličím, dále tsugy, ba v jižnějších polohách i rychle rostoucí vejmutovky, na jejichž jemném jehličí se odpočívá jako na mechu.

Mr. Grass a Indián se rozhodli pro tenké a dlouhé smrky. Přístavek nemusí být příliš těžký a pevný, vždyť měl sloužit pouze jako úkryt pro auto. Museli tedy především vyhledat vhodné stromy na kraji lesa a hned na místě je zbavit větví. Dali se chutě do práce a k večeru ležela u lesa hromada pětimetrových kmenů. Při pilné práci neměli lovci kdy ohlížet se po zvěři, ale když sebrali náčiní a chystali se k návratu domů, strnuli náhle jako sochy a jejich lovecká srdce jim zabušila až v hrdle. Jen lovec pochopí to vzrušení, když se mu náhle objeví vzácná zvěř.

Sotva pět set kroků od lovců klusalo k lesu stádo bizonů. Bylo to nejméně dvě stě kusů těžkých zvířat. Tak dupali, až se půda otřásala pod jejich stejnoměrným klusem. Velcí býci vedli stádo rozložitých a kolébajících se krav. Mezi býky a kravami jako jádro stáda běžela odrostlá telata (jsou to ubohé zbytky stád bizonů, která kdysi byla miliónová. Hanebná lidská lakota je vyhubila. Od r. 1872 do r. 1874 vyvraždili suroví lovci tři a půl miliónu bizonů. Dnes žijí bizoni v rezervacích Kanady a USA v počtu asi 30 000 kusů) Trapper nebyl tak vzrušen jako Indián, který prožil doby, kdy se sta tisíce těchto zvířat prohánělý krajem a kdy Indiáni netrpěli nikdy hladem. Dokud byla hojnost bizonů, cítil se Indián svobodným mužem.

Teď je žebrákem a otrokem bělochů, kteří jsou schopni, podle Strongbowova výroku, zpeněžit kde co. Je to krutá obžaloba a je tím krutější, že je pravdivá.

Stádo již zmizelo, ale lovci stáli dosud zamlklí. Nepomysleli na pronásledování zvěře, byli spíše dojati a pocítili soustrast nad rodem odsouzeným k vyhynutí.

"Škoda že stádo neviděli naši mladí hosté," řekl trapper a vykročil k domovu.

Indián ani nepromluvil. V jeho černých očích pohasl lesk vzrušení a jeho ramena se jaksi schýlila pod tíhou ručnice a sekery, když kráčel v zamyšlení za trapperem.

Psi jim běželi naproti a hlasitě štěkali. Také Dan s kapitánem radostně vítali pilné dřevorubce. Kapitán byl zřejmě opatrnější nežli Dan, protože na jeho obličeji nebyly šmouhy. Zato Dan měl kolem pusy vousy, které prozrazovaly, že kuchař velmi často chutnal zavařeniny, jejichž vůně naplnila celý dům i dvůr.

Samozřejmě, že mladí kuchaři zapomněli na večeři. A když je proto trapper žertovně plísnil, vymlouvali se, že pro samé pekáče se zavařeninami nebylo na plotně místo.

"Upeču z jelení kýty řízky na slanině," sliboval trapper a ihned se měl k dílu, ale Dan hlasoval oběma rukama pro Strongbowovy lívance.

Indián se usmál, což se stávalo zřídkakdy, a trapper z toho usoudil, že si Indián Dana oblíbil. Taky Cap, který se od svého bratra Stopa lišil jen světlou skvrnkou na krku, projevoval Danovi příchylnost.

Patrně se spolu během odpoledne spřátelili.

Večeře se sice opozdila, ale zato byla nádherná. Trapper jim předložil znamenité řízky, a když Silný luk přinesl lívance, pomazané ještě teplou zavařeninou, byl uvítán hlučným hurá.

Po večeři vypravoval Mr. Grasshopper o stádu bizonů:

"Na Peace Riveru," začal, "se zdržuje stádo asi pěti set bizonů a ten stav se udržuje, protože je chrání zákon. Ale jejich počet nestoupá, protože se s nimi čachruje. Za značnou částku peněz se totiž dovoluje "statečným" svátečním nebo zuřivým střelcům, aby odstřelili několik kusů a aby se hrdí "odvážlivci" mohli doma pochlubit úžasným dobrodružstvím."

"Teď se ničemu nedivím," pravil kapitán, "všecko je na prodej."

"Když trávím radostné dny u své rodiny," vzpomínal trapper, "pilně čtu noviny. Vždycky jsem žehral na vzdělané národy, že trpí úplatky.

Letos jsem byl však přímo ohromen, když jsem se dočetl, že i naše země podlehla ošemetným svodům a zapomněla na vznešená slova o sebeurčení národů, o svobodě a lidském právu." Indián naslouchal hovoru nepohnutě, ale kdyby promluvil, byl by jistě řekl: Čím se prohřešili běloši proti nám, tím se prohřešují proti sobě. Nejde již o výboj a obranu, ale o naše vyhubení - jako u těch bizonů.

Příští den káceli dřevorubci tenčí kmeny na krov. Jílem, listím a mechem vyplní všechny spáry tak, že jimi nepronikne ani sníh, ani voda.

Po sněhu by byla doprava kmenů snazší než po suché zemi, ale tak dlouho nemohli čekat. Nejtěžší kusy naložili na auto, ale ostatní odnášeli.

Dan s kapitánem byli už zdrávi a pomáhali ze všech sil Nosili tenčí kmeny na ramenou, kdežto trapper a Indián váleli tlustší kmeny po oblých polenech, která posunovali dlouhými tyčemi. Nejtlustší kmeny zapustili do země jako základy a na nich roubili stěny.

Stavba trvala tři dny. Čtvrtého dne dokončili střechu. Když potom vešli do hotového přístavku, libovali si, že vedle auta tam bude ještě dost místa pro bedny a že se v původním skladišti prostor pěkně uvolní.

Bylo již na čase, že stavba byla dokončena, protože z jelena zbyly na večeři a na zítřejší oběd už jen plece. A mimoto se jim stále stejné maso už přejídalo.

"Nějaký pták anebo ryba by byli milejší," vzdychl kapitán.

"Zítra vám Strongbow ukáže, jak Indiáni chytají ryby," těšil trapper mladé lovce, kteří se spokojili slibem a horlivě čistili a tukem natírali pušky, aby jim po "mokrém dobrodružství" nezrezivěly.

Nazítří se všichni vypravili k řece s udicemi a puškami. Jen Indián nesl ještě ostrou sekeru a krátký oštěp, jehož konec byl rozštípnut a opatřen ostrým hrotem.

Po cestě k řece se kapitán s Danem divili množství drobné zvěře, žijící v porostech. Na Danovu otázku, jestli se sem zvěř v noci nastěhovala, trapper odpověděl:

"Ba ne, všecka tato zvěř je tu doma, ať již zajíc (zajíc sněžný je celý bílý, jen špičky slechů má černé), sobolu podobná kuna americká, hranostaj, mink čili norek, liška nebo sluka, všichni zde žijí. Ale dokud jsme sem chodili sami, vyplašili jsme některého ospalce jen náhodou, kdežto dnes je psi vyčenichali a vyštvali je z brlohů. Cape, zpátky! Co to neseš, Stope?" rozkřikl se na psa, který přinášel v mordě jakési zvířátko. "Podej! No bodejť, někdo se tě prosí, abys chytal lasice (lasice je veliký škůdce, hubí ptáky a ničí hnízda). Kdyby to bylo v zimě, ale teď?" Stop vrtěl ohonem a čekal na pochvalu. Když se však pohlazení nedočkal, odběhl za Capem.

Dan s Richardem rozvinuli u řeky šňůry. Dnes napichovali na udice jako návnadu kousky těsta, které jim uhnětl Indián z masa a mouky. Těsto mdle vonělo po nějaké zelenině a bylo tak tuhé a lepkavé, že se udrželo na udici i v proudu.

Rybám jistě vonělo příjemně a chutnalo znamenitě, protože braly o překot. Většinou to byly kaprovité ryby - což dokazoval tvar těla a tlusté pysky. V hubě ale měly dvě řady zubů a na hřbetě dlouhou ploutev. Trapper těšil rybáře, že si na rybách pochutnají a nabádal je, jen aby jich nachytali víc, že je v zimě dobře upotřebí.

"Ale jak je uchováme, aby se nezkazily?" tázal se Dan.

"Trojím způsobem," odpověděl Mr. Grass, "buď je usušíme, nebo vyudíme, anebo je naložíme, jako to dělají Indiáni." Za řeči sešíval trapper motouzem síť tak, aby z ní vyrobil jakýsi pytel, který potom vhodí do vody a přiváže jej na keř rostoucí na břehu, aby mladí rybáři do něho mohli ukládat úlovek. Tak se ryby octnou sice v pevném zajetí, ale neleknou.

"Indiáni spotřebují v zimě mnoho ryb," vypravoval trapper, aniž ustal v práci, "jednak se jimi živí a jednak jimi krmí psy. Ukládají je do jam, kde ryby zkysají a za kruté zimy zmrznou. Je samozřejmé, že takové jámy nevoní ani po růžích, ani po rezedě," dodával a smál se, až se mu ústa roztáhla od ucha k uchu jako žábě.

Když trapper skončil práci a naházel chycené ryby do pytle, prohlásil, že se podívá za Indiánem, který osekával kdesi daleko proti proudu nějaký kmen, a zval mladé rybáře, aby přišli za ním, až je lov omrzí.

Při zábavě a při milé práci čas rychle utíká. Teprve hlad upozornil Dana a Richarda, že minulo poledne a že již mají ryb až dost. Výstřel z pušky je pobídl, aby odložili udice, sebrali torby a pušky a vydali se proti proudu za trapperem. Ušli asi kilometr, když spatřili sloupec dýmu, vystupující z houštiny. Trapper jistě nezapomněl na oběd a svolával stolovníky. "To bude určitě zase štika na pepři, liboval si kapitán, "a abys nelitoval, k večeři budou lívance," sliboval hned nato Danovi.

Trapper skutečně pekl na pánvi ryby, zatímco Indián natahoval provazy od stromu ke stromu, od keře ke keři a na všech těch šňůrách visely rozpůlené veliké ryby, Indián je rozvěšoval a sušil jako prádlo.

"Čím jste nalovil tolik velkých ryb?" zeptal se Dan Indiána.

Indián se usmál a ukázal na svůj oštěp.

"Ale jak?" ptal se Dan dále.

Indián zdvihl oštěp, pokynul Danovi a sestoupili k řece. Ubírali se podél vody proti proudu, až došli k místu, kde v úhlu asi čtyřiceti pěti stupňů ležely v řece tři skácené topoly. Indián na ně opatrně vstoupil, potom usedl do dřepu a posunoval se od břehu. V pravici třímal oštěp. Když byl od břehu vzdálen asi tři metry, ulehl na kmeny tak, že se podpíral jen koleny a levou rukou. Náhle se jeho pravice mihla, potopila se i s oštěpem, ale hned se opět vymrštila a na oštěpu sebou mrskala nabodnutá ryba.

Dan se podivil Indiánově obratnosti, a když lovec vystoupil na břeh a řekl: "Den špatný, noc dobrá," Dan pochopil, co trapper myslel, když sliboval, že jim Strongbow ukáže, jak Indiáni loví ryby.

Když se o tom při obědě zmínil, trapper se smál a tvrdil, že tenhle způsob lovu je vlastně zábava. Když ale Indiáni loví pro potřebu, pracují jinak. Zatarasí řeku skácenými stromy tak, aby jimi neunikla ani rybka.

"Při lovu ryb do zásoby na zimu," řekl trapper, "musí pomáhat všichni, od dětí až po starce. Muži vytvoří ze stromů hradbu v podobě písmene V, jehož hustě ovětvený hrot je uprostřed řeky. Všichni účastníci ženou ryby do hradby. Voda protéká mezi větvemi, ale ryby tam uváznou. Indiáni je pak chytají do rukou a vyhazují na břeh," Pozdní oběd chutnal všem znamenitě. Indián jedl střídmě, ale když trapper naléval kávu, podal Strongbow svou plechovou číšku trapperovi třikrát. "Ale kde je váš úlovek", vzpomněl si náhle Mr. Grass.

"V pytli v řece. Nechali jsme jej tam," odpověděl Richard, nacpávaje si svou dýmku.

"Vy jste ale pěkní rybáři," smál se trapper, "jestli na ně přijdou minkové, vydra anebo i medvěd, tak vám ryby vyberou a potrhají taky síť." "Doběhneme pro ně," navrhoval Dan, ale Indián již vykročil.

"Zůstaňte, Strongbow je jistě najde," pravil trapper, "a rozvěsí je.

Podíváme se zatím k bažinám." "Ale psi odběhli za Indiánem," namítal kapitán, který si chtěl odpočinout.

"Při první ráně, přiběhnou za námi. K večeři nechci ryby," řekl trapper a chystal se k odchodu.

"Uru se ani dnes neobjevil? ozval se Dan.

"Ale ano," odpověděl trapper, "avšak když zvětřil psy, přebrodil se na druhý břeh."

"Škoda," řekl Dan, "byl bych rád, kdyby opět přicházel do Woodhousu.

"Až bude zle, přijde," těšil ho trapper a vykročil.

Novou bažinu našli snadno.

"Kachny, husy i sluky se nejraději zdržují na bahnech a na mělké vodě, kde mohou dosáhnout zobákem dna," poučoval trapper mladé lovce, "ale roháči i labutě se jako z udělání projíždějí na hlubokých vodách..."

Po prvních ranách, vypálených do hejna kachen, přihnali se oba psi skutečně k močálu, ale byli opatrnější nežli nezkušení lidé.

Vancouverští lovečtí psi znají potměšilost močálů. I když zastřelený pták spadl nedaleko břehu, nevrhali se střemhlav po něm, nýbrž vyhlédli si napřed bezpečnou cestu. A když ji nenašli, nešli pro zvěř.

Trapper si vzpomněl na nebezpečné dobrodružství v bažině a tvrdil, že v močálech jsou velmi hluboké tůně a že okolo nich je pak mělké bahno, které leží na pevnější půdě. Zkušený Indián prý podle druhu trávy pozná, kde je bahno mělké a kde je hluboká tůň. Dan zachránil Richarda, i když ho z tůně vytáhl sice jen o malý kousek proto, že se kapitánova noha mohla opřít o pevnější dno. To bylo jeho štěstí, jinak by se byl potopil. Richard toto mínění potvrdil a sliboval, že se na močál neodváží, co živ bude.

"V zimě po nich běháme bezpečně," ujišťoval je Mr. Grass. "Močály zamrznou na několik metrů hluboko." Když mladí lovci nastříleli zvěře, že jí byli všichni obtíženi, navrhl trapper návrat.

"Woodhouse nemůžete minout," řekl, "za hodinku budete doma, já však pomohu Strongbowovi odnést ryby." Psi rozpačitě pobíhali od trappera k mladíkům. Ale teprve když jim trapper poručil, aby šli s mladými lovci, uposlechli a běželi po stepi, prohánějíce veverky a králíky, rychle mizící v norách.

"Rád bych poslal dědečkovi zprávu," povzdychl si Dan cestou, "ale jak?"

"Zprávu o své věrolomnosti," doplnil kapitán, "vždyť nehledáme otce, ale bavíme se a žijeme jako trappeři."

"To je pravda," souhlasil Dan "a o sousedních trapperech není ani slechu. Indián tvrdí, že v západních krajích bychom marně hledali. Potom, se musíme vrátit do Peace Riveru nebo až do Edmontonu, abychom se mohli poptat, jestli zatím došly příznivé zprávy." Když se mladí lovci přiblížili k domu asi na dvě stě kroků, psi radostně zaštěkali a hnali se jako diví do kopečka. Nic nedbali na volání lovců.

"Nejspíš se objevil nějaký host," hádal kapitán.

"Snad soused trapper, který zavítal na sever teprve nyní," souhlasil Dan.

Když došli blíž, poznali, že se mýlili. Na dvoře před zavřenými dveřmi stál mladý Indián, opíral se o pušku a bránil se psům, kteří mu chtěli olizovat tváře.

Poznali ho hned.

Jistě to byl nejmladší Strongbowův syn, statný, štíhlý, temnooký jinoch, ne starší než Dan.

Když položil ruku na prsa, a kapitán ho oslovil jménem Strongbow, Indián se usmál, až se mu zaleskly zuby a v osmahlém obličeji mu zahrál úsměv.

Pak odpověděl správně anglicky:

"Strongbow je můj otec, já se jmenuji Rapid Stag (čti: Repid Steg, Rapid Stag = Rychlý jelen - anglicky) a přišel jsem, abych uvítal Mr. Grasse."

"Kde jste se naučil tak dobře anglicky?" zeptal se Dan.

"Mr. Grass mě učil, ale moc toho dosud neumím," odpověděl jinoch.

Oba běloši potřásli Indiánovi po americku rukou a zvali ho, aby vstoupil do světnice a odpočinul si.

"Uložil jsem tam už svůj vak," odpověděl Indián a vešel do světnice bez rozpaků, jako vchází bílý host na přátelskou návštěvu.

Mladý Indián se neptal ani po Mr. Grassovi, ani po otci. Že otec šťastně došel, bylo zřejmé z přítomnosti psů, a že Mr. Grass hostí bílé mladé muže, uhádl velmi snadno, protože si již prohlédl druhou světnici, proměněnou v ložnici.

"Prožil jsem zde první krutou zimu s Mr. Grassem," řekl na vysvětlenou, "dříve než vystavěl velký dům." Ale to už štěkot psů oznamoval, že se trapper s Indiánem vracejí.

Všichni vyběhli z domu, aby příchozím pomohli při odkládání a rozvěšování ulovené kořisti.

Otec a syn se pozdravili jen pohledy, zato Mr. Grass, když se zbavil nákladu, pospíšil mladému Indiánovi vstříc a objal ho jako milého přítele. "Buď vítán, Rychlý jelene," zvolal radostně a tiskl mu ruku, "očekávali jsme tě před prvním sněhem. A jaké jsou vaše zásoby na zimu?"

"Všecko je v pořádku," odpověděl Rapid Stag, "ryby jsou naloženy a naši muži teď loví v podhůří, protože zvěř už sestupuje z hor."

"A co děti?" žertoval Mr. Grass. "Dost se jich narodilo?"

"Letos byl úrodný rok," odpověděl mladý Indián také žertem, ale hned dodal vážně, "a taky nemoci šly jinou cestou."

"To mě těší," řekl Mr. Grass upřímně, "a zvěř?"

"Zvěře bude dost. Přinesl jsem trochu kožišin od loňského roku."

"Podíváme se na ně po večeři, totiž budeme-li dnes vůbec večeřet. Jsou ptáci už oškubáni?" Teď vyšlo najevo, že nebylo nic připraveno. Dan s Richardem byli tak zabaveni návštěvou Rychlého jelena, že zapomněli na svůj úkol.

A tak všichni doháněli, co bylo zameškáno. Večeře se sice opozdila, ale zato byla dobrá. Po večeři rozložil Rychlý jelen po stole, po lůžkách i na zemi suché kožišiny. Dan i Richard se podivili, co se dá složit do batohu. Většina kožišin byla tmavě hnědá, ale byly tu i kožišiny černé s modrým leskem, šedivé, čistě bílé nebo žíhané. Ale všecky lákaly dlaně bělochů, aby je pohladily. Hustá, měkká a lesklá srst zvířat vábí lovce, takže se nelekají ani velikých nebezpečí, aby se jich zmocnili. Ten, kdo se potom halí do těchto skvostných kožišin, nemyslí na utracená zvířata ani na útrapy lovců, kteří lovem zvěře získávají obživu pro sebe a pro své rodiny.

Mr. Grass byl jistě znalec, protože podle váhy kožišiny odhadoval nejen velikost zvířete, ale i kraj a často i dobu ulovení.

"Všecky ty kožišiny jsme získali na jaře před línáním," vysvětloval Rychlý jelen, "ale už jsme vám je nemohli dovézt, protože byly povodně (v druhé polovici dubna a někdy až v květnu - nastává tání. Řeky a potoky se rozvodní a pláně se rozbahní tak, že není možné cestovat)." Mr. Grass a Rychlý jelen spolu tiše počítali. Trapper koupí všechny kožišiny a zaplatí je zčásti penězi a zčásti zbožím. Indiáni znají dobře cenu peněz. Obchodují s jednateli Hudsonské společnosti, docházejí do "fortů" (pevnůstek), aby zpeněžili kožišiny, ba přecházejí někdy i hory a kupují v přímořských městech tabák, zbraně, střelivo, látky, nástroje i ozdoby pro ženy.

Obchod byl sjednán brzy. A když bylo vzácné zboží uloženo ve skladišti, sesedli se všichni muži kolem stolu a užívali příjemného tepla z vyhřátých kamen. S chutí kouřili a vypravovali si o různých příhodách. Tak se také Rychlý jelen dověděl, proč našel ve Woodhousu bílé mladé hosty.

Když vyslechl podrobnosti a zprávy o marném pátrání po starším churavém bílém muži a když mu Dan ukázal otcovu podobiznu, tu se na ni mladý Indián dlouho díval, než rozvážně promluvil:

"Zmínil jsem se, že naši muži loví pod horami. Než jsem opustil ležení, vrátili se někteří z nich a přinesli zprávu, že se na řece, Finlaw jí říkají, usadil vousatý trapper a vystavěl si pod skálou chatu, v níž bydlí se starším mužem, který ani neloví zvěř, ani nechytá ryby, ale sedává jen na břehu a dívá se do vody."

"To by mohl být otec!" zvolal Dan. "Taky v Peace Riveru se mluvilo o vousatém průvodci."

"Zpráva zní velmi neurčitě," pochyboval trapper, "kdybychom aspoň zvěděli, odkud a kdy vousatý trapper se svým druhem přišli do podhůří." Na to mladý Indián jen pokrčil rameny, protože to nevěděl.

"Nesmíme si nechat ujít ani sebenepatrnější stopu," mínil Richard, "ačkoli tahle zpráva nesouhlasí s mými domněnkami. Trapper tvého otce neodvedl, to je jisté."

"Jak je daleko ke Skalistým horám?" ptal se Dan naléhavě.

"Dvě stě kilometrů," odpověděl trapper.

"Na čtyři sta kilometrů nám benzín ještě stačí," tvrdil Richard.

"Ale ne na návrat do Peace Riveru," namítal Dan.

"V nejhorším případě by vás tam Rychlý jelen odvezl velmi rychle na saních, jakmile jen napadne sníh," řekl Mr. Grass a uvažoval nahlas: "Cestu ke Skalistým horám bychom vykonali autem za dva dny. Kdyby si pátrání vyžádalo tří nebo čtyř dnů, mohli bychom se za týden vrátit a zde bychom nic nezmeškali." Potom se obrátil k starému Indiánu a cosi mu vysvětloval v hrdelné, mladým bělochům nesrozumitelné řeči. Starý Indián odpověděl jen několika slovy, která Mr. Grass ihned přetlumočil.

"Strongbow souhlasí, abychom se vydali k horám, sám zůstane ve Woodhousu, ale přikázal Rychlému jelenu, aby nás doprovázel."

"Nemůžeme přece dopustit, abyste se vy, Mr. Grassi, vydával s námi na tak obtížnou cestu," namítal Dan.

"Pro mne ta cesta nebude obtížná," odpověděl Mr. Grass, "naopak, rád zase spatřím hory a Rychlý jelen se aspoň vrátí ke svým bratrům rychleji a pohodlněji." Mladý Indián ochotně souhlasil, a tak se všichni brzo shodli, že vyjedou hned příští den.

8 Hory jsou daleko, ale zklamání blízko

Vstávali velmi časně, protože Richard ještě musel prohlédnout stroj. Rychlý jelen nakládal na auto zboží, které dostal výměnou za kožišiny, Dan snášel zbraně a střelivo a trapper vybíral a vynášel ze zásobárny rozmanité věci, které budou na týdenním "výletě" potřebovat: především potraviny a pak taky dárky pro Jelenovy soukmenovce, s nimiž se jistě setkají.

Loučení bylo krátké. Strongbow vyšel na práh domu, ale zavřel dveře, aby se psi nemohli rozběhnout za autem, zdvihl jen paži a přál tak "výletníkům" štěstí na cestě. Psy dopoledne nepustí ze světnice, mohli by utéci a dát se po stopě auta, jež ujíždělo k severu.

Tvářnost rovinaté stepi se neměnila. Step byla pustá. Suchá stébla trávy a nízké bodláčí nemohly zvířatům poskytnout dostatek potravy, a proto se všecka zvířata odstěhovala k řekám a potokům. Tam našla potravu a v křovinách i skrýš. Nebyly tu močály, a tak tu taky nebylo ani vodní ptactvo.

Slunce parného léta všecko vypražilo a nebylo snadné si představit, že tato širošírá rovina prožívá taky dobu krásy a nádhery, jak ji líčil nadšený Mr. Grass:

"Po dubnovém tání a květnových deštích se celá země v několika dnech zazelená a všecko rostlinstvo jako kdyby vědělo, že jeho život bude krátký, pospíchá a rychle se rozvíjí, rychleji než v mírnějších pásmech. Takřka přes noc se země pokryje milióny květů. Evropský přírodopisec by zde nevycházel z údivu. Našel by tu všechny známé rostliny, ale mnohem menší, drobnější a něžnější než doma. Některá místa jsou doslova bílá květy jahodníku, ale za čtrnáct dnů, za tři neděle zčervenají spoustou sladkých plodů. Rostou tu zvonky, čapí nůsky, mateřídouška, hvozdíky i malé kopretiny, a dolíky se pokryjí tmavým sametem mechů."

"Ale motýly tu nemáte," řekl Dan, "jejich kukly by v zimě pomrzly."

"Bývá jich tu tisíce," odpověděl trapper, "sám jsem jich několik chytil. Jsou velcí, hnědí jako kůže, s černou žilnatinou a s černým okrajem, v němž svítí řada bílých skvrnek. Jsou opravdu krásní, (Anoxia pexippus je hojný po celé Severní Americe. Do Kanady přilétají hejna z jihu, v zimě tu ale motýlí zahynou). A co naše háje a lesy, naše jezera, řeky a hory," básnil Mr. Grass, "jistě není na světě nic krásnějšího!"

"Vy ale musíte mít tuhle zemi rád, když ji tak vychvalujete, a Rychlý jelen taky," řekl Dan, ale vzápětí se podivil nechápavému pohledu Indiánovu. Bylo zřejmé, že bystrý mladík neporozuměl ani trapperovu chvalozpěvu, ani Danově otázce. Proto se Dan obrátil k Indiánovi a dodal: "Chtěl bych vědět, jestli netoužíte po jiných krajinách, kde je krátká a mírná zima a kde za dlouhého léta voní na tisíce květin a kde se rodí spousty sladkého ovoce."

"Rád bych spatřil zemi, ve které žijí tak dobří lidé jako Mr. Grass," odpověděl Rychlý jelen, "ale žít až do smrti mohu jen tady. Za zimních večerů se Mr. Grassovi často stýská po jeho zemi a i já, já bych jistě umřel, kdybych se nemohl vrátit sem - domů." Trapper mlčky kouřil a Richard u volantu pečlivě dbal na to, aby se vyhnul výmolům a hrbolům. Ale vůz sebou přece házel tak, že všichni rádi uposlechli trapperova rozkazu, aby sestoupili, že je čas k obědu.

Trapper s Indiánem ani nechtěli, aby jim Dan s Richardem pomáhali. Za pět minut už praskal oheň, živený suchou trávou, tuhými lodyhami a stébly černého ovsa a bodláčím, a po čtvrthodině syčel tuk na pánvích, na nichž se ohřívalo a smažilo maso.

Po obědě naši přátelé asi hodinu odpočívali. Usoudili, že se vzdálili od Woodhousu už asi padesát nebo šedesát kilometrů. Pak se ale zase vydali k západu pustou stepí.

"Proč tu vlastně nejsou ani močály, ani lesy?" ptal se Dan.

"Na téhle planině by se lesy neudržely," vysvětloval trapper. "Kdybyste tu prožili zimu a poznali zimní bouře, které trvají několik dní, pochopil byste, že jim nemůže nic odolat. Smetly by i les a polámaly by i nejsilnější stromy. Snad jste pozorovali, že stále stoupáme a že celý kraj je vlastně rovina nakloněná k východu, takže vichr po ní letí jako po ohromné skluzavce. Proto tu nikde není žádný settlement (čti: setlment, setlement = osada - anglicky), ba ani trapperova chýše, ale jen poušť." Do večera se už ráz krajiny nezměnil. Když trapper vybral místo k přenocování, všichni ochotně vystoupili z auta. Ale nikdo se neptal po večeři. Chvíli se procházeli, aby rozhýbali strnulé údy. Teprve potom usedli kolem ohně. Byli tak unaveni, jako kdyby tu dlouhou cestu vykonali pěšky. Ani výborné lívance a čaj nezlepšily náladu mladých bělochů, zato trapper a Rychlý jelen pobíhali čile, jako kdyby přijeli v pohodlném voze. Připravili pro Dana a Richarda lůžka v autě, sami se však uvelebili v tlustých pokrývkách u ohně. Už předtím se postarali o zásobu paliva na noc.

Nejhorší bylo, že palivo rychle planulo a nezanechávalo téměř žádné řeřavé uhlí. Proto museli stále po hrstech přikládat, aby oheň neuhasl.

"Bude vám zima," litoval je Richard. "Probuďte nás o půlnoci a my vám postoupíme svá lůžka."

"To jistě," smál se trapper, "zatím rychle spěte!" Jestli Dan s Richardem rychle spali, to nemohli dokázat, ale probudili se, když už také slunce vstalo a vůně kávy příjemně dráždila jejich čich.

"Proč jste nás neprobudili?" ptali se spáči, když otevřeli oči a viděli trappera, jak kuchtí, a Indiána, jak přináší náruč suchého chrastí.

"Spalo se nám v teplém popelu líp než vám v autě," odpověděl smějící se Mr. Grass. "V takovéhle poušti se spí pěkně a bezpečně.

Za celou noc se nikde neozval ani hlásek. Spali jsme jako ve studni."

Dan se smál: "Copak ve studni se tak pěkně spí?"

"Nevím," odpověděl trapper, "ale říká se to tak."

"Já jsem slyšel, že se dobře spí za kamny, ale ne ve studni."

"Tak jsem to asi nejspíš popletl, já popletu ledacos. Ale pojďte honem, káva je teplá a lívance taky."

"Dřív se musíme umýt," namítal Richard.

"To můžete, ale jen pískem jako muslimové. Vody už máme namále a musíme s ní šetřit," odpověděl trapper a už naléval černou kávu do nastavených číšek. "Do večera dorazíme k řece a tam potom vykonáme velký obřad mytí."

"Auto se nám vyplatilo a zasluhuje jen chválu. Až dosud slouží vůz výborně. Všecko naloženo? Dobrá! Jedeme!" řekl Richard, když zase usedl k volantu.

Od osmi hodin ráno jeli vytrvale k západu. V deset spatřili nad západním obzorem nízký mrak. Temněl a rostl, v poledne už nikdo nemohl pochybovat, že to není mrak, ale že to jsou hory. Našim cestovatelům se zdálo, že hory náhle vyrostly z roviny jako obrovská hradba. Čím více se blížili, tím jasněji rozeznávali ostré štíty, táhlé hřbety a jakási podivuhodná cimbuří obrovských hradů.

Skalisté hory odůvodňují své jméno zjevem i rázem. Jsou to skutečně holé skály, svislé stěny a věže, jejichž základy spočívají v přehlubokých roklích. Z dálky se jevily zrakům poutníků jako modře namalované kulisy. Ale čím víc se auto k nim přibližovalo, tím se stávaly hmotnější. Ba i jejich barvy se měnily. Ztemnělá modř sestupovala do propastí, kdežto vrcholky byly světle žluté, stříbřitě šedé nebo oranžově červené. Zato jejich hlavy byly pokryty bílými kápěmi.

Tmavé jehličnaté lesy se jako láva rozlily u jejich pat a daleko zabíhaly do stepi, zatímco na úbočí se vyšplhala nízká kleč a ještě výše jen lišejníky a mrchy. Skalisté hory, Andy a Kordillery prostupují celou americkou pevninu. Jsou jako její páteř a chrání ji před útoky Tichého oceánu.

Auto pospíchalo stále k západu, a než nastal večer, spatřili cestující řeku Finlaw, která nesla své vody k jihu, aby je vlila do řeky Ominecy, spěchající z hor do Peace, Riveru.

"Tady přenocujeme," rozhodl se Mr. Grass" zítra prozkoumáme krajinu a pokusíme se objevit trapperovu chatu. Rychlý jelen zatím vyhledá své bratry, kteří zde loví." Protože v blízkosti řeky rostlo mnoho křovin, nebyla dnes nouze o palivo jako předešlého večera. Teď, když dosáhli cíle své cesty a posilovala je naděje, že snad již zítra najdou Danova otce, dostali i lepší náladu a taky zahnali únavu.

Všichni se zúčastnili příprav k večeři. Ale na spánek zatím nepomýšleli. Srpek měsíce osvětloval zasněžené hlavy hor, jež se jevily jako řada bílých mráčků, plujících po černé obloze. Všichni věděli, že pod těmi obláčky, kam až oči dohlédnou, je úžasná hradba hor.

Dan s Richardem již dávno spali v autě, zatímco trapper a mladý Indián seděli dosud u ohně a občas na něj přihodili hrst roští, aby si v popelu připravili teplá lůžka.

Dnešní noc nebyla tak tichá jako na planině. Zvečera se ozývalo mnoho různých hlasů, řev, nářek i smutné houkání. Ale nakonec přece jen spánek přemohl unavené poutníky.

Ráno probudil Rychlý jelen oba mladé bělochy a zval je k snídani.

Taky jim už připravil hrnec teplé vody, aby se mohli řádně umýt.

To mu jistě nakázal trapper, který odešel už před hodinou, aby vyhledal lovcovu chýši.

Než se Dan s Richardem nasnídali, vracel se trapper s příznivou zprávou. Asi tři kilometry po proudu objevil chýši.

"Spatřil jste cizince? Je to můj otec?" ptal se Dan chvatně.

"Nevím," odpověděl Mr. Grass, "nepřiblížil jsem se k chýši. Její obyvatelé asi spali, protože z komína se ještě nekouřilo."

"Pospěšme si, abychom je zastihli doma, mohli by odejít," naléhal Dan.

"Mr. Grass se musí taky nasnídat, Dane," řekl Richard, "teď už není třeba, abychom pospíchali. Pojedeme až k chýši?" Mr. Grass pokynul odmítavě paží, a když se důkladně napil kávy, řekl:

"To nejde! Museli bychom velkým obloukem objíždět porosty. A taky pro auto bychom nenašli vhodnější místo, než je zde. Vydáme se na cestu pěšky, a než se vrátíme, umyje Rychlý jelen nádobí a připraví se na cestu, aby vyhledal své bratry." Po chvíli si lovci navlékli pásy s nábojnicemi, přehodili si pušky přes ramena a vydali se po levém břehu řeky k jihu.

Dan předbíhal své druhy a netrpělivě pátral dalekohledem po okolí, aby co nejdříve objevil trapperův dům. Ale jaké bylo jeho zklamání, když místo domu spatřil jen velikou boudu, přitisknutou ke stěně skály. To nebyl Woodhouse, zrobený z klád, s dveřmi a zaskleným oknem. Byla to spíš nepořádná bouda ze šikmo postavených kůlů a kmenů, propletených houžvemi a připevněných ke skále. Teď pravě vycházel z kuželovité stavby kouř, ale ne z komína, nýbrž z vrcholu kužele. Danovi se sevřelo srdce, když si pomyslel, že jeho otec žije v takovém primitivním příbytku beze všeho pohodlí.

Ještě než naši přátelé došli k chýši, vyšel z ní velký a silný muž s obličejem zarostlým tmavými vousy. S údivem postavil konev, kterou chtěl patrně naplnit vodou z řeky.

"Dobré jitro, cizinče," zvolal Mr. Grass, "divíte se ranním hostům?"

"Dobré jitro," odpověděl vousáč váhavě, ale hned dodal, "dobrý host je vítán v každé denní i noční době. Jste-li hladoví, počkejte chvíli, snídaně bude hned."

"Díky, už jsme snídali," odpověděl Mr. Grass, "ale to neříkám proto, že bychom s vámi rádi něco teplého nevypili, nýbrž proto, abyste nespěchal." Za řeči přistoupil Mr. Grass k vousáčovi a podal mu ruku.

"Nemýlím-li se," pravil vousáč, potřásaje trapperovou pravicí, "vidím před sebou Mr. Grasshoppera. Nikdy jsem se s vámi sice nesetkal, ale slyšel jsem o vás. Mně říkají Jenkins (čti: Dženki'ns)."

"A slyšel jste dobře, Mr. Jenkinsi. Já nosím svou firmu s sebou." Odpověděl Mr. Grass a s upřímným smíchem představoval své druhy:

"Tihle dva mladí džentlmeni se zaučují našemu řemeslu. To je kapitán Richard a tu Mr. Dan Hautaine." Mr. Grass vyslovil Danovo jméno velmi zřetelně a přitom pozoroval obličej vousáče. Ale jeho "chytrý pokus" bohužel selhal. Mr. Grass se domníval, že když vysloví Danovo příjmení, že vousáče překvapí. Avšak Mr. Jenkins se nijak nepodivil, nýbrž potřásl rukama mladíků a řekl, že ho seznámení těší.

"Budete tu lovit? Usadíte se v podhůří?" tázal se dále.

"Snad na dva na tři dny se podíváme do hor," odpověděl Mr. Grass.

"Naše loviště je daleko na východě. Hledáme vlastně Siouxe, kteří prý tady loví."

"Siouxe? Tu rudou holotu? Požádal jsem je velmi rozhodně, aby se klidili z mého loviště. Byl jsem zde dřív než oni," pravil Vousáč zlostně.

"Opravdu?" odpověděl trapper otázkou. "Domníval jsem se, že Indiáni tu byli dřív než my všichni dohromady. Kam odtáhli?"

"Loví severněji na horním toku řeky," řekl Vousáč, "ale proč stojíme venku? Pojďte dovnitř a ochutnejte mou kávu. Slyším, že se voda už vaří." Ustoupil hostům, aby mohli vejít. Octli se v předsíni, v níž stála přenosná plotna. Její plechová roura nedosahovala až k vrcholu boudy.

"To je má letní kuchyň," vysvětloval Mr. Jenkins, "jen směle dále, už jsem v ložnici uklidil." Místo dveří visela na skalní stěně těžká houně, a když ji trapper odhrnul a pobídl hosty, aby vešli, podivili se pěkné světnici, v níž sice nebyla mnoho světla, zato ale byla prostorná. Byla to jeskyně s nerovným stropem a s hranatými stěnami, byla útulná, přestože tu stál jen hrubý stůl a u zdi dvě lůžka, sbitá z prken získaných z beden.

Do stěn skály zarazil Mr. Jenkins železné tyče, na ně položil prkna, a tak získal police. Na jiné tyče rozvěsil šaty, pušky, torby, sítě, pasti, sněžnice, provazy a dráty. Asi půlmetrový otvor vytesaný pod stropem jeskyně sloužil jako okno i jako větrák.

"Pěkně jste si to tu zařídil a stavěl jste lacino Mr. Jenkinsi," s uznáním prohlásil Mr. Grass a se zalíbením se rozhlížel kolem.

"Bydlím tu už čtvrtou zimu," odpověděl Mr. Jenkins a zavařoval kávu. "Každý rok svou rezidenci trochu zlepším a nyní, když mám hosta..."

"Ach, vy máte hosta?" zvolal Dan, který se už dávno chvěl netrpělivostí a divil se Mr. Grassovi, proč otálí s otázkou.

"Ano, mám tu letos hosta, nešťastného přítele," odpověděl Mr. Jenkins a naléval vonící kávu do plechových číšek.

"Kam tak časně odešel?" vyhrkl Dan a popošel k Mr. Jenkinsovi.

"Nejspíš k řece. Tam sedává nejraději. Nemluví po celé hodiny a hledí do proudu."

"Je jistě churavý," hádal Dan.

"Spíše je nešťastný," odpověděl Mr. Jenkins. "Posluž te si pánové, cukr je v plechovce. A lžičky! Kampak jsem je uložil?"

"Nemoc a neštěstí chodí spolu," pravil trapper, "co se mu stalo?"

"To, co se ve světě stává každý den. Koupil si nové auto a celý šťasten vyvezl svou rodinu na venek. V kterési zátočině se ale kola auta smekla, vůz se převrátil a pohřbil všecky cestující. Když se můj přítel v nemocnici vzpamatoval, dověděl se, že už nikdy nespatří svou ženu a neuslyší hlásky svých dvou dětí. Od té doby ztratil zájem o svůj pěkný obchod, o lidi i o další život. Vzal jsem ho s sebou do pustiny, aby se tady vzpamatoval a uklidnil. Už pouhý zvuk stroje ho rozčiluje k zběsilosti." Danovo zklamání bylo tak zřejmé, že se Mr. Jenkins zeptal:

"Nechutná vám káva, mladý panáčku? To je mi líto."

"Ach, ne ne! Dojalo mě neštěstí vašeho přítele. Teď mám obavy, abychom nerozjitřili jeho nezahojenou ránu, kdyby objevil naše auto."

"Jakže, vy jste přijeli autem? Kde jste je nechali?" zeptal se Mr. Jenkins dychtivě.

"Asi hodinu cesty k severu," odpověděl Mr. Grass.

"To jsem rád," odpověděl Mr. Jenkins, "zavolám přítele Jacksona (čti: Džeksn), ale prosím vás, o autu se nezmiňujte." Mr. Jenkins vyšel před chatu a několikrát zatroubil na roh.

"Zase falešná stopa," vzdychl Dan, "už nevěřím na předtuchy a sny.

Celou noc se mi zdálo, že jsem rozmlouval s otcem."

"Na co ve dne myslíme, to se nám zdává," pravil trapper, "neztrácejte naději Dane. Kdo ví jaké milé překvapení vám chystá budoucnost."

"Děkuji vám za laskavá slova, Mr. Grassi," řekl Dan smutně. "Chci doufat!"

"Tvůj otec, milý Dane, je zkušený muž. Chápu, že ho mučivá nemoc asi zkrušila, ale zároveň věřím, že už je zdráv, a že se chce vrátit," těšil ho Richard.

Ale to už přišel Mr. Jenkins a oznamoval, že jeho přítel přichází k snídani. Všichni vstali a vyšli před chatu. Od řeky pomalu přicházel, širokoramenatý muž. Zdál se menší, protože šel se sklopenou hlavou. Zdvihl ji teprve, až když došel k cizincům.

"Lovci na výpravě do hor poctili náš příbytek, milý Jacksone. Jistě vás těší, že zase vidíte bílé tváře v pustině," řekl Mr. Jenkins vlídně.

"Ach ano, těší mě to, dobré jitro!" Jeho bledý, kulatý obličej nejevil žal, ani neklid, ba ani stín zájmu se nezakmitl v jeho nehybných očích.

Mr. Grasshopper k němu popošel a podával mu pravici.

"Teď je tu krásně. Lovíte rád ryby, Mr. Jacksone?" otázal se náhle.

"Ne! Ryby jsou ošklivé. Dobré jitro," odpověděl Mr. Jackson a odešel do chaty, aniž pohlédl na ostatní.

"Proč jste se ho ptal na ryby?" zvolal Mr. Jenkins. "V prvních dnech se mnou rybařil a bavilo ho to, ale když jsem nešťastnou náhodou vytáhl Bull-heada (čti: Bul-hed, Bull-head je ryba bez šupin, podobná aligátoru, má širokou hlavu a tlamu, jako sumec, ale je ošklivá - anglicky), odhodil prut a od té doby nechce ryby ani vidět."

"Myslel jsem si, že když sedá u vody, že by se mohl zabavit rybolovem," omlouval se Mr. Grass.

"Přítel Jackson mi jednou vyprávěl," řekl Mr. Jenkins, "že vodní proudy odnášejí jeho bolesti hlavy."

"Díky za snídani," zvedl se náhle Mr. Grass a potřásl trapperovou rukou, "zajedete-li někdy na východ, najdete naše obydlí na Nelsonově řece. Budete vždycky vítán. Buďte zdráv a ulovte mnoho kožišin!" Také Dan s Richardem stiskli

vousáčovu ruku. Trapper se chvíli díval za odcházejícími hosty. Jistě si s lítostí myslil, že uplyne zase dlouhá doba, než někdo zavítá znova do pustiny.

"Mr. Jenkins si vybral velmi dobré loviště, ale jeho společník ho v dlouhé zimě příliš nepotěší. Člověk bez zájmu je jako neživá věc," rozjímal Mr. Grass. "Často pozoruji na svých potulkách život zvířat i rostlin a všude vidím zájem. Každý tvor pospíchá za svým cílem.

Živočich shání potravu, hraje si, odpočívá, loupí anebo se brání. Jedná snad instinktivně, ale žene se za cílem. A stejně rostlina, ta roste, sbírá potravu kořeny i listy, nasazuje plody, rozhazuje semena kolem sebe, aby zachovala rod. Všude je vidět nějaký účel a cíl a já často odtáhnu ruku, abych zbytečně nepřerušil tu krásnou a účelnou práci, ale člověk bez zájmu je kámen."

"Kdyby každý lovec takhle přemýšlel a jednal, tak by na trzích brzy nebyly žádné kožišiny," povídal Richard a smál se.

"To je pravda," souhlasil Mr. Grass," kdybych neměl maminku a sourozence, nebyl bych tu. Ba nebyl bych tu ani tenkrát, kdybych mohl získat živobytí jinak."

9 Lovecká výprava do hor

Zatím Rychlý jelen už vykonal všechny práce. A aby nezahálel, upletl z vrbových proutků pěkný košík.

"Našel jste svého otce?" volal již z dálky. Odhodil košík a běžel bělochům naproti.

"Bohužel ne," odpověděl zarmoucený Dan, "musíme hledat znovu."

"Je mi líto, že jsem vás uvedl na špatnou stopu," omlouval se mladý Indián upřímně.

"Tvoji bratři loví na severu," vmísil se Mr. Grass do rozmluvy, "vydáme se za nimi. Pojedeme autem, pokud to jen bude možné."

"Vím o soutěsce, kterou protéká řeka z hor," sliboval Rychlý jelen.

A protože všichni souhlasili, hrkalo a kolébalo se auto po chvíli k severu. Museli objíždět lesy, ale za dvě hodiny spatřili průrvu, jako kdyby někdo rozštípl ohromným klínem kamenné stěny. Čím blíže přijížděli, tím více se soutěska rozšiřovala, takže mohli projet podle řeky, která tu bouřila jako prudká bystřina. Kde skály od bystřiny ustoupily, vyrostly ve skupinách i osamělé ohromné smrky, takže si trapper mohl zvolit kterékoli místo za úkryt pro auto.

"Pokusíme se o lov v horách," řekl Mr. Grass. "Až tvoji bratři Jelene, uslyší naše střelné rány, snadno nás najdou."

"Nejsou daleko," odpověděl Rychlý jelen, "našel jsem už ohniště, z něhož vítr dosud nerozvál všechen popel." Zřetelná stezka stoupala po břehu potoka k západu. Dobře vyzbrojení lovci se opírali o dlouhé hole a vytrvale a zvolna stoupali do vrchu, zdánlivě nekonečného. Asi po tříhodinové chůzi, když Dan s Richardem již umdlévali, Potěšil je Mr. Grass zprávou, že vidí vrchol stráně a že si tam odpočinou a najedí se.

Za půl hodiny opravdu vystoupili na vrchol a s údivem se rozhlíželi po prostorné náhorní rovině. Bystřina Finlaw se změnila v mírně tekoucí potok, který pravděpodobně pramenil v onom velkém jezeře, blyštícím se v dáli.

"Jak je tu hezky," zvolal Dan, "ze všech stran vysoké hřbety hor, které kraj chrání před vichřicemi. Ty krásné stromy by tu neobstály bez téhle ochrany. Ale kde jsou Indiáni?"

"Moji bratři si postavili stany u jezera," odpověděl Rychlý jelen, jehož bystré zraky rozpoznaly, že řada kupek, roztroušených u břehu jezera, jsou stany.

Na rovině byla sice země vyprahlá jako na stepi, ale na stráních obrácených k severu se dosud bělal divoký černý oves (černý oves má černá zrna, když se zrna nalévají, rádi je mlsají medvědi), modrala se tam divoká šalvěj a bujely kypré mechy.

"Tvoji bratři, Jelene, si vyhledali dobré místo," povídal traper, rozhlížeje se kolem, "tady žije jistě spousta zvěře."

"Potřebujeme mnoho masa, zima je dlouhá," odpověděl Rychlý jelen, "a zde uloví moji bratři nejen losy a soby, ale i medvědy."

"Pomůžeme jim při lovu," zvolal Richard, "vždycky jsem toužil po velké zvěři."

"Jen abyste se jí nelekl, milý kapitáne, až se s ní sejdete," řekl trapper a smál se. "Ale teď do práce! Uvaříme si tu oběd. V každém batohu je trochu zásob. Honem shánějte palivo, suchých větví je všude dost."

"Proč raději nepospíšíme k mým bratrům a nenajíme se tam?" ptal se Rychlý jelen.

"Nečekají nás a kromě toho jsme všichni hladoví už teď. Chceš-li jít, Jelene napřed a ohlásit jim náš příchod, vykonáš dobrou věc."

"Za dvě hodiny se vydáme za tebou." Rychlý jelen zřejmě čekal jen na to vybídnutí. Přehodil si svou pušku přes rameno, zvolal "na shledanou" a již klusal směrem k jezeru. Věděl, že bude radostně uvítán, vždyť v batohu přinášel tabák, peníze, střelivo a různé věci pro děti a ženy.

Když se Dan vrátil s náručí suchých větví, vypravoval, že pod stromy vyplašil hejno králíků.

"Je jich tam spousta," pravil trapper, "úžasně rychle se rozmnožují. Lišky, vlci, všecky kunovité šelmy a draví ptáci je pronásledují.

Ba nepohrdne jimi ani medvěd, ani rys - a v době nouze taky ani člověk." Po obědě všichni odpočívali a rozhlíželi se kůlem. Trapper vypravoval, že Skalisté hory tvoří rovnoběžné hřbety, které spojují příčná pásma tak, jako u žebříku krátké příčle spojují dlouhé postranice.

"Takovéhle náhorní rovinky," pravil, "ze všech stran uzavřené, tu nejsou vzácné. Mezi hřbety protékají od severu k jihu četné potoky a řeky a v době tání se silně rozvodňují. V parném létě jsou hory útočištěm zvěře. Když step vyprahne, nachází tu zvěř totiž dostatek potravy."

"S jakou zvěří se můžeme v horách potkat?" ptal se Dan zvědavě.

"Myslím, že uvidíme hodně zvěře, a ne každé setkání s ní bude příjemné," odpověděl Mr. Grass. "Spatříme tu jistě

stáda jelenů, losy a soby, ale také vidlorohy a ovce tlustorohé a ze šelem medvědy, vlky, lišky, rysy a snad i pumu a dlouhou řadu šelmiček kunovitých.

Tady se lovci nezasteskne, ale stoupání je v horách velmi namáhavé a nebezpečné. Tak teď už pojďme! Rychlý jelen už jistě doběhl do ležení...

A tak sebrali všecky odložené věci, uhasili uhlíky, rozmetali popel a vydali se spěšně k západu. Šli po vyšlapané stezce a často se zastavovali a rozhlíželi kolem. Z každého místa se nabízel jejich zrakům jiný rozhled po okolních horách.

Za hodinku došli k jezeru a spatřili Rychlého jelena, jak podpírá starého muže a vede ho vstříc hostům.

"Všichni moji bratři a ostatní muži loví v horách," zvolal Rychlý jelen, když se přiblížil na doslech, "v ležení zůstaly jen ženy a děti a můj děd, který přichází, aby vás uvítal." Starý muž, jehož osmahlý a hubený obličej se podobal tváři dravého ptáka, byl jistě sláb, protože levicí se držel vnukovy paže. Když položil pravici na prsa a schýlil hlavu, smekly se jeho dlouhé a bílé vlasy s temene a zakryly mu obličej.

Běloši neporozuměli, co starý Indián šeptal, ale Rychlý jelen přetlumočil jeho šepot jako pozdrav.

Mr. Grass, rovněž položil ruku na prsa a pak stiskl Indiánovu pravici a pravil cosi v cizí řeči, co starce očitě potěšilo. Vlídně se podíval na Dana a na Richarda a obrátil se k ležení. Rychlý jelen vedl starce opatrně a uctivě naslouchal jeho pobroukávání.

"Jsme v ležení vítáni," zašeptal trapper, "pojďme!" Dan i Richard se zvědavě rozhlíželi kolem. Stálo tu v kruhu asi dvacet kožených stanů. Jeden od druhého byl vzdálen asi na padesát kroků. Tak vznikl uzavřený prostor, jehož půda byla tvrdě ušlapána. Na tomhle "náměstí" se patrně vařilo, zde se rušila i ulovená zvěř a odbývaly se tu porady, protože tady byly stopy po ohních, válely se tu kmeny stromů i velké balvany.

Rychlý jelen odvedl starce k jednomu z balvanů, a když vedle něho položil dýmku, tabák a křesadlo, pospíšil k hostům, kteří zůstali opodál. Pozorovali děti, které zanechaly hry, srazily se do houfů a zvědavě si prohlížely bílé cizince. "Pro naše milé hosty připravily ženy dva stany," řekl Rychlý jelen.

"Zavedu vás do nich, abyste si mohli odpočinout."

"Ty vaše hory opravdu unavují," odpověděl Richard. "Ale teď bychom se rádi umyli."

"Ve stanech je připravena voda na umytí," odpověděl Rychlý jelen, "vím, že po ní bílí bratři už touží." Dan s Richardem se ve svém stanu uvelebili velmi rádi. Odložili zbraně, torby, pásy a svrchní oděv, a když se umyli, zkoušeli pružnost svých zelených lůžek z měkkého chvojí, které vonělo pryskyřici.

Tak je zastihl Mr. Grass a smál se jim, že je první vycházka do hor unavila, ale zároveň je těšil, že horám brzy přivyknou.

"V horách," řekl trapper, "se nesmí pospíchat a pro lovce tu platí totéž pravidlo jako v bažinách. Lovec střelí na zvěř jen tenkrát, když je jist, že úlovek nespadne do propasti anebo že je možné se k němu vyšplhat."

"Vyjdeme si do okolí ještě dnes?" ptal se Richard a rychle vstal.

"Dnes už ne, je příliš pozdě," odpověděl trapper, "a za hodinu nebo za dvě se vrátí indiánští lovci s kořistí do ležení. Uvidíme, co ulovili, a nesmíme jim zkazit uvítání." Než uplynula hodina, splnila se trapperova předpověď. V dohledu se objevili čtyři statní muži a i z dálky bylo zřejmé, že dva z nich nesou velké zvíře.

Trapper s Danem a Richardem jim vyšli vstříc. Když Indiáni spatřili bělochy, neprojevovali podivení, protože poznali Mr. Grasse a tušili, že to Rychlý jelen přivedl bělochy do ležení. Ti dva, co nesli na kmeni mladé jedle velkého jelena, složili své břímě, aby mohli tak jako jejich druhové, kteří nesli jen zbraně, pozdravit cizince. Vůdce skupiny byl Jelenův starší bratr, ostatní tři byli bratranci nebo jinak příbuzní. Ale trappera znali všichni, protože trapper s nimi každý podzim lovil. Dan s Richardem položili po indiánském způsobu ruce na prsa a potom potřásli pravicemi lovců. Indiáni nebyli zřejmě ani unaveni, ačkoli stoupali do vrchu a nesli zvíře těžké přes sto kilogramů.

"Je to černoocasý jelen," vysvětloval trapper, když Dan s Richardem prohlíželi kořist. "Kde jste ho ulovili?" zeptal se trapper Indiánů.

Jelenův bratr mávl paží k západu a odpověděl:

"Zaskočili jsme stádo v údolí a vybrali jsme si nejlepší kus. Pospícháme, aby k večeři byla čerstvá zvěřina." Běloši se vraceli s Indiány k ležení a tu spatřili, jak od severu přicházela další skupina šesti lovců. Všichni lovci byli obtíženi. Ulovili jistě veliký kus a na místě jej stáhli a rozčtvrtili.

Jelenův nejstarší bratr, muž asi čtyřicetiletý a taky věrný obraz Strongbowův, vypravoval bělochům po uvítání, že zastřelil jelena vapiti. A protože jelen vážil přes tři metrické centy, musel být na místě rozrušen.

Ráno se i s Rychlým jelenem vydali na lov.

Dan viděl, že se ubírají cestou, kterou včera přišli. Ptal se taky trappera, proč je provázejí dva indiánští chlapci.

"Indiáni jsou velmi pohostinní, jak jsme se přesvědčili," odpověděl trapper, "ale očekávají taky vždycky od hostů dary. Protože jsme včera nevěděli, kde je zastihneme, nechal jsem dárky v autu. Až je odevzdám chlapcům, odnesou je do našeho stanu a my se vydáme na lov do podhůří." Při sestupu po břehu bystřiny spatřili jen drobnou zvěř. Přišla se napít. Na protějším břehu začínal hustý smrkový a jedlový les, větší zvířata v něm zmizela, dříve než je lovci spatřili.

Auto našli tak, jak je včera opustili. Bylo však zřejmé, že tu za noci byla návštěva a že se nezvaní hosté pokoušeli podívat se do beden, ale že museli odejít s nepořízenou. Podle pohozených "navštívenek" trapper poznal, že tu byl i medvěd, ale že nic neukořistil.

Když malí Indiáni převzali dva zašité pytlíky a za odměnu dostali po balíčku čokolády, rozběhli se poslové opět do stráně, zatímco lovci vyšli soutěskou na rovinu.

"Myslel jsem si, že budeme lovit v horách," řekl Richard zklamaně.

"Ale ovšem," odpověděl trapper, "obejdeme jen pohoří a vnikneme, do něho jinou soutěskou. Brzy poznáte, že pohoří netvoří souvislé a neproniknutelné hradby, ale že step vniká na mnoha místech dosti hluboko mezi horská

pásma. Takhle uzavřené kotliny se jmenují parky a zvěř tam ráda sestupuje. Do hustých lesů se nemůžeme odvážit a taky bychom tam zbytečně rozervali šaty. V houštinách se stejně nedá střílet." Asi po půlhodině, když obešli široký jazyk lesa, vybíhající do stepi, našli široký "vchod" do pohoří. Mělká bystřina jim spěchala vstříc.

Před zraky lovců se objevilo široké údolí, sevřené po levici i po pravici horami, porostlými lesy. Jen v pozadí bylo navršeno stupňovité pohoří, jako kdyby se bujný obr pokoušel, aby tu vytvořil ohromné schody.

Trapper uděloval rozkazy:

"Já s Danem překročíme bystřinu, vy postupujte po levém břehu.

Pamatujte na heslo: Tři rychlé výstřely volají o pomoc. Nejpozději za čtyři hodiny na shledanou u auta!" "Au revoir (čti: O revuár, Au revoir = Na shledanou - francouzsky)," volal Richard a zamával jim.

Trapper promluvil několik hrdelních slov, ale Rychlý jelen se jen usmál a mávl souhlasně paží.

Po prvním kilometru chůze se dvojice lovců ještě viděly, ale potom si zmizely z očí, protože údolí se rozdvojilo.

Trapper s Danem měli štěstí. Sotva zabočili kolem hrotité skály, spatřili na travnatém palouku, jehož levou stranu lemoval les, stádo velkých zvířat. Většina jich ležela, jen tři statní chlapíci popocházeli a jakoby z dlouhé chvíle škubali suchá stébla. Trapper rychle odvedl Dana za skálu a šeptal mu:

"Jen se na ta podivná zvířata dobře podívejte. To se vám tak často nestane, abyste je potkal." Dan se díval přes výstupek a tiše se ptal:

"Je to hovězí dobytek anebo jsou to ohromné ovce?"

"O tom se přesvědčíte, až toho prostředního chlapíka skolíte," šeptal trapper. "Mířte klidně o dlaň vpravo na plec!" Dan si mohl podepřít levou ruku o skálu a to mu usnadnilo míření.

Houkla rána a vyvolala silnou ozvěnu.

Zasažené zvíře se vzepjalo, ale vzápětí kleslo na kolena a zvrátilo se na bok. Ostatní zvířata mžikem vyskočila a stádo pádilo zděšeně do stráně, až kamení lítalo na všecky strany. Po několika vteřinách zmizelo a jen zdvižený prach prozrazoval, kudy stádo běželo.

"Proč jste taky nestřelil?" ptal se Dan, když vyhazoval vystřelenou nábojnici. Ale přitom se odvrátil od trappera, aby zakryl své rozechvění. Ruce se mu třásly vzrušením.

"Vaše rána Dane, byla dobrá. Jeden kus nám stačí. Pojďme se podívat na váš velký úlovek." Když přišli k zastřelenému zvířeti, Dan užasl nad jeho velikostí.

Zvíře bylo přes dva metry dlouhé a jistě metr vysoké. Jeho tělo bylo pokryto hustou hnědou srstí, na lících a na hřívě temnější. Od brady a z hrudi mu visela dlouhá srst jako hříva, také na bocích a na zadku mělo dlouhou pokrývku, zatímco na plecích a na temeni srst tvořila jakési polštářovité sedlo.

"Je to americký pižmoň čili ovčí tur," poučoval trapper.

"Indiáni budou naším úlovkem nadšeni. Je pro ně znamenitou pochoutkou."

"Ale co teď?" ptal se Dan. "Tak těžké zvíře neuneseme."

"Necháme je tady," odpověděl trapper. "Za dne se šelmy krajem obvykle netoulají a Indiáni se o dopravu pižmoně do ležení už postarají. Sáhněte si na jeho srst a přesvědčte se, jak je měkká. Indiáni z ní dělají pěkné čepice."

"Je to jen náhoda, že jsme tu překvapili stádo?" ptal se Dan.

"Není, pižmoni táhnou na podzim k lesům a k horám, je tu pro ně dostatek pastvy a taky moskyti, ovádi a střečkové je tu tak netrápí - jako na stepi. Rádi se zdržují u potoků a řek, a když je pálí tělo. Vyválejí se ve vodě. Věřte mi, že hmyz trýzní zvěř hůř než hlad a žízeň!

Zima je pro ně vykoupením. Dotěrný hmyz je pro skot nejhorší metlou na světě."

Dan tomu rád věřil, protože sám pocítil na vlastní kůži palčivost po ojedinělých rankách. Co však musí zakusit zvěř, když jejich těla jsou doslova pokryta krvelačnými komáry, kteří nutí ubohé oběti, aby se válely v bahnu nebo ve sněhových jamách, když jejich trýzeň je už nesnesitelná?

Z opatrnosti pokryl trapper mrtvé zvíře zelenými smrkovými větvemi a na větve přivalil velké kameny. Mohl by totiž přijít rosomák a ten má tuze rád zvěřinu, kterou mu někdo připravil.

V dálce se ozvaly dva výstřely skoro současně a trapper se usmál.

"Proč se usmíváte?" vyzvídal Dan.

"Ale dovedu si představit, co se stalo. Naši přátelé přišli na zvěř, a protože Rychlý jelen nedůvěřoval Richardovu střeleckému umění, vystřelil s ním skoro současně." Oba lovci přešli palouk a vystupovali do mírného kopce, který tvořil nejnižší stupeň skalního schodiště. Tu a tam se mezi balvany mihlo mrštné zvíře, ale Dan je nikdy nepostřehl včas, a trapper úmyslně nestřílel. Maso kunovitých zvířat není dobré a jejich kožišina není ještě dost hustá. Jen na skunka trapper vystřelil z hořejší hlavně, v níž měl drobné broky. A když zdvihl svůj úlovek, opatrně jej držel za krátký ocas.

"Pozor," varoval, "necháme ho chvíli vyčichnout. Tenhle skunk je totiž pěkný smraďoch. Můžete si chvilku odpočinout, než mu stáhnu jeho hrubý, ale přesto vzácný kožich přes hlavu." Dan usedl na skalku a díval se, jak trapper obratně stáhl kožku a uložil ji do batohu a jak si potom pečlivě otíral ruce chomáčem trávy. "Pozor, liška!" zvolal náhle trapper, když pustil chomáč. Ale Dan nebyl připraven a liška zmizela.

Když lovci vystoupili na vrchol kopce a rozhlíželi se kolem, spatřili ve vzdálenosti asi pěti set kroků mýtinu a na ní stádo jelenů.

"Vapiti," vydechl trapper, "ale běda, máme špatný vítr. Jestli se k nim chceme přiblížit, musíme je obejít velkým obloukem."

"A nemůžeme si je nadehnat?" ptal se Dan.

Trapper chvilku přemýšlel:

"Mohl bych vám je nadehnat, kdybyste mi slíbil, že neopustíte tohle místo. Není snad třeba, abych vám připomínal,

že lovec nikdy nestřílí na laň, a že paroháč je nejchoulostivější na krku. Tedy pozor, buď plec, anebo krk."

Trapper se ještě pozorně rozhlédl kolem a pokynul Danovi, aby usedl. Pak sestupoval s kopce, aby mohl stádo obejít a zahnat je směrem k Danovi.

Na vrcholku pahorku se povalovaly rozházené ohromné balvany.

Někde tvořily hromady, jinde ležely ojedinělé, jako kdyby si v mechu a v křovinách hověly.

Dan si myslil, že by získal širší rozhled, kdyby vystoupil až k těm balvanům, ale včas si vzpomněl, že správný lovec nikdy neopustí vykázané mu místo. Proto zůstal, ale místo aby si sedl, klekl si za skalku, aby tak byl lépe připraven ke střelbě.

Stádo pasoucích se jelenů, laní a odrostlých kolouchů netušilo nebezpečí. Jejich mrštné ocásky odháněly dotěrný hmyz a jejich pohyblivé slechy zachycovaly každý šelest.

Kdykoli některý z jelenů zdvihl hlavu a rozhlížel se kolem, Dan se zachvěl, ani ne tak chtivostí anebo loveckou horečkou, jako spíš rozkoší. Není snad zvíře, které by se svou klidnou krásou vyrovnalo jelenu, zejména když zdvihne svou ušlechtilou hlavu, ozdobenou rozvětvenými parohy, a sametově černýma očima se rozhlíží po svém království.

Odrostlí kolouši poskakují jako každá neposedná mládež, kdežto vážné laně, které pololeží a polosedí, se ovívají dlouhými slechy jako vějíři.

Dan byl tak zabrán do krásného obrazu, že zapomněl na trappera, na okolí, ba i na střelbu a jen se díval a vzrušením sotva dýchal.

Náhlý šramot a kutálející se kámen ho vyrušily z pozorování.

Ohlédl se a strnul. Připadalo mu, jako by se utrhl jeden z šedých a omšelých balvanů a kutálel se po stezce k němu. Ale ostrý zápach a temné bručení zvěstovaly něco jiného, něco hrozného. Proti tomuto balvanu se nelze bránit, ten se neodvratně svalí a v minutě ho rozdrtí. Byl sice ještě vzdálen na dvacet kroků a skok ze skaliska na příkrou stráň mohl snad lovce zachránit, ale Dan neměl v této chvíli své končetiny v moci. Na znamenitou pušku ani nevzpomněl. Bezděky pomalu vstal, narovnal se, ale nespouštěl vyjevený zrak ze strašného zvířete. Uvědomil si, že je to šedý medvěd, grizzly, strašná šelma, která se nebojí ani pumy, ani člověka, ba napadne i silného bizona.

Co učiní šelma v nejbližších vteřinách? Jistě vidí mladého lovce a napodobuje ho. Sedá, mručí a tře si levou mohutnou prackou ucho.

Dan viděl ohromné ostré drápy, širokou světlou hlavu s krátkýma ušima a otvírající se tlamu.

Vteřiny míjely, druh hleděl na druha. V tom dole v lese houkla rána. Medvěd se vzepjal na zadní nohy, takže převyšoval mladého lovce. Tu náhle i Dan zdvihl pušku.

Statečný jinoch věděl, že mu jde o život, že proto musí pečlivě mířit a rychle střelit, než se šelma na něho vrhne. Avšak běda, jeho levá noha se smekla, kámen pod ní povolil. Ale už se na něho řítil šedý balvan. Dan přesto stiskl spoušť a vzápětí se střemhlav svalil z příkré stezky, až kamení létalo. Prudce se kutálel, až uvázl mezi balvany na úpatí stráně, kde zůstal ležet bez ducha jako mrtvola... Nevěděl, co se děje. Také gryzly po vypálené ráně ztratil rovnováhu a smekl se. Ale kutálel se jen asi deset metrů po stezce. Pak se zachytil svými ostrými drápy a vstával. Ale v tom se do kopce hnalo jako blížící se bouře stádo jelenů. Udivený medvěd hleděl tupě za prchajícím stádem a potom se klidně vrátil mezi balvany na vrchol kopce. Patrně už zapomněl na zmizelého lovce.

Zkušený Mr. Grass uhodl, že Dan vystřelil na něco jiného než na jeleny, poněvadž výstřel zazněl, dřív než stádo doběhlo lovci na dostřel. Proto trapper pospíchal na stezku. Přišel ještě včas a zahlédl grizzlyho, jak kolébavě klusal na vrchol kopce.

Srdce statečného dlouhána prudce zabušilo. Nepochyboval, že nezkušený střelec se setkal s grizzlym a odvážil se k ráně. Medvěd patrně nebyl zasažen, ale kde byl Dan?

"Dane, Dane!" houkal trapper. "Ozvete se, milý hochu! Dane!

Dane!" Jen ozvěna odpovídala na jeho zoufalé volání. Trapper již nedbal na grizzlyho a rozběhl se po stezce. Doufal, že za některým balvanem spatří Danovo tělo. Úzkostlivě se rozhlížel a zase volal. Ba dokonce vypálil i tři rány jako, ujednané znamení volající o pomoc, ale marně.

Štván obavami a udýchán během do kopce, náhle stanul u skaliska, kde Dana zanechal. Rozhlížel se kolem, když v tom do jeho očí šlehl odražený sluneční paprsek. Mr. Grass pohlédl pozorněji na lesklý předmět na stráni.

"Puška, Danova puška!" vykřikl trapper a zahleděl se tím směrem, kde na úpatí mezi balvany spatřil nehybné Danovo tělo. "Je mrtev, Dan je mrtev!" vykřikl bezděčně Mr. Grass. "Grizzly ho srazil ze stráně a potom, když jej jeleni překvapili, utekl." Trapper se dlouho nerozmýšlel. Seběhl po stezce a hledal hlísto, kudy by mohl nejsnadněji sestoupit do údolí. Doběhl k suchému korytu, které vyryly vody při jarním tání v měkčí půdě stráně, a skočil do něho, ačkoli věděl, že sestup bude nebezpečný. Drobné kamení mu bude jistě ujíždět pod nohama, a jestliže uklouzne, nebude se mít čeho zachytit. Ale pomohla mu puška, o níž se opíral jako o hůl a která zpomalovala jeho rychlý sestup. Jakmile trapper dospěl k údolí, rozběhl se k balvanům, aby vyprostil Danovo tělo z hloží a trní.

Jinochův obličej byl bledý a na levé tváři zakrvácený. Trapper zdvihl bezvládné tělo a uložil je na zvadlou a usychající trávu. Pak přiklekl a položil hlavu na Danova prsa.

"Žije, dosud žije!" vydechl s ulehčením, ale nevstal, nýbrž opatrně přejížděl dlaněmi nejdříve po Danových okončetinách a potom po těle a zkoumal, neutrpěl-li chlapec nějakou zlomeninu. Ale naštěstí až na dlouhou ránu na temeni hlavy a na čele jiné zranění nenašel. Taky krev mu dosud prýštila z rány, a to bylo dobré znamení, že Dan dosud žije. Trapper se trochu uklidnil. Byl rád, že Dan není mrtev, a doufal, že snad ani neutrpěl nějaké vážnější vnitřní zranění.

"Vodu, jen několik doušků vody!" zvolal trapper, jako kdyby mu mohl někdo podat, co žádal. Rozhlédl se kolem, ale když kolem sebe viděl jen vyprahlé hory a suché údolí, zdvihl Dana a pospíchal s ním k potoku, který spolu před hodinou či dvěma překročili.

Asi po kilometrové chůzi se Dan náhle pohnul a zhluboka vydechl.

Ale trapper se nezdržoval. Zaradoval se sice, že se jinoch probral z mrákot, a přál si uslyšet Danův hlas, ale přemohl svou touhu a v rychlé chůzi nepolevil.

Po chvilce zaslechl šepot: "Pít!" a ucítil zase hnutí na rameni.

"Ještě sto, ještě dvě stě kroků, Dane! Už slyším zurčení vody" těšil raněného jinocha, "jen zase neomdlete!" Bylo to však pět set kroků, ba snad šest set, a statný trapper již vrávoral, ale potok byl tady a zpíval nejlíbeznější píseň, kterou kdy trapper slyšel.

Složil opatrně Dana na břeh, strhl klobouk z hlavy a nabral do něho po okraj vody. Pak se rychle vrátil k Danovi. Ten tu sice ležel s očima otevřenýma, ale dosud nepromluvil, jen se němě díval do modré oblohy.

Trapper zahnul střechu klobouku do tvaru žlábku a opatrně nahýbal tuto zvláštní nádobu tak, aby Dan mohl pít. Potom umyl jinochův obličej a pečlivě vymýval ránu na hlavě a na čele.

"Medvěd, kde je medvěd ?" ptal se Dan chraptivě.

"Utekl, ale o tom až později, Dane," odpověděl Mr. Grass a cosi hledal ve sbaleném batohu. Po chvilce našel balíček plátna a v něm i gázu, páchnoucí po jodoformu...

"V téhle severní šířce se lékařům nedaří dobře," dodával žertem na vysvětlenou, "měli by tu pacienty tuze rozházené, proto musí každý opatrný lovec nosit s sebou vlastní lékárničku." Za řeči pečlivě osušil ránu, potom na ni přiložil vatu v gáze a plátěným pruhem ji přitáhl.

Nakonec pruh přivázal pod Danovou bradou.

"Není to sice moc krásné, Dane. Vypadáte, jako kdybyste zrovna vyšel od zubaře," posuzoval trapper své dílo, "ale zatím je to dobré.

Škoda že nemáme trochu vína, ale kdybyste chtěl ještě vodu, té máme dost." Dan usedl a tvrdil, že se mu velmi ulevilo.

"To rád slyším," odpověděl trapper, "ale taky bych rád slyšel o vašem setkání s grizzlym. Ten chlapík odcházel jaksi nespokojeně."

"Snad jste mu nevpálil kouli do kožichu?"

"Myslím, že ne," odpověděl Dan, "a ani bych si to nepřál. Když jsem nešťastně sklouzl..."

"Řekněte šťastně, Dane," zvolal traper. "Kdybyste se byl nezřítil s kopce, nemohl bych vás teď napájet. Grizzly nežertuje a jedna koule ho nezadrží, ani když je rána smrtelná." "O tom nepochybuji," souhlasil Dan, "nebylo to zvíře, byl to ohromný balvan, který by mě byl rozdrtil."

Dan potom podrobně vylíčil trapperovi dobrodružství s medvědem, a když vyslovil podivení, proč se šelma zastavila a nevrhla se na něho hned, odpověděl Mr. Grass rozvážně:

"Říkáte, že jste klečel, že jste při spatření medvěda zvolna vstával a potom že jste nehybně stál. To medvěda patrně překvapilo. Nepochybuji, že medvěd viděl již mnohé tvory vstávat, ale každý z nich hned potom utíkal. Vaše nehybnost ho zmátla a vás na chvilku zachránila. Rána z mé pušky přerušila jeho rozjímání o záhadě a chlapík se odhodlal k útoku. Jste statečný lovec, Dane, ale vaše statečnost by vás nezachránila. Zachránil vás kámen, který povolil pod vaší nohou! Ale to všecko už je šťastně pryč. Je sice na oběd ještě časně, ale neuškodí, když něco pojíme. A až vypijete šálek kávy, budete zase chlapík." O palivo nebylo nouze. A protože v trapperově batohu bylo všecko, i plechový hrnek a pánev, i řízky sušeného masa a kožený váček, plný umleté kávy, i krabička cukru, mohl Mr. Grass předložit Danovi po čtvrthodině výbornou svačinu. Po jídle ještě asi hodinu odpočívali, až Dan prohlásil, že by se rád podíval, kde zůstala jeho puška. Trapper proto uhasil oheň, sebral všecko náčiní a vydal se s Danem po cestě, po níž před dvěma hodinami klopýtal s těžkým břemenem.

"Najdeme nejdřív mého jelena," řekl Mr. Grass. "Musel jsem vystřelit, abych vám stádo nadehnal, a složil jsem pěkný kus."

Po půlhodince došli k palouku, na němž prve spatřili stádo jelenů.

Asi šedesát kroků od lesa leželo na boku veliké zvíře. Byla plavé, jen na krku a na malé hlavě, korunované široce rozvětvenými parohy, rostla kaštanově hnědá srst. Také běhy zvířete byly hnědé a až po kopýtka porostlé srstí.

"Je to pěkný vapiti," prohlásil trapper, "ale pro nás je příliš těžký.

Bohužel ani parohy nemůžeme vzít s sebou. Počkejte tu chvilku, já nařežu nějaké větve a přikryjeme jimi jelena, aby nám ho některý škůdce nenapadl. Toulá se tu všelijaká čeládka, rosomáci a lišky. Vlci sice v tuhle dobu neloví, ale kdo včera málo večeřel, dnes pomýšlí na dřívější oběd." Když Mr. Grass s Danem přikryli jelena větvemi, navalil na něj trapper ještě velké kameny. Potom se Pozorně rozhlížel kolem, aby si místa dobře zapamatoval.

"A teď jdeme pro pušku. Vím, kde na stráni uvázla," řekl Mr. Grass.

K místu, odkud se Dan zřítil, nebylo již daleko. Ale protože puška uvázla asi v polovině stráně, usoudil trapper, že se k ní nejspíš dostane svrchu. "Při pádu jste pravděpodobně narazil hlavou na některou tupou hranu balvanu, protože vlasy a kůže jsou z vaší hlavy jen sedřeny.

Ostrá hrana by rozštípla kost." Dan si sáhl bezděky na obvaz. Rána ha sice pálila, ale nekrvácela, a závrať hlavy taky už pominula. Mezi balvany našel Dan svůj nožík a trochu výše i dalekohled, jehož řemen byl přetržen.

"Vida," žertoval trapper, "všecko vás na té vaší rychlé cestě zadržovalo, i řemen." Lovci se museli znovu vrátit na stezku. Když došli ke skalisku, jehož kus se s Danem utrhl, uvázal na ně trapper pevně dlouhý provaz a spustil se po příkré stráni. Když dospěl k pušce, zvedl ji a potom se bezpečně vyšplhal opět na stezku.

"Vrátíme se k soutěsce a počkáme na své druhy," navrhoval Mr. Grass, "ulovili jsme toho už dost. A taky si myslím, že by nebylo dobře, kdybyste se dnes moc namáhal."

Dan sice tvrdil, že je zase zdráv, ale přesto poslušně sestupoval za trapperem. Jen několikrát se potají ohlédl na vrchol kopce, jestli tam opět některý šedivý balvan neobživl...

10 Richard střílí na vysokou zvěř

Rychlý jelen s Richardem nic nedbali na pravidlo, že v horách se má chodit pomalu. Hned když se s trapperem a Danem rozešli, rázně vykročili a jejich bystré zraky pátraly po zvěři.

Sotva postoupili asi o dva kilometry, spatřil Rychlý jelen tři zvířata, jež se pásla na takzvané přirozené mýtině. Přirozené mýtinky vznikají v lesích různým způsobem. Obvykle tam, kde je půda skalnatá a je pokryta jen mělkou prstí, a kde se v ní proto nemohou stromy udržet, nebo v těch místech, kde je půda písčitá a tak chudá, že v ní najde dostatek potravy jen mech a tráva. Rovněž vichřice vytváří přirozené mýtiny. Vyvrátí dlouhé pruhy lesa a potom trvá léta, než ze semínek spadlých šišek vyroste nové mlází. Zvěř navštěvuje ráda tyto mýtiny, protože je tu víc slunce, víc chladivého stínu i víc vzduchu než v hustém jehličnatém lese bez podrostu. Rychlý jelen hned poznal, že ta tři pasoucí se zvířata jsou losí rodina, ale nepověděl to Richardovi, nýbrž vybídl ho, aby se za ním opatrně plížil. Plížit se v horách je velmi obtížné. Je třeba obcházet skály i propasti a prodírat se houštím, a to ještě vždycky proti větru, aby zvěř lovce nezvětřila a nezmizela mu v hustém lese. Tam už ji potom nemůže nikdo pronásledovat.

Vítr byl příznivý, a protože se lovcům do cesty nepostavily příliš nesnadné překážky, pronikli po dvaceti minutách cípem lesa velmi blízko k pasoucím se zvířatům. Dychtivý Richard se prodral křovím před Rychlým jelenem. Už mu chyběl jen krok, aby se octl na mýtině, když se náhle zastavil a zíral jako u vyjevení. Sotva padesát kroků před ním zdvihl hlavu ohromný los, který uslyšel šelest. Nevypadal tak pěkně jako ušlechtilý jelen, byl spíš nehezký, ale přesto jeho velbloudí hlava s obrovskými parohy mu dodávala majestátnosti.

"Střílejte, a miřte na krk," tiše syčel Rychlý jelen. Ale i tohle zasyčení stačilo, aby se losí kráva s odrostlým teletem dala na útěk.

Richard se vzpamatoval a vypálil na losa, který uskočil stranou, jako kdyby chtěl chránit svou rodinku. Hned po Richardově ráně zahlaholila i rána z Jelenovy pušky. Los se po obou ranách vzepjal jako kůň, potom klesl na kolena, ale ihned se zase vzchopil a prchal přes mýtinu.

"Je raněn," volal Rychlý jelen, "musíme za ním, ovšem pomalu a opatrně, abychom ho zbytečně nezdvihli, kdyby ulehl." Pronásledovat raněné zvíře je nejhorší část lovu. Je to namáhavá a zdlouhavá práce, a pak i otrlému lovci je raněného zvířete líto, a proto pospíchá, aby jeho trápení skončil.

Richard naprosto netušil, čeho si musí lovec všímat, když hledá zvěř, a jistě by byl brzy sešel ze stopy. Ale Rychlý jelen viděl stopu i tam, kde nebyly ani polámané větvičky, ani šlápoty, ani kapičky "barvy".

Pronásledovatelé prošli lesem a vystupovali do holých kopců. Šplhali po příkrých skálách, ale raněné zvíře jim unikalo, dříve než se přiblížili na dostřel. Po půlhodině pronásledování zmizel los v údolí porostlém křovinami.

"Jestli los dostihne les na té příkré stráni dříve než my, bude pro nás ztracen," prohlásil Rychlý jelen. "Musíme mu nadběhnout. Dejte se vlevo a já vpravo!"

Oba lovci klusali k lesnaté stráni. Richard měl kratší a schůdnější cestu, a proto doběhl ke stráni dřív než Rychlý jelen. Ale stejně už bylo pozdě. Los ho předstihl asi o dvě stě kroků.

Richard uběhl ještě asi padesát kroků, když náhle spatřil, že se los u lesa vzepjal a potom rázem klesl. Co se stalo? Došly mu síly?

Richard se zastavil. V tom však spatřil na losu jakési velké hnědé zvíře. Rázem pochopil, že je to šelma. Poklekl, pečlivě zacílil a vystřelil. O účinku své rány se přesvědčil, teprve když k losovi doběhl. Ležela tu dvě těla různých zvířat. Na zdvižené parohy losa se skácela šelma zasažená koulí do hlavy.

"Byla to krásná rána," vydechl Rychlý jelen, když doběhl.

"Spíš jen náhoda," odpověděl Richard, "nemířil jsem na hlavu, ale na tělo."

"A zbavil jste zdejší pokojnou zvěř zlého škůdce," řekl Indián, "pišu (rys polární, šelma kočkovitá. Je velmi krvežíznivý a přepadává zvěř skokem. Dá se však zkrotit a miluje svého pána.) je nebezpečnější než medvěd, protože je odvážnější, krvelačnější a i chytřejší." Richard si zvědavě prohlížel nahnědlé, jako stříbrnou šedí ojíněné zvíře. Bylo téměř metr dlouhé. Na jeho tlustých pyscích se ježily vousy, po stranách tváří mu splývaly jakési licousy a jeho uši byly zakončeny tuhými štětinkami.

Rychlý jelen se snažil rysa odtáhnout a tu teprve Richard spatřil, jak hluboko zaťala šelma ostré drápy do krku losa.

Richard se Jelena se zájmem ptal, jak se mohla stát tak zvláštní lovecká příhoda. Mladý Indián mu vysvětlil, že rys, který jinak za dne odpočívá a dřímá, byl zřejmě probuzen dupotem losa. Poznal, že mu raněné zvíře nemůže uniknout, a proto se mu dlouhým skokem vrhl na krk, aby jej prokousl.

"Co s ním?" ptal se Richard.

"Odneseme ho do ležení," odpověděl Indián, "jeho kožišina je vzácná a jeho maso je velmi chutné. Ale co s losem, toho neuneseme." O tom Richard. nepochyboval, když pohlížel na to ohromné zvíře (žije v severských lesích a ožírá stromy. Má mnoho nepřátel, honí ho vlci, medvědi, rysi i rosomáci. Na pohled je neohrabaný, ale ve skutečnosti je vytrvalý běžec) se svislým horním pyskem a nehezkou hlavou, ozdobenou dlouhýma ušima a lopatkovitými parohy. Nohy losa byly vysoké a jeho tělo, asi dva metry dlouhé, bylo zakončeno kratičkým ocáskem. Ulovený los vážil téměř čtyři metrické centy. V indiánském táboře bude jistě uvítán s jásotem, protože jeho maso je chutnější než maso jelení a jeho kůže poskytne látku na stan.

Richard se podíval na hodinky a zvolal: "Proboha, už je poledne! Musíme si pospíšit, Mr. Grass a Dan už budou čekat." Rychlý jelen se usmál, když viděl, že Richard svazuje nohy rysa, a nevinně se zeptal: "Snad nechcete rysa nést?" "Nu ovšem, přece tu nezanecháme tak skvostné zvíře," odpověděl Richard. Tak by odpověděl každý ješitný lovec, který si myslí, že jeho úlovek je vždycky nejvzácnější.

Rychlý jelen usekl mladý stromek a osekával jeho větve. Tak získal pružnou pevnou tyč, na kterou rysa zavěsil.

Potom jej lovci zdvihli a rychle sestupovali do údolí. Mířili stále k východu, aby vyhledali soutěsku, kterou vešli do pohoří. Pořád byli opatrní, ale nesetkali se ani s šelmou, ani s nepřekonatelnou překážkou, a tak po spěšné chůzi, trvající půl druhé hodiny, spatřili trappera a Dana. Jinoch už předtím požádal Mr. Grasse, aby mu sundal s hlavy plátěný pás a nechal mu pod kloboukem jen obvaz.

"Darmo by se polekali," obával se, "kdyby mě viděli s obvazem."

"Pěkný rys," pochválil trapper Richardův úlovek, "ale proč jste se tak opozdili a proč jste rysa přinesli?"

"Toho jistě zastřelil Richard," řekl Dan vesele, "a bál se, aby mu zas neutekl."

"S koulí v čele by špatně běhal," odpověděl Richard.

"Ale co se tobě, Dane, přihodilo. Jsi nějak pobledlý. Vždyť tvoje čelo krvácí," dodal postrašen.

"Všecko si pak povíme," vmísil se trapper do jejich rozmluvy. "Teď si ale odpočiňte a dojezte, co vám zbylo." Avšak Richard byl zvědavý a tvrdil, že se nedotkne jídla, dokud se nedoví o Danově zlé příhodě. Uchopil jinocha za ruce a nutil ho, aby mu všecko vypravoval.

Když Dan líčil své setkání s grizzlym, tu i Rychlý jelen přestal jíst, přisedl k Danovi a nespouštěl z jeho obličeje zraky. Mladý Indián si jasně dovedl představit onu strašnou scénu, ale nevykřikoval jako Richard, nebyl poděšený a jen tiskl Danovu paži. A když jinoch domluvil, vyrazil jen "uf", vstal a poodešel k potoku. Mr. Grass šel za ním.

"Vím, co si myslíš, Jelene," řekl trapper, "a neomlouvám svou vinu.

Neměl jsem Dana opustit, ale netušil jsem nebezpečí."

"V horách je vždycky nebezpečí," odpověděl Indián.

Taky Richarda Danovo vyprávění velice rozrušilo:

"Kdyby tě byl medvěd zabil, neodešel bych nikdy z těchto pustin.

Jak bych se potom mohl podívat tvému dědovi do očí?"

"Ale přátelé, vy mě zahanbujete," řekl Dan, "cožpak jsem malý kluk, abych sám nemohl čelit nebezpečí? Chci jednat samostatně." Všichni pochopili, že jejich přílišnou účastí trpí jinochova hrdost, a proto se zvedli a chystali se k návratu do ležení Indiánů. Cestou po břehu bystřiny k náhorní rovině škádlili Richarda a prohlašovali ho za krále dnešního lovu, protože zastřelil dva kusy.

"Přijímám vaše prohlášení," pravil Richard naoko vážně, "ale zdá se mi, že se spíš podobám onomu svátečnímu střelci, který zastřelil vlastního psa, když mířil na prchajícího zajíce." Lovci se smáli, protože pochopili Richardův žert. Vždyť losa ve skutečnosti ulovil rys a rysa Richard zastřelil jen náhodou."

11 Večer na břehu jezera

První výprava Indiánů se již vrátila. Lovci ulovili také jelena a nyní odpočívali. Ženy zatím rozvěšovaly pruhy masa, aby je usušily.

Návrat bělochů byl pozdraven loveckým "hugh". Indiáni rázem zapomněli na únavu a shromáždili se kolem rysa. V zimě ho chytili dosti často do železa, ale za dne se jim podařilo ulovit chytrou šelmu velmi zřídka. Rys se nedá z houštiny vypudit, protože neutíká, jen se přikrčí a potom proklouzne mezi lovci dozadu a pozoruje zklamané pronásledovatele, kteří se domnívají, že mají šelmu dosud v léčce.

Pronásledují-li ho lovečtí psi, položí se rys na záda a ostrými drápy jim roztrhá břicha...

Tím větší byla tedy radost Indiánů, když spatřili uloveného rysa. Těšili se na pečínku.

Když trapper svolal indiánské lovce a označil jim místa, kde najdou zastřelenou zvěř, rozeslal Černý medvěd (Indiánská jména jsou většinou lovecká. Mladý lovec je získá buď svými vlastnostmi, anebo po prvním velkém úlovku, při němž prokázal sílu, obratnost a statečnost), starší Jelenův bratr, své druhy, aby zvěř vyhledali a hlídali ji, než za nimi pošle ostatní. Indiáni rychle odešli. Nebylo pochyb, že zvěř najdou, protože Rychlý jelen šel s nimi a trapper jim nadto vylíčil místo a okolí tak jasně, že bystří lovci nemohli přikrytou zvěř minout.

Zatím ženy připravovaly rychle pro bělochy jídlo. A když jim ani ne za hodinu předložily pečené ptáky a ryby, vysvětlil Černý medvěd našim přátelům, že indiánští chlapci chytili do ok skalní kury a v jezeře na udice ryby. Udice jim přinesl z Woodhousu Rychlý jelen. Byl to snad pro ně nejmilejší dar.

"Dnes bude měsíčná noc," prohlásil trapper po jídle, "půjdeme na čekanou. Viděl jsem na břehu mnoho rybích kostiček a to je důkazem, že tu jsou vydry." Černý medvěd se jen usmál: "Vydry, ondatry, minkové - mnoho."

"A kachny, husy, labutě, sluky taky?" ptal se Dan dychtivě.

Černý medvěd se jen uchechtl, mávl paží a něco řekl.

"Co povídal?" ptal se Dan.

"Že taková havěť nestojí za ránu," odpověděl trapper. "Indián střílí jen velkou zvěř. Střelivo je pro něj příliš vzácné, než aby je promarnil na vodního ptáka." Nedbá o něj mnoho, ani když ho chytí bez rány. To je zábava tak pro mládež." Jásot dětí přerušil rozhovor bělochů. Ihned pospíšili, aby se podívali, co tak rozveselilo malé Indiánky.

"Vrátila se druhá lovecká výprava a něco přinesla," řekl trapper, když vyzpovídal skupinu rozesmátých dětí.

Nový obyvatel, kterého lovci přinesli, věru stál za podívání i za veselost. Byl to chundelatý balík na krátkých nožkách a nikdo nemohl na první pohled pochybovat, že je to medvěd. A ne snad nemotorné medvídě, ale dospělý medvěd, i když nebyl vyšší než zajíc.

Ubohému chundeláčovi bylo jistě teplo a měl žízeň, protože otvíral tlamu a třepetal červeným jazýčkem. Děti poznaly, že jim neublíží, a dováděly s ním. Porazily ho a ti nejmenší darebáčkové se po něm dokonce váleli. Trapper medvídka vysvobodil a odnesl ho do stanu, kde mu nalil do misky vodu, aby se napil. Medvídek chtivě pil. Potom spokojeně zamručel, ulehl u bedny a usnul. Děti ho tak utahaly, že si musel odpočinout.

"Čím ho budeme živit?" ptal se Dan, který se rychle rozhodl, že si medvídka nechá. "Nemůžeme přece dovolit, aby ho děti z lásky utrýznily," dodal, aby omluvil svůj sobecký úmysl.

"Myslím, že bude jíst, co mu dáme," řekl trapper.

"Namočíme suchar, chytíme mu rybičku, pustíme ho k jezeru a on nám ukáže, co by rád," navrhoval Richard.

"Nepustíme ho, utekl by," mínil Dan.

"Když bude chtít utéci, uteče v noci, nemůžeme ho přece nikam zavřít," odpověděl Richard.

"Ale uvážeme ho za zadní nožky," jásal Dan a hladil srst spícího zvířete. Přemýšlel, jak by je k sobě připoutal. Proto odmítl i procházku ležením, a když se medvídek prospal, nabídl mu rozmočený suchar, který osladil cukrem. Medvídkovi to náramně chutnalo.

Trapper se zase postaral, aby větší chlapci přinesli medvídkovi několik rybiček. Chundeláč je také slupl, a když dostal ještě hrstku sušeného ovoce, naprosto neslušně mlaskal.

Protože lovci dnes pozdě obědvali, na večeři ani nemysleli. Důkladně se ustrojili, aby jim v noci nebylo chladno, a vyšli z ležení. Tiše kráčeli po břehu jezera. V prvním soumraku, než vyšel měsíc, káchaly kachny a volaly kačery, kteří se vraceli na jezero z toulek po okolí.

Trapper vedl Dana a Richarda k vysokému břehu, kde ve dne spatřil hromádky rybích kostiček. Věděl, že vydry vyjdou v noci na lov ryb.

Mr. Grass, zkušený lovec a střelec, se mohl odvážit k ráně, když vydra bude lovit ve vodě, ale svým druhům doporučil, aby se skryli a čekali, až vydra vynese rybu na břeh. Rozestavil je na vzdálenosti asi čtyř set kroků a poručil jim, aby neopouštěli svá místa, dokud se k nim sám nevrátí. Ani rána z pušky je nesmí donutit, aby se hnuli.

Vytrvalost a trpělivost jsou lovcovy ctnosti.

Zatím Rychlý jelen měl v táboře mnoho práce. Pomáhal svým bratřím. Jakmile ale svou práci skončil, pospíšil potají za bílými přáteli. Umínil si, že bude stále bdít nad nezkušeným Danem, ale tak, aby to jinoch nezpozoroval. Přiblížil se tiše a ulehl od Dana sotva na sto kroků. V noci není u jezera bezpečno, protože sem přicházejí pít velká zvířata a mohou překvapit lovce, který je všemi smysly zaujat pozorováním vodní hladiny. Což kdyby přišel opět medvěd anebo hladový rys, který by se odvážil ke skoku na nehybného člověka, před nímž by jinak ve dne uprchl? Noc je nepřítel člověka.

Tak usuzoval opatrný mladý Indián, který si Dana velmi oblíbil.

Jeho láska k Mr. Grassovi, byla smíšena s úctou a obdivem, ale Dana měl rád jako přítele a jako milého bratra.

Měsíc již dávno rozléval své klidné světlo dole po stepi, ale uplynula ještě nejméně hodina, než vystoupil tak vysoko, aby se mohl podívat do údolí mezi pásmo hor.

Celý kraj kolem ztichl, jen na jezeře šplouchla občas ryba, která prchala před vodním dravcem.

Dan dlouho pozoroval břeh i vodní hladinu, kde viděl stíny malých živočichů. Ale po hodině zapomněl na svůj úkol lovce a vzpomínal. Co asi dělá děd ve Philadelphii? Obdržel Danovy zprávy? Vzpomíná?

A co otec? Je dosud živa zotavuje se, anebo již dospěl k poslední stanici, kde není bolest ani starost?

Pleskot v jezeře ho vyrušil ze zamyšlení. Dan se podivil, jak se vodní hladina leskne jako stříbro a že všecky hory kolem zbělely a nastavily štíty a stěny měsíčnímu světlu, zatímco průrvy, prolákliny a propasti pohltila neproniknutelná čerň.

Nový pleskot a víření ve vodě přilákalo jeho pozornost. Byl pamětliv trapperova rozkazu, a proto se ani nehnul. Tu spatřil, jak asi na šedesát až sedmdesát kroků vlevo se vydrápalo z vody velké tmavé zvíře a neslo v tlamě asi kilovou rybu. Nebylo pochyby, že je to vydra, která si vynesla na břeh večeři. Spokojeně si mňoukala a potom se zakousla do hřbetu ryby. Dan mířil pečlivě na velké zvíře, a když vydra zdvihla hlavu, aby vytržený kus masa spolkla, vystřelil. Vydra po ráně vyskočila, ale druhá rána ji sklátila k zemi.

Dan setrval na svém stanovišti, ačkoli ho zvědavost nutila aby se šel podívat na úlovek. Již vstával, když vzdálený výstřel mu připamatoval loveckou povinnost.

Když po výstřelech opět nastalo ticho, odvážily se drobné šelmy zase k lovu. Ale Dan již nestřílel. Obával se, že by malý pohyblivý cíl netrefil a tak by špatnou ranou pokazil dojem, který jistě vyvolá jeho velká kořist. Dlouho nečekal. Po půlhodině se ozvaly lidské hlasy. To se jistě vracejí trapper s Richardem. Teď už mohl Dan vstát. A protože brzy poznal, že jeho druhové nenesou kořist, popošel k zastřelené vydře.

Zatím přiběhl Richard, a když spatřil na břehu veliké tmavohnědé zvíře a vedle něho rybu, vykřikl: "Hurá!" a zamával kloboukem, jako kdyby sám byl šťastným lovcem. Také trapper si pospíšil. Když uviděl Danův úlovek, poklepal šťastnému lovci na rameno a vesele pravil:

"Jste, Dane, lepší lovec než já. Vaše kořist leží na břehu, kdežto má se koupe kdesi v jezeře." Potom si prohlížel vydru a spokojeně si pobroukával:

"Šedesát dolarů bude za kožišinu, a třeba i sedmdesát, a Indiáni si ještě pochutnají na pečínce. (Americká vydra má čokoládově hnědou kožišinu. Dosahuje délky až dvou metrů. Indiáni jedí její maso, i když je tučné a páchne rybinou) Dan musel všem vypravovat, jak vydru ulovil.

"Musel jste čekat velmi tiše," řekl Mr. Grass, "protože kdybyste se jen malounko pohnul, byl byste vydru poplašil. Je, to velice chytré, opatrné a nejvýš obratné zvíře. Co dovede liška nebo rys na souši, to dokáže vydra ve vodě. Dvě lovící vydry si dovedou ryby dokonce nadhánět."

"Jsou i tady vzácné?" ptal se Richard.

"Bohužel," odpověděl trapper, "bývalo jich tu kdysi velmi mnoho, ale to víte, čím vzácnější a dražší je úlovek, tím víc přitahuje lovců.

Na Nelsonově řece vydry ještě jsou a v horských jezerech taky. Ale teď je už čas, abychom se vrátili. Vezměte vydru každý za jednu pracku. Nerad bych ji složil do batohu, aby se nepomačkal její vzácný kožich. A rybu vezmeme taky, do

rána vydrží a bude dobrá k snídani."

"Na co vy jste střelil, Mr. Grassi?" ptal se Dan.

"Taky na vydru, ale když byla ve vodě," odpověděl trapper. "Po vaší ráně jsem už nechtěl čekat, až vydra vyleze na břeh."

"Jistě jste ji nechybil, mínil Dan.

"Myslím, že jsem ji zasáhl, ale protože bych se dnes v noci nerad vykoupal, podívám se po ní až ráno." Šťastnou náhodou jim přicházel naproti Rychlý jelen a vysvětloval lovcům, že se jich nemohl už dočkat. Přehodil si vydru přes rameno a rychle předstihl lovce.

"Vařte zatím rychle kávu nebo čaj a nešetřete vodou," napomínal trapper Dana a Richarda, když vešli mezi stany, "musíme se po večerním vychladnutí pořádně zahřát. Jelen mi zatím pomůže stáhnout s vydry kožich." Dan s Richardem nelenili a dali se do vaření. Než trapper napnul kožišinu - zatím jen provizorně - a než se Jelen vrátil ze stanu své matky, kam donesl maso, voněl již čaj po celém okolí. Čaj a suchary všem chutnaly... Však také lovci ještě dnes nevečeřeli.

Po večeři prohlédl trapper při světle svíčky taky Danovu ránu.

Už dávno nekrvácela a jak se Dan přiznával, bolela snesitelně.

Mr. Grass se proto rozhodl, že sejme obklad až ráno. Jelen slíbil, že taky ráno přinese hojivou mast. Potom trapper vykládal, jak asi došlo k Danově nehodě.

"Když se valil, po příkré stráni, nepustil pušku z ruky, dokud se řemen nezachytil o balvan. Zachycení zmírnilo rychlost pádu a tutéž službu mu prokázal řemen dalekohledu. Přestože se řemen dalekohledu taky přetrhl, znova zadržel vaše tělo Dane. Proto poslední náraz na balvan nebyl tak prudký, abyste si rozbil lebku."

Rychlý jelen sliboval grizzlymu zlou odplatu, ale Dan se usmíval a řekl:

"Ba ne, milý Jelene. Grizzly mohl skočit za mnou i ze stráně, ale protože mě ušetřil, nesmíme ho pronásledovat." Mr. Grass a Jelen se na sebe potají usmáli.

"Zítra budeme sice odpočívat," prohlásil Mr. Grass, "protože v ležení je masa dost a je třeba zpracovat kůže, ale teď už je přece jen čas jít spát. Dobrou noc," přál mladým mužům a odešel s Jelenem do svého stanu.

12 Na lovu horských ovcí

Ranní ruch v ležení probudil Dana i Richarda. Slunce už bylo vysoko nad obzorem, když Rychlý jelen zval oba mladíky ke snídani. Mr. Grass již stahoval kožišinu ze "své" vydry. Hned za svítání odešel s Rychlým jelenem k jezeru, kde pátrali po vydře, po které včera večer vystřelil.

Našli ji mrtvou blízko břehu. Patrně už neměla dosti sil, aby se vrátila do svého brlohu, vyhrabaného ve břehu. Byla stejně velká jako vydra Danova a Mr. Grass hádal, že to byl nejspíš párek.

Napnutí kožišiny svěřil Jelenovi, sám se po snídani ujal umění lékařského. Opatrně sňal Danovi obvaz, vymyl okraje rány a přiložil čisté plátno, natřené mastí, kterou Jelen přinesl. Bradu Danovi nepodvázal, protože Dan slíbil, že se bude chovat rozumně. Pak raněnému ještě zavázal čelo úzkým pruhem, který skoro zmizel pod nasazeným kloboukem.

Dan marně hledal medvídka. V noci nejspíš uprchl.

Dopoledne čistili lovci pušky, potom se toulali po ležení, kde muži a ženy pilně pracovali, a vyptávali se na medvídka. Ale marně, některé Indiánky krájely maso na tenké řízky, zatímco jiné oškrabovaly kosti a shromažďovaly tuk do hliněných nádob. Také kůže i kožišiny vyžadují mnoho práce. Nestačí jen je roztáhnout na tyčkách a sušit, protože by kůže příliš ztvrdly a lámaly by se. A protože bylo velmi mnoho kořisti, musely i větší děti pomáhat. Pracovaly ochotně a vesele.

Mlčenlivý děd vyšel ze stanu, aby se ohřál na slunci. Když ho přišli běloši navštívit, přátelsky s nimi rozprávěl. Rychlý jelen se staral, aby dědečkova dýmčička byla stále nacpaná, a trpělivě čekal, až mu ji stařec podá.

Po obědě navrhl Mr. Grass procházku po břehu jezera a tu i starý Indián s nimi vyšel a vyprávěl jim o různých loveckých příhodách.

Bylo zřejmé, že se starci stýskalo po zašlých časech, kdy bývalo všecko lepší než nyní. Zvěře bývalo mnohem víc, léta byla teplejší, zimy mírnější, dívky krásnější, ženy pracovitější a děti poslušnější. Všichni se usmívali, protože právě takovou písničku zpívají všichni staří lidé. Zapomínají, že se tenkrát dívali na svět mladýma očima.

"Kdybychom měli věřit tvrzení starých lidí, že všechno bylo v dobách jejich mládí lepší, a kdybychom šli zpátky od pokolení k pokolení, museli bychom přirozeně dojít k dobám, kdy bylo všecko dokonalé, kdy lidský život plynul blaženě v pozemském ráji. A přece víme, že tak nebylo nikdy a že my sami budeme jednou vypravovat svým vnukům o kráse světa za našich dětských a jinošských let, a přece budeme klamat sebe i jiné a budeme vydávat za skutečnost, co vlastně byl jen luzný sen naší mladosti," mínil trapper.

Rychlý jelen, jehož bystré zraky těkaly po okolí, náhle ukázal na vzdálené vrchy.

"Podívejte se," zvolal, "stádo horských ovcí (V Skalistých horách žijí ovce tlustorohé. Jsou zavalité, ale velmi obratné.

Berani váží až půldruhého metrického centu, jejich vlna je krátká a šedohnědá, maso nevalné chuti)!" Lovci se zadívali na horský hřbet, na němž sice spatřili pohybující se živočichy, ale ti byli tak daleko, že by nikdo neuhodl, že to jsou ovce.

Danovi dobře posloužil dalekohled. Napočítal šestnáct kusů a po chvíli zvěstoval, že ovce sestupují z horského hřbetu.

"Kdybychom hned vyšli," navrhoval Rychlý jelen, "za hodinu bychom se s nimi setkali a mohli jich několik ulovit. Vítr je příznivý, vane z hor proti nám."

Lovci jsou neúmorní lidé. I když si ujednají odpočinek, stačí, aby spatřili zvěř, a hned zapomenou na ujednáni. Tak se stalo i nyní.

Stařec osaměl na břehu jezera a litoval, že nemůže jít s lovci. Ještě před deseti lety by jim byl stačil, ale teď? Darmo mluvit.

Starý Indián se vracel do ležení sám, ale nesl vzkaz, aby se dva mladší lovci ihned vydali za loveckou výpravou. Dva starcovi vnuci se nedali pobízet. Odhodili nože a pospíšili si pro pušky a provazy. Stařec jim ještě určil směr a mladí Indiáni se neprodleně vydali na cestu.

Bylo jisté, že lovce brzy dohoní.

Mr. Grass poučoval Dana a Richarda, jak se mají zachovat:

"Lov ovcí není sice nebezpečný, ale je dost obtížný. Zvířata nejsou příliš ostražitá a při dobrém větru se k nim lovec může přiblížit, ale stoupání do hor je velmi namáhavé. Říkejte si stále "pomalu" a taky tak jděte. A nestřílejte na zvěř, když běží po příkré stráni! Škoda takové rány, protože by se vám ovce skulila do propasti." Rychlý jelen si správně pamatoval směr a vedl lovce přímo k ovcím.

Jestli se ovce neuhnuly do některého příčného údolí, setkají se s nimi lovci za první skalnatou hradbou.

Mladí nadšenci se hnali do stráně jako diví. Proto se trapper nakonec rozhodl, že půjde v čele tlupy, aby netrpělivé lovce udržel ve volnějším chodu.

Než dospěli k úpatí horského valu, dohonili je i mladí Indiáni z ležení. Ale ihned se zase na rozkaz Mr. Grasse rozešli, jeden vpravo a druhý vlevo, aby zabránili útěku stáda, a naopak je přinutili, aby se vrátilo střelcům do rány.

Rychlý jelen odhadl dobře i vzdálenost. Po hodinové chůzi spatřili lovci už i bez dalekohledů stádo pasoucích se ovcí. Napočítali jich na skalnaté stráni jen jedenáct, a dokonce rozeznali tři berany s velkými rohy. Nyní si museli rychle najít vhodný úkryt. Proto se rozešli na dostřel, vytvořili řetěz a postupovali proti stráni. Každý lovec se musel starat o svůj úkryt, ale přitom se nesměl opozdit.

Ačkoli berani stádo hlídali a jen tu a tam si ukousli hrstku trávy nebo křehkou větvičku keře, přece se lovcům podařilo, že se přiblížili na dostřel. Trapper a Rychlý jelen nevystřelili, dokud nehoukla rána z Richardovy pušky.

Dan, který vleže pozoroval stádo dalekohledem, se opozdil, ale nelitoval toho, protože se mu naskytlo pozoruhodné divadlo. Po ranách ostatních lovců se tři kusy svalily, ale zbývající poplašená zvířata prchala po stráni přímo vzhůru. Žádné jiné zvíře by se jistě na holých skálách neudrželo, ale ovcím stačily pouhé hrboly, díry a výmolky, aby po nich šplhaly a běžely jako po rovině. Nenajdete v horách obratnější zvíře, než je ovce, ačkoli její tělo je zavalité a beran mimoto nese na hlavě až dvacet kilo těžké rohy, ba někdy i těžší.

Ale co teď se zastřelenou zvěří. Lovci dumali, jak tuto tíhu snesou z příkrých skal. Naštěstí ale přiběhl jeden z mladých Indiánů a s Rychlým jelenem se vyšplhali k padlým ovcím. Jelen a trapper zastřelili každý berana, kdežto koule z Richardovy pušky smrtelně zasáhla ovci. Mladí Indiáni zvířata svázali a spouštěli je pomalu, ale stále níž a níž, až je mohli bez nebezpečí, že se úlovek rozbije, svalit do údolí. Trapper, Dan a Richard zatím odpočívali a prohlíželi si úlovek.

"Maso těchhle ovcí není valné," prohlásil Mr. Grass, "ale na jejich kůži, když náležitě vyčichne, se dobře spí."

Když se Rychlý jelen vrátil ze stráně s posledním kusem, poučil bělochy, že z ovčí kůže se dělají nejlepší mokasíny na zimu. "Jsou pevné, lehké a noze je v mokasínu teplo a měkce jako v peří."

"Už se těším na ty měkké botičky," žertoval Dan, "ale kdo nám je ušije?"

"To umí každý Indián dobře a Strongbow ze všech nejlépe," odpověděl trapper. "Maso a rohy necháme v ležení, ale kůže si vezmeme s sebou." Z pravé strany se ozval ostrý hvizd. Trapper i oba Indiáni mu rozuměli: volala je hlídka vyslaná vpravo. Všichni běloši uposlechli výzvy, ponechali ovce u mladého Indiána a pospíchali za Rychlým jelenem. Ten už zahlédl mladého indiánského lovce, který je volal.

"Patrně někde objevil zvěř," řekl trapper, "a chce nám ji ukázat." Teď všichni zapomněli na pravidlo o volné chůzi a dostihli Rychlého jelena, který na ně čekal, skoro bez dechu. Jelen se s indiánským výrostkem dorozuměl na dálku a teď lovcům zvěstoval, že jeho mladý příbuzný vystopoval pumu čili kuguára (statné šelmě, jejíž tělo dorůstá délky jednoho metru, říkají pro její šedou barvu stříbřitý lesk stříbrný lev. Protože je puma v Americe hojná, vyhubila mnoho zvěře. Odvažuje se i na vapiti, ba i na koně) když lovci došli k opatrnému jinochovi, ani se neobrátil. Jen zvolna zdvihl paži a ukazoval do jeskyňky, jejíž tmavý vchod byl zastřen keřem. "Spí," šeptal mladý Indián.

Trapper, který nesl pušku připravenou k ráně, nyní rázně postoupil kupředu. Když se ale v jeskyňce nic nehnulo, hodil do ní Indián kámen. Sotva kámen dopadl, vyskočila z jeskyňky veliká šedá kočka. Okamžitě postřehla nepřítele a chtěla se dlouhým skokem přenést na skalku. Ale trapperova koule ji zastihla v letu tak jistě, že se šelma zřítila v polovině skoku. Koule jí pronikla lebkou pod uchem a naráz ji zbavila života.

Dan s Richardem přiběhli ke kuguárovi, aby si ho prohlédli. Viděli tělo veliké kočky, jejíž zadek byl mohutnější než předek. Taky nohy měla silné a dost vysoké a její ohon, asi půl metru dlouhý, byl bez chvostu.

"Proč jste ji zastřelil? Myslíte, že by se byla na nás vrhla?" ptal se Dan.

"To ne, ale proto, že by utekla," odpověděl trapper.

"Je to urputný škůdce zvěře, zrovna jako rys. Tenhle chlapík má na svědomí mnoho jelenů, a protože umí znamenitě lézt po stromech, provádí své řemeslo zákeřně."

"Není tedy udatný bojovník," mínil Richard.

"Kuguár a udatný," smál se trapper, "vždyť uteče na strom jako domácí kocour před malým psem. Před člověkem taky utíká, ale není-li pronásledován, dojde až do tábora a vyspí se v blízkosti lidí.

V mládí se dá dokonce ochočit."

"Je mi ho líto," řekl Dan. Hladil malou hlavu zvířete a upozorňoval Richarda na světlé skvrny u kuguárových očí a na

jeho krátké hrotité uši.

"Vrátíme se k ovcím," prohlásil trapper, "a počkáme na Rychlého jelena a na toho druhého Indiána, až z kuguára stáhnou kůži." Mladý Indián, který zatím hlídal ovce, taky nelenil. Uřízl tři pevné kmeny zakrslých stromů a svázal ovcím nohy. A protože jich bylo šest, rozhodli se lovci, že úlovek donesou až do ležení sami. Avšak přecenili své síly. Už po půlhodině trapper rozkázal, aby shodili obtížné břímě na zem, ustanovil oba mladé Indiány jako stráž a slíbil jim, že pošle z ležení posilu.

Ačkoli se nyní šlo lovcům lehčeji, přece je soumrak zastihl dříve než dospěli k jezeru.

"Dnes vyjde měsíc o hodinu později než včera," řekl Mr. Grass, "proto nemusíš Jelene, tak pospíchat. Až pošleš muže pro ovce, vrať se k nám do stanu na večeři a přiveď taky své bratry, abychom se s nimi mohli rozloučit. Zítra se zase vydáme k Woodhousu. Strongbow nás už jistě netrpělivě vyhlíží."

"Tedy už zítra opustíme hory?" ptal se Dan s neutajeným překvapením.

"Ano, protože jsme to Strongbowovi slíbili a lovec dodržuje dané slovo," odpověděl traper. "Ale teď rychle do práce, večeře musí být bohatá a dobrá." Zatímco Dan s Richardem odkládali zbraně a torby, rozdělávali oheň a nanosili vodu, Mr. Grass zmizel. Když se ale po delší chvíli vrátil, nesly za ním dvě ženy oškrábané ryby, oškubané kachny a kusy čerstvého jeleního masa. Bylo zřejmé, že Mr. Grass již ráno pamatoval na večeři na rozloučenou.

Za dvě hodiny, když se příjemná vůně rozlévala do okolí stanů, přicházeli vážně Strongbowovi synové. Na znamení pozdravu si kladli ruce na prsa a potom beze slova usedali na připravené špalky a kameny, jež si přisunuli blíže k velkému ohni, který plápolal před stanem.

Večeře byla vskutku dobrá, a protože Indián při jídle nemluví, uplynula tiše. Teprve po večeři, když trapper vysypal na rozestřenou kuguárovu kůži kupu tabáku, aby si hosté mohli po libosti nacpávat dýmky, a když nalil do číšek kávu, rozhovořili se běloši i Indiáni. Hovor se samozřejmě točil kolem lovu posledních dnů. Dostatek nalovené zvěře je pro Indiány otázkou života a smrti. Na výsledku lovu záleží, přežijí-li rody a často i celé kmeny strašnou a dlouhou zimu.

Letos je lov úspěšný. Také běloši rozmnožili jejich zásoby, proto jim Černý medvěd poděkoval.

Když se běloši druhého rána loučili se ženou Strongbowa a když jí Mr. Grass podával ruku, Indiánka řekla:

"Běloši jsou naši dobří přátelé. Ať šťastně dojdou do svého ležení a řeknou Strongbowovi, co viděli." Také Dan a Richard jí podali pravice a vyšli ze stanu, aby se rozloučili i s ostatními ženami a dětmi. Všichni muži doprovodí milé hosty až k autu. Indiáni nesli kožišiny, parohy a zásobu potravin na cestu.

Když se dav přibližoval k autu, spatřili ti, kdož kráčeli v čele, jak od auta utíká velké černé zvíře. Indiáni odhodili břemena, sahali po puškách a křičeli jako posedlí. Ale trapper je žádal, aby nezvaného návštěvníka nepronásledovali.

Uposlechli, ač neradi.

"Je to černý medvěd," vysvětloval trapper Danovi a Richardovi, "přišel k autu z pouhé zvědavosti a bezděky poplašil Indiány."

"Medvěd?" zvolal Dan. "Snad nepoškodil vůz?"

"Pochybuji," odpověděl trapper a usmál se. "Černý medvěd čili baribal je dobrák. Je to sice chlapík až dva metry dlouhý a v plecích metr vysoký, ale na člověka neútočí. Je černý, jako kdyby právě vylezl z komína, ale to je vše, čím straší. Ačkoli vyhlíží nemotorně, přece je obratný, běhá rychle a vytrvale, leze na stromy a umí znamenitě plavat."

"Mohl by tedy být dobrým společníkem," řekl Richard.

"To právě ne. Viděl jste přece nevděčného Uru. Kdybyste ho zahnal do úzkých, stal by se nebezpečným. Napadá taky zvěř, ačkoli žere i trávu, listí a plané ovoce." Brzy vyšlo najevo, že baribalova návštěva nebyla jen návštěva zdvořilostní, nýbrž že se umouněný chlapík snažil, aby ostrými drápy otevřel bedny.

Když bylo všecko zboží naloženo a spolehlivý šofér Richard prohlásil, že zásoba benzínu a oleje stačí na zpáteční cestu, potřásli si běloši naposled ruce s Indiány.

Běloši už seděli v autě, když Dan ještě zavolal na Rychlého jelena:

"Přijď se na nás brzy podívat!"

"Přijdu," sliboval Rychlý jelen a přiskočil, aby ještě jednou stiskl Danovu ruku.

13 Návrat do Woodhousu

Auto se kolébalo po nerovné půdě k východu. Dan seděl obrácen k horám a pozoroval, jak se pohoří pomalu, velmi pomalu, ale vytrvale níží, jak mizejí podrobnosti a jak se lesy slévají v tmavou hmotu, podobnou vychladlé lávě. Pustá a vyprahlá step působila tísnivě. Lovci marně vzpomínali na časté a studené bystřiny. Jak rádi by se nyní napili jejich chladné vody.

Když trapper rozkázal, aby se auto zastavilo k polednímu odpočinku, táhlo se na západě horstvo již jen jako nízký mrak nad obzorem.

Oběd byl dnes dobrý, ale odpočinek krátký. Mr. Grass spěchal domů.

Večer je zastihl na stepi, kde byl nedostatek paliva. Proto se museli všichni tři přičinit, aby nanosili zásobu suché trávy, trsů a stébel na večerní oheň. Trapper se rozhodl, že přespí v sedě v autě, kde nebude tak chladno jako na ztuhlé zemi.

Noc minula klidně, ale přesto lovci rádi uvítali ranní slunce a šálky horké kávy. V noci důkladně prostydli.

Mr. Grass navrhoval, aby se hned vydali na cestu a jeli bez zastávky. Sliboval, jestli je nepotká na cestě nehoda, že do večera dojedou do Woodhousu a tam že si vynahradí útrapy rychlého cestování.

Tma je zastihla dvacet kilometrů od Woodhousu. Teď museli jet velmi pomalu a trapper sám určoval směr. Těch dvacet kilometrů si vyžádalo půldruhé hodiny, ale potom se již objevilo ve tmách slabé světlo.

"Strongbow nás očekává," řekl Mr. Grass, "neplýtval by světlem nadarmo. Ovšem že nezapálil svíce, ale rozdělal oheň v kamnech a otevřel dveře. Tak, teď už přímo k našim čtyřem stromům, Richarde!"

Za chvilku uslyšeli hlasy psů a v osvětlených dveřích domu se objevila tmavá postava.

"Halo! Strongbowe!" zahoukal trapper do tmy. Postava zmizela, ale hned se zase objevila. Strongbow nesl nad hlavou hořící větev.

Auto přisupalo až pod stromy. Psi štěkali a pletli se pod nohy sestupujících lovců. Dožadovali se oslovení a pohlazení.

Když Mr. Grass stiskl Strongbowovi ruku a řekl: "Viděl jsem všecky zdravé v pořádku," kývl Indián jen spokojeně hlavou a vítal Dana i Richarda.

Potom běloši vešli do stavení. Starý Indián uhasil větev a vešel za nimi.

"Jídlo je připraveno," řekl a rozsvítil tři svíce i lampu.

"Jsem si jist, že taky včera byla večeře uchystána," řekl trapper, odkládaje zbraň i batoh. Ale Indián se jen malounko usmál bez odpovědi.

"Noste na stůl," poroučel trapper, "Strongbow mi zatím pomůže zatlačit auto do přístřešku. Jsou tam vzácné věci, pro které by si mohl některý mlsný tulák v noci přijít." Dan i Richard věděli, že trapper tím tulákem míní zvěř, protože právem pochybovali, že by se v okolí na sta kilometru toulala nějaká lidská šelma. Odleželá jelení kýta všem chutnala. Ale i při jídle se vesele hovořilo o všech příhodách, takže se Strongbow všecko dověděl, nejen o marné výpravě za cizincem, nýbrž i o svých lidech a o všech loveckých příhodách. Sám skoro nic nevypravoval a odpovídal stručně jen na přímé otázky. Unaveni poutníci šli brzy spát a libovali si, když se natáhli na svých zelených a vonných lůžkách.

"Všude dobře, doma nejlíp," prohlásil Dan. "Výlet byl krásný, ale jsem rád, že jsme zase doma."

"Doma," zasmál se Richard.

"Prohlašuješ Woodhouse za domov. Ale co Philadelphie a Chicago?"

"Pro nynější dobu jsem doma zde a přiznávám se, že mi je Woodhouse právě tak milý jako ony vzdálené domovy. A vím, že se mi bude po něm často a strašně stýskat."

"Mám v bedně fotoaparát," řekl po chvilce Richard, "hned zítra udělám několik snímků. Třeba vás, Mr. Grassi, potěší." Richard čekal na odpověď, ale pravidelný a hluboký dech trapperův prozradil, že Mr. Grass již usnul.

Hned po snídani Mr. Grass poznal, čím se Indián za jejich nepřítomnosti zaměstnával. Všecky staré pasti byly vycíděny a naolejovány a ke starým pastím přibyly i nové, určené na lov menší zvěře. Ale Strongbow také lovil, což dokazovala rozmnožená zásoba masa. Podle ohýbaného dříví a stočených šlach a střev se dalo soudit, že se Strongbow chystá k výrobě sněžnic. Bylo to mnoho práce na starého muže, který se mimoto musel starat o sebe a o psy.

Dana s Richardem hned po ránu překvapil Uru, který se toulal v blízkosti domu. Strongbow jim řekl, že se medvěd vrátil k Woodhousu brzy po jejich odjezdu. Nebál se ani psů a přicházel si pro svůj podíl a nevzdaloval se, jen když se mu zachtělo ryb. Bylo zřejmě, že předtím nedůvěřoval jen cizím bělochům. Dan by byl rád medvěda přivábil. Nabízel mu suchar a sliboval mu hrst cukru, ale Uru potřásl vždy jen hlavou a odklusal k řece.

"Musí si na vás nejdřív zvyknout," řekl Mr. Grass, "nepůjdete-li za ním, přijde sám za vámi, ale přesto buďte opatrní." Lovci se zase vrátili ke starému způsobu života, buď chytali ryby na udice, nebo stříleli ptactvo v bažinách. Dny míjely velmi rychle a příjemně. Někdy za dne vídali houfy ptactva, které jako lehké mračno letěly vysoko nad stepí nebo nad lesy, ale nejčastěji naslouchali za tichých večerů šumotu křídel, čeřících studený vzduch.

Ptáci prchali z nejsevernějších končin. Bylo zřejmé, že v polárních krajinách zdvihla již své kruté žezlo královna Zima.

V polovici listopadu napadl v noci první sníh. Napadlo ho asi na půl metru za noc a den, ale Strongbow mu neprorokoval dlouhý věk.

"Je vlhký a řídký," řekl trapperovi, "brzy uteče."

"Vždycky jsem si myslil," povídal Richard, "že sníh zde napadne velmi brzy a že leží několik měsíců."

"Stává se to často," souhlasil Mr. Grass, "ale už dvakrát jsem tu prožil zimu, kdy jsme toužebně očekávali sníh, který se snesl teprve týden před vánocemi. S prvním sněhem přestane trýzeň lidí i zvěře, protože zahynou bídní moskyti." Dan se sněhu lekl. Toužil po zprávách z Peace Riveru, ale napadne-li mnoho sněhu, přeruší se spojení s městem nadobro.

"Z toho nemějte strach, Dane," utěšoval ho trapper, "právě naopak, po sněhu na saních se zde cestuje nejrychleji. Obávám se jen, že místoředitel nedostal žádné zprávy, jinak by byl jistě vyslal posly."

"Richarde, kolik máme ještě benzínu?" ptal se Dan, jemuž se náhle v zasněžené krajině zastesklo. "Bohužel jen asi dva litry," odpověděl Richard, "cesta do hor vyčerpala naši zásobu."

Sypký a načechraný sníh uzavřel lovce ve Woodhousu. Bylo zbytečné, aby se brouzdali sněhem, který za dne tál, protože na něm nemohli zkoumat stopy. A jeho tenký povlak byl tak zrádný, že přikrýval bažiny i pevnou zem. Uru přišel až k domu, a když dostal ošatku vařených bobů, zbylých od včerejška, a dvě placky, hrabal se sněhem k řece. Druhého dne odpoledne si lovci obuli vysoké boty a šli rozmoklým sněhem k jezírkům, jež ležela jako černé děravé skvrny na bílém ubruse.

"Kachny a labutě neopouštějí zdejší krajinu, dokud vody nezamrznou. Z močálu se přestěhují na řeku, a teprve když i řeka zamrzne, potáhnou k jihu. Sluky, kulíci a bukači už zmizeli," vypravoval trapper po cestě, "zato přitáhnou severní potápky, ale ty nestojí za ránu. Jejich maso je houževnaté a páchne bahnem a rybinou. Nestřílejte po nich. Poznáte je po šedém peří, bílém břichu a po kratičkém ocásku." Kachny tu byly, ale hned po první ráně se jich vzneslo hejno, čítající nejméně tři sta kusů, a odletělo. Párek labutí nechal trapper odletět bez rány.

"Jen mladé se dají jíst," pravil, "staré nestojí za nic. Ať si letí!" Trapper vyšel k řece pro něco jiného a s radostí pozoroval okrouhlé stopy ve sněhu. Strongbow pokýval hlavou a zdvihl tři prsty. Poznal totiž, že tu přeběhly tři vydry.

Uzounké, ale spletité cestičky vyšlapaly nožky ondater. Bydlelo jich tu jistě hojně.

Nepokojní slídilové Stop a Cap vyplašili zajíce, který si vyhledal suché lužko pod keřem, a Dan dokázal, že dovede "předsadit", i když se zajíc snaží uniknout psům nezdvořilým kličkováním. Po ráně se jen překotil a Stop ho nechtě napodobil a přitom zdvihl všecky čtyři vzhůru. Lovci se tomu srdečně zasmáli a zdálo se, jako by se tomu smál i Cap, protože se Stop chvíli velmi styděl.

Jak Strongow předvídal, sníh zmizel za tři dny. Vítr se znova oteplil, takže se zdálo, že po kratičké zimě nastane zase jaro. Vždyť i travička okřála a lesy setřásly poslední vodnaté chomáče sněhu se svých vlasatých hlav.

"Až napadne sníh opravdu a utuhne, podíváme se do lesa," sliboval Mr. Grass. "Pak bude přístupnější než v létě."

"Proč tam půjdeme?" ptal se Dan.

"Abychom se přesvědčili, kolik asi vlků, medvědů, rysů a lišek skrývá," odpověděl Mr. Grass. "Poznáme to podle. stop." Lovci se vraceli k Woodhousu, ale Strongbow zůstal u řeky. Vrátil se až po večeři, přinesl rybu a něco trapperovi vypravoval.

"Co říkal?" ptal se Richard.

"Že nalíčí pasti na vydry, ale jen na zkoušku, ještě není nouze o potravu, a proto sotva něco chytí." Večer byl dlouhý, a proto si jej lovci krátili hrou v šachy, jež zaujaly Indiánovu pozornost.

Prvního sněhu nebylo tolik, aby půda po roztátí příliš rozbředla, takže lovci mohli vycházet k řece i do lesa. Ale slunce zmizelo třeba na několik dní za šedivým nehybným povlakem, který přikryl celý obzor.

"Rozmnožíme zásobu dříví," rozhodl trapper, "zima bude dlouhá, a až uhodí opravdu mrazy, spotřebujeme spousty dřeva." Po celý týden vycházeli lovci hned po snídani nejen s puškami na ramenou, nýbrž i s pilami, sekerami, provazy a řetězy. Trapper a Indián se oháněli sekerami na dlouhých topůrkách obratně jako zkušení dřevorubci a ponechávali pokácené smrky Danovi a Richardovi, aby z nich osekávali větve.

"Po sněhu bychom dopravili stromy snadněji," opakoval několikrát trapper, "ale za velkých mrazů by se nám špatně pracovalo. I kmeny ztvrdnou tak, že sekery od nich odskakují." Nejvzácnější palivové dříví je březové, protože hoří i syrové, a tak se šetří na podpal. Když ale není, nahradí je i dříví topolové a vrbové. To se však musí rozštípat a dát si ho část usušit na podpal.

V pilné práci čas rychle utíká. Za týden ležely kolem Woodhousu hromady klád a špalků a vršily se tu veliké kupy klestí. Moudrý Mr. Grass dopřával svým lidem také zábavy, a když bylo dříví nadbytek, vycházel s nimi na lov, aby prý psi nezlenošili.

Všechna vodní havěť dosud neodletěla a mnohá hejna, přilétající ze severnějších krajin, zde odpočívala, takže o čerstvou zvěřinu nebyla nouze. A mimo to Indián přinesl rybu vždycky, kdykoli bylo potřebí změnit nebo doplnit jídelní lístek.

Do nalíčených pastí se nechytila ani jedna vydra, zato tam uvázl zvědavý mink.

Bylo divné, že Dan ani Richard nemluvili o návratu, dokud byla cesta schůdná. Do Peace Riveru by se byli mohli vydat pěšky, třebaže by si cesta vyžádala i týdne. Vždyť kovkopové a lovci vykonávají delší cesty.

Jejich úkolem přece bylo, aby vyhledali Danova otce. A přestože se po tak dlouhé době přesvědčili, že sešli z pravé stopy, přece neodcházeli.

Tušil to trapper již před odchodem do pustiny, že se tak staral o rozmnožení zásob? Listopad se chýlil ke konci. Slunce se za celý den neobjevilo, teprve před západem zasvítilo a pak klesalo za lesy jako veliká červená koule.

Strongbow si pospíšil pro těch několik pastí, které ponechával na břehu řeky, a přivedl s sebou nespokojeně mručícího medvěda Uru.

Jeho nálada se nezlepšila ani po večeři, a když Richard náhodou vyšel z domu pro špalek, spatřil milého Uru, jak za domem rozhazuje hromadu chvojí.

Když se Richard vrátil do světnice a vypravoval, co Uru tropí, vyslovil trapper i Strongbow skoro současně stejné slovo: "Sníh!" A trapper potom tvrdil, že si Uru připravuje v klestí suchý příbytek. Večer hráli šachy až do deseti hodin. Než odešli spát, ani nezpozorovali povětrnostní změny. Zato ráno, když vstali - a podle hodin už mělo být jasno - shledali, že je ještě tma a že hustě sněží.

14 Sníh, zima, vánoce

Dan s Richardem pospíšili k oknu. Mysleli, že spatří víření sněhových vloček, jak se snášejí jako bílí motýlkové na zem, zatím však viděli, že z temného nebe padají jakési bílé plachty.

"To je první, ještě vlhký sníh," řekl trapper, "proto se lepí, suchý sníh teprv přijde." Sníh padal bez přestání tři dny a čtyři noci, a když se čtvrtého dne vyjasnilo a Dan vyšel ze dveří na stezku, kterou již Mr. Grass a Strongbow procházeli, podivil se, jak se krajina změnila. To už nebyl ten půlmetrový poprašek, jako byl první sníh, teď tu leželo sněhu víc než metr. Všecky dolíky, křoviny a nízké stromky zmizely. Čtyři stromy velikáni, hlídající Woodhouse, svěsily větve pod tíží sněhu, který se jim posadil na vlasaté hlavy jako ohromné bílé čepice, a les jako by ustoupil kamsi daleko. Zbyla z něho jen tmavá a nízká hradba, svrchu zcela zavátá. I řeka se jevila jako bílé koryto, protože voda stravovala sníh, který se nasákl vodou a padal ke dnu. Uru přišel k obědu. Prohraboval se hlubokým sněhem, v němž zanechával širokou brázdu. Když po obědě opět odešel, ptal se Dan, jestli Uru přespává zimu.

"Myslím, že Uru nespí, nýbrž jen podřimuje," odpověděl traper, "někdy ta jeho dřímota trvá týden i dva, ale Uru se znova probouzí a přichází se najíst. Někteří divocí medvědi se za zimu několikrát probouzejí a hledají potravu, když nucený půst už trvá příliš dlouho." Na lov teď nebylo ani pomyšlení, ba Strongbow ani pasti nekladl, protože čekal, až sníh slehne. A mimoto bylo pravděpodobné, že milosrdná nebesa chystají ještě novou dávku.

Uplynuly sotva tři dny a chumelenice nastala znovu. Ale to byl už sypký a suchý sníh, takže se i za dne velmi ochladilo. Zima již ohlásila svůj příchod a ujala se vlády nad krajem. Sotva se brzy vrátí tam, odkud přišla.

Nastaly dlouhé dny, kdy nebylo možno vycházet, a kdyby nebylo knih, her a přátelských rozmluv, stísnily by jistě i nejstatečnějšího muže. Nyní Dan i Richard pochopili, proč Mr. Grass k sobě připoutal přátelsky i obchodně Strongbowa, proč celou dlouhou zimu hostil jeho syna Rychlého jelena a proč vousatý Mr. Jenkins poskytuje pohostinství muži zkrušenému žalem. Snad jinde by byl chorý muž obtížný, ale touha člověka po společnosti v této pustině překonávala všecky obtíže. Nejbližší soused a přítel Mr. Grasse, taky lovec kožišin, který pracuje na horním toku Peace Riveru, bydlí sice dvě stě kilometrů daleko, ale i to vědomí, že žije "nablízku" soused, uspokojovalo muže ve sněhových pustinách. Jistě nebyla v okruhu mnoha set kilometrů tak příjemná domácnost jako ve Woodhousu. Čtyři stateční muži si dovedli vymýšlet různé zábavy a nevpustili nudu a omrzelost do teplé světnice.

"Škoda že nám utekl Uru," litoval již několikrát Dan, "mohli jsme ho lecčemus naučit." A tak když pak neměl medvěda, pokoušel se o cvičení obou psů. Stop si dal říci a brzo se naučil podávat obě packy a sedat v pozoru, ale Cap odmítal vyučování jako věc zbytečnou. Patrně se domníval, že když umí vyhledávat a honit zvěř, že umí dost. Na Danovy vážné rozklady, že se cvičený pes může stát i členem cirkusu, Cap odpovídal dlouhým a netečným zíváním.

Strongbow denně vycházel z domu, a když shledal, že se sníh dostatečně slehl, vyšel s trapperem k řece. Oba byli ověšeni pastmi a v batozích nesli návnadu, pro každý druh zvěře jinou. Dan i Richard chtěli jít s nimi, ale trapper to nedovolil a doporučil jim, aby se cvičili v chůzi na sněžnicích.

"Není to tak snadné, jak si to představujete. Nezkušenému chodci sněžnice působí obtíže. Naráží při chůzi rámem na rám, boří se a ryje ve sněhu, a přece bez sněžnic byste nikam nedošli." Mladí muži se brzy přesvědčili, že chůze na sněžnicích je přinejmenším právě tak obtížná jako lyžování a že je k tomu třeba cviku, aby se mohli pohybovat bezpečně a lehce jako trapper a Indián.

Cvičili horlivě, až se zpotili, ačkoli vzduch byl velmi studený. Do teplé světnice se vrátili, dříve než lovci nakladli všecky pasti.

"Teď by nám moc prospěl malý sněhový poprašek," řekl Mr. Grass, když vstoupil do Woodhousu, "jednak aby zahladil naše stopy a jednak aby lépe přikryl naše pasti."

"Kde je Strongbow" ptal se Richard.

"Zůstal ještě venku a slíbil, že přinese k obědu rybu," odpověděl trapper. Nepochyboval, že Indián dokáže, co si umínil. Ale přece se zmýlil, protože Indián přinesl za hodinu místo ryby zajíce a trapperovi vysvětloval, že pro spousty sněhu není řeka přístupná.

Po výborném obědě trapper zkoušel Richarda a Dana, čemu se naučili, a ukazoval jim, jak mají správně klást nohy a přenášet tíhu těla na předek jedné sněžnice, aby se druhá mohla zdvihnout.

Bylo to veselé cvičení a bylo při něm mnoho smíchu. Zúčastnili se ho také oba psi. Samozřejmě, že neběhali po sněžnicích, ale hrabali ve sněhu, váleli se a tak radostně štěkali, že vyrušili z dřímoty taky mrzutého Uru. Vylezl ze své skrýše vyhrabané v hromadě chvojí, posadil se a mžouravě se díval, jak Dan s Richardem napodobují psy, jak se válejí ve sněhu a smějí se jako rozdováděné děti.

Strongbow jen pokuřoval a jako Uru se díval na neobratné mladé bělochy, ale ne mrzutě, nýbrž se zájmem. Indiánské děti by je dávno zahanbily.

Moudrý učitel přerušil po dvou hodinách trénink.

"Jakmile cvičení příliš unavuje, není cvičením, ale robotou. Dnes už dost, zítra bude taky den. Lepší je rozumná vytrvalost než pošetilá horlivost. Teď si zase zahrajeme dámu nebo šachy a mimoto - tento týden vaříte vy dva!" Trapper nyní přiděloval práci i svým hostům. Bezděky se stal vůdcem celé skupinky. Dan s Richardem se ochotně podrobovali trapperovým rozkazům a radám Indiána. Mr. Grass dovedl výborně panovat.

Ustanovil pravidla, která plnil především sám, rozkazoval stručně a tak vlídně a vesele, že se pravda zdála žertem a nikdo se nedal zahanbit, aby uloženou práci za něho vykonal trapper sám.

Když jsem vstal, myslil si Uru, mohu se najíst, a proto přišel a zaškrábal na dveře.

Pozvali ho dál a předložili mu jídlo. Uru jedl, ale díval se po očku na Dana a Richarda, jimž dosud nedůvěřoval. Když ho však lovci zvali, aby si lehl a odpočinul, zatřepal zamítavě hlavou, cosi zabručel a kolébavě vyšel ze světnice.

Druhého dne vyšli trapper se Stroogbowem k řece, aby sebrali chycenou zvěř, a Dan s Richardem se opět cvičili v chůzi na sněžnicích.

Mr. Grass jim slíbil, že půjdou taky k pastím, jakmile budou jemu a Indiánovi stačit v chůzi.

Lovci přinesli pět velkých ondater (Ondatra náleží mezi hlodavce. Živí se rostlinnou potravou - nikoli rybami a vyhrabuje si pelech v hrázích u vod. V letech 1910-1920 byla přivezena a usazena i v Čechách. Její kožišina je dobrá, hustá a má temně hnědé zbarvení), vydru a dva minky. Bylo to sice málo, ale lovci byli přesto spokojeni. Vždyť pravá lovecká žeň nastane, až zvířata ucítí opravdu hlad.

První se ohlásili vlci. Za tmavých večerů se nyní často ozývalo vlčí vytí a jednoho dne přinesl Strongbow vlka, který se chytil do železa.

Na co se člověk obvykle nejvíc těší, to nejčastěji zklame. Velkého zklamání se dočkali Richard s Danem při první vycházce k pastím. Na sněžnicích se už pohybovali dost obratně a došli poměrně brzy k rovině, na níž byly pasti rozloženy v širokém vypjatém polokruhu. Mladí lovci musili jít ve stopách trapperových, aby se snad sami nechytili do pasti skryté tak obratně ve sněhu, že ji ani bystrý zrak nemohl objevit.

Při této obchůzce byl úlovek vskutku hojný. Trapper a Indián věděli o každé pasti a vybírali chycenou zvěř. Drobná zvířata, jako ondatry, minkové a soboli, byla většinou v pastích mrtva, ale chycená liška nebo vlk museli být usmrceni ranou z revolveru nebo zabijákem, jak to dělal Strongbow.

Nyní taky Dan i Richard poznali, jak těžká je práce lovce kožišin, jak musí větší past přivázat ke kamenu, kůlu nebo ke

kmeni lanem či řetězem, aby ji chycené zvíře neodtáhlo, s jakou silou a opatrností ji musí napínat, aby mu nepřerazila ruku, a kolik je nepříjemné práce při stahování kožišiny. Ondatra s lysým ocasem krysy či mimk nebo kuna vždycky při stahování nepříjemně páchnou.

"Strongbow mi jako vrchnímu kuchaři oznámil," řekl večer Richard trapperovi, "že v zásobárně už není dost čerstvého masa a že zítra musí být obnovena zásoba."

"A vida, první výmluva," řekl trapper, "nazvaná nutnost. Nemáme čerstvé maso a luštěninami a moukou musíme šetřit. Jaká rada?

Musíme na lov!"

"Les," rozhodl Strongbow, který sice poslouchal, ale sotva všemu rozuměl, co běloši mluvili. Indián miluje lov, je vlastně jeho jediným zaměstnáním, které ho živí. Věří, že Velký duch stvořil zvěř pro člověka a že se lovem člověk živil odjakživa. Hněv Velkého ducha se vždycky projevoval nedostatkem zvěře, zatímco hojnost zvěře byla důkazem jeho spokojenosti a požehnání.

Hned po snídani se lovci vydali k lesu, kde zvěř hledala útočiště i potravu. Velcí paroháči dovedli odhrabat sníh předními nohama až na holou zemi anebo okusovali větévky stromů, kdežto menší zvířata si vyhrabala ve sněhu dlouhé chodby a šikmé "trouby", jimiž vylézala na povrch anebo jimi unikala před nepřítelem.

Šelmy šly za pokojnou zvěří, tak se život zvířat přestěhoval od řeky do lesa.

I na sněžnicích byla cesta obtížná, a proto Dan i Richard šli ve stopách Indiánových a trapperových.

Indián, který znal okolní lesy lépe nežli Mr. Grass, skupinku vedl.

Obcházel smrkové houštiny, neboť věděl, že tam, kde najde řídký starý les a mýtiny, tam najde i zvěř. O jejím množství svědčily křižující se stopy, které se na povrchu jevily jako hustá síť.

Traper upozorňoval mladé přátele na hluboké stopy medvěda, na kulaté stopy rysa, na polozametené stopy lišek, na ostré stopy jelenů i na rozvířenou trať, po níž v noci běželo stádo vlků, pronásledujících vysokou zvěř. Stopy drobných šelem kunovitých byly pro zraky mladých bělochů nerozluštitelnou hádankou. Velice se divili, když jim Mr. Grass ukazoval velikou stopu a tvrdil, že ji zanechal sobol, zvířátko měřící i s ocáskem jen pětačtyřicet centimetrů.

Jen pošetilec by se domníval, že zvěř, i když je jí v krajině hodně, pobíhá kolem lovce a že stačí jen střílet. Ale zvěř se musí úporně hledat všude a jen zkušený lovec ji najde. Strongbow, byl takový zkušený lovec, a proto zvěř našel.

Na jeho pokyn se lovci zastavili. Indián pronesl několik slov ve svém nářečí a sám odbočil do lesa. Trapper potom pokynul Danovi a Richardovi, aby šli za ním. Ušli ještě asi dvě stě kroků podél lesa, potom se shýbli pod větvemi krajních stromů a vešli do vysokého řídkého lesa.

Rostly tu tak obrovité smrky, že by jejich kmeny čtyři paže neobjaly, a tyto smrky udusily všecko mlází pod sebou, i když stály daleko od sebe. Zápas stromů jistě trval staletí, ale zvítězily nejsilnější na úkor slabých a opanovaly zemi.

Trapper rozestavil své společníky tak, aby se mohli skrýt za stromy, a sám poodešel ještě asi na sto kroků hlouběji do lesa.

Indiáni loví jeleny různým způsobem. Buď je vystopují a čekají na ně v záloze, když zvěř jde k vodě, nebo se ke zvěři přikrádají, když se pase či odpočívá.

Dnes se Strongbow rozhodl pro nadháňku. Podle čerstvých stop poznal, kde jeleny najde, a chtěl se k nim tedy nejdříve přikrást na dostřel. Když se mu to podaří, nadežene zvěř skrytým střelcům.

Nedaleko Dana se mihl stín pod svislými větvemi smrků a brzy za ním druhý a třetí. Dan poznal, že to jsou vlci, ale nestřílel po nich, protože se obával, že by pokazil Strongbowův lovecký plán.

Vzrušující chvilku prožil Richard, když se před ním neočekávaně objevila krásná liška. Plížila se jen krokem, opatrně zdvihala tlapky a ohlížela se za sebe. Richard ji mohl zastřelit na dvacet kroků, ale syknutí, které přiletělo ze strany, kde stál trapper, stačilo, aby sklonil pušku. Ale ten pohyb poplašil lišku. Několika skoky se vrátila, odkud přišla. Náhle zahoukla v lese rána a všichni lovci se bezděčně naklonili a zdvihli pušky. Dan uslyšel praskot daleko vpravo a divné zvuky, jako kdyby někdo tloukl hůlkami, ale brzy potom ho tak překvapily dvě blízké rány, že sebou trhl. Dan pochopil, že se stádo dalo vpravo, a proto se tam ohlédl.

Chytrá liška, která se před chvilkou vrátila, chtěla tudy nyní proklouznout a běžela skoro přímo k Danovi. Překulila se "v ohni" a hrábla jen nožkou, zatímco Dan vyhodil vystřelenou nábojnici.

Hlasité "Haló!" ho volalo ke skupině vpravo. Tam stál nad padlým jelenem Richard, zatímco Mr. Grass se shýbal, aby se podíval, kde koule jelena udeřila. Našel dvě stopy, jedna koule stihla krk a druhá uvázla hned za plecí. Obě rány byly dobré, a když se uváží, že byly vystřeleny v lese a za prudkého běhu zvířete, pak byly přímo výborné.

Ať už trapper přiřkne Richardovi tu anebo onu, musí obecenstvo, to je Dan a Indián, uznat, že Richard obstál "se ctí". Lovci považují leccos za čest, ale když už lovec zabíjí, ať zabíjí bez bolesti a bez trápení.

Strongbow přišel až za dlouhou chvíli. Prohlédl si jelena a pochvalně pokýval hlavou, ale když spatřil lišáka, kterého Dan přivlekl po sněhu, malounko se usmál, a položiv ruku na Danovo rameno, něco řekl, co trapper přeložil, že Indián Danovi blahopřeje. Lovci se zřídka naskytne příležitost, aby ulovil lišku ránou z pušky, protože liška je velmi opatrná a raději couvá a proklouzne mezi honci, než by běžela dopředu. Lovci ji spíš chytí do pasti, ale i z pasti často unikne.

Strongbow se nepochlubil, že taky ulovil svůj kus, ale trapper podle povytáhlého nože z opasku poznal, že Indián už dokonce připravil svůj úlovek k dopravě do Woodhousu. Sám se již také ohlížel po vhodných větvích, z nichž by zrobil jakési saně. A tak ani ne za půl hodiny lovci už táhli dvoje hrubé saně ze silných větví, na nichž leželi oba statní paroháči. Liška zmizela v objemném batohu.

Když se lovci vraceli po své staré stopě podél lesa, vyplašili zvíře, které je velmi pobavilo. Pospíchalo k lesu, ale neběželo, nýbrž skákalo, a po každém skoku se převalilo, udělalo kotrmelec a zase jako pružným perem vymrštěno vyletělo do vzduchu, aby vzápětí opět spadlo do sněhu jako koule.

Indián pustil provaz a pospíchal ke kutálejícímu se zvířeti. Než však doběhl na dostřel, skočilo zvíře do lesa. Ale

daleko stejně neuteklo.

Strongbow zdvihl pušku k líci, namířil na strom a vypálil. "Ulovil rosomáka," řekl mladíkům trapper. "Žádný Indián nedá rosomákovi milost, protože rosomák je zloděj. Krade zvěř z pastí a žere i zdechliny. A poněvadž rád leží na vodorovné větvi a skáče na kořist, je to nebezpečný škůdce zvěře, který svou nenasytností uchvacuje i větší zvěř, než je sám." (V Severní Americe loví rosomák i ovce. V mládí se dá zkrotit a je velmi hravý). Mladí běloši si zvědavě prohlíželi Indiánův úlovek. Rosomák byl i s ocasem asi metr dlouhý. Jeho týl a hřbet byly černohnědé, ale dlouhé šedivé pesíky dodávaly srsti šedivého ojínění, kdežto břicho a nohy byly černé. Mezi očima a ušima mu svítily světle šedé skvrny.

Rosomák je statečné zvíře, které se ubrání vlkům i medvědům.

Ulovený rosomák se svezl s jeleny, ačkoli jeho kožešina není vzácná.

Ale jeho maso použijí lovci jako vnadidla.

Po návratu domů se trapper rozhodl, že jeleny pověsí do přístřešku zřízeného pro auto. Nechají je v kůžích, aby déle vydrželi. Pro potřebu se bude maso usekávat po částech.

Psi, kteří byli zatím zavřeni ve Woodhousu, se vrhali na jeleny a rosomáka a zle žalovali, že se nesměli zúčastnit lovu.

"Proč vlastně Strongbow přivedl psy, když je teď nebere s sebou na lov?" ptal se Dan s Richardem.

"Nemějte obavy, psi se ještě uplatní. Pomáhají nám při slídění, vyplašují zvěř a přinášejí úlovek z bažin a hustých porostů. Strongbow je taky naučil tahat, a až sníh zmrzne tak, že se jejich nohy nebudou bořit, pak uvidíte, jak rychle potáhnou saně." Než se nadáli, uplynul lovcům den v práci. Bylo nutno postarat se o jídlo a dobře vytopit světnice, aby v noci netrpěli zimou.

Když teď byla spižírna opět plná, pracoval trapper se Strongbowem u pastí. Museli je přenášet, denně prohlížet a obnovovat návnady, protože se velmi často stalo, že chytré zvíře sežralo návnadu, a přece se nechytilo. Někdy minulo několik špatných dnů, kdy lovci přinášeli jen skrovný úlovek. Bylo to zvláště tehdy, když se vlkům zalíbilo lovit v oblasti u řeky, která už strávila sníh a vinula se v bílé, rovné, čisté ploše jako čára namalovaná tuší.

V tu dobu Dan s Richardem mnoho četli, a když zrovna nepřipravovali jídlo, proháněli se po okolí na sněžnicích. Obvykle je provázeli štěkající psi, kteří je k téhle kratochvíli přímo vybízeli.

Uru se již čtrnáct dní neobjevil. Jistě spal, protože od hromady chvojí nevedla znatelná stopa jako znamení jeho odchodu.

Dan a Richard bezděky doplňovali své přírodopisné vědomosti. Lovci totiž přinášejí různá zvířata, která Dan s Richardem dosud nikdy neviděli. A tak jim o nich Mr. Grass večer vypravoval zajímavé historky. Někdy dokonce vyhledal velký přírodopis, z něhož pak o zvířatech předčítal ten, komu se právě chtělo číst, a ostatní bedlivě poslouchali.

Jednou v prosinci přinesl Strongbow kunovité zvíře a řekl, že je to "vijacich". Zvířátko se podobalo lišce, ale bylo jen něco přes půl metru dlouhé a porostlé tmavou měkkou srstí, takže se prsty do ní bořily jako do vaty. Hlava, krk svrchu a hřbet byly šedé. Trapper nazval zvíře "pekanem", kdežto v přírodopise našli, že se jmenuje kuna rybářská nebo rybář, protože chytá ryby, zajíce, i králíky i sluky, a že ráda přebývá u řek.

Jindy lovci přinesli ořechově hnědé minky s bílými bradami. Ze zkušenosti o nich věděli, jak se znamenitě potápějí a plavou a že nedovedou šplhat na stromy.

Týden před vánocemi lovci přinesli i párek kun amerických a velmi si libovali. Nebyla to velká zvířata, i s ocasem měřila sotva půl metru, ale jejich hnědá srst byla velmi jemná. Na krku má kuna americká výraznou žlutou skvrnu jako kuna lesní.

Kožišina kuny lesní je drahá, ale kožišina kuny americké je mnohem vzácnější a jemnější. Ale hamižní lovci už skoro všechny tyhle kuny vyhubili. Jen skrovné zbytky jich žijí v pustinách kanadských lesů.

Třiadvacátého prosince nastala změna počasí. Když se Dan s Richardem probudili, podivili se, jak je ve světnici najednou velmi jasno, ale i chladno.

Do rána se obloha vyjasnila a uhodil silný mráz. Sluneční paprsky odrážející se od bílé sněhové plochy oslňovaly oči. Bez tmavých brýlí nebylo radno se rozhlížet po sněhové pláni.

Trapper s Indiánem si zkoušeli, jak se jim bude po zmrzlém sněhu dobře běhat, a vydali se k řece.

Než se Mr. Grass vrátil od pastí, vyhrabal Richard u hromady klestí ve sněhu jámu a vytáhl z ní dlouhou smrkovou větev. Dan z ní oklepal a oškrábal sníh a společně s Richardem přibili větev na zeď nad stůl.

Hned potom prohrabávali své vaky, bedničky a koše a hledali, čím by větev ozdobili. Našli jen barevné papírky, z nichž ihned začali vyrábět řetězy, umělé květiny, hvězdice a kokardy.

Nikdy se tak výborně nebavili jako toho dne, takže i na vaření zapomněli. Když se lovci vrátili a zastihli je při milé práci, ani se nehněvali, že jídlo není dosud přichystáno.

Dnes kuchtil Indián, kdežto Mr. Grass, sotva odhodil batoh a postavil pušku do kouta, hned se ptal, jestli může pomáhat a vzápětí se také začal plísnit:

"Proč jsem si já nevzpomněl už před týdnem na vánoce? Mohli jsme zdobit světnici den co den a výborně se přitom bavit. Věřte mi, že nic tak rád nedělám jako výzdobu na slavnost." Přinesl nové myšlenky a nápady na zkrášlení místnosti. Proč by měla být ozdobena chvojím jen jedna stěna? Proč by se neměly rozvěsit plechové krabice s konzervami, salámy, zbraně a dalekohledy pro ozdobu? Svíčky je přece možno rozkrájet a zasadit do skřipců připevněných na zdi a tak získat mnoho světel.

To ale nebylo všecko. Mr. Grass slíbil, že do rána ještě něco vymyslí.

Vymyslil to ovšem již dnes, ale neprozradil se, protože chtěl své milé hosty překvapit. I dospělí muži jsou na chvilku rádi malými hochy a právě vánoce svádějí ke vzpomínkám na šťastné doby mládí.

Ještě po večeři se mluvilo o přípravách na Štědrý den. Ale všichni rázem zmlkli, když Richard, vrchní domácí kuchař,

prohlásil, že na štědrovečerní hostinu musí mít v kuchyni ryby. Chtěl je připravit dvojím způsobem: pečené a na černo! Avšak chytit rybu v nynější době nebude snadný úkol ani pro Strongbowa, ale když se mu to přece podaří, všichni se spokojí, upeče-li ji Richard na pánvi. Stejně se jistě jen chlubil svými kuchařskými vědomostmi, když prohlásil, že by rybu připravil i na černo.

Na takové složité jídlo je třeba víc kuchařských vědomostí a zkušeností.

A protože Dan do kuchyně nikdy nepřišel a o vaření stejně dohromady nic nevěděl, byl na poradě zbytečný. Jen Mr. Grass a Richard věděli, že výroba černé omáčky na uvařenou rybu patří mezi záhady a že je vrcholem kuchařského umění. Omáčka musí být nasládlá, nakyslá, vonná a černá. Nesmí být řídká jako polévka, ale taky ne hustá jako kaše. Cukr a ocet jí dodají chuti, odvar zeleniny vůni - ale ta barva, ta barva! Proč je omáčka černá? Trapper se pamatoval, že jeho maminka vždycky slila krev z ryby do hrnečku a říkala, že jí potřebuje na černou omáčku. Ale přece, pochyboval, že by ta troška rybí krve dodala černé omáčce zbarvení.

Richard marně dumal o tom, z čeho je omáčka černá, ale když Dan řekl, že si vzpomíná ještě na hrozinky a na mandle, vykřikl vrchní kuchař vítězně: "Perník!" a tleskal jako kdyby objevil něco znamenitého.

A tak i ostatní běloši, ztracení v zasněžené pustině, odvážní lovci, nelekající se kruté zimy a zápasů s hladovými šelmami, jásali jako chlapci, když konečně našli odpověď na tak malichernou otázku.

Tam doma, v městech, by se styděli rozmlouvat o přípravách na večeři, báli by se vtipkování a posměchu, ale zde se stali, hochy, kteří před svátky obcházejí maminku, tak vážně a horlivě rovnající balíčky, prohlížející sáčky a s lékárnickou přesností odvažují všelijaké hromádky. A což teprve, když si maminka vykasala rukávy a vysypala na vál hromadu mouky, když se starostlivě ohlížela po másle, prskajícím na horké plotně, a když horlivě poháněla dcerku Katušku nebo Marjánku, aby víc tloukla než zvonila na hmoždíř, a když se všechen dům naplnil vůní skořice, nového koření, hřebíčku a zázvoru. Může na tu slávu někdo zapomenout?

Obyvatelé Woodhousu nemohli nedočkavostí ani dospat, jak se těšili, aby se mohli znovu oddat milé práci. Mr. Grass rozvěsil po stěnách nejkrásnější kožišiny, a když Strongbow přinesl z lesa náruč čerstvých větví z balzámové jedle, rozřezali je na menší ratolístky a pokryli jimi i zem. Mr. Grass prohlásil, že dva dny nebude chytat zvěř, a nedovolil ani Strongbowovi, aby odešel k pastím. Sám tajně vynesl v pytli zmrzlé ryby a rozházel je daleko za Woodhousem po sněhu.

To byl jeho vánoční dárek hladové zvěři.

Strongbow pochopil, že se běloši chystají na slavnost, a to stačilo, aby se pokusil o nesnadný úkol.

V zimě nechytne rybu ani oštěpem, ani na udici. Kdyby řeka byla celá zamrzlá, prosekal by v ledu "okno" a čekal by trpělivě s oštěpem u otvoru, až k němu ryba připlave, aby se nadýchla vzduchu. Když byly tuhé zimy, často prosekával "okna", ani ne tak kvůli rybám, jako spíš kvůli vydrám, které taky přicházejí k "oknu". Ale dnes se u břehu řeky chytila tříšť na dva metry široká a znesnadňovala přístup k vodě.

Proto musel Strongbow vymyslit jiný způsob. Sešil nevelkou síť a přivázal její okraje k pružné větvi, kterou ohnul do oblouku, a tak vyrobil jakýsi velký podběrák. Pak jej drátem připevnil k dlouhému tenkému kmeni. Podběrákem bude potom jako velkou sběračkou vrtět v tůních, v nichž se ryby shromažďují za mrazů.

Strongbow se sice vrátil z lovu teprve až za tři hodiny, ale ryby přinesl. Přinesl jich tolik, že se i na psy dostane.

Ve světnici bylo příjemné teplo a do vůně jehličí se mísily různé vůně koření, protože vrchní kuchař Richard se chtěl vyznamenat.

Mr. Grass sice leccos namítal a radil, ale nakonec musel uznat pravdu, kterou hlásal Richard.

"Když smícháme tolik dobrých věcí a směsi uvaříme anebo ji upečeme, byl by v tom kozel, aby výsledek nebyl taky dobrý."

Ozvalo se sice několikrát slovo pudink, bez něhož je pro Angličany i Američany slavnostní hostina neúplná, ale ve Woodhousu nebyly vhodné nádoby, protože anglický pudink se musí péci nebo vařit v páře.

Na Štědrý den nikdo na oběd nemyslel. Večeřet se bude stejně brzy a bohatá večeře nahradí oběd. A skutečně nahradila, protože byla skvostná. Začínala hrachovou polévkou, kanadským národním jídlem, a končila - podle tvrzení vrchního kuchaře, že večeře musí končit nejlepším - opravdu rybou na černo.

V dobrých restauracích by ovšem změnili pořad a skončili by třeba jelení kýtou, kterou Richard předložil hned po hrachovce, ale ve Woodhousu se řídili vlastním řádem. Ryba na černo byla skutečně zlatým hřebem hostiny, a teprve když neustávala chvála a sypaly se otázky, jak a z čeho mohl Richard vyrobit omáčku bez perníku, kde by se ve Woodhousu našel perník - přiznal se kuchař, že si vzpomněl na vhodnou náhradu. Ze sušených švestek získal vařením povidla a ta dodala s krví z ryb omáčce hustoty, barvy a chuti!

Po večeři pili hodovníci kávu a čaj, hráli šachy "na dva stoly", protože se i Strongbow naučil hře.

Ale ještě než se odhodlali k spánku, vyšli obyvatelé Woodhousu před dům. Mlčky zírali na chvějící se hvězdy, a jestli je pravda, že i myšlenky letí po neznámých vlnách prostorem, pak jistě ťukaly na okna antického domu ve Philadelphii, na okna domu Danovy matky v Chicagu i na okna a dveře prostého příbytku v činžovním domě v městě Cheyennu, kde spala maminka Mr. Grasshoppera a jeho sourozenci.

Nikdo z lovců ani hosté netušili, že to byla poslední slavnostní hostina ve starém a milém Woodhousu.

15 Žně trapperů

Když se třetího dne vydali Mr. Grass a Strongbow zase k pastím, šli Richard s Danem s nimi, aby cestou ulovili buď zajíce, anebo snad, opozdilého opeřence, protože jelení maso se již všem přejídalo.

Mr. Grass a Indián brzy poznali, že tu řádil rosomák, ale něco bylo nutno připsat také na účet vlkům a liškám.

Všechna tato chytrá zvířata vědí, že past, v níž vězí chycené zvíře, není již nebezpečná, a proto směle kradou všecko, co se chytilo, a neopovrhují ani mršinami. Podle potrhaných zbytků kožišin lovci poznali, které zvíře bylo rozsápáno, a odhadovali škodu.

Na vrcholu oblouku, v němž byly rozestavěny pasti, spatřil Mr. Grass zvláštní stopy. Upozornil na ně své druhy. Past odtud zmizela, ačkoli byla připoutána ke kůlu hluboko vraženému do země.

"Byl tu rys," prohlásil zkušený trapper. "Musíme jít hned po jeho stopě." Hlubší jámy a mělké rýhy na sněhu ukazovaly, kudy zvíře táhlo vytrženou past. Lovci ale museli ujít ještě nejméně dvě stě kroků, než našli chyceného rysa, a naštěstí se Dan s Richardem opozdili, takže Strongbow zastřelil ubohé zvíře, dřív než došli.

"Podívejte se," řekl Mr. Grass, "tady skončil lupič svou životní dráhu, a přece hluboké stopy jdou dál. Je to zajímavý a častý úkaz. Loví-li dva rysové společně, druhý rys skáče přesně do šlépějí svého druha, takže se podle stop musí lovec domnívat, že tudy šlo jen jedno zvíře. U jiných šelem jsem to nikdy nepozoroval."

"Sníh je zrádce zvěře," usoudil Dan.

"To je pravda, a stopy jsou pro nás čitelné písmo," odpověděl trapper. "Pohleďte sem, zde kroužila kolem liška, ale na rysa se neodvážila. Teď ale pojďme k řece! Strongbow napne pasti a položí vnadidla sám." A tak se bílí lovci vydali k nedaleké řece. "Naučím vás rozeznávat stopy," řekl náhle Mr. Grass, kráčeje v čele. "V sypkém a zmrzlém sněhu nejsou dost určitě vytlačeny, ale zkušený trapper podle nich pozná nejen zvíře, ale i dobu, kdy tudy zvíře šlo nebo běželo. Tady jsou vlčí stopy, a přece i tu je rozdíl, ty hlubší vytlačily nohy vlka lesního, kdežto ty mělčí zanechal vlk stepní." Na slabém ledě u břehu řeky se křižovaly stopy kulaté, jako kdyby je někdo vytlačil velkou dlaní.

"To jsou stopy vyder!" zvolal Dan. "Viděl jsem je už v blátě."

"Velmi dobře," pochválil trapper mladého lovce, "proto jsem vás přivedl, abyste si sem před večerem vyšli. Budete-li dobře skryti, dočkáte se tu pěkné vydry."

"Tady se přece nemůže nikdo skrýt," namítal Richard.

"Ale ano," smál se trapper. "Proto mám přece v batohu lopatku.

Vyhrabete-li si ve sněhu jámu metr hlubokou a upravíte-li si v ní ze sněhu sedátko, zmizíte i v rovině, zvláště když si přehodíte přes hlavu a ramena bílou plachtu. Musíte jen dbát o to, aby vítr letěl od zvěře k vám, a ne naopak."

Trapper se rozhlédl, okem odměřil vzdálenost a hned potom vyhazoval lopatkou sníh.

Ani Richard nelenil. Vyžádal si druhou lopatku a podle trapperova návodu poodešel asi dvě stě kroků a taky se pokoušel o vyhloubení jámy. Když byly jámy hotovy a i Dan přitom ochotně pomáhal - a lovci se vraceli k Woodhousu, trapper se přiznal, že zavedl mladé lovce k řece úmyslně. "Milí přátelé," řekl, "nejnebezpečnější nemoc v pustině je nuda.

Tady musí člověk pracovat nebo se bavit, jinak se stane trudnomyslným. Jinde zabaví člověka společnost, ruch na ulici, změny v přírodě, ale zde se musí člověk zaměstnávat sám. Ticho, které tu panuje, a jednotvárnost dovedou ovšem uklidňovat rozbouřené a unavené nervy a utišovat bol nešťastných lidí, ale mladí a zdraví jedinci jsou přece zrozeni k činům." Dan i Richard souhlasili s trapperem a těšili se na večerní vycházku. Ale vrátili se s prázdnou, protože vál nepříznivý větřík a vydry zvětřily nebezpečí, třebaže nepřítele nezahlédly.

Trapper radil mladým lovcům, aby zatím k řece nechodili a raději počkali dva dny, dokud jámy zase nevyvětrají - zůstal v nich totiž lidský pach. Ale třetího večera ulovil Richard pěknou vydru a pátého dne zastřelil Dan nejen vydru, nýbrž i vlka, který při pronásledování zajíce zapomněl na obvyklou opatrnost.

V lednu se obloha nezakabonila ani na jediný den. Slunce vstávalo sice pozdě a putovalo nízkým obloukem po světle modré obloze, avšak zářilo tak, že se milióny krystalků změnily v hořící a všemi barvami se třpytící kamínky, takže nebylo možné rozhlížet se po zasněženém kraji bez tmavých brýlí.

Na západě se zdvíhal horský val jako obrovská bílá vlna, která hrozila, že se převalí do širokého údolí, a jen tmavé lesy na úbočích se jevily jako skvrny v nepřehledné běli.

Lovcům kožišin nastaly žně. Mrazy polevovaly. Zvěř hladověla, a proto neodolala návnadám v pastích. Mr. Grass a Strongbow přinášeli denně mnoho zvířat, jejichž vzácné kožišiny rozvěšovali ve skladišti a suché ukládali do svazků, které zavěšovali pod strop. Maso jelenů jim stačilo na několik neděl, takže nebylo třeba, aby se vydávali na lov do lesů.

Vlci se sráželi do smeček a lovili také v lesích a v okolí lesů a jen někdy zabíhali až k řece. Ale některý neodolal, aby neochutnal návnady a zaplatil svou odvahu koží.

O Rychlém jelenu a jeho bratřích nebylo ani slechu. Dokud nepadal sníh, lovili Indiáni v horách, potom sestoupili patrně do údolí nebo do roviny a spojili se s ostatními indiánskými rodinami, aby ve společném ležení přežili dlouhou zimu.

Dan a Richard museli postupovat podél řeky a vyhazovat sníh, aby si upravili nové jámy, protože po několika ranách, vypálených na témž místě, se vydry odstěhovaly jinam.

Výborné zbraně, z nichž bylo možno střílet broky i koulemi, jim často prospěly, když přišel do rány mink, kuna nebo králík. Moskyti sice už netrápili lidi ani zvířata, zato však mráz štípal do obličeje a zbavoval prsty pohyblivosti, jakmile lovec stáhl rukavici.

Při večerních vycházkách Dan s Richardem často se zalíbením pozorovali západní oblohu. Zdálo se, že příroda chce na obloze nahradit, co odpírala bílé zemi. Vyplýtvala na nebi všecky barvy od tmavě fialové k blankytné modři, od tmavě karmínové k ohnivě cinobrové, od bledé žluti k oranžové, od jasné zeleně k olivově hnědé. Někdy celá západní obloha hořela, jindy jen doutnala, a potom se objevovaly vodorovné barevné pruhy nebo čáry a vypínaly se až k nadhlavníku.

Ale i na sníh padaly světelné odrazy a na východě, kde nebylo pohoří, obloha splývala se zasněženou zemí ve fialovém oparu. A když barvy pohasly a na oblohu vystoupil měsíc, aby převzal vládu, zalil zemi světlem tak jasným, až hluboké stopy ve sněhu zčernaly.

Rána z pušky jistě zalehla až k horám a zmírala kdesi v pusté rovině. Zvečera se ozývalo vytí vlků, štěkot a skučení lišek, ale když i tyto hlasy umlkly, zavládlo tak hluboké ticho, že se svíralo srdce předtuchou ticha hrobu.

V druhé polovici ledna mrzlo tak silně, že Dan s Richardem nevycházeli už ani večer na vydry, a když za poledne přece vyběhli z Woodhousu, aby si osvěžili plíce čerstvým vzduchem, cítili, že se jim mrazem zatajuje dech.

Z lesa se ozývaly rány jako z pušek. To se lámaly tlusté větve, zkřehlé mrazem a obtížené sněhem. Trapper a Indián však vycházeli denně, aby prohlédli pasti.

Ostré, až čtyřicetistupňové mrazy, hlad a praskot stromů vyháněly zvěř z lesa. I chytrá a opatrná zvířata jako lišky, černonozí tchoři, páskované lasice, minkové a soboli neodolali vůni návnad stejně jako ondatry. Měsíc únor, který by se spíš měl jmenovat úmor, obhájil svou pověst, že je nejkrutější. I když se obloha zasmušila a vítr metal ledové krupky tvrdé jako broky a ostré jako střepiny skla, mrazy nepolevily, spíš naopak přituhly.

Nepřináší-li život změny, zdá se, že dny ani nemíjejí, že se zastavil ohromný hodinový stroj času a že ani práce, ani zábava nemohou rozkývat jeho těžké, nehybné kyvadlo.

Zpráva vrchního kuchaře Richarda, že čerstvé maso stačí už jen na tři dny, vyvolala starost. Jindy vítali mladí lovci novou potřebu masa jako vhodnou příležitost k lovu, ale teď, když tak třeskutě mrzlo, se nikomu nechtělo do lesa.

Odpoledne zapadalo slunce jako ohromný, rudě měděný štít a zanechalo na obloze záři, která dosahovala až k nadhlavníku. Indián a trapper předpovídali změnu počasí. "Roste nový sníh," prohlásil trapper, hledě na oblohu, "a zkazí dobré cesty. Starý sníh už pěkně ulehl a krásně se po něm běhalo. Napadne-li mnoho nového sněhu, musíme se v něm brodit a pasti vyhrabávat."

"Na lov není ani pomyšlení, abychom si mohli opatřit čerstvé maso," tvrdil a zpola se tázal Richard.

"Po delším sněžení se obyčejně trochu oteplí," odpověděl trapper, "vždycky si myslívám, že když se příroda vybouří, že na čas poleví, aby si tvorstvo oddechlo. Počkejme!" Indián i Mr. Grass tentokrát dobře nehádali. Sluneční záře nepředpovídala mnoho sněhu, ale prudké větry. Hluboké lesy zachytily první nejprudší nápory, čtyři mohutné smrky chránící Woodhouse zachytily druhý nápor. Přesto však letěly spousty krupek kolem okna, sekaly do stěn, jako kdyby je šlehaly železnými pruty, a když se někdo pokoušel, aby otevřel dveře, musel zavolat na pomoc druha.

Ve světnici bylo zima, ačkoli kamna byla žhavá. Vítr našel skuliny, o nichž dříve nikdo nevěděl. Kolem Woodhousu vířil sníh jako hustý dým, takže strom vzdálený deset kroků mizel jako šedý stín v kolotající běli.

"Ubohá zvířata," vzdychl Dan, kdykoli náraz větru za třásl dřevěným domem, a když k tomu Mr. Grass přidal: "A ubozí lidé, které zastihla bouře v otevřeném kraji," ustrnuly Danovy zraky v hrůze a jinoch bezděky zašeptal:

"Myslíte, že je něco takového možné? To by snad člověk nepřežil!"

Za dva dny se příroda vybouřila. Sněhu napadalo mnoho, ale vichr rozházel a rozmetal i starý sníh, takže na mnohých místech vymetl rýhy až k zemi, zatímco jinde navršil tak vysoké návěje, že se údolí podobalo bílému moři o vysokých vlnách, které ztuhly.

Mráz skutečně polevil. Slunce zůstalo sice skryto, ale když lovci vyšli z domu, aby odházeli hromady navátého sněhu, odhodili rukavice, aby jim při práci nepřekážely. Teploměr ukazoval ovšem deset stupňů pod nulou, ale co je deset stupňů proti čtyřiceti!

Při obědě, připraveném ze sušeného masa a z luštěnin, prohlásil Mr. Grass, že je nutno" aby využili náhlé oblevy k lovu.

"Den je krátký," řekl, "a proto si musíme ráno pospíšit. Tahle náhlá obleva nevěstí nic dobrého."

"Přijde sníh, mnoho sněhu," pravil Strongbow, který se zúčastnil porady o chystaném lovu, ačkoli na něho čekala jiná práce. Zatímco se lovci vydají do lesa, vyhrabe zaváté pasti a odnese je do Woodhousu. Kdyby napadl další sníh, pak by je už nenašel. Připraví taky teplou večeři, a bude-li mít dost času, přijde lovcům naproti.

Ani v noci se neochladilo a druhý den ráno bylo vlaho, ačkoli obloha zůstala zasmušilá.

Po důkladné teplé snídani se lovci vydali k západu. Když vyšplhali na vysokou návěj, chviličku odpočívali a viděli, že i Strongbow vychází z domu a brání psům, aby za ním vyběhli.

Woodhouse, celý zasněžený, s těžkou sněhovou kápí na střeše, stulen pod ochranou čtyř obrovských stromů, se za nimi díval jediným oknem a podobal se veliké lodi, která přeplula nezměrné bílé moře a šťastně zakotvila v přístavu.

Sbohem a na shledanou, milý Woodhouse!

16 Nejstrašnější neštěstí

Lovci zdvihli paže, Strongbow odpověděl na pozdrav a potom se rozešli různými směry. Lovci podél lesa a Indián k řece. Pochod byl velmi obtížný, protože lovci museli hned vystupovat na vysoké návěje, hned zase sjíždět do proláklin, ale když došli k levému boku lesa, šlo se jim už pohodlněji, protože za lesem byly sněhové vlny mnohem nižší.

Trapper bedlivě pozoroval stopy. Bylo zřejmé, že za teplejší noci vyšlo mnoho zvířat za potravou, ale stopy, ač byly hluboké, často byly přerušeny, protože zvěř byla nucena spíš skákat než běžet.

Mr. Grass vytrvale kráčel v čele a mířil k určitému místu. Souhlasil s Indiánem, který tvrdil, že najdou zvěř nejspíš na místech, kde vichřice odvála sníh. Dnes nestopoval vlky, rysy nebo lišky, nýbrž hledal stopy, jež vytiskla kopýtka parohatých nebo rohatých zvířat.

Už dvě hodiny obcházeli lovci les nadarmo. Do hustého lesa se neodvážili, protože svislé větve stromů byly tak obtíženy sněhem, že tvořily tmavé boudy a jeskyně, a kdyby lovec do nich vklouzl a zatřásl větvemi, sníh by ho zasypal až po ramena. V řídkém lese anebo na mýtinách budou ovšem vysoké návěje, ale také vymetená místa a tam jistě najdou zvěř. Návěje jim sice znesnadní chůzi, ale poskytnou jim úkryt, aby se mohli ke zvěři snáze připlížit.

Dan i Richard šli trpělivě, ale po dlouhé chůzi se přece zastavovali, aby si oddechli a setřeli krůpěje potu s obličeje.

Kožišinové čepice byly dnes obtížné.

Až teprve v jednu hodinu odpoledne narazili na zvěř. Trapper spatřil v lese stádo zvířat velkých asi jako srnci. Rychle proto ustoupil. I když byl vítr dost příznivý, nechtěl se trapper spoléhat na štěstí nebo na náhodu, proto navrhoval lovcům plán. Dan počká na místě čtvrt hodiny a potom se pokusí opatrně se připlížit ke stádu, Richard půjde s Mr. Grassem, který mu vykáže místo a sám v kruhu obejde stádo, takže bude potom obklíčeno ze tří stran.

Lovci se rozloučili jen pokývnutím a úsměvem a po dvou minutách zmizel trapper s Richardem mezi tlustými kmeny stromů.

Dan se zatím připravil k ráně. Nechtěl se dívat na hodinky, a tak jen v duchu počítal vteřiny. Musí napočítat do devíti set a potom teprv vykročí. Nenapočítal však ani do sedmi set, když v lese houkla rána, a sotva odpočítal další desítku, zahřměla druhá. Dan se neplížil, jen se rozběhl k mýtině, ale přišel pozdě. Zahlédl sice asi tucet zvířat, ale byla tak daleko, že by bylo zbytečné na ně střelit.

Richardův jásavý pokřik zastavil Dana v běhu. Obrátil se a pospíchal na své původní místo. Za chvíli spatřil mezi stromy Richarda, jak se pachtí sněhem a nese na ramenou zvíře, jehož zkřížené běhy svíral na prsou.

Dan mu spěchal na pomoc, ale Richard chtěl svůj úlovek vynést z lesa sám.

"Co jsi ulovil? Je to srnec, koza nebo ovce?" ptal se Dan.

"Nevím, jak se to jmenuje," odpověděl Richard, shazuje zvíře do sněhu a směje se, "ale vím, že je to budoucí pečeně. A tys, Dane nestřílel?"

"Nemohl jsem. Zvěř byla příliš daleko," odpověděl Dan a prohlížel zastřelené zvíře. Hlavu mělo jako ovce, ale ze stran stisknuté rohy zas vypadaly jako kozí, jenže vpředu je zdobily výrůstky a jejich konce byly zahnuté. Také srst byla jiná: týl, brada, hrdlo, břicho a boky zářily bělostí, kdežto černohnědé tváře vypadaly jako maska.

Na krku a na hřbetě bylo zvíře plavé. Po deseti minutách se vrátil i Mr. Grass a jeho plný batoh dokazoval, že nepřichází s prázdnou. "Vaše rána, Richarde, byla výborná," volal z lesa, "viděl jsem, jak se vidloroh zvrátil v ohni. Trochu jste si pospíšil, přesto však jsem mohl taky vyslat svou kouli, ale na slabší kus." Mladí lovci nyní viděli, že z trapperova batohu čouhají běhy.

"Mrzí mě, že taky vám, Dane, nepřišla zvěř do rány," řekl Mr. Grass, když ukrojil řízek studeného masa a s chutí jej pojídal, "ale neodvažuji se navrhnout, abychom stádo pronásledovali, protože teď máme zas zvěřiny dost a ve čtyři hodiny už bude tma."

"Stejně se mi už nechce lovit a dnešní nezdar mě ani moc nermoutí," odpověděl vesele Dan, "a potom, víc zvěře bychom ani neunesli." Richard nemohl a taky se ani nesnažil utajit svou radost nad pěknou ránou a chtěl o svém úlovku vědět víc, zejména jak vidloroh žije a jakou pečínku slibuje.

"Všecko vám povím až cestou," odpověděl trapper. "Teď však oba vezměte vidloroha za přední a zadní běhy. Tak ho snadno unesete.

V létě by byl těžší, protože znamenitě ztloustne, kdežto nyní je hubený a asi si na něm příliš nepochutnáme." Trapper kráčel opět v čele a vypravoval, jaká ohromná stáda vidlorohů pobíhala před desítiletími po Severní Americe, kdy o ně lovci nedbali. "Hlad a vysoký sníh zahnaly teď vidlorohy do lesa. Jindy přebývají raději na stepích a spásají tam nízkou trávu," vypravoval trapper. "patří mezi sajky a jsou to zvířata velmi plachá a jistě jsou nejrychlejšími běžci. Jejich smysly jsou bystré a stráže, které hlídají pasoucí se stádo, pískají nebo frkají, jakmile spatří nebo ucítí nepřítele."

"Viděl jsem je, jak skáčou," řekl Dan a zasmál se.

"Když jsou vidlorozi poplašeni, skáčou," odpověděl trapper, "a uhánějí-li po prérii, kmitají nožkama tak rychle, že je není ani vidět a lovci se zdá, že zvíře nad zemí přímo letí."

"Proč jste řekl, že dříve lovci o vidlorohy nedbali?" ptal se Richard.

"Protože jejich maso není valné," odpověděl trapper, "silně páchne a má zvláštní příchuť. Ani jejich měkká a slabá kůže nemá velkou cenu."

"Proč je tedy vlečeme domů?" ptal se zklamaný Richard mrzutě:

"Protože nemáme nic lepšího" a mimoto je zcela možné, že vám tahle zvěřina zachutná. Některým lidem dokonce maso vidlorohů chutná víc než maso jelení." Ačkoli se cesta nezlepšila, přidávali lovci do kroku. Už toužili po odpočinku ve světnici a po šálku kávy nebo čaje.

"Dnes budou k večeři lívance," prohlašoval Dan, "sám je upeču jestli na ně Strongbow zapomněl." Chybělo ještě dvě stě kroků, než se odtrhnou od lesa. Ve vzduchu poletovalo pápěří, ale jen tu a tam. Náhle se trapper zastavil, zdvihl hlavu a nosem vtáhl dlouze vzduch. Potom strhl čepici z hlavy, a naklonil se, přidržel si dlaň u ucha.

"Něco se stalo," zvolal, "pospěšme! Zaslechl jsem vytí psa." Dan s Richardem se podivili trapperovu spěchu. Sami ani necítili zápach, ani neslyšeli vytí psa.

Když vyběhli na vysokou návěj a rozhlédli se po okolí, vykřikl trapper, jako kdyby byl zasažen bolestnou ranou, a pádil ke skupině stromů. Nebyla ani třeba, aby Danovi a Richardovi vysvětloval svůj bolestný výkřik a divoký běh.

Woodhouse zmizel! Zůstala sice skupina stromů, ale strašně prořídla. Nad ní se vznášel lehounký dým.

Ačkoli vítr vál ad lesa, čpavý zápach pronikl všechen vzduch v údolí a vytí psa zaléhalo až k nim jako lidské kvílení. Jestliže zprvu jejich údy ochromil úžas, teď je hnal šílený strach. Běželi, klopýtali, a když bez dechu doběhli ke hromadě sutin, z nichž se jen tu a tam kouřilo, spatřili Mr. Grasse, jak svírá ruce na prsou a vzhlíží ke stromům.

"Proč i vy, drazí přátelé, proč i vy?" štkal hlasitě a slzy se mu koulely po tvářích. Nedbal o zničený dům, ale plakal nad utrpením stromů, svých přátel. Věrně chránily jeho domov a teď zahynuly s ním. Byl to strašný pohled na velikány zničené ohněm. Dva bližší stromy shořely, takže z nich zbyly jen žalostné pahýly, třetí shořel na straně obrácené k domu až ke dřeni a oheň sežehl jeho pyšnou hlavu dohola, kdežto čtvrtý strom si zachoval jen větve odvrácené od požáru.

"Zůstaň mi aspoň ty, aspoň ty!" kvílel trapper a přitiskl sepjaté" ruce ke rtům.

Dan němě hleděl na tu bolest, kdežto Richard běžel ke psu, který neodbytně vyl za vysokou sněhovou návějí. Sotva Richard vyběhl nahoru, vykřikl, zdvihl paže a skočil z návěje do hluboké brázdy, v níž ležel Strongbow. Indiánovo nehybné tělo leželo na zádech, jeho hlava se zabořila do sněhu, ale snědý obličej byl odkryt a byl vlhký.

Stop se patrně snažil, aby svého pána probudil k životu. Podle stop se dalo soudit, že pes ležel u svého pána a zahříval jeho vychládající tělo. Krvavá skvrna u Indiánova levého ramene prozrazovala příčinu smrti nebo snad jen mdloby.

Richard se zachvěl při pomyšlení na smrt. Rychle odtáhl psa a přiklekl k Indiánovi. Přiložil mu svou hlavu na prsa. Spíš jen ucítil než uslyšel slabý tep.

"Žije, dosud žije!" vykřikl a vyšplhal se na sněhovou návěj, aby zavolal pomoc. "Strongbow žije, žije!" volal jako smyslů zbavený a nebylo ani třeba vysvětlování.

Richardova slova udeřila. Trapper se zapotácel, ale vzápětí se vzpamatoval a několika skoky se octl na vrcholu návěje. Smutný pohled na hromadu sutin a na umučené přátele stromy byl zatlačen obavou o přítele. "Strongbow, kde je Strongbow." V příštím okamžiku už klečel s Danem u Indiána, zatímco Richard držel Stopa, který se nechtěl od Strongbowa hnout. Trapperovy prsty lehce pobíhaly po Indiánově těle a opatrně rozvazovaly řemínky kazajky. Jeho zraky pátraly po ráně. Brzy ji objevily pod Indiánovým levým ramenem. Trapper na první pohled poznal, že rána byla způsobena kulkou, ale dosud nevěděl, jestli střela prolétla nebo vězí-li ještě v těle.

Trapper namáhavě vstal. Sevřel dlaněmi čelo a chvilku stál nad Indiánovým tělem v bolestném zamyšlení. Když ale Stop zakňučel a nohama hrabal ve sněhu, vytrhl se Mr. Grass ze zamyšlení a poroučel:

"Vyhrabte jámu, hlubokou a velikou jámu v návěji, ale rychle, rychle," a aby ukázal, co si přeje, sám hrabal sníh rukama.

Richard odběhl ke spáleništi, ale hned se vrátil. Nesl dva ohořelé kusy dřeva. Jeden podal Danovi a druhým zaútočil na sněhovou stráň.

Jakmile strhli zmrzlou sněhovou kůru, rychle vnikali do měkčího podkladu. I Stop jim pomáhal a překážel, ale po půlhodině, dřív než se soumrak snesl z hor do údolí, zela z vysoké návěje prostorná tmavá sluj. Trapper se již vzpamatoval a mrzutě zápasil s nepříznivým osudem.

Snesl do jeskyně kupu oharků, ohořelých větví a klád a zřídil ohniště.

Dan našel v sutinách železný hrnec, který nepodlehl žáru, protože byl dávno odhozen za přístřešek. Nyní byl jedinou nádobou, a přestože byl otlučený a zrezivělý, byl pro nešťastníky vzácnější, než kdyby byl zlatý, protože si v něm mohli uvařit pokrmy.

Mr. Grass se staral především o Indiána. Poradil svým druhům, aby svlékli svrchní kabáty a svázali rukávy. Tak získali jakousi plachtu, kterou rozestřeli vedle Indiánova těla a potom s nesmírnou opatrností pohrabávali sníh pod nehybným tělem a vsunovali pod ně kabáty. Když se to podařilo, zdvihli v této podivné plachtě Indiánovo tělo odnesli do jeskyňky a položili na vrstvu popela, přineseného ze spáleniště. Stop ihned ulehl vedle Strongbowa a spokojeně vrčel.

Dan s Richardem zanechali vidloroha na sněhové výspě. Docela zapomněli na svůj úlovek, když pádili za trapperem, ale v jeho batohu dosud vězel kus, jejž ulovil. Ten je, měl nyní zachránit před smrtí hladem.

U vchodu plápolal oheň a brzy zahřál vzduch ve sněhové jeskyni a voda bublající v železném hrnci slibovala večeři. Bude to sice jen polévka z ledvin a ze srdce vidloroha, ale hladové žaludky upokojí.

Všichni lovci prohledávali své kapsy a batohy a jásali, když objevili suchary, sáček soli, řízky sušeného masa, zbylé od snídaně, kterou si vzali ráno s sebou na lov, nebo měšec tabáku a dýmku. Než se polévka uvařila, složili své jmění na rozprostřený batoh a s žalostí vzpomínali na hojné zásoby, které zničil krutý živel.

Trapper seděl u přítele Strongbowa a pozoroval jeho obličej. Nevěděl, odkud neštěstí přišlo, ale tušil, že provázelo zlé lidi.

Jeho bystrému zraku neušlo, že k Woodhousu přijely nejméně troje saně, tažené psy. Ta hluboká trať, vyrytá do sněhu a směřující k jihovýchodu, prozrazovala, kudy zločinci prchali s lupem. Nebylo pochybností, že Indián bránil Woodhouse, ale že padl, když ho zasáhla kulka.

Ale kde je druhý pes? Také zahynul rukama zločinců?

Blahodárné teplo působilo i na Indiánovo tělo. Nejdřív se zachvěla víčka jeho očí a po chvilce se pohnuly i jeho rty. Na tento projev vracejícího se vědomí trapper čekal a už držel plochou lahvičku, aby vlil několik kapek do Indiánových úst. V každé lovecké torbě byla taková plochá lahvička, ale všecky byly již dávno prázdné, jen v trapperově zbyla troška rumu a ta nyní uspíšila návrat Indiánova vědomí.

Strongbow polkl lék a snažil se opřít o paže, ale trapper položil dlaň na jeho čelo a řekl:

"Tiše, nehýbejte se, příteli!" Dan i Richard odskočili od ohně a pospíšili k Indiánovi.

Strongbow se probudil ze mdlob.

"Sláva!" zvolal Richard, ale Dan přiklekl, stiskl Indiánovu ruku a ptal se:

"Bolí vás něco, drahý příteli?" Indiánova ústa se zkřivila. Patrně se chtěl usmát a něco zašeptal.

"Řekl, že vám děkuje Dane, a že je rád, že vás vidí," tlumočil trapper.

V každém batohu našli lovci plechové pohárky, do nichž teď Richard naléval teplou polévku, zahuštěnou nakrájenými kousky z ledvin a srdce. Také pro Strongbowa ponechali v hrnci trochu polévky, sní si ji, až se trochu zotaví. Stop rychle zhltl svou dávku, přestože byl zarmoucen.

Naštěstí Indiánovi neomrzly ruce. Teď už taky nebylo pochyb, že Stop tím, jak ležel na pánově těle a zahříval je, Indiána vlastně zachránil. Když se Strongbow po ráně skulil z návěje a potom bez hnutí ležel na sněhu, jeho krvácení se zastavilo. Nyní bylo třeba největší opatrnosti, aby se rána pohybem opět neotevřela. Proto musel raněný tiše ležet, poněvadž trapper mohl ránu pořádně obvázat až při denním světle.

V deset hodin požádal raněný o trochu polévky. A když se takto i vnitřně trochu zahřál, chtěl vypravovat o náhlém neštěstí. Ale Mr. Grass mu zakázal, aby mluvil.

"Zítra se všecko dovíme," řekl rozhodně, "teď ale spěte. Spánek vás nejvíc posílí. Řekněte jen, kde je Cap? Snad někde trpí." Indián zamhouřil oči a Mr. Grass se již neptal. Rozuměl.

Dan s Richardem spolu chvíli šeptali a chystali si lůžka.

Na sněhu se špatně odpočívá, když si lovec nemůže pod sebe prostřít nic jiného než batoh a když se taky nemá čím přikrýt. Proto museli naši přátelé dbát, aby oheň po celou noc nevyhasl.

Lovci prodřímali většinu noci v sedě, a přece si nutně potřebovali odpočinout, aby zítra mohli pracovat.

Čekalo na ně tolik práce!

"Naše sněhová bouda," řekl trapper časně ráno, "by snad vydržela několik dní, ale zřítila by se, kdyby na ni napadlo víc sněhu. Musíme její strop podepřít." Proto vyšli na spáleniště a hledali vhodná ohořelá břevna a zbytky kůlů, jimiž by podepřeli strop ve své sněhové jeskyňce. Potom snášeli palivo ze spáleniště a pozorně prohrabávali popel a sutiny v naději, že najdou nějakou užitečnou věc. A skutečně našli hroudu spečené soli, železná, napolo roztavená kamínka, přepálené obruče, popraskané láhve a talíře, trochu hřebíků, řetěz a nepotřebné zbytky nožů a lžic. Zatímco Dan s Richardem sbírali ohořelá dřeva a přehrabávali se v sutinách, Mr. Grass ohříval vodu na vymytí rány. Odpočinek a spánek Indiánovi velmi prospěly, takže chtěl dokonce vstát, ale hned poznal, že je ještě příliš sláb. Rána ho dosud bolela, ale Indián trpěl bez nářku, když trapper odlepil košili a smýval zaschlou krev. Strongbow byl zřejmě střelen zblízka, protože kulka, která mu pod ramenním kloubem vnikla do prsou, vyletěla nad lopatkou. Lupič střelil jistě zdola, což Indián potvrdil, protože ho kulka zasáhla v okamžiku, kdy vylezl na sněhovou návěj, aby se mohl porozhlédnout.

Jak byl dnes trapper rád, když našel v obšírné kapse svého batohu náplast a obvazy! Opatrný trapper nikdy nezapomíná na obvazy, náplasti a na sůl a nosí je stále s sebou, i když je zdánlivě nepotřebuje.

Jsou pro něho právě tak důležité jako náboje a křesadlo.

Když mladíci nanosili dostatek paliva a posnídali maso upečené na rožni, totiž navlečené na hůlce, kterou kuchař držel a obracel nad plamenem, vydali se s trapperem k lesu, aby nalámali a nařezali smrkové větve, na nichž se bude lépe odpočívat než na holém sněhu. Z vidloroha, kterého včera zanechali na sněhové návěji, zbyly jen kýty. Podle stop trapper poznal, že tu hodovaly nějaké menší šelmy.

Kdyby byli vidloroha našli vlci, byli by sežrali všecko.

Nalámané smrkové větve lovci svázali a táhli je po sněhu jako saně. Na zpáteční cestě uložili kýty do batohů, a vrátili se, dřív než černý mrak vystupující nad pohořím rozestřel široká křídla nad celým údolím.

Strongbow většinu dne prodřímal, ale když se lovci vrátili a rychle připravovali večeři - zase jen polévku z nakrájeného masa vidloroha - mohl už Indián souvisle vypravovat o včerejším neštěstí. Trapper, který seděl vedle raněného, držel jeho ruku a překládal, co Indián vypravoval:

"Měl jsem mnoho práce s pastmi, a proto, než jsem došel k řece, stálo už slunce nejvýše. Náhle jsem spatřil, že se na mne úprkem žene vlk. Ale nežli jsem zalícil, poznal jsem, že je to Stop. Bylo zřejmé, že prchal a že narazil na mou stopu. Hned jsem poznal, že se ve Woodhousu něco stalo. Buď že jste se vrátili, anebo že zavítal cizinec a pustil psy ze světnice.

Stop mě tahal za nohavici a žalostně vyl. Nechal jsem všeho a pospíchal jsem za psem. Z dálky jsem uviděl stopy, které mohlo zanechat jen spřežení psů táhnoucí saně.

Hosté, pomyslil jsem si. Ale bylo mi zároveň divné, že kolem Woodhousu bylo pusto. Stop, který běžel přede mnou, náhle odbočil, zastavil se, hrabal ve sněhu a zavyl. Doběhl jsem k němu a spatřil jsem Capa. Byl mrtev a všecek zakrvácený.

To nejsou hosté, ale zloději, usoudil jsem a opatrně jsem přeběhl pod pahrbkem, abych se mohl skrýt za návějemi a prohlédnout si vetřelce. Plížil jsem se od východu a tu jsem za přístavkem zahlédl trojí spřežení. Saně byly už vysoko naloženy a pět nebo šest mužů přivazovalo náklad, zatímco ostatní bičovali psy. Pochopil jsem, že se chystají s lupem na útěk. Nemohl jsem bojovat proti přesile, ale umínil jsem si, že budu lupiče po stopě pronásledovat. Ale v tom Stop naneštěstí zaštěkal. Mezi stromy houkla rána a kulka mě udeřila do prsou tak, že jsem zakolísal. Ale než jsem padl, poslal jsem ještě kulku do skupiny zlodějů. Nevím, jestli kulka trefila a vlastně už nevím nic. Ve sněhové jeskyni bylo dlouho ticho. Všichni posluchači si jasně dovedli představit a doplnit děsný děj. Lupiči našli dům střežený jen dvěma psy. Capa smrtelně zranili, ale Stop jim uprchl. Zloději jistě užasli nad hojností zásob a nad bohatstvím, uloženým ve skladišti. Oboje jim přišlo velmi vhod.

Vyloupili skladiště a ukradli zásoby, zastřelili Indiána, který se tu náhle objevil, a než uprchli, zapálili dům. Jen ničemové zničí, co nemohou ukrást.

Běda! Lovci nemohou zloděje pronásledovat, protože nemají rychlé dopravní prostředky a nejsou tu ani cesty, ani telegraf a telefon!

Pronásledovatelé by sami zahynuli ve sněhu zimou a hladem. Nic nelze podniknout, jen mužně snášet neštěstí. "Když trapper nahlas vyslovil tyto myšlenky, nikdo nebyl překvapen ani sklíčen. Běloši vyšli na spáleniště. Dan s Richardem odmítli trapperovy omluvy, že je uvedl do velkého nebezpečí a ujišťovali ho, že zůstali ve Woodhousu z vlastní vůle a že jsou odhodláni bojovat s nepříznivým osudem do posledního dechu.

"Říkáte do posledního dechu, drazí přátelé," smutně dodal Mr. Grass, "ale nevíte, jaké hrůzy nás možná očekávají. Nemůžeme se vydat pěšky k Peace Riveru, ani bychom nedošli k železniční trati, kdybychom se vydali k jihozápadu do hor, nesmím opustit Strongbowa, ale taky nesmím dopustit, abyste se vydali na cestu pustinou sami. Strongbow musí nehybně ležet, a než se jeho rána zacelí, může to trvat nejméně čtrnáct dnů. Na těch čtrnáct dnů nám snad stačí maso z vidloroha a sůl do polévky. Ale co potom?"

"Vydáme se zase na lov," odpověděl Richard, "nábojů máme všichni dost."

"Rychlý jelen přijde," zvolal Dan, "slíbil mi to!"

"Věřím, že přijde brzy," odpověděl trapper, "tuhle naději jsem si nechával v záloze, kdyby vaše mysl poklesla." Všem těmto statečným mužům bylo krušno u srdce, ale při každé příležitosti se vzájemně povzbuzovali. Nikdo si nenaříkal, že oběd je bídný, že řízky masa jsou na jedné straně skoro syrové a na druhé zas skoro spálené, vychvalovali svá studená lůžka a vypravovali si, když seděli kolem plápolavého ohně, různé příhody, aby Strongbowa pobavili. Ale nikdo z nich se nepřiznal, kolikrát za den i za noc si vzpomněl na své drahé. Jestlipak se s nimi ještě někdy setkají? Přijde Rychlý jelen a přijde včas?

Slabé jiskřičky doutnají v popelu, slabé jiskřičky naděje. Bez naděje člověk nemůže žít. Kdo nic neočekává a o nic se již nezajímá, nežije. Vichr může rozmetat jiskřičky, že uhasnou ve sněhu, ale opatrný a vytrvalý dech je muže také rozdmýchat, až se rozhoří do veselého plamene.

Třetího dne napadlo tolik sněhu, že se jeskyňka ve stráni podobala velkému hrobu. Ale když sněhová bouře ustala, uzavřený hrob se zas otevřel. Trapper se prokopal navátým sněhem a volal své druhy ven na bílý svět.

Zvěř trpěla jako lidé. Nejen v noci, ale i za dne se ozývalo vytí vlků a Stop, jemuž se často ježila srst, když to slyšel, musel být násilím zadržován, aby nevyrazil na zvíře, které se potulovalo kolem jeskyňky.

Lovci vzpomínali na medvěda Uru a vyslovovali domněnky, že snad při požáru domu zahynul v hromadě klestí. Ale Strongbow se pamatoval, že viděl medvědí stopy, když se blížil k Woodhousu.

"Medvěd tak tvrdě nespí, aby se dal upálit," mínil Mr. Grass. "Uru si asi našel jiný útulek a dobře udělal. Teď bychom mu neměli co dát." Všichni si uvědomovali, že za krátkou dobu nezbude nic ani pro ně, a proto musí lovci do lesa a ulovit zvěř, ať je jakákoli. Hlad si nevybírá.

17 Rychlý jelen přichází

Mr. Grass se rozhodl, že vyjdou na lov příštího dne. Osm dní je živil vidloroh a dvě kýty z druhého uloveného zvířete. Tři zdraví muži a pes spotřebovali za tu dobu asi dvacet kilogramů masa. Jak teď toužili po lívancích, po kousku sucharu a po šálku kávy! Což kuřáci - Richard a Mr. Grass - ti měli ještě hrst cigaret a trochu tabáku, ale Dan nic, ani kousíček čokolády, a tam daleko, doma bylo všeho nadbytek.

Lovci vyrazili o deváté hodině, když vypili poslední polévku. Před odchodem ještě zatarasili vchod do jeskyňky, aby Stop nemohl za nimi. Pes věděl, že má hlídat svého pána, ale jeho lovecký pud byl příliš silný. Proto mu lovci usnadnili povinnost tím, že mu uzavřeli východ a přísně mu poručili, aby zůstal. Stop si ulehl vedle Indiána s hlubokým povzdechem, jemuž porozumí každý myslivec, když musí psa nechat doma.

Byl opět mrazivý a jiskřivý den. Lovci brzy poznali, že se jim jde mnohem líp než po návějích. Nový sníh srovnal bílé rozbouřené vlny a jen mělké dolíky prozrazovaly bývalé hluboké jámy.

Na novém sněhu objevili mnoho stop, ale trapper z nich vyčetl, že je tu zanechaly jen šelmy. Nikde nenašli stopy po kopýtkách a všecky stopy šelem směřovaly k lesu.

Když lovci dospěli k cípu lesa a jejich zrakům se objevil i druhý jeho bok, spatřili v dálce řadu běžících zvířat. S dalekohledy na očích sledovali lovci tu zvláštní nadháňku.

V čele dlouhé šňůry, složené z černých korálků, pádilo veliké zvíře, buď los, nebo vapiti. Nikdo z lovců nepochyboval, že pohyblivé korálky jsou vlci, kterým se podařilo odrazit "kus" od stáda a vypudit jej na zasněženou pláň. Šňůra korálků se roztrhla, zatímco zadní voj pronásledoval veliké zvíře ve stopách, menší oddíl vyrazil vpravo.

Z toho se dalo soudit, že nejsilnější a nejvytrvalejší běžci se snaží, aby žádoucí kořist nadběhli, anebo ji donutili k obratu vlevo, kde jistě čeká záloha.

Štvané zvíře však zahnulo vpravo a proletělo před zpěněnými tlamami vlků, dřív než nadháněči doběhli a zmizelo za návrším.

"Sláva, je zachráněn!" radostně zvolal Dan.

"Myslíte, Dane?" zeptal se trapper, spouštěje paži s dalekohledem.

"Nikdy nevěřte vlkům, že se vzdají lovu. Kdoví jak dávno už smečka jelena nebo losa honí. A právě proto, že se žene za jediným kusem, pochybuji, že jim kořist ujde. Škoda že jsme nebyli blíž!"

"Ano, byla by to škoda pro vlky, protože bychom ulovili jelena my," řekl Richard, "milý jelínek by byl vždycky obětí."

"A když nebude, co bude z nás?" tázal se trapper.

"Vlci, vlci!" vykřikl Dan, který dosud neodložil dalekohled. "Hleďte, ženou se směrem k nám!" Richard a trapper ihned zase přiložili dalekohledy k očím.

"Bohudíky, že se ženou!" zvolal trapper radostně.

"Je nejvyšší čas. Rychlý jelen přichází!"

"Rychlý jelen? Opravdu, Rychlý jelen?" volali mladí lidé a chtivě zírali do dálky.

Teď už viděli i Dan s Richardem, že pádící zvířata nevybočují z řady, ale že za sebou vlečou něco nízkého, patrně saně, a že na saních stojí člověk.

"To je způsob Jelenovy jízdy," volal trapper, "za čtvrt hodiny mu stisknete ruku." Dan dvakrát vystřelil do vzduchu, aby jezdce upozornil, že byl spatřen, ale když chtěl Richard pospíšit Jelenovi naproti, trapper ho zadržel dobrou radou:

"Nejlíp uděláme, když se vrátíme. Jelen nás brzy dohoní, a než se dozví o našem neštěstí, buď se s námi zúčastní lovu, anebo jeho příchod změní naše plány, jestliže přiváží dost potravy."

"Jelen si po cestě jistě nedal ujít příležitost k lovu, když spatřil zvěř," prohlásil Dan a nespouštěl oči z blížících se psů.

Za čtvrt hodiny přijel Rychlý jelen opravdu na dohled i na doslech. Lovci jasně viděli sedm psů zapřažených v řadě za sebou, ale také psi spatřili lovce a chtěli kličkovat, avšak Indiánův dlouhý bič je udržel v řadě. Jakmile Rychlý jelen zastavil své spřežení, všichni psi ulehli a prudce oddychovali. Jelen na ně cosi vykřikl a potom již běžel k lovcům, kteří mu šli kousek naproti.

"Jak jsem rád, že vás vidím všecky zdrávy, "zvolat Jelen a tiskl lovcům ruce. "Pospíchal jsem, abych vás varoval, ale vidím, že jsem spěchal zbytečně."

"Ne zbytečně, Jelene, ale pozdě," řekl trapper, objímaje jinocha.

"Woodhouse už není a tvůj otec leží ve sněhové jeskyni raněn. Nelekej se, hochu, nejhorší doba již minula a tvůj otec zas bude zdráv." Smutná zpráva Jelena překvapila. Na chvíli strnul, sevřel pěsti i rty, ale nenaříkal, jen zhluboka dýchal.

"Chyťte se saní, líp se vám půjde," řekl Jelen po chvilce a vrátil se ke spřežení. Když zapráskal bičem, psi neochotně vstali, ale když na ně vykřikl, ihned se rozeběhli rychlým klusem.

Lovci museli běžet zároveň se saněmi a brzy se přesvědčili, že cestování se psím spřežením není nijak pohodlné.

Než dojeli ke sněhové jeskyni, Rychlý jelen se dověděl o neštěstí, jež sem přinesli neznámí lupiči. "Právě před nimi jsem vás chtěl varovat," prohlásil Rychlý jelen, když vyslechl zprávu, "ale běda, přišel jsem pozdě. Moji bratří zašli za stádem sobů daleko na jih a našli spálenou trapperskou chatrč. Moji bratři pátrali kolem spáleniště, a když našli pod sněhem mrtvoly dvou bílých mužů, poznali, že tlupa zlodějů znenadání přepadla trapperovo obydlí. Byl bych přispěchal dřív, ale moji bratři se vrátili do ležení teprve před dvěma dny..."

"A tys nemeškal ani chvilku, můj dobrý hochu," zvolal trapper dojat. "Jsi unaven a hladov, ale my nemáme, co bychom ti dali."

"O zvěřinu nebude nouze," odpověděl Rychlý jelen, "mým bratřím se na lovu dařilo dobře a posílají vám soba (Sob náleží k jelenům. Pro Laponce, Viny a jiné severské národy je domácím zvířetem. Nahrazuje jim krávu i soumara, poskytuje jim maso, kůže, kosti a šlachy.

Divoký sob, nazývaný v Kanadě karibu, je horské zvíře. V létě se karibové pasou na horách, v zimě sestupují do rovin a hledají si potravu: mech, bylí, lišejníky. Vyhrabují je předními nohama, nikoli parohy. Jejich největšími nepřáteli jsou vlci. Mladí sobi se dají snadno zkrotit)," Lovci sice viděli na saních náklad, pečlivě přikrytý vydělanou kůží a ovázaný provazem, ale netušili, že jim Rychlý jelen přiváží i maso, které tak nutně potřebovali.

Když Rychlý jelen zastavil spřežení před sněhovou jeskyní, a trapper pokynul Jelenovi aby vešel, běloši zůstali u válejících se psů, vešel do jeskyně sám. Po pěti minutách vyšel Jelen z jeskyně. Na jeho pěkném mladém obličeji nebyl zřejmý zármutek, ale z jeho staženého obočí a sevřených rtů každý mohl vyčíst hněv a touhu po pomstě.

"Děkuji vám všem," pravil, "nikdy nezapomenu na vaše přátelství." Potom rozvázal provazy, odhodil koženou pokrývku a stáhl ze saní těžký pytel.

Trapper pospíšil Jelenovi na pomoc. Z pytle vybírali zmrzlé ryby a kladli po dvou kusech na hromádky od sebe vzdálené. To byla večeře přichystaná pro psy. Jakmile je Rychlý jelen zbavil postrojů, vrhli se na ryby a hltavě je požírali. Pospíchali, jako by se báli, že jim rychlejší druh ukradne sousto. A jejich obavy nebyly plané, protože největší hltavci se opravdu vrhali na slabší druhy a jen bič je udržoval v kázni. Po nedostatečné večeři se psi zahrabali do sněhu a olizovali si tlapky. Přestože už neměli, co by bránili, přece na sebe zlostně vrčeli. Lovci radostně uvítali již rozčtvrceného a do syrové kůže zabaleného soba. Za chvilku jasněji zaplápolal oheň a Rychlý jelen zručně opékal tenké řízky nad plamenem. Večeře byla sice chudá, ale hladový žaludek není vybíravý a spokojí se pouhým nasycením.

Po Jelenově příchodu Strongbow zjevně okřál a zúčastnil se porady. Byla ostatně velmi krátká, protože lovci i jejich rudí přátelé mohli uniknout z pustiny jen po jediné cestě a ta musí směřovat k severu do indiánského zimního ležení.

Strongbow tvrdil, že se mu na saních pojede velmi dobře, a Rychlý jelen sliboval, že mohou tu dalekou cestu vykonat za dva dny.

"Ovšem, nepřekvapí-li nás vánice nebo větrná bouře," dodával opatrný trapper. "Milí mladí přátelé, nebude to procházka, ale vytrvalý klus, a proto teď už spěte, ať si pořádně odpočinete! Spěte rychle, protože vyrazíme časně. Dan i Richard uposlechli a dávno již spali, když Mr. Grass a Rychlý jelen teprve ulehli, aby pospali jen několik hodin. Zatímco mladíci spali, trapper a mladý Indián pekli řízky masa do zásoby, aby se nemuseli za dne zdržovat přípravou jídla.

Před východem slunce bylo již před sněhovou jeskyní rušno.

Rychlý jelen krmil psy. Po ránu psi dostali jen po jedné rybě a hned museli do obojků.

Mr. Grass upravoval na saních lůžko pro Strongbova, kterého pak všichni tři opatrně přenesli. S nákladem ostatních věcí si museli pospíšit, protože zapřažení psi neradi čekají.

Zatímco lovci nakládali zásoby masa, lovecké torby i pušky na saně, aby se jim lehčeji běželo na sněžnicích, rozběhl se Mr. Grass naposledy ke spáleništi. Nejdříve objal tři ohořelé kmeny, ale když došel ke čtvrtému, z poloviny dosud žijícímu stromu, opřel čelo o drsnou kůru a chvilku něco šeptal starému věrnému příteli. Jistě mu sliboval, že se zase vrátí a těšil obra zraněného ohněm, že se jeho rány zahojí a že bude ještě dlouho a dlouho žít. Trapper naposledy pohladil rozprýskanou kůru kmene tak lehce, jako když matka hladí bolavá zádíčka dítěte. Pak pohleděl do koruny stromu, utřel si rukávem oči a pospíšil za saněmi, již již se rozbíhajícími...

Rychlý jelen řídil spřežení podle lesa k severu. Běloši se zachytili saní a vytrvale klusali. Až teprve když zahořel východ a rudá sluneční koule zvolna vyplula nad bílý obzor, na chvilku si odpočinuli, aby si oddechli.

Lovci znova poznali, že cestování se psím spřežením není kratochvílí. Rychlý jelen nesměl dopřát spřežení ani chvilku volnosti. Psi by se rádi spolu servali, a kdyby to Jelen dopustil, zmotali by postraňky tak, že by je musel přeřezat a znova svazovat.

Rychlý jelen pobízel psy bičem i hlasem. Úmyslně se vyhýbal výběžkům lesa, protože psi by jistě s radostí rozbili

saně o kmeny.

Eskymáčtí psi jsou sice zvířata otrocky pokorná, ale zároveň i potměšilá, líná a svárlivá a zbaví se nenáviděných obojků a saní, jakmile se jen najde vhodná příležitost. Běží celý den jen proto, že je čeká večeře. Kdyby se najedli hned ráno, ulehli by a nikdo by je k běhu nepřinutil. Danovi jich bylo velmi líto, když viděl, jak se jejich hubené boky chvějí a jak ubožáci lapají po dechu.

Ubohá zvířata!

Když je sníh pěkně slehlý, běží se psům dobře, když však musí táhnout saně po čerstvě napadaném sněhu, tu je nutno, aby "vozka" před nimi prošlapával cestu, protože jinak by psi zapadali do sněhu a brzy se unavili.

Až do poledne odpočívali lovci celkem čtyřikrát. Po obědě, při němž každý snědl jen řízek studeného tuhého masa, odpočívali celou hodinu. Vzdálili se od pohoří, takže na západě viděli jen vysokou bílou hradbu, k níž slunce spěchalo v nízkém oblouku. Jakmile slunce zmizí za hradbou, nastane soumrak. Ale lovci přesto musí pokračovat v cestě, protože Rychlý jelen určil nocleh ještě daleko v podlesí.

Kam až oko dohlédlo, prostírala se bílá rovina. Ale na pozorování stop teď nebylo kdy a snad tu ani žádná zvěř nebyla, protože kde není potrava, není ani zvěř.

Po západu slunce zahrála obloha opět všemi barvami, v nichž však převládala červená. Mr. Grass z toho usoudil, že přijde nový sníh.

Ačkoli celý den mrzlo, nepociťovali běloši chlad, zejména dokud klusali. Když však za měsíčné noci, tiché a modré, dorazili k lesu, při zastavení cítili, že je chladí pot. Proto spěchali, aby nařezali a nalámali větve, z nichž se brzy vyvalil hustý dým. Jen zkušený trapper a Rychlý jelen dovedli najít vhodné palivo, které opravdu hořelo a málo dýmalo. Strongbow snášel jízdu statečně, ba první se hlásil o teplou večeři. Byl sice zabalen, ale trpěl zimou víc než ostatní.

Rychlý jelen se především staral o psy, kdežto trapper točil prutem nad plamenem a opékal řízky masa.

V pytli zbylo pro psy jen málo ryb, budou stačit jen tak na snídani.

Ale Jelen psy těšil, že se v ležení najedí dosyta. Obojky jim však nesundal.

Lovci, stejně jako psi, si vyhrabali ve sněhu jámy a po večeři si rozdělili noční hlídky. Aby nemuseli spát na sněhu, nanosili si do jam smrkové větve. Přesto však prožili bídnou noc a jen upřímné přátelství a soudržnost je dovedly udržet v dobré náladě, a ta je v dobách strádání nejdůležitější. Jedině slaboch, skuhral a rozmazlenec dovede přinést mezi postižené zhoubnou nákazu malomyslnosti. Avšak mezi našimi přáteli nebyli slaboši.

Oheň, jasný sálavý oheň, je přítel lidí mírných a odvážných. Jeho plameny zahřívají, svítí a radostně plápolají jako prapory, a tak probouzejí odvážného ducha, aby hřál dobrým a povzbuzujícím slovem a plál nadšením.

Dan i Richard dokázali již dříve svou statečnost a teď měli dokázat taky svou vytrvalost.

Mr. Grass svěřil první večerní hlídky Danovi a Richardovi. Rychlý jelen bude bdít do půlnoci a trapper k ránu.

První hodina hlídky uplynula v tichu. Měsíc rozléval své modré světlo po sněhové pláni tak jasně, že hvězdy zdánlivě ustoupily, a zdálo se, že se zachvívají zimou jako Dan, jemuž se chtělo strašně spát. Podíval se na hodinky, ale běda, ještě nebylo devět!

Kdyby chtěl Richard se mnou aspoň hodinku bdít, myslel si Dan, zahnal bych dotíravou dřímotu. Proto zašeptal: "Richarde, spíš?" Ale Richard opravdu spal a na Danovo zavolání neodpověděl.

Na druhé straně ohně spali Indiáni, trapper vedle Richarda. Všichni zhluboka oddychovali.

Dan přihodil na oheň dvě větve a díval se, jak se jehličí marně brání žáru, jak je zachvacováno plameny a jak jiskří.

Náhle se v dálce ozvalo žalostné vytí a to rázem probudilo nejen psy, nýbrž i všecky spáče.

Rychlý jelen ihned přiskočil k psům a volal trappera na pomoc.

Silným provazem, prostrčeným pod obojky, svazovali psy do smečky, ale tak nakrátko, že se psi museli tisknout k sobě. Při každém pokusu o útěk zdvihl Jelen psa tak vysoko, až třepal předními nohama v prázdnu.

"Rychle z jam a pušky do rukou!" velel trapper. "Vlci běží. Musíme je zahnat, dříve než se odváží k útoku." Na bílé sněhové ploše se objevily pohyblivé tmavé skvrny. Netvořily stádo, nýbrž řadu. Vlci patrně běželi za vůdcem, jehož si trapper vybral na mušku. Ale čekal, až bude cílení jistější.

"Miřte na nohy," napomínal mladé muže zkušený Mr. Grass, "měsíční světlo je ošemetné. Palte!"

Dvě rány třeskly skoro současně a ozvěna z lesa na ně odpověděla táhlým houknutím. Obezřelý trapper tušil, že se útočící vlci po ranách zastaví, a proto třetí ránu vypálil až po ozvěně.

Vůdce vlků se vzepjal a padl.

"Palte!" volal trapper znova a sám spěšně vysílal koule na prchající stíny.

Rychlý jelen se nemohl zúčastnit střelby, protože musel zápolit s bojechtivými psy, toužícími po zápasu s vlky. Mezi psy a vlky je dávné nepřátelství na život a na smrt, ale smrt stihne obvykle spíš psa než vlka. Kdyby Rychlý jelen psy nedržel, nemohli by lovci střílet. Mohlo by se totiž stát, že by místo vlka zastřelili psa, a mimoto bylo jisté, že by v zápase některý pes podlehl, a tak by ubyla tažná síla, která byla pro příští den tak naléhavě potřebná.

Když se psi znenáhla uklidnili, bylo zřejmé, že vlčí smečka již odběhla daleko, a tak se lovci mohli vrátit do svých jam.

Po odražení útoku přešla Dana ospalost docela. Bezděky si vzpomínal na svůj život ve městě, na pohodlí a zábavy, a kupodivu mu nebylo líto, že teď sedí v jámě vyhrabané ve sněhu, že ho ovane teplý dech ohně jen někdy, kdežto dým že ho skoro stále dusí, že jeho údy tuhnou a že ho zítra očekává namáhavý klus, trvající mnoho hodin, a že ho bude trápit žízeň a hlad, konejšené pouze hrstí sněhu a řízkem poloupečeného masa, jež by doma nejedl ani rozmazlený pes.

Neštěstí a strádání působí velmi rychle na dospívání. Dan dospíval v muže v jinošském věku a přál si, aby mu byly ukládány povinnosti dospělého. Ani nevěděl, kdy usnul, ale když se opět probudil, poznal, že všichni jeho soudruzi podlehli spánku a že oheň skoro vyhasl. Dan namáhavě vylezl z jámy, přihodil na oheň zbytek paliva a foukal, aby z uhlíků vylákal oheň a plameny. Když dříví konečně vzplanulo, Dan se podíval na hodinky. Bylo šest hodin, ale celý kraj dosud tonul v hluboké tmě. Měsíc už dávno zašel, a jestliže na obloze zbyla tu a tam nějaká hvězda, zastíral ji

mlhavý závoj.

Oživený oheň také probudil psy, kteří přilezli k ohništi a kňučeli.

Tím probudili i ostatní spáče.

Trapper setřel dlaní z očí spánek a hned se měl k dílu. Rychlý jelen a Richard pospíšili do lesa pro nové palivo, protože všichni si touženě přáli mít k snídani teplý pokrm.

Mráz povolil, a když mělo vyjít slunce, zbělela jen obloha na východě a místo slunečního světla se po kraji rozlilo smutné šero.

"Roste zase sníh," prohlásil Mr. Grass, "nesmíme otálet." Všechny přípravy k odchodu byly rychle vykonány a naši přátelé dojídali raději v klusu, jen aby zkrátili vzdálenost, kterou je nutno dnes přeběhnout.

Za poledního odpočinku se v kalném vzduchu točila první sněhová pírka. Vítr je nesl od západu, kde obloha ztemněla. Proto naši přátelé raději zkrátili odpočinek a vydali se znovu na cestu.

Sněhové vločky sice zhoustly a lepily se na oděv lovců, ale to byl zatím pouhý předvoj sněhové bouře, který ještě nemohl zadržet v běhu saně a lidi.

Kolem čtvrté hodiny přiletěla od pohoří skutečná sněhová bouře.

Tma zahalila krajinu a sníh se sypal tak hustě, že nebylo vidět ani na deset kroků. Lovci zdvihli límce a stáhli čepice, takže ponechali na obličeji jen mezeru pro oči, ale i do té maličké mezery jim vítr metal sníh a oslepoval je.

Všichni si byli vědomí, že je mohou zachránit jen psi. Vedeni pudem snad doběhnou bez pobízení a bez řízení přímo k ležení. Proto se lovci křečovitě drželi saní. Běda tomu, kdo by se pustil a upadl!

Sníh by ho zavál a nikdo by ho za bouře nenašel a po bouři by už bylo pozdě. Muži pádícímu za tmy v metelici hrozí stejné nebezpečí jako trosečníku, který se drží prkna a je za noci zmítán vlnami na rozbouřeném moři. Pojem času, vzpomínky na minulost, pocit hladu, důležité plány do budoucnosti, všecko to vymizelo z myslí klusajících mužů a všecko to nahradila jediná otázka: Jak dlouho ještě vydržím, než padnu?

Rychlý jelen už poznával, že se kvapem blíží k cíli, ale ve spěchu a v ohlušujícím hluku bouře nemohl druhům povědět, že již za čtvrt hodiny mohou upadnout do sněhu bez nebezpečí.

Náhlý obrat vichru přinesl pádícím mužům zvuky, které je jako ostruhy pobídly k napětí posledních sil. Ze tmy se ozýval štěkot psů, a když se jejich chřípí dotkl čpavý dým, uvědomili si lovci, že jsou zachráněni. Byli tak unaveni a oslepeni, že viděli jen stíny mužů, že cítili na pažích doteky a dali se ochotně vést do stanu, kde klesli na teplé a měkké kožišiny a nebránili se spánku, který na ně padl jako těžká mdloba.

Protože bouře řádila celou noc a ještě celý druhý den, domnívali se běloši, když ve stanu procitli, že spali jen několik hodin. Ve stanu bylo ticho a malý kahan, postavený na špalku uprostřed, nemohl zaplašit tmu. Únava vyprchala z jejich těl, ale probudil je hlad.

Trapper vstal a tápal v šeru, aby odhrnul cíp stanu, ale rychle jej zase spustil, protože sníh vířil kolem a vichr ho udeřil do obličeje.

"Jak jste se vyspali?" zeptal se trapper, když zpozoroval, že se i jeho druzi pohnuli.

"Ach díky, vyspal jsem se dosyta," odpověděl Dan, "ale ať nikdo ode mne nežádá, abych vstal. Mám obavy, že nemám ani paže, ani nohy."

"Já zrovna tak," souhlasil Richard. "Zato však vím, že mi zůstal žaludek, a zatímco jsem spal, že mi vyrostl až do krku. Nedostanu-li hned něco jíst, splasknu jako propíchnutý balón a bude po mně."

"Chvilku ještě vydržíte, Richarde," řekl Mr. Grass vesele, pak zdvihl kahan do výše a rozhlížel se kolem. "Hleďme!" zvolal. "Tu je přikrytá mísa a jistě něco v ní." Dan i Richard poklekli na kožích, a když Mr. Grass sňal z mísy ošatku, vykřikli jedním hlasem:

"Lívance!"

"Ano lívance a dosud vlažné," zvolal trapper a smál se, když viděl, že jeho mladí přátelé už sáhli oběma rukama do mísy. Byl to pro ně po dlouhém půstu skutečný pamlsek, ale co je mísa lívanců pro tři hladovce? Lívanci se jen podráždí chuť.

Jako na zavolanou vklouzl do stanu Rychlý jelen a nesl v rukou okrouhlý košík.

"Moji milí bratři zaspali," pravil a usmíval se na své hosty.

"Že jsme zaspali?" divil se Dan. "Vždyť je dosud noc!"

"Noc sice ještě není, ale už je večer," odpověděl Rychlý jelen.

"Snad nechceš říci, že jsme spali noc a den?" zvalal trapper.

Rychlý jelen se smál:

"Můj milý učitel se může sám přesvědčit," odpověděl mladý Indián. "Už dvakrát jsem vám přinesl snídani, ale snad přece vypijete svůj oblíbený nápoj před večeří?" Richard větřil jako křepelák.

"Jakže? Jelene, klame mě čich? Tys přinesl čaj!" Jelen vyňal z košíku opatrně kotlík a stanem provanula příjemná vůně čaje, která rázem zaplašila všechny vzpomínky na utrpení a strasti a přenesla tři muže na vlnách vzpomínky do drahého a útulného Woodhousu.

"Čaj, opravdovský čaj v indiánském táboře! Jelene, tys kouzelník," zvolal Dan.

"Budete pít svůj vlastní čaj," odpověděl Rychlý jelen, "darovali jste jej mé matce při poslední návštěvě." Když venku zuří metelice, chutná čaj ve stanu znamenitě. Také večeře byla dobrá, třebas to byly jen uvařené boby, promíšené malými kousky masa. Po večeři ještě lovci vyvětrali stan, v němž se rázem velmi ochladilo, ale Rychlý jelen dovedl opatřit kotlík horké vody na novou várku čaje. Kahánek sice jen slabě blikal, ale na přátelský hovor a na vzpomínky není potřebí mnoho světla.

Naši přátelé museli ovšem spát na zemi, ale protože kraje koženého stanu byly zvenku vysoko zaházeny sněhem a protože kožišin bylo dost, zimou netrpěli.

Druhého dne ráno vesele vyšli před stan. Bouře odletěla kamsi daleko na východ a odnesla všecky mraky. Na bledě modré obloze se opět objevilo blahodárné slunce, které sice nehřálo, ale přesto zapudilo mrákoty. Lovci posnídali opět čaj, a když vyslovili obavu, že rychle vyčerpají nevelké zásoby Indiánů, usmál se Rychlý jelen a tvrdil, že jahodníkové listy a některé lišejníky mohou nahradit čaj a že takových náhražek najde u své matky dost.

Po snídani si lovci vyšli do ležení, aby si je prohlédli a potřásli rukama Jelenových bratrů.

"Přišli jsme k vám," řekl trapper, s prázdnýma rukama jako neočekávaní hosté.

Víme, že nemáte příležitost k lovu, rádi vám pomůžeme pošleme mnoho darů," Muži pochvalně zamručeli, ale nejstarší z Jelenových bratrů vážně odpověděl:

"Vaše pomoc při lovu nám bude vítána, ale dary nechceme. Už jsi nám daroval víc, než my můžeme poskytnout tobě a tvým přátelům." Dan s Richardem, které provázel Jelen, si prohlíželi ležení. Všecky stany byly kožené a tvořily veliký kruh. Uprostřed kruhu na udupaném místě hořel oheň, k jehož živení nanesly ženy již na podzim veliké hromady kmenů i větví.

Ze stanů vycházeli muži i ženy stejně odění, dlouhé, v bocích přepásané kožichy, vysoké kožené čepice a mokasíny byly hlavní součástí všech oděvů, které dívky ozdobily řadou stehů a barevným třepením a čepice lemováním.

I děti občas vybíhaly ze stanů, aby si zadováděly na slunci, ale rychle se vracely, protože mráz nepříjemně štípal. Psi, zahrabaní ve sněhu, otáčeli po cizincích jen oči a zhluboka vrčeli, ale ihned zalezli, jakmile na ně Rychlý jelen zadupal.

Ačkoli je zima dobou strádání, necítí se Indiáni nešťastnými. Jejich klid není otupělou lhostejností a zoufalou odevzdaností zlému osudu, naopak je to vědomí, že celé léto a podzim pilně pracovali a teď musí odpočívat. Stihne-li je nemoc nebo trvá-li zima příliš dlouho, takže trpí hladem, je to pro ně trest bohů. Dávno již minuly doby hrdinských válečných činů, už neexistují pohlaváři, kteří by vyhlašovali válku. Teď se rodiny lovců sdružují, aby se staraly svým způsobem o živobytí. Stěhují se z místa na místo za zvěří, ale přesto mají svou vlast a milují svůj domov v deltě řeky Mackenzie.

Běloši brzy poznali, že v indiánském ležení nejsou mladí muži a že i dva Jelenovi bratři odjeli na saních dále k severu. Když se na to zeptali Rychlého jelena, odpověděl s úsměvem:

"Kdybych nemusel opatrovat otce, byl bych jel s nimi. Den cesty odtud," Jelen mávl paží k severu, "loví naši mladí muži zvířata. Tady není pro lov vhodný kraj. Žije nás tu příliš mnoho a zvěř se těmto končinám vyhýbá. Ale tam daleko za řekou Liardem (Liard = přítok veletoku Mackenzie, jehož voda je červenohnědá a pospíchá do Velkého Otročího jezera) je plno zvěře, protože potoky tam tak brzy nezamrznou jak zvolna tekoucí voda.

Až bude pěkný den, zavezu vás k lovištím." Od té chvíle se běloši nemohli dočkat pěkného dne. Nevzrušivý život v táboře už je trochu nudil. Denně sice navštěvovali Strongbowa, který se rychle uzdravoval, a často se vydávali k řece Liardu, kde číhali na ryby u děr, které Indiáni vysekali v ledu. Jakmile ryby připluly k otvoru, snažili se je běloši ulovit oštěpem, jak je tomu Strongbow učil.

Jednoho dne předjely před stan bělochů dvoje dlouhé, ale lehké saně, v nichž bylo zapřaženo po sedmi psech, a Rychlý jelen vyzval bělochy, aby se chystali na cestu. "Se mnou si sedne na saně Dan a Mr. Grass sveze Richarda. Pospěšte, k lovištím je daleko," pobízel Rychlý jelen.

Dnes užili bílí lovci lepší sanice než při své cestě do tábora Indiánů a taky mnohem pohodlnější. Nyní seděli na nízkých saních, přikryti teplými kožišinami, a rozhlíželi se po pustých pláních.

Rychlý jelen dovedl důrazně pobízet psy, takže saně jen letěly po zmrzlé sněhové kůře a lehounce klouzaly, aniž zanechávaly za sebou rýhy.

Za řekou se krajina zvlnila, takže lovci museli asi půl hodiny běžet, aby se psi do kopce příliš neunavili, ale jakmile se octli na rozlehlé náhorní rovině, šlo to opět s větrem o závod. Rychlý jelen změnil směr, spřežení teď uhánělo k severozápadu a lovci poznali, že se zas přibližují k pohoří.

Již se notně stmívalo, když Rychlý jelen požádal Dana, aby dvakrát vystřelil do vzduchu. Za několik vteřin po Danově výstřelu se ozvala rána daleko vlevo.

Rychlý jelen kývl spokojeně hlavou a ostře zabočil tím směrem. Za málo minut spatřil Dan v dálce světlo, které se pohybovalo. Když psi doběhli ke světlu, uviděl Dan mladého Indiána, který mával hořící smolnou větví. Mr. Grass s Richardem se opozdili, a tak Dan už seděl ve společnosti dvou mladých Indiánů v jakési nízké boudě, zrobené z kmenů a větví, když se přihnaly trapperovy saně. Rychlý jelen čekal na opozdilce venku, a když posléze uvedl trappera a Richarda do boudy, mladí Indiáni vyšli, aby se postarali o psy, které bylo třeba nakrmit.

Rychlý jelen se rozhlížel kolem. "Není to tu zrovna moc pěkné," řekl, "ale přespíte tu v bezpečí a v teple. Za chvíli se postarám o večeři," dodal a rychle vyšel.

Bělochům bylo dopřáno dosti času, aby se po boudě porozhlédli.

Byla to stavba sice velmi jednoduchá, ale praktická a jistě byla provedena za příznivého počasí. Zadní stěnu chaty tvořila stráň, o níž se opíraly i boční stěny. Silné kmeny nesly šikmou střechu, zrobenou z tenčích kmenů a tlustě zesílenou smrkovými větvemi.

V chatě nebyla ani okna, ani dveře, ale otvor v průčelní stěně byl zakryt těžkými vydělanými kůžemi, které bylo nutno rozhrnout, chtěl-li někdo proklouznout otvorem. V chatě bylo vysoko nastláno jehličí a při stěnách rozestřené medvědí a vlčí kožišiny svědčily, že na nich indiánští lovci spávají. Tři nízké špalky nahrazovaly nábytek, a pasti, rozvěšené tu a tam na stěnách, zdobily vnitřek chaty.

"Člověk by tuhle chatu ani nenašel," prohlásil Richard, usedaje na špalek, "je celá zaváta sněhem. Rád bych ale věděl, jestli si tu lovci taky pečou a vaří."

"To bezpochyby," odpověděl Mr. Grass, "už jsem navštívil indiánská loviště a viděl jsem celou řadu takových chat. V každé bydlí tři lovci. V jedné se pro všecky vaří a v druhé je skladiště. Indiáni jsou chytří jako bobři a dlouholetá zkušenost je naučila, jak se mají chránit před zhoubnými mrazy." Uplynula hodina, než se Rychlý jelen vrátil. Přinášel

však teplou zvěřinu a v kotlíku horkou vodu na čaj. Večeře byla znamenitá.

A jak byli lovci spokojeni s večeří, tak taky byli spokojeni s noclehem.

Ráno si naši přátelé vyšli na obhlídku tábora. Velice se podivili nejen účelnému založení tábořiště, nýbrž i kázni, která tam panovala.

Práce byla tak moudře rozdělena, že všichni lovci ji vykonávali bez rozpaků a bez otázek tři a tři lovci měli svou loveckou oblast. Dva líčili pasti a vybírali z nich ulovenou kořist a třetí stahoval kůže, napínal je a sušil.

K poledni se mraky roztrhly a vysvitlo slunce. Běloši vyšli k pastím, kam je provázel nejen Rychlý jelen, nýbrž i jeho starší bratr.

Slíbili našim přátelům pěknou podívanou na ledové vodopády.

Bystřina pospíchající z hor dávno zamrzla. Kam v létě padala voda, tam se vytvořila hluboká tůň a Indiáni na ní denně prosekávali led, protože do hlubokých tůní se vkrádaly vydry, aby tu lovily.

Tvrdí, že nepociťují ke zvířatům lásku, a šetří-li při lovu samice, že to činí z vypočítavosti, aby zvěře neubývalo. Ale teď jste se sami přesvědčili, že mají soucit i s utrpením psů!" "Strongbow a jeho synové přece taky milovali Stopa a Capa," potvrzoval Richard trapperův názor.

18 Dan v nebezpečí

Třetího dne se bílí lovci vraceli do ležení. Trapper si odvážel krásnou vydří kožišinu, která mu byla svorně přiznána jako úlovek.

Zpáteční cestu vykonali lovci na saních za jediný den. Často pak vzpomínali na zajímavý "let".

Potom se ale dny zase vlekly beze změny, zvláště když bylo mlhavo nebo když sněžilo. Strongbow se již tak zotavil, že mohl bílé přátele navštěvovat ve stanu. Taky si vzpomněl na zajímavou hru. Na vydělanou kůži Richard uhlem nakreslil pole, zatímco Strongbow a trapper vyřezávali hrubé šachové figurky.

Pak se zas hrálo do omrzení.

A protože v torbách našli přátelé kusy papíru i tužky, Mr. Grass radil Danovi, aby si zapisoval různé události a dojmy. Nějaký čas to Dana i Richarda bavilo, ale i to bylo vykonáno, a tak nezbylo nic jiného než očekávat krátký den a nekonečnou noc.

"Už se nedivím, že Indiáni jsou tak zamlklí," řekl jednou Dan, "nemají o čem hovořit. Krátké léto nemůže zapudit dlouhý zimní stesk."

"Žijeme tu jako v žaláři," přiložil si taky Richard své polínko.

Ale oba se zastyděli, když jim trapper řekl: "A co by z nás bylo přátelé, kdybychom tento žalář nenašli? Budu vás učit řeči zdejších Indiánů," dodal hned po výčitce a pak jmenoval všecky předměty v ležení, zvířata, stromy a keře, ptáky i hmyz. Často musel požádat Rychlého jelena o pomoc a ten rád pomáhal. I zkomolená slova jeho mateřštiny mu zněla příjemně, protože vycházela z úst přátel. Nekonečný březen se chýlil ke konci, ale nikde dosud ani známky po změně. Vánice a tvrdé ledové krupky, sypající se z tmavých mraků, nevěstily, že se blíží konec královny Zimy.

"Ještě čtrnáct dní, nejvýš tři neděle," těšil je trapper, "a potom uvidíte zázraky."

Dan se zajímal o řeč Indiánů velmi upřímně, a protože měl dobrou paměť, hodně se naučil. Jistě netušil, že mu znalost řeči Indiánů zachrání v blízké budoucnosti život.

Na počátku měsíce dubna proletěla krajem předzvěst jara. Vítr se obrátil a místo ostrého hvizdu jen hučel a duněl. Letěl vysoko pod mraky, a přece jeho hukot doléhal až k zemi jako radostné poselství.

Mráz povolil, psi zuřivě štěkali a hrabali ve sněhu, stany se otevřely a nezkušené děti se daly vylákat na sníh. Dospělí lidé ale nevěřili, že by tato náhlá změna dlouho potrvala. Věděli, že ještě přijde mnoha mrazů, ale dnes užili pěkné pohody a přece vycházeli z dusných stanů.

I Dan si vyšel na procházku po ležení. Smích a křik dětí ho přivolaly k náhodnému hřišti, na němž chlapci provozovali podivnou hru. Když je chvilku pozoroval, poznal, že hra znázorňuje buď lov, nebo přípravu ke lstivému přepadení nepřítele, který se ukrýval v jamách za vysokými návějemi.

Všichni chlapci byli ozbrojeni tyčemi, které nesli jako pušky, nebo malými luky a šípy. Příští lovci a bojovníci už nyní projevovali ve hře znamenité vlohy. Plížili se jako háďata, obcházeli nic netušící oběti, vyhrabávali si jámy, v nichž za několik vteřin zmizeli, a když vůdce vykřikl, objevili se náhle i tam, kde je Dan ani tušit nemohl, jako kdyby ze sněhu vyrostli. Dan nyní očekával všeobecný útok, ale velice se podivil náhlé změně. Na děti padlo zděšení. Většina chlapců zmizela v jámách, ale ti, kteří vyběhli na sněhový násep, mávali pažemi a křičeli:

"Smrt! Smrt! Padni! Lehni! Lehni!" Dan poznal, že děti volají na něho, ale stál a rozhlížel se kolem.

Tu jeden z nejbližších, klučík asi desítiletý, naposledy vykřikl: "Padni!" a sám se skácel jako podťatý strom. Jeho příklad a jistě i pevná vůle podtrhly i Danova kolena, že bezděčně upadl na ruce.

Jen dopadl, ucítil, že nad ním přeletělo něco těžkého. Bezděčně se přitiskl do sněhu, ale dvě rány z pušky a výkřik ho přinutily, že rychle zdvihl hlavu. Děti již opět vyrostly ze sněhu a pádily ke vzdálenému stanu.

Chlapec, který přinutil Dana, aby padl k zemi, volal:

"Pojď, pospěš, Smrt je mrtvá!" a běžel za ostatními dětmi.

Dan sice nepochopil, co chlapec volal, ale rozběhl se také ke Strongbowovu stanu, kde se již seběhl houf mužů, žen a dětí. Když Dan doběhl ke skupině, ustupovaly před ním ženy i muži, rychle něco hovořili o zlé Smrti a o štěstí a ukazovali Danovi na dlouhé tělo mrtvého zvířete.

Teprve teď Dan viděl, že je to červenohnědý pes, který má na hřbetě černý pruh a na bocích delší srst. Hlava zvířete byla široká, ale jeho čumák byl zúžený. Vyceněné ostré zuby prozrazovaly, že tahle dlouhonohá šelma dovede pořádně

kousat a trhat.

"Bože, vzteklý eskymácký pes!" zvolal Mr. Grass, který sem přiběhl zároveň s Richardem. "Odkud jen přišel do ležení a kdo jej zastřelil?" Cíp Strongbowova stanu byl odhrnut a trapper zahlédl starého Indiána, jak odkládá pušku.

Indiáni něco drmolili a statečný trapper za jejich řeči ustupoval jako před něčím strašným. Potom však přiskočil k Danovi, stiskl mu ruce a chvatně řekl: "Drahý hochu, jen o vlas jste unikl hroznému nebezpečí." Dan pohlížel na trappera i na Indiány s podivem a zeptal se:

"Copak je vzteklý pes tak nebezpečná šelma?"

"Nejstrašnější ze všech šelem Kanady," odpověděl trapper. "Nic ho nezastaví než kulka. Vrhá se slepě na zvířata i na lidi, jsou-li mu v cestě. Jediným chňapnutím překousne vaz a potom trhá. Nebojí se ani ohně, ani střelby, ani psů. Jeho zuřivost ho oslepuje a hlad ho dohání i tam, kam by se jiná šelma neodvážila. Vzteklý pes skočí do stáda, ba podhrabe se i do stáje a odnese tele nebo ovci, i když po něm hlídači střílejí. Indiáni mu říkají Smrt, protože kde se objeví, tam prolévá krev." (Vzteklý pes je velice nebezpečný, slepě se vrhá i na člověka, kousnutí znamená většinou smrt) Indiánští chlapci se zvědavě dívali na Dana, neboť tušili, že mu trapper líčí, jaké nebezpečí mu hrozilo. Ale nespatřili v jinochově obličeji zděšení, jak očekávali.

"Ten pes se hnal na vás, Dane," řekl opět trapper, "a jen pád vás zachránil. Pes vás přeskočil a ve zmatku, že mu kořist zmizela, se řítil dále."

"Tihle chlapci mě zachránili," odpověděl Dan a ukazoval na děti, "zvláště tenhle chlapík mě přinutil k pádu." Dan popošel a položil, ruku na chlapcovu hlavu. "Bohužel nemám, čím bych se mu odměnil," dodal smutně.

"Dočká se odměny," prohlásil trapper a potom chlapci cosi krátce povídal. Po jeho slovech se malému Indiánu zaleskly zuby v blaženém úsměvu.

"Slíbil jsem mu pušku," řekl Mr. Grass. Potom pozdravil zástup a odváděl mladé přátele ke stanu.

"Zapomněli jsme se zeptat, kdo zastřelil tu zuřivou šelmu," zvolal Richard, který dosud nepustil Danovu paži.

"Zeptejte se Strongbowa," odpověděl trapper usmívaje se, "myslím však, že svůj čin zapře, protože musel střelit dvakrát."

9 Šťastné putování

Rychlý jelen byl na zvědách. V širokém okolí hledal stopy zvěře, ale vrátil se až k večeru a s nepořízenou, a tak nebyla naděje na změnu. Zas bude denně sušené nebo uzené jelení maso a čaj. Ani lívance už nebyly, všecka mouka byla snědena, a nebyly ani ryby.

Jistě se odstěhovaly do tůní, protože u děr vysekaných v ledě se neobjevila ani jediná.

Mladí Indiáni se chystali na cestu. Jakmile povolí mrazy, ale ještě než nastane tání, vyvezou na saních kožišiny do Fort Liardu (tvrze) a přivezou za ně nové zásoby.

"Z nových zásob už nebudeme ujídat," prohlásil Richard rozhodně, neboť nesnadno krotil netrpělivost. "Je už půlka dubna a jaro přece musí stát za dveřmi."

"Tak je rychle otevři, aby mohlo vejít," žertoval Dan.

"Jakmile sejde ten protivný sníh, hned vyrazíme. Tady člověk pochopí touhu ptáků po návratu domů."

"Jen kdybychom měli jejich křídla," zatoužil Dan.

Mr. Grass, který kutil cosi před stanem, slyšel podobné rozmluvy již několikrát, ale nikdy se neprozradil. Kdyby tento stesk po domově podporoval, zničil by trpělivost, které bylo nejvýš potřebí. Věděl, že přijdou ještě horší doby, až nastane doba tání, až se všecky bystřiny a potůčky rozvodní, až se údolí promění v jezera a roviny v bažiny. Ba, budou ještě dlouho Indiánům ujídat z nových zásob, protože toužebně očekávaný květen přinese ještě lijáky, které jsou pro cestovatele obtížnější než vánice.

Sám toužil po návratu právě tak vroucně jako jeho mladí přátelé, ale zároveň se rmoutil, že to bude jeho nejsmutnější návrat, protože se vrátí s prázdnýma rukama. Jeho drazí očekávají, že přijde s plnou tobolkou, s bohatým ziskem po dlouhé zimní práci, ale jejich dobrý dlouhý Abrahám je zklame, neboť se vrátí s prázdnou.

Všecko se zhatilo, všecko namáhání, všecky svízele a strasti byly nadarmo. Odvážnému prý štěstí přeje, proč nepřálo těmto třem mladým lovcům, kteří dokázali tak často neobyčejnou odvahu? Nedosáhli cíle, bídně ztroskotali a uvázli v pustině, odkázáni na milosrdenství Indiánů.

Kdysi Richard mluvil o indiánském táboře jako o vězení. Mr. Grass mu tehdy dokazoval, že toto vězení je lepší než zdlouhavá smrt hladem ve sněhové jeskyni. Ale sám teď taky pociťoval, že je zde jakoby uvězněn a toužil po uniknutí. Často přemýšlel o zpáteční cestě na jih.

Bohužel neměli však mapy a neměli peníze. To všecko shořelo ve Woodhousu. Naštěstí jim zbyly pušky a dosti nábojů, aby se jako lovci mohli protlouci krajem, ve kterém bude na jaře hojnost zvěře.

Již si určil směr a na poradě, k níž pozval Strongbowa a Rychlého jelena, nakreslil uhlem na vydělané kůži hrubou mapku.

"Tahle rovná čára," vykládal, "směřující od severu k jihovýchodu, znázorňuje Skalisté hory. Tahle křivá čára, začínající u hory Loganu a prohýbající se silně na jih, je řeka Liard. Do Liardu se vlévá naše stará známá řeka Nelsonova, kdežto od východu přichází Black River - Černá řeka a tady je náš nynější tábor. Mezi pohořím a řekou Nelsonovou se prostírá rozsáhlá náhorní rovina, která vyschne nejdřív. Protože celou krajinu po obou březích Nelsonovy řeky znám, vydáme se proti jejímu toku k jihu. Bude to příjemná procházka po zelených lukách za teplých dnů a vlahých nocí. Zvěře bude všude hojnost, a až se vyhrnou ryby z jezer do řek, budeme je vybírat rukama."

"Dost, dost, příteli!" zvolal Richard. "Malujete nám to všecko příliš růžově."

"A přece skutečnost předstihne mé malování," odpověděl trapper, "milióny stěhovavých ptáků nám přeletí nad hlavami jako mračna, zelená tráva se zpestří nesčíslnými květy cibulkovitých rostlin, zabzučí včely a teplý vánek přinese bílé, modré, ale především žluté motýlky, jako kdyby jich nabral plné náruče a tady je štědře rozhazoval. Podél řeky vykonáme cestu dlouhou asi dvě stě kilometrů nejdéle v deseti dnech, potom odbočíme k jihozápadu, abychom se vyhnuli vysočině a abychom se mohli přepravit přes horní tok Peace Riveru."

"Proč se nevrátíme přímo do Peace Riveru?" ptal se Dan.

"Nic bychom tím nezískali, protože bychom museli obejít pohoří Cariboo a pak - vzpomínám na staré rčení: Hledáš-li, nevracej se nikdy cestou, kterou jsi přišel!"

"Ach ano, hledáš-li," povzdychl si Dan a zesmutněl.

Trapper nechtěl, aby se Dan oddal zármutku, a proto rychle kreslil a líčil další pochod.

"Do Peace Riveru se vlévá řeka Little Smoky. Jestliže budeme podél ní postupovat stále k jihu, přiblížíme se k řece Athabasce, po níž pluje dost plavidel, která obstarávají spojení mezi farmami, osadami, městečky a městy."

"Ach Mr. Grassi!" zvolal Richard. "Jen nám nakonec taky neslibte telegraf či snad i železnici, nebo se tam rozběhnu ještě dnes!"

"Mohu vám slíbit obojí," odpověděl trapper, usmívaje se vlídně, "dříve však musíme vykonat cestu asi osm set kilometrů dlouhou.

Nelekáte se tak dlouhé pouti?"

"Nejsem lekavý, milý příteli," odpověděl Richard, "rozdělím-li těch vašich osm set kilometrů na pětadvacet dílů, vychází mi číslo třicet.

To znamená, že za měsíc dorazíme k cíli, protože pětadvacet kilometrů přeběhneme denně snadno."

"Zapomínáš ale, Richarde, že se na cestě taky trochu zdržíme lovem, přechodem přes řeky a nutnými zacházkami," namítal Dan.

"Na nic jsem nezapomněl, jen na to," odpověděl Richard, "že člověk, který pospíchá domů, nemusí spát denně deset hodin, a proto zvyšuji denní pochod na třicet kilometrů." Strongbow a Rychlý jelen mlčky poslouchali. Nedivili se, že běloši touží po návratu mezi své. Litovali jen, že nemohou bílým přátelům tu dalekou cestu usnadnit.

Již dříve Strongbow slíbil trapperovi, že mu v létě se svými syny aspoň zhruba vystaví nový Woodhouse. Ale Rychlý jelen věděl, že jakmile jeho mladí přátelé odejdou, že se s nimi už nikdy neshledá.

Tam daleko na jihu jsou mnohem příjemnější země, tam jsou jejich přátelé a příbuzní, tam je pohodlí a tam Dan i Richard zapomenou na prostého Indiána a nezatouží po návratu do pustin, kde zažili tolik útrap a strádání.

Rychlý jelen se netěšil na jaro, a když přišlo, ulekl se ho. Přišlo náhle. Včera ještě mrzlo a v noci se strhla bouře, ale ráno vzduch zvláčněl, již neštípal, nýbrž hladil. Ze stanů vybíhali lidé a vesele na sebe volali. Věděli, že tento větřík nepřináší jenom zprávu o příchodu Jeho Veličenstva Jara, nýbrž že Jaro už je tu, aby vyhnalo královnu Zimu a zahladilo všecky zbytky po jejím krutém panování.

Když se slunce vymanilo z mlh, zahrály si jeho paprsky v ledových krystalcích opět duhovými barvami. Ale později paprsky už přímo probodávaly ledovou kůru sněhu, aby do dírek mohl vnikat teplý vzduch, který sníh přímo pojídal. Děti závodily se psy a vesele dováděly na jarním slunci. Odpoledne si běloši radostně zvěstovali, že se nohy už boří do sněhu.

V ten slavný den se slunce vesele dívalo na zemi, potom se však na tři dny skrylo za husté mraky, z nichž se bez ustání lil teplý déšť. Ten déšť paní Zimě dodal. Sníh nasákl vodou, sesedal se a hroutil.

Svrchu ho pojídal teplý vítr, zespod ho trávila voda. Vzdálené lesy zčernaly, oblaka prořídla a vysoko je zdvihla a tu a tam se na obloze otevřelo modré okénko, aby slunce mohlo nahlédnout, třeba jen na chvilku, co ztropil, dlouhotrvající liják. Indiáni shazovali se stanů zbytky sněhu a rozhrnovali jejich křídla dokořán.

Na severu uklízí hospodyně Příroda velmi rychle. Za týden se už objevovala holá místa a jen na udupaných místech a na stráních odvrácených od slunce sníh ještě odolával. Ale ten brzy zmizí.

Řeka Liard celou noc bouřila pod ledem, zdvihala ramena i záda tak mocně, že prolomila led a v kusech jej odnášela k severovýchodu, než jej vrhla do náruče Mackenzie. Také mnohem skromnější Black River (Černá řeka) se rozjařila a tak se pyšně nadmula, že se její voda rozlila daleko za břehy.

Jednoho dne překvapil bělochy, kteří se dívali na prudké stěhování ker po řece, zvláštní mrak. Letěl nízko, ale byl jistě plný sněhu, protože se v něm míhalo na tisíce a tisíce bílých drobných blesků, jak na ně zasvitlo slunce. Avšak když se mrak přiblížil a lovci uslyšeli šelest statisíců křídel, poznali, že to není mrak, nýbrž že jsou to úžasná hejna sněhulí (Sněhule patří ke strnadům, v létě je sněhobílá, jen plášť lopatek a ocasní péra jsou černé. Miluje skalnaté hory. V Rusku jí říkají "sněhové vločky". Jejich hejna jsou ohromná.), vracejících se z jihu.

"Taky my brzy poletíme," prohlásil Mr. Grass, "jen co trochu oschne zem. Vidíte, včera byly stráně dosud lysé, dnes je na nich nádech zeleně a zítra už vystrčí tráva pírka."

"Jsem připraven, zítra mohu odejít," prohlašoval Richard a Dan s ním souhlasil.

Z nových zásob, které Indiáni vyměnili ve tvrzi za kožišiny, běloši si vyžádali jen trochu soli, čaje, cukru a tabáku.

Dan ani Richard se nedověděli o důležitých poradách trappera s indiánskými ženami, ale když jim Mr. Grass jednoho dne přinesl červené kartounové košile a tři kousky mýdla, jásali a hned zkoušeli nový oděv.

Košile jim sice přesně nepadly, na mnohých místech je škrtily a jinde zas odstávaly, ale byly nové a čisté. I když za svého pobytu v ležení také právali, jaké to bylo praní bez mýdla! Mimoto nikdo nemohl v den praní vyjít ze stanu, protože každý z nich měl jen jednu košili. Nyní je vyhráno, protože každý má dvě košile a mýdlo!

"Myslíte na všecko jako otec a matka," řekl Dan, libuje si v nové košili, "kdy jste si vzpomněl na košile?"

"Před odjezdem Indiánů do tvrze jsem si sepsal všechny potřebné věci, ale naše výprava přijela pozdě, když už byla skladiště ve tvrzi vybraná a nové zásilky ještě nedošly," vysvětloval trapper a s chutí si cpal tabák do lulky.

"Až se vrátím domů," sliboval Dan, "všechno Indiánům oplatím." V posledních dnech rozmlouval Mr. Grass ještě častěji se Strongbowem a s jeho syny. Patrně s nimi účtoval a radil se o cestě. Na první dny si běloši vezmou potravu s sebou, potom již musí lovit, aby se uživili.

Taky Dan měl své tajné jednání. Tu a tam si šuškali s Rychlým jelenem a smáli se, když se rozcházeli.

"Zítra vyrazíme," pravil jednoho dne konečně Mr. Grass, "a na rozloučenou uspořádáme slavnostní večeři. Budeme mít ryby, lívance a čaj!" Strongbow hostině předsedal. K večeři přišli všichni jeho synové a jejich bratranci, a když bylo po jídle, foukal si Dan i Richard na ruce, protože je po tolika upřímných stiscích pálily.

Šestého května vstalo slunce časně, ale zastihlo indiánský tábor opuštěný. Nebylo jediného obyvatele, který by aspoň kus cesty nevyprovázel milé bílé hosty. Nejdále zašel Strongbow. Posléze se zastavil na vršku, a když objal naposled trappera a stiskl ruce obou mladých přátel, řekl:

"Jsem již stár na dalekou cestu, proto s vámi posílám svého syna. Šťastné putování!" Bílí lovci a Rychlý jelen se několikrát ohlédli a vždycky viděli na kopečku vysokého muže se zdviženou paží. Než zašli k lesu, vypálili čtyři rány z pušek na pozdrav a potom zamířili směrem k Nelsonově řece.

Mr. Grass nemohl odejít, aby ještě jednou nespatřil místo, kde stával jeho milý Woodhouse a kde se jeho čtyři přátelé - stromy nedočkaly líbezného jara...

Šťastné putování!

II. PO DOBRÉ STOPĚ

20 Do Corbeille á fleur přijel host

Krásné cestovní auto uhánělo po dobré cestě podél trati spojující Edmonton s Peace Riverem. V autu seděli dva muži asi stejného věku. Oba překročili nedávno padesátku, ale jistě nehospodařili s těmi padesáti roky svého věku stejně. Muž sedící vpravo prožil svůj život zřejmě ve městě. Jeho obličej, čistě vyholený až na krátké knírky, byl pobledlý a jeho vlasy, na temeni prořídlé, vytvořily chumáčky nad ušima a přecházely v krátké licousky. Mužovy modré oči, zastíněné hustým obočím, prozrazovaly únavu a častou bolest hlavy a jeho pěkná, ale poněkud povadlá ústa sebou co chvíli potrhávala, tak jak tomu bývá u nervově chorých lidí.

Zato muž sedící u levého spuštěného okna byl vzorem člověka žijícího v přírodě. Již štíhlou, ale svalnatou postavou převyšoval souseda o hlavu. Husté černé vlasy, opálený obličej a bystré tmavé oči prozrazovaly, že se bez obavy vystavuje slunci a větrům. Jeho osmahlých tváří a pevné brady se jistě již dávno nedotkla břitva, jen nůžky asi často krotily bujnost tmavých vousů a sestřihly je na bradě do hrotu. A protože monsieur Anatol Quizot (Čti: mesjé Anatol Kyzó, monsieur = pan - francouzsky) si pěstoval i pěkné tmavé kníry, leskly se mu při řeči a při smíchu jeho drobné zuby jako dvě řady právě vyloupaných bílých fazolí.

Auto vyjelo z Fort Assinibinu (Fort Assiniboine, pevnůstka na řece Athabasce v provincii Albertě v Kanadě) už v sedm hodin, ještě za svěžího letního jitra, protože k poledni bude nesnesitelné vedro.

Monsieur Anatol Quizot se snažil, aby probudil v mysli svého společníka zájem o krajinu, skutečně bohatou a krásnou pro oči hospodáře, jemuž lahodí pohled na lány vysokého obilí nebo na ohromné obdélníky hustého jetele a na řady stromů, slibujících hojnou úrodu ovoce. Ale jeho společník se netečně díval vpravo i vlevo, jak mu druh ukazoval.

"Od Fort Assinibinu jedeme již po mém pozemku," poučoval Anatol Quizot, "podívej se, milý bratranče Evžene, tyhle stromy jsem sázel vlastníma rukama, když mi bylo třicet let. Ale ukážu ti taky stromy, které rostou sto kilometrů na východ a ty jsem rovněž sázel sám." Když však bratranec Evžen neprojevoval zájem o řady stromů, pokoušel se Anatol Quizot pobavit lhostejného přítele jinak.

"Z Fort Assinibinu jsme mohli jet domů kratší cestou podél řeky Athabasky. Ale schválně jsem volil tuhle krátkou zajížďku jen proto, abych ti ukázal místo, kde chci připojit odbočku k hlavní trati. Jak jsem ti již ukazoval na mapě, je už z Peace Riveru dráha vytrasována až k šedesátému stupni severní šířky. Naši inženýři se nedali zadržet na své vítězné cestě ani Skalistými horami, ani pobřežním pohořím, ba ani krutými mrazy a hlubokými sněhy. Tahle dráha, která spojuje Aljašku s ostatním světem, zhodnotí naši provincii Albertu (V Kanadě je Alberta jednou z desíti provincií, jež se jmenují: Nové Skotsko, Brunšvik, Ostrov prince Edvarda, Quebec, Ontario, Manitoba, Saskatchewan, Alberta, Newfoundland a Britská Kolumbie. Alberta měří 661 tisíc km2. Na západě ji prostupují vysoké hřbety Skalistých hor, na

východě se prostírají úrodné stepi a všude tam, kde je lze zavodňovat, mění se v úrodná pole, na kterých se pěstuje obilí, cukrovka, luštěniny a brambory. V jižní části se pěstuje mnoho pšenice a ovocných stromů. Na stepích se pasou stáda dobytka. I na nerosty je Alberta bohatá) stonásobně a pobočka, na kterou mám povolení tady v kapse a kterou vystavím, úžasně obohatí náš kraj."

"Zhodnotí, obohatí, hm! Já jsem uměl také všecko zhodnotit," odpověděl zvolna netečný Evžen, "a co z toho všeho mám? Třesení údů, bolest hlavy, mdloby a omrzelost životem. Proklatý mamon si dá draze zaplatit od každého, koho posedne touha po něm."

Anatol Quizot se hlasitě zasmál. "Bohudíky mě touha po mamonu neposedla, ale nebyl bych ani mužem, ani dobrým občanem, kdybych nepečoval o zvelebení kraje.

Půda Alberty čekala po tisíciletí na práci mužů a jistě je jí ta práce milá, protože je štědře odměňuje. Až dosud jsme odváželi obilí, luštěniny, dobytek, ovoce i drůbež po řece, ale jen do nevelkých vzdáleností, kdežto železnicí budeme spojeni s celým světem. Nemusíme čekat, až vody po rozvodnění opadnou nebo až ledy po dlouhé zimě odplují. Po dráze můžeme posílat zboží v každé roční době. A protože odbyt bude snazší a větší, přinutíme i půdu k větší plodnosti. Naše bohatá země se zalidní a rozkvete tu blahobyt,"

"Milý Anatole," řekl Evžen Hautaine s trpkým úsměvem, "vím, že jsi hlavou a ochráncem široce rozvětveného rodu Quizotů a vím taky, že jsi pravý Frankokanaďan a že miluješ svou novou vlast. Ale já jsem unavený cizinec. Poslechl jsem doktora Simona a dal jsem se tebou unést, protože jsi mi slíbil samotu, klid a veliké ticho. Nehněvej se proto, že nadšeně nesouhlasím s tvými plány a s tvým horováním. Jistě bych je chválil, kdybych byl zdráv, ale teď je má mysl vyprahlá a mé srdce je prázdné."

"Nemusíš se omlouvat, Evžene," odpověděl Anatol Quizot přívětivě, "ale znáš přece přísloví: Čím srdce plno, tím ústa přetékají. Už tě ale nebudu trápit. Hle, tady bude nová stanice. A teď, dodal, obrátiv se k šoférovi, "Samueli, jeďte přímo domů a rychle!" Od trati zahýbala široká a dobrá cesta přímo k západu. Kamkoli oko dohlédlo, vpravo i vlevo ubíhala do nedohledna pole. Daleko na severu vystupovaly nad rovinu chlumy, kdežto na západní obloze se rýsovaly, jako modře nadechnuté, vysoké hradby. Za hodinu se cesta stáčela k jihu. Před zraky cestujících se objevilo široké a mělké údolí, směřující od severu k jihu. Z vyvýšené roviny se údolí jevilo jako ohromný sad, na kilometry široký a dlouhý.

Evžen Hautaine, pohlížeje na údolí jako na obrovskou mapu, tiše řekl:

"To je tedy Jardin fleurist (Květinová zahrada)."

"Ano, milý Evžene, to je Jardin fleurist, naše Květnice. Ještě před měsícem byla sněhově bílá a něžně růžová a celý kraj zadýchávala líbeznou vůní. A tam v Květnici ty červené střechy, bílá průčelí a hnědé stěny, to je Corbeille á fleur (Květinový koš), farma, kterou zde původně postavil můj děd, taky Anatol, a kterou rozšířil můj otec, tvůj strýc, Marcel, milý Evžene. Tam v Košíku budeš teď doma. Tam najdeš mou rodinu, mou milou ženu, mé syny a dcery, lásku, klid a zdraví."

"Kéž by to byla pravda, Anatole, vroucně si to přeji!" Auto sjelo z mírného návrší a pohltilo je stromoví.

"Ani netušíš, Evžene, kolik práce a kolik zkušeností bylo potřebí, než děd, otec a já sám jsme našli a vypěstovali takové druhy ovocných stromů, které snášejí naši krutou zimu a naše horká léta. Ale strom se přizpůsobuje jako člověk. Mám rád stromy a vždycky, když se mezi ně vracím, cítím, že mě vítají." Evžen Hautaine neodpovídal. Přemýšlel o paní domu, o těch synech a dcerách, o jejichž počtu se mu ani nezdálo. Och běda, tady asi nebude vytoužený klid a ticho!

Auto projelo alejí a zakroužilo na prostorném dvoře před podivnou budovou. Při bedlivějším pozorování by cizinec poznal, že vlastní patrový dům, vystavěný z cihel, vězel ze tří stran v budově, sroubené ze dřeva, protože kolem zděného domu se až pod taškovou střechu vypínaly vysoké tesané. sloupy, vzdálené od sebe asi pět nebo šest metrů. Sloupy utvořily v prvním patře krytou terasu, kdežto v přízemí jakési podsíně. Bedlivý pozorovatel by dále na sloupech spatřil hluboké rýhy, a kdyby se zeptal, nač jsou, dověděl by se, že se před příchodem sněhových vánic mezi tyhle sloupy a do rýh nastavějí prkna, která zachytí sníh, a že mezi dřevěnou hradbou a vlastním domem zůstanou dlouhé chodby, které jsou vyhřívány a chrání tak budovu před vychladnutím. V létě se kolem sloupů oplétají ovíjivé růže, plané plaménky, aristolochie a jiné ovíjivé rostliny, které v zimě pečlivý hospodář ukládá do teplého skleníku.

Nad širokým vchodem svítil jako znak rozložený zeleno a žlutočervený javorový list, ale bez hesla, které obvykle zdobí domy anglických kanadských rodin. (List javorový navždy, tak také začíná kanadská anglická národní hymna) Evžena Hautaina předešla telegrafická zpráva, kterou poslal bratranec Anatol bez hostova vědomí. Proto mu vyšla vstříc jen paní domu, Klára Quizotová. Po starém francouzském zvyku svého příbuzného objala a nabídla mu k polibkům obě své tváře.

Host se chviličku rozpakoval, ale kvetoucí tváře velmi hezké, asi čtyřicetileté statné paní samy vybízely k polibkům, zvláště když se modré oči usmívaly a laskavá ústa vybízela.

"Buď vítán, milý švagře," pravila vlídně Klára Quizotová, "těší mě, že tě poznávám!"

Potom zdvihla jeho levou paži a zavěsila ji do svého lokte a širokou chodbou uváděla hosta do obývacího pokoje.

Evžen Hautaine se zatím vzpamatoval. Už dávno zapomněl na zvyky Frankokanaďanů, ale nyní byl dojat vlídným a upřímným přivítáním.

Trochu okřál a řekl:

"Děkuji ti, milá Kláro za uvítání, ale bojím se, že ti způsobím jen těžké chvíle."

"Host do domu, bůh do domu - říká staré pořekadlo, milý Evžene.

Rozkazuj a my budeme radostně poslouchat. Tvůj pokoj je nahoře.

Chceš-li si po cestě odpočinout, odpočiň si. Na všecko ostatní je dost času. Tady nás vždycky najdeš," dodala, uvádějíc hosta do prostorného přízemního pokoje.

Evžen Hautaine se rozhlédl nízkým, avšak velkým pokojem, naplněným starodávným, ale velmi krásným nábytkem z dob, kdy ve Francii králové udávali a řídili sloh i vkus. Protože záclony byly staženy, aby sem slunce nepražilo, tonula veliká místnost v příšeří, takže teprve po chvilce host spatřil v koutě černý klavír a u něho asi devítileté děvčátko ve světlých šatech.

Host se zachvěl. Ten veliký klavír a to děvče ho poděsily. Evžen Hautaine se bál hudby, protože drásala jeho chorobné nervy.

"Naše nejmladší, milý švagře, Marie Anna," představovala paní dívenku a popošla, aby ji uchopila za ruku a přivedla k hostu. "To je tvůj strýček Evžen z Chicaga," dodala, "přivítej ho, Marie Anno!"

"Vítám tě, strýčku Evžene," zašeptala dívka a sehnula se k hostově ruce. Ale strýc Evžen dlaněmi sevřel dívčinu hlavu, plnou kučeravých rusých kadeří, a políbil děvčátko na čelo. Tím však byly jeho síly vyčerpány, a když se zapotácel, přiskočila paní Klára, aby ho zachytila, kdežto dívka polekaně slabě vykřikla.

Paní Klára již hostovu paži nepustila a odváděla ho po širokých dřevěných schodech do patra, kde strýc Evžen klesl na pohovku a prosil o chvíli klidu na zotavenou.

Paní domu nikomu nesvěřila obsluhu churavého švagra a sama o něho pečovala. A protože si unavený strýc Evžen přál obědvat sám, přinesla mu paní Klára oběd nahoru. Ale ani k večeři se rodina Quizotova nedočkala hosta, a proto večeřela sama.

Když se po večeři všichni členové rodiny sesedli kolem okrouhlého dubového stolu, osvětleného starodávným křišťálovým lustrem, zvědavě očekávali otcovo vypravování o cestovních příhodách.

Podle starých, dávno z líbezné Francie přinesených a dosud pečlivě udržovaných zvyků seděli rodiče v čele stolu. Synové zaujali místa po otcově pravici, kdežto dcery usedly po levici matčině.

Nejstarší syn Edmond, rázný šestadvacetiletý muž, byl věrným obrazem otcovým. Jeho kníry a bradka nedosáhly ovšem dosud mohutného otcova vzoru, ale výrazné tmavé oči, pevná ústa, vysoká postava a široká ramena dokazovaly, že v něm vyrostl znamenitý pomocník a důstojný nástupce Anatola Quizota. Byl inženýr.

O dva roky mladší Viktor zřejmě zdědil vlastnosti předků z matčina rodu. Štíhlý, modrooký blondýn, stále usměvavý, často hledal asi deset rusých vousků nad rudými rty. Byl zjevně matčiným miláčkem. Vystudoval sice na hospodářské akademii s dobrým prospěchem, ale potají se oddával umění. Nemohl se však bohužel rozhodnout, kterou z vábných Múz nejvíc miluje. Rád četl verše a také je tajně psal, ale svěřoval je pouze matce, která je ukládala jako poklady. Nadšeně však horoval i pro hudbu a také obstojně hrál na housle a na klavír, slušně maloval krajinky a pěkná zahrada, která se rozkládala kolem farmy, byla jeho dílem.

Nejmladší syn, sedmnáctiletý Ernest, dosud studoval, ale nyní právě cestoval po Evropě. Byla to odměna za výborné vysvědčení, kterou mu otec rád poskytl, protože si přál, aby se jeho synům dostalo všestranného vzdělání.

Frankokanaďané, potomci praotců, kteří se vystěhovali z rodné Francie do Kanady, nikdy nezapomínají na starou vlast. Žije jich v Kanadě hodně, asi třetina všeho obyvatelstva, a ani po staletích jich neubývá. Francouzi se v Kanadě kupodivu neodnárodňují. Jinak je tomu s příslušníky jiných národů ve Spojených státech, kteří se odcizují již ve druhém pokolení. Spojené státy severoamerické jsou podobny ohromnému kotli, do něhož četné státy vlévaly své přebytky obyvatelstva jako vystěhovalce, ač ti se v tom kotli převařili, takže ve druhém a třetím pokolení se z Angličanů, Irů, Švédů, Němců, Slovanů, Italů a jiných stali praví Američané.

Potomci francouzských vystěhovalců jako by nemohli zapomenout, že Kanada původně "náležela" Francii (Kanadu objevil Ital Caboto r. 1497, když přistál v ústí řeky sv. Vavřince. Francouz Champlain první osidloval nově objevené země u Atlantského oceánu, kdežto Angličané se -usazovali u zálivu Hudsonského. Angličtí a francouzští vystěhovalci na sebe nevražili již od XVII. století. Po delší době nabyli Angličané vrchu.

Utrechtským mírem r. 1713 získali část a mírem v Paříži r. 1763 celou Kanadu.

A na to nemohou Frankokanaďané zapomenout). V přečetných rodinách Frankokanaďanů dosud vkládají do rukou dětí Chateaubriannovu knížku Atala (Francous René de Chateaubriand - francouzský spisovatel a autor knížky nazvané Atala aneb O vášnivé lásce dvou divochů v pustině), jakmile se děti aspoň trochu naučí číst.

Děti Frankokanaďanů s nadšením deklarují první kapitolu z nejmilejší knížky, z Ataly:

"La France possédoit autresfois dans l'Amérique septentrionale un vaste empire, qui s'étendoit depuis de Labrador jusqu' aux Florides, et depuis les rivages de l'Atlantique jusqu' aux lacs les plus reculés du haut Canada. (V Severní Americe mívala kdysi Francie rozsáhlou državu rozprostírající se od Labradoru až k Floridě a od břehů Atlantského oceánu až k nejzazším jezerům v horní Kanadě.)" A když čtou, jak spisovatel líčí krásy krajiny a život v nich, jsou dvojnásob hrdí na svou vlast:

"On voit dans ces prairies sans bornes errer á l'aventure des troupeaux de trois ou quatre mille de buffles sauvages. Quelquefoi's un bison chargé d'années, fendant les flots á la nage, se vient coucher parmi de hautes herbes, dans une ile du Meschacebé. A Bon front orné de deux croissants, á sa barbe antique et limoneuse, vous le prendriez pour le dieu du fleuve, qui jette un oeil satisfait sur la grandeur de ses ondes et la sauvage abondance de ses rives. (Na těchto nekonečných prériích sem a tam bloudí veliká stáda tří nebo čtyř tisíc divokých bizonů. Časem některý letitý bizon proráží si cestu vlnami a uléhá do vysokých travin některého mešasbeského ostrova, podle čela, které zdobí dvé půlměsíců, a zbahněného vousiska mohl by býti pokládán za boha řeky, jenž se tu velmi spokojeně rozhlíží po svých širokých vlnách a březích, hýřících životem.)" Také děti Anatola Quizota byly tak vychovány. Dvě dcery: starší Marie Ludvika a Angelina Regina (Francouzské dívky dostávají při křtu obvykle dvě i více jmen), sedící po matčině boku, jako kdyby sestry nebyly. Dvacetiletá Marie Ludvika, tmavovlasá krasavice bílé pleti, krásných černých očí a rozkošných úst, projevovala řečí a každým hnutím, že dovede důstojně hrát úlohu velké dámy a že dobře volila, když přijala nabídku Alexandra Hervéa, velkoobchodníka z Calgary (město v jižní Albertě na úpatí hor), který ji požádal o ruku. A protože podle starého zvyku musí po zasnoubení uplynout rok, bude se svatba konat až na jaře příštího roku.

Angelina Regina vynikala krásou jiného rázu. Ačkoli jí bylo teprve šestnáct let, bylo už jisté, že nikdy nebude příliš velká. Měla spíš drobnou a útlou postavu. Její krátce přistřižené kaštanové vlasy, velké hnědé oči, opálená pleť líbezného obličeje, ohrnuté rtíky a vzpurná brada by spíš slušely hlavě hezkého chlapce a také povaha, záliby a činy Angeliny Reginy byly zdánlivě spíše chlapecké než dívčí.

Loňského roku utekla z klášterní školy v Port Arturu (Port Artur = město při Hořejším jezeře, leží na kanadské pacifické dráze) a tvrdila, že se v klášterní škole naučila za čtyři roky již dost. Strašně se tam nudila, a proto utekla domů. Nyní chce jezdit na koni, střílet z pušky, plavat, zpívat a tančit. A protože rodiče byli moudří a uznávali, že vrozenou povahu dětí mohou sice zušlechťovat, ale nikoli změnit, popřávali Angelině Regině volnosti, neboť doufali, že se věkem umoudří.

Angelina Regina brzy dokázala, že se nechce jen bavit, nýbrž že dovede být také užitečná. Za časté otcovy nepřítomnosti vyřídila na farmě víc než "odborník" Viktor, který raději hrál a maloval.

Rázná a rozhodná dívka dobře věděla, co se děje i na velmi vzdálených pastvinách, ba dojížděla až k horám, a její krátké a výstižné zprávy podávaly Anatolu Quizotovi jasnější obraz než zprávy správců a dozorců zaměstnaných na ohromné farmě.

Při prvním setkání se strýcem Evženem stiskla mu Angelina Regina jen pevně ruku, ale potom už o něho nedbala. Nemocný a ke všemu lhostejný muž nemohl u ní získat nic jiného než soustrast. Ale dlouho se s ním obírat nemohla, toužila po síle a činech.

Dnes seděla Angelina Regina u večeře jako jindy, ale její myšlenky těkaly kdesi daleko a po večeři zůstala jen proto, že starý zvyk nedovoloval, aby někdo vstal od stolu dřív než matka.

Na posledním místě u stolu by měla sedět Marie Anna, nejmladší ratolístka rodiny, ale děvče si hned po večeři přineslo podnožku a usedlo k Anatolu Quizotovi, aby si mohlo opřít ruce, nebo položit rusou hlavu na "tatínkovo" koleno. Nikdo Marii Annu nepokáral a také nikdo jí nezáviděl, protože tahle dívka byla miláčkem všech. Anatolovi a Kláře Quizotovým říkala Marie Anna "tatínku" a "maminko" ačkoli to byli jen její strýc a teta.

Frankokanaďané úzkostlivě dbají, aby se nesmísili s ostatními národy. Jejich synové si zpravidla přivádějí nevěsty jen z francouzských rodin. Avšak není pravidla bez výjimky.

Také nejmladší bratr Anatola Quizota Edmond, milý, lehkomyslný a těkavý chlapík, který dlouho cestoval a nikde se nemohl usadit, přivedl do rodiny Quizotů Slovanku, něžnou, trpělivou a oddanou bytost.

Edmond se usadil v nejzápadnější části kraje, až v podhůří Skalistých hor. Jeho tichá manželka prožila spokojeně šťastný, ale krátký život na farmě v pustině. Se členy rozvětvené rodiny Quizotů se setkávala jen jednou nebo dvakrát za rok. Nadevšecko milovala svou dcerušku Marii Annu a hudbu. Dítě a hudba jí nahrazovaly všecky společenské zábavy a kratochvíle i častou manželovu nepřítomnost.

Ten se náruživě oddával lovu v podhůří a tam také zahynul. Zřítil se do propasti.

Před pěti lety, když byly Marii Anně čtyři roky, opuštěná žena zhasla klidně a tiše jako svíce, když dohoří. Nemohla snést ztrátu milovaného muže a ani pevné ručky Marie Anny ji nemohly udržet při životě.

Strýc Anatol, hlava, vůdce a ochránce celého quizotovského rodu, tenkrát hned pospíšil na západ. Matku pochoval k otci, ale Marii Annu zdvihl a odnesl v náručí do svého domu a odevzdal ji do náruče paní Kláry.

Marie Anna dlouho a bolestně vzpomínala na svého tatínka, maminku, ale blahodárný čas hladil rozjitřené rány, odváděl mysl dítěte a zabavoval ji četnými zajímavostmi, takže v paměti dívky zůstaly sice vzpomínky, ale už nebolely. Její tatínek a maminka se pro ni stali legendárními osobnostmi. Avšak její srdíčko nemohlo odolat strýcově lásce, tetině něžnosti a kamarádství bratranců a sestřenic.

Zvykla si v Corbeille á fleur jako doma, a tak se ze strýce Anatola stal "tatínek" a z tetičky Kláry "maminka", až po pěti letech se vůbec zapomnělo, že kdysi bývalo jinak... "Tak tedy Marie Anna Quizotová byla šesté, nejmladší a nejmilejší dítě Anatola a Kláry Quizotových i pro všechny příbuzné a pro všecky vzdálené sousedy i náhodné návštěvníky.

"Vypravuj, tatínku, vypravuj," prosila Marie Anna, opírajíc se rukama o otcovo koleno, "proč jsi byl tak dlouho na cestách? Všem se nám po tobě stýskalo."

"Mně se taky po vás všech stýskalo a po tobě nejvíc, má štěbetalko," odpověděl Anatol Quizot, "ale nemohl jsem se dříve vrátit, protože úřední šiml v Ottawě (hlavní město Kanady) právě dřímal."

"Šiml? To je šemík, bílý kůň, viď, tatínku? Proč dřímal?" ptala se Marie Anna, ale zarděla se, když se všichni smáli...

"To se jen tak říká, miláčku, když úřady zvolna pracují", vysvětloval otec. "Ačkoli mě všude ujišťovali o své blahovůli a uznávali, že přípojka ke dráze bude prospěšná, zvláště když ji postavím za své peníze, přece uplynul týden, než se šemík rozklusal. Z Ottawy jsem potom jel ještě do Chicaga, protože jsem si už dávno přál navštívit bratrance Evžena Hautaina. Chicago vítá poutníka už zdaleka svými mrakodrapy. Dovede člověka překvapit rok co rok a tím více mě, který jsem se tam vracel po šesti letech. Staré obchodní město, obklopené bulváry a parky, se ovšem nezměnilo, ale přece jsem byl trochu zmaten a poplašen, když jsem vystoupil před Hautainovým domem z auta. Naštěstí jsem na chodníku potkal milého známého - doktora Simona. Hleďme, zvolal, jakmile mě spatřil, vás přivádí do Chicaga šťastný osud. Jistě přicházíte, abyste navštívil pana Hautaina a já také. Dovolte však, abych vás dříve zavedl do blízkého parku. Rád bych se s vámi poradil. "Nechtěl bys nám, tatínku, říci, kdo je ten doktor Simon?" tázala se Marie Anna.

Anatol Quizot se zasmál:

"Pravda, nikdo z vás mimo maminku nezná doktora Simona, a přece nás snad taky navštíví. Doktor Simon je výborný lékař a dávný přítel strýce Evžena. Všichni tři jsme se spřátelili již na studiích.

A tak když mě tedy doktor zavedl do parku a usedli jsme na lavičku, vyslechl jsem z jeho úst velmi smutné zprávy. Doktor Simon tvrdil, že bratranec Evžen je nejen velmi vážně, ale dokonce nebezpečně nemocen. Trpí nervovou chorobou a v posledním roce ho přepadají záchvaty, takže ztrácí až vědomí, a tu je nebezpečí, že se může při pádu

bolestně zranit nebo i zabít. Dosud známé léky neúčinkují, a přestože doktor Simon povolal na poradu nejznamenitější lékaře ze širokého okolí, Evžen přece strašně trpí a jeho nemoc se horší. "Vzdáváte se tedy naprosto naděje?" ptal jsem se dojatě.

"To ne, " odpověděl doktor Simon, "naopak věřím, že by se našel lék pro přítele Hautaina, kdyby váš bratranec opustil město, rodinu, banku, dosavadní přátele a známé a kdyby zmizel někam na severní točnu, kam nedojde ani po telegrafu, ani po telefonu nejstručnější zprávička o světě. Kdyby Evžen změnil způsob života, stravu a oděv a žil v pustině jako divoch bez vzpomínek, zabaven jen novým okolím, uzdravil by se, ale k tomu ho nikdo nedonutí. Slovo sanatorium mu nahání strach a hrůzu, lázeňská místa nenávidí a cestování ho vyčerpává.

Vy však byste mu mohl pomoci. Vím, že žijete kdesi v pustině naprosto jiným životem než my ve městě. U vás by přítel Evžen našel vhodné místo. Pokusíme se, abychom ho přemluvili, a nebude-li souhlasit dobrovolně, musíme ho unést!" Po tomto spiknutí jsme odešli do paláce. Přítel Simon mě vedl tajným vchodem do Evženovy soukromé kanceláře. Milý brach byl překvapen jako já. Jeho překvapil můj náhlý příchod a mě zas jeho zevnějšek. Za šest roků, co jsme se neviděli, zestaral o dvacet let, zeslábl a zchátral tak, že jsem se až lekl. Právě toho dne se zase probral z prudkého záchvatu. Zřejmě ho těšilo, že mě vidí, zato na přítele lékaře se ani nepodíval. Všichni nemocní bezděčně nenávidí lékaře, který jim nemůže ihned pomoci. Doktor Simon však nedbal Evženovy zlé nálady - a prohlásil přímo, že mu přináší poslední lék a přitom ukázal na mě.

"Musíš ho hned užít," dodal rázně, "hned a bez příprav! Nech všecko ležet a jdi! Uposlechneš-li, budeš zdráv, zůstaneš-li tady, nezaručuji ti ani rok života." Velice jsem se podivil lékařově přísné řeči, ale ještě víc mě udivilo, že ji Evžen tak klidně snesl. Ten Evžen, který sám vždycky rozkazoval, teď poslouchal jako dítě. Byla to nejzřetelnější známka choroby, která podlomila i vůli silného a samolibého muže.

Naše přemlouvání netrvalo dlouho. Lékař odběhl a Evžen přistoupil k veliké nástěnné mapě. Ptal se mě, v kterých končinách přebývám. Neměl jsem tužku, proto jsem směr načrtl ohořelou zápalkou.

Ubohý bratranec si vzpomněl na rodinu, chtěl zavolat ředitele a pokladníky, aby jim udělil rozkazy. Ale v tom se již vrátil doktor Simon a přímo odvlekl Evžena od psacího stolu na ulici, kde čekalo auto.

Evžen chvilku váhal, ale doktor ho vtáhl do auta a už jsme jeli na nádraží. Za půl hodiny odjížděl vlak do Apletonu.

"Vaše zavazadla, šaty, obuv a různé drobnosti pro Evžena pošlu za vámi," řekl lékař, když odcházel z pohodlného oddělení, které pro nás našel. "Dbejte jen na to, aby se o vašem únosu nikdo nedověděl. Neposílejte zprávy a neočekávejte je. Zařídím vše, abych zahladil vaše stopy." A tak jsme jeli k Apletonu, oba hladoví a překvapení rychlým spádem událostí. Musím se přiznat, že cesta s Evženem nebyla příjemná. Buď po celé hodiny mlčel, hluboce ponořen v myšlenkách, nebo hrozil, že na nejbližší stanici vystoupí a vrátí se do Chicaga.

Zachytil jsem celkem tři telegramy, kterými chtěl zpravit svou rodinu a syna ve Philadelphii o svém útěku do pustiny. Ale naštěstí jsem nezapomněl podat mu lék, který jsem obdržel od doktora Simona. Byl to výborný lék, který Evžena uspal, a tak jsem získal aspoň několik hodin, abych si sám mohl odpočinout."

"Ubohý tatínek, ubohý strýček Evžen!" vzdychlo si děvčátko zhluboka, když Anatol Quizot domluvil.

"Úmyslně jsem vám všecko vypravoval podrobně, abyste věděli, proč k nám strýc Evžen přijel, a abyste ho neobtěžovali otázkami nebo svou společností. Chce být sám. Není podivín, ale trpí, a vy sami vycítíte, jak byste mu měli zpříjemnit pobyt v Corbeille á fleur, a jistě se o to vynasnažíte."

21 Dobrá přítelkyně

Teprve po dvou či třech dnech se strýc Evžen seznámil se synovci a s neteřemi a byl velmi rád, že po několika slovech upřímného uvítání každý šel po své práci. Churavému muži neušlo, že ho zdaleka obchází Marie Anna a že v jejích dětských očích se jeví soustrast. Přesto však se bál tohoto děvčete, protože je zastihl u klavíru a protože se skrytě snažilo, aby se mu mohlo přiblížit.

Na farmě, ba v celém údolí Jardin fleurist vanula již -několik dní silná vůně schnoucí trávy. Senoseč byla v plném proudu. Proto strýc Evžen odcházíval už po ránu daleko k řece a vysedával na břehu mnoho hodin, pohlížeje do jejích proudů.

Zakrátko považoval řeku za nejmilejší přítelkyni, neboť pohled na proudící vodu uklidňoval jeho nemocné nervy. Často měl pocit, jako by voda odnášela jeho bolesti hlavy. Mírný a uklidňující hovor vln lahodil zjitřenému sluchu a unavené oči se zavíraly k chvilkovému odpočinku.

Strýc Evžen netušil - a taky nesměl tušit - že je hlídán, že nad ním stále bdí ostražitý ochránce, aby mu přispěl, kdyby ho přepadl záchvat. Nemocný muž, který z různých příznaků už tušil a věděl, že záchvat toho dne přijde, raději nevycházel z pokoje a očekával jej pln úzkosti. Přestože se mu občas ulehčilo, nevěřil, že by se zde uzdravil. Nemoc neustupovala, ba byly chvíle, kdy mu bývalo hůře než doma, zvláště když si vzpomněl, jaký zmatek nastal po jeho útěku a co všecko se mělo vykonat.

Kdykoli se o tom zmínil bratranci Anatolovi, dostával vždycky stejnou odpověď:

"Na to nemysli, milý Evžene. Jsi můj zajatec a já tě odtud nepustím, dokud nebudeš zdráv."

"Pak tedy neodejdu nikdy," vzdychl si nemocný, "leda až mě vynesete."

Jednoho dne, když prudký záchvat zase srazil strýce Evžena na pohovku, vklouzla do jeho pokoje Marie Anna. Nemohla již snést žalostné pohledy na strýčka Evžena, který prchal před lidmi, třásl se jako list a byl dospělými lidmi zjevně opuštěn.

Zastihla strýčka, jak leží na pohovce a bolestně sténá. Patrně se probouzel ze mdlob. Na jeho čele i na skráních se perlil pot, zavřená oční víčka se chvěla a obočí se svrašťovalo.

Marie Anna usedla vedle pohovky a lehounce mu setřela šátečkem pot z čela i ze skráni. Potom se chtěla přesvědčit, jestli čelo nemocného je horké, a proto na ně položila dlaň a hle, po chvilce se strýcovo obočí narovnalo, víčka se ustálila a z prsou se vydral vzdech, prozrazující ulehčení. Marie Anna položila i druhou ruku na strýcovu skráň, kde tepala krev v nadmuté, křivolaké žilce.

Strýc Evžen se utišil a dýchal klidně a zhluboka, jako kdyby usnul.

Marie Anna poseděla u strýčka ještě asi čtvrt hodinky, ale potom vyklouzla právě tak tiše, jako přišla.

Již několikrát se jí podařilo, že strýčka Evžena uklidnila, a vždycky potom prchla, dřív než se probudil. Ale při páté nebo šesté tajné návštěvě náhle vykřikla leknutím, když ji strýček uchopil za ruce a vlídně řekl:

"Zůstaň, nesmíš zase utéci, milé dítě! Nevíš, jaká léčivá sílá je v tvých rukou a jak dovedou zahánět bolest. Zapomněl jsem, jak se jmenuješ."

"Marie Anna, strýčku Evžene," vydechla dívka.

"Marie Anna," řekl strýc Evžen pro sebe.

"Strýčku, bolí tě ještě hlava?" ptala se dívenka.

"Už ne, miláčku. Jdi dolů a počkej na mě. Chceš-li, půjdeme spolu k řece." Marie Anna seběhla do přízemí, vběhla do pokoje a vykřikla:

"Jdu se strýčkem Evženem k řece!" Pak chytla široký slaměný klobouk a zase odkvapila jako vítr.

Tehdy získal strýc Evžen druhou přítelkyni. Od té doby řeka a Marie Anna byly jeho všecko, ba brzo zvítězila Marie Anna i nad řekou, protože s ní mohl strýček Evžen rozmlouvat, neboť dívka příjemně štěbetala a někdy ho i rozesmála.

Za krásného podzimu - indiánského léta - prožili většinu z denních hodin v polích, na lukách, ale nejčastěji u řeky, lemované hustou hradbou topolů, vrb, olší, javorů, osik a ptačího zobu.

V prvních týdnech kráčívali vážně, ale později vybízela Marie Anna strýčka, aby ji honil a chytal, aby ji hledal a sám se schovával.

Evžen Hautaine se často zastavoval udýchán a potom se zalíbením pohlížel na roztomilou neteř, když její lička zahořela během a její tmavě modré oči zářily radosti a štěstím.

Štíhlá postavička, oděná světlými šaty, drobné nožky a nepokojné ruce jen jen hrály a byly stále ve střehu, protože strýček Evžen je šelma a mohl by náhle skočit, dřív než by se Marie Anna nadála, a potom by prohrála krabičku čokolády, strakaté kotě nebo bílého holoubka. To všecko už strýček vyhrál, ale jen úskokem.

"Nedám se chytit," slibuje a uskakuje, a když jí spadne široký slaměný klobouk s rusých vlasů na pružná záda, zdá se, jako by tato dívenka vystoupila ze starého zčernalého rámu, visícího v komnatě francouzského zámku kdesi nad Seinou, Loirou nebo Garonnou.

Bílé čelo, protáhlá líčka, obloukovité tenké obočí, rovný nos, jehož jemné chřípí se chvělo nad malými rudými rtíky a drobná brada, doplňující tvářičku na - pravidelný ovál, získaly by malíře, kdyby chtěl podle živého vzoru namalovat radostné "Mládí".

Ale protože se na nedaleký strom sneslo hejno modrých švitořících ptáčků a Marie Anna si je chtěla prohlédnout, musel se strýček zadušovat, že ji teď nechytí, a kdyby ji přece chytil, že to neplatí.

Strýc Evžen se zadušoval:

"Piki, piki, nehrám," a směl se potom také dívat na obratné a veselé ptáky.

Avšak po takových slunných dnech, plných pohody, přicházívaly i dny pošmourné, ne snad v přírodě, nýbrž v strýcově mysli. Nemoc ustoupila na dva či tři dny, ale opět se vrátila a urputně dorážela.

A když strýček Evžen žaloval na neodbytnost nemoci, Marie Anna ho těšívala:

"Ty si myslíš, strýčku, že jsi ochuravěl náhle? Chyba lávky! Nemoc se po měsíce a létá do tebe stěhovala a teď zase potřebuje trochu času na vystěhování. Zítra ti bude zase dobře a půjdeme lovit ryby.

Kdo chytne první rybu, dostane čokoládu nebo něco jiného." Strýc Evžen naslouchal a věřil, že se nemoc skutečně stěhuje.

Jindy zas, když si vzpomínal na Chicago, dovedla ho Marie Anna pobavit různými otázkami.

"Strýčku, máš doma v Chicagu také tetičku, hochy a děvčata?"

"Ovšem že mám a moc se mi po nich stýská," odpověděl strýc Evžen.

"To věřím, a tetičce se taky asi stýská po tobě. Jistě ji trápí starosti, jak se ti vede. Ale teď mi vypravuj o svých děvčatech!"

"Doma už není ani jediná, protože se již provdaly. Vídám je nyní zřídkakdy."

"A co dělají tvoji hoši?" vyptávala se Marie Anna dál.

"Mám jen jednoho, říkáme mu Dan, ale ten není náš, Dan je dědečkův a studuje ve Philadelphii." Dívka vykulila údivem oči.

"Tvůj hoch je dědečkův a dědeček je ve Philadelphii? Vím, že je to hrozně daleko. Viktor mě někdy učí zeměpisu a ukazoval mi na mapě New York, Boston i Philadelphii, ale ta je přece až u Atlantského oceánu!"

"Inu, ovšem, a proto Dan přijíždívá domů jen na prázdniny. Dědeček ho má strašně rád a Danovi se jistě víc líbí ve Philadelphii než doma," žaloval strýček Evžen.

"Takový malý chlapec a nebojí se tak daleké cesty?" Strýc se hlasitě zasmál:

"Danovi je už sedmnáct let. Je o hlavu větší než Viktor a nebojí se ničeho a nikoho."

Vykulené modré oči ještě nevklouzly do důlků, když se drobné rty našpulily v údivu. Dan je o hlavu větší než Viktor! To je tedy také větší než strýček Evžen! Dědeček ho má rád, je jistě hezký jako to jeho jméno Dan. Ten Dan ji zajímal a ráda by o něm všecko věděla: čemu se učí, co umí, co rád dělá, má-li rád své sestry a co soudí o malých děvčatech. Velmi ji zarmoutila strýcova odpověď na poslední otázku:

"Myslím," řekl strýc, "že Dan ani neví, že jsou malá děvčata na světě."

"To si jen myslíš, strýčku!"

"Musím tě zarmoutit, vím to jistě. Kdykoli k nám přijedou o prázdninách hosté a přivezou s sebou malá děvčata, uteče Dan z domova a potom se omlouvá, že ho štěbetání děvčat rozčiluje a zlobí."

"Strýčku Evžene, hm!"

"Co znamená to tvé hm?"

"To znamená, že do večera nepromluvím ani slovíčko, abych tě nerozčilovala. Třeba jsi po Danovi."

"Ó ne! Naopak, tu nechuť Dan zdědil po dědečkovi, myslím."

"To je dobře, že ta Philadelphie leží až u moře!" Pak se Marie Anna zamyslila a začala mluvit o něčem jiném. "Strýčku, víš, že byl na dnešek už mráz? Uvidíš, jak budou zahradníci rychle uklízet květiny do skleníků a jak nám tesaři brzy obední celý dům."

"Bojíš se zimy, Marie Anno?"

"Nebojím se ničeho a nikoho jako Dan a nemám ráda domýšlivé kluky, jako je Dan, a proto se taky nebojím zimy. Budeme bruslit, sáňkovat, lyžovat a běhat na sněžnicích, a až se strhne metelice, budeme zpívat a hrát..." Marie Anna zapomněla zavřít drobná ústa a nesmírně se lekla strýčka, když se chytil za hlavu a vykřikl: "Zpívat a hrát!"

"Ach ne, strýčku, nebudeme! Já jsem se spletla. Vždyť ani nemůžeme hrát, já jsem schovala klíček od klavíru a... a..." Ale strýc Evžen se opět usmíval a potom řekl vážně:

"Lituji, že se pro mne musíte vzdávat zábavy. Vím, jak rádi byste si zahráli. Proč Viktor nehraje, když se touláme?" "Vždyť hraje na housle, ale klavír nikdo neotevře bez klíče." Jak podivně si osud s člověkem někdy zahrává. Strýc Evžen se bál hudby, a přece hudba se již brzy měla stát jeho další přítelkyní.

22 Evžen Hautaine je okouzlen

Jednoho krásného dne, kdy slunce sice nehřálo, ale jasně zářilo na obloze, a proto na zemi citelně a nasucho mrzlo, vracel se strýc Evžen pozdě odpoledne z dlouhé procházky do Corbeille á fleur sám.

Ráno bolelo Marii Annu v krku a maminka jí nakázala, že dnes musí zůstat v posteli. Strýc Evžen seděl skoro celé dopoledne u dívčina lůžka, ale odpoledne se dal vylákat sluncem na procházku do polí, kde dělníci sklízeli poslední zbytky plodin.

Již se stmívalo, když se strýc Evžen přiblížil k domu a chtěl nepozorovaně odejít do svého pokoje. Tu se náhle zastavil. Z domu se ozývaly tiché tóny. Nebylo pochyb, že někdo hraje na klavír zpaměti, protože Evžen Hautaine nemohl nikde postřehnout světlo. Nehraje to zručný pianista, ta jednoduchá a tklivá melodie a ten lehký úhoz dokazují, že to "hřeší" Marie Anna sama!

Tedy neodolala!

A kupodivu, strýc Evžen poslouchal se zalíbením. Tato tichá hudba netrýznila jeho citlivý sluch, naopak mu lahodila. Byla to mluva šumící vody, byly to zkazky, jež si vypravují vrby, bylo to škádlení proutků, ohýbaných proudem, byl to rozmarný smích potůčku, přeskakujícího hladké kameny. Strýc Evžen se obával aby nebyl překvapen, že naslouchá, a proto pospíšil do svého pokoje. Ale nezavřel dveře a neodešel od nich, dokud nezaslechl klapnutí víka.

Marie Anna nesměla vyjít na mráz tři dny, ale když bolest v krku pominula, přemlouvala po obědě strýčka Evžena, aby si vyšli podívat se k řece. "Ptáci se stěhují ze severu na jih," řekla, "a všechna havěť odpočívá po přeletu pohoří na naší řece. Uvidíš kachny, husy, labutě, potápky, pojď!"

"Ne, je tam dnes vítr. Zůstaneme doma," odporoval strýc Evžen, a přistoupiv ke klavíru, žádal, aby mu Marie Anna vydala klíček.

"Ale, strýčku, to snad ne! Tvé nervy!" zhrozila se Marie Anna.

"Mé nervy vyžadují trochu hudby, ale takové, jako jsi provozovala předevčírem k večeru, ty..., ty muzikantko!" Marie Anna se zarděla.

"Odpusť, strýčku, ale byla jsem sama doma a bylo mi velmi smutno. Myslela jsem, že jsi daleko. Odpusť!"

"Odpustím ti, když mi zahraješ, co jsi hrála tehdy večer."

"Ale, milý strýčku, to jsem si jen tak brnkala zpaměti."

"Tak zas zabrnkej!"

"No, když se, strýčku, už nebojíš hudby, zahraji ti z not," řekla Marie Anna a již klekla k nízké skříni, z níž vytáhla velké černé desky.

Klíček od klavíru byl uschován v kapse, a když malá hudebnice zdvihla víko a rozložila desky, usmíval se strýc Evžen, protože viděl, jak je Marie Anna šťastná a jak se jí ruce nedočkavostí třesou.

Z opatrnosti poodešel strýc Evžen až do nejzazšího kouta pokoje a usedl do lenošky. Přece jen se obával prvního úhozu na klávesy. Ale Marie Anna, se jich dotkla lehounce, takže klavír spíše jemně zahučel nežli hlučně vykřikl. Potom se rozlétla líbezná jednoduchá melodie, tlumočící stesk a touhu. Byla to krátká písnička, a když ji Marie Anna dohrála, ponechala prsty na klávesách a obrátila svou rusou hlavu do kouta, kde seděl strýc Evžen. Uviděla, že strýček má ruce sepjaty na kolenou a že jeho hlava je hluboko skloněna.

"Už toho nechám, strýčku, už tě nebudu trápit," zvolalo děvče a vstávalo.

"Ne, ne, drahoušku! Zahraj mi tu písničku ještě jednou. Nikdy jsem ji dosud neslyšel, a přece si myslím, že jí rozumím. Nevypravuje tu dívka svůj stesk?"

"Výborně jsi to uhádl, strýčku. Počkej, přečtu ti slova a přesvědčíš se," a potom Marie Anna četla očima a do francouzštiny hbitě překládala:

Červená růžičko, proč se nerozvíjíš?
Proč ty k nám, Jeníčku, proč ty k nám nechodíš?
Kdybych já, k vám chodil, ty by si plakala,
červeným šátečkem oči utírala.

"Překrásné!" zvolal strýc. "A je v těch deskách takových písniček mnoho?"

"Je jich tu šedesát, strýčku, a jedna krásnější než druhá," odpověděla dívka.

Strýc Evžen vstal a popošel ke klavíru.

"Podívej se, strýčku, sbírka se jmenuje Věnec z českých národních písní a tu nahoře je napsáno: Anna Svobodová. Víš, kdo to byl? To byla moje první maminka, která už dávno umřela." Dívenka, políbila pěkné písmo, a když vzhlédla k strýci, leskly se jí v modrých očích slzy. "Strýčku, tys znal moji první maminku?" zeptala se po chvíli.

"Ovšem že jsem ji znal," odpověděl strýc. "Ale setkal jsem se s ní jen dvakrát. Byla Češka. Tvůj první tatínek se s ní oženil v Chicagu.

Mluvila velmi dobře francouzsky i anglicky, ale s takovým milým přízvukem, jako kdyby řeč zpívala, každý ji měl rád."

"Ach, strýčku, tys měl mou maminku taky rád?" zvolala dívka a přiskočila ke strýci Evženovi. Pak povystoupila na špičky, aby mu mohla ovinout paže kolem krku, "Ach, měls ji opravdu rád?"

"Velmi rád, jako tebe, drahoušku," odpověděl strýc a políbil Marii Annu na obě kvetoucí tváře. "Ale teď zahraj ještě jednou o té červené růžičce." Štěstím zářící Marie Anna zahrála nejen hezkou písničku o červené růžičce, ale i o dívce, která plela len, o horách, které zahučely, i o chasníkovi, který se chlubil, že má vrané koně.

"Jsou všecky ty písničky tak smutné?" ptal se strýc Evžen. "Znám v Chicagu několik Čechů, ale nezdá se, že by stále plakali."

"Ach ne, strýčku, hned ti zahraju veselou!" řekla Marie Anna, a udeřivše rázněji do kláves, zazpívala ke hře: "Pásla ovečky v zeleném háječku, pásla ovečky v černém lese," a když jásala "dupy dupy dup!", otevřely se tiše dveře do pokoje a v nich se objevila paní Klára s oběma dcerami. Údiv v jejich obličejích byl tak směšný, že strýc Evžen, který až dosud podupával do taktu, se náhle obrátil a hlasitě se zasmál.

"Div divoucí!" zvolala paní Klára. "Milý Evžene, ty posloucháš hudbu a divže netančíš. Bohudíky, nebudeš už trpět!" Strýc Evžen pospíšil k paní domu:

"Kéž by to byla pravda! Musím jen vám všem, moji drazí, za to poděkovat, a zvláště téhle malé čarodějce," Strýc Evžen zdvihl ruce paní Kláry ke rtům a obě neteře objal. "Dnes se cítím tak zdráv a šťasten mezi vámi," skončil strýc a potom sám zavřel klavír, a pohladiv rusé vlásky Marie Anny, dodal: "Všeho s mírou, i mnoho dobrého a krásného by mohlo škodit." Když se potom celá rodina sešla k večeři, navrhl Anatol Quizot, aby dnešní den oslavili. A když zamžikal očima a usmál se na svou ženu, tu paní Klára otevřela kredenc a přinesla z ní štíhlou láhev a na podnose tucet kalíšků.

Anatol Quizot sám naléval a vůně starého vína naplnila jídelnu.

Byla to velká vzácnost, a proto každý dostal jen trošku, spíš jako povzbuzující lék než nápoj. Připili strýci Evženovi na zdraví a všichni věřili v lepší budoucnost. Jako v přírodě se střídají dny slunečné se zasmušilými a deštivými, tak se střídaly dny úlevy a naděje se dny utrpení a duševní stísněnosti v životě strýce Evžena. Nemoc ustoupila, jen na několik kroků, ale znenadání a zákeřně opět skočila na svou oběť. A tu v dobách nejhorších žádal strýc Evžen Marii Annu, aby mu hrála.

Klavír, který prvního dne v Corbeille á fleur churavého muže tak polekal, se stal jeho těšitelem a poskytoval mu úlevu. Ale nezpůsoboval to jen nástroj, ale ty prostinké a líbezné melodie, z nichž prýštilo uklidňující kouzlo.

Jednou k večeru, než se přiblížily vánoce, zavřela Marie Anna klavír.

V pokoji bylo šero, protože lampy dosud nesvítily. A tu dívka přisedla ke strýci Evženovi a povídala:

"Víš, strýčku Evžene, co si myslím? Že kdybys chtěl být zdráv a kdyby ses vší silou bránil, aby se k tobě nemoc nemohla vrátit, jistě bys ji přemohl. Nesměj se, ale když já chci něco silně, víš, strýčku," dokazovala dívenka svou vůli zaťatými pěstmi a rty, "takhle silně a vytrvale, tedy toho jistě dosáhnu."

"Chtěj tedy, miláčku, za mě. Já nemohu."

"V tom to právě vězí, nemůžeš, ale musíš." Strýc Evžen se po dva roky poddával v Chicagu nemoci a jeho odolnost velmi ochabla, ale malá čarodějka teď zaměstnávala jeho mysl od rána do večera. Nedopřála mu času, aby o své nemoci přemýšlel, dodávala mu chuti k životu a probouzela jeho zájem o tisíce různých věcí, otázek a názorů a strýc Evžen ani nepozoroval, jak se zase přibližoval k lidem, jimž se v nemoci vyhýbal. Denně se teď bavil s paní Klárou a oběma jejími dcerami a taky již neprchal před hosty, kteří občas přijížděli, aby blahopřáli nevěstě, radostně doplňující svou výbavu, vždyť do jara už chybějí jen čtyři měsíce.

S bratrancem Anatolem a s mladším synovcem Viktorem se strýc Evžen setkával každý den u večeře a někdy i u oběda.

Protože toho roku sníh otálel a mrzlo jen nasucho, mohli dělníci připravující hráze pro trať pracovat nepřetržitě. Energický Anatol nelenil. A poněvadž na základy a ke stavbě mostů a můstků bude třeba mnoho tvrdého kamene, poslal Edmonda na farmu bratrance Filipa Quizota, aby tam otevřeli lomy. Po zmrzlé a tvrdé cestě se snadno naveze množství kamene k budoucí trati. Na jaře v době tání by doprava byla velmi obtížná a práce by se zdržovaly. Proto Edmond odjížděl na celý týden a vracel se domů jen na neděle. Strýc Evžen se těšíval na jeho návrat, protože mu Edmont ukazoval a vykládal různé nákresy a plány. Nemohl se ubránit probouzejícímu se zájmu o práci mladého inženýra, jehož tužka, pravítko a početní tabulky hravě přemáhaly všecky překážky.

Kdo by rád neposlouchal nadšeného mladého muže, který již nyní v duchu klenul mosty přes řeky a potoky, výbušninami trhal horské hřbety, přebytečnou zemí a kamenitou sutí zavážel močály a zakládal rybníky?

"Až bude, strýčku, vybudován pevný a dlouhý základ, potom po něm rozhodíme na tisíce pražců, které už nyní vyřezávají vodní a parní pily z tlustých kmenů. Jen vůle k práci je třeba," končil mladý inženýr, ale jen ze skromnosti zamlčel, že na prvním místě musí stát vědomosti. Bez vědomostí není práce účelná a nedosahuje se vytčeného cíle.

"Pojeď, strýčku, se mnou," zval inženýr. "Seznámíš se s rodinou strýce Filipa. Jsou to zajímaví lidé a strýc Filip je velmi zábavný.

Snad jsi o něm už slyšel, že je znamenitý hvězdář a prorok povětrnosti."

"Ovšem že jsem o něm slyšel a pojedu s tebou, ale Marii Annu vezmeme s sebou," svoloval strýc Evžen.

"Souhlasím. Na farmě, Etoile bleu (Modrá hvězda), tak se jmenuje strýcova farma, je stále dost dětí a Marie Anna se bude dobře bavit," odpověděl Edmond a odešel, aby připravil větší auto, protože sám jezdíval v malé fordce.

23 Na farmě Etoile bleu

V pondělí ráno vyjeli. Ačkoli mrzlo,zimu necítili, neboť vzduch byl nehybný. A poněvadž mlha řídla, Edmont předvídal, že se k poledni ukáže slunce.

Auto ujíždělo přímo k severu, a když se za hodinu přiblížilo k pahorkatině, ukazoval Edmond na druhou vyšší vlnu a sliboval, že právě v době svačiny složí cestující ve farmě Etoile bleu.

Strýc Evžen se podivil, jak se změnil ráz krajiny. Farma Corbeille á fleur ležela ovšem v mělkém údolí, a kolem ní až do nedozírna se rozkládala rovina, kdežto zde, asi padesát kilometrů severně, se země podivuhodně zvlnila. Byly tu řady anebo jen skupiny chlumů, tu vyšších, tu nižších, jež se patami skoro dotýkaly, takže mezi nimi vzniklo pravé bludiště krátkých a křivolakých údolíček. A protože Edmond tvrdil, že taková krajina je pro pěstování dobytka nejvhodnější, musel tomu strýc Evžen věřit.

Marie Anna navštívila již dvakrát rodinu strýce Filipa na farmě Etoile bleu, ale nejela by tam potřetí, kdyby si to byl strýc Evžen nepřál. Nemohla ho ani dost dobře varovat, protože považovala pomluvu za hřích. Však strýček Evžen sám uvidí.

A uviděl.

Již z dálky upoutávala zraky poutníků vysoká, kamenná věž, jejíž kulovitá střecha se leskla. Věž stála uprostřed nízkých budov, mezi obytným domem, stájemi, stodolami a chlévy, jako štíhlý obr mezi zavalitými trpaslíky.

Edmondova houkačka poplašila sice drůbež na hnojišti, ale z budov nikdo nevyšel.

První lidská bytost, kterou potkali, když vešli do široké a tmavé síně nízkého domu, je pozdravila hlučnými výkřiky. Byla to tetička Amálie. Hlaholila, že ji bylo slyšet po celém domě.

"Hleďme, Edmond! A koho jsi nám to přivezl?" Vysoká, kostnatá a trochu nachýlená žena se pátravě dívala do obličejů hostí.

"Přivezl jsem vám strýčka Evžena Hautaina z Chicaga a Marii Annu, kterou znáte, tetičko," odpověděl Edmond.

"Hautaina z Chicaga?" hučela žena. "Ach, už se pamatuji. Tvůj děd, Edmonde, si přivezl Hautainovou odkudsi z východu. Nu, vítám vás, pojďte dál do světnice, abych se na vás mohla podívat," řekla žena vlídně a otevřela dveře do prostorné, ale nízké světnice.

"Vyjeli jsme si jen na procházku s Edmondem," řekl strýc Evžen, "abychom se podívali na jeho práci a hm... hm..." a abychom vás pozdravili jako milé příbuzné."

"Tak, tak, to jste hodní. A odložte kožich, je tu teplo, a ty maličká, odlož si taky. Panečku, máte to krásné kožíšky a jaké botičky! Inu páni z města!"

"Kde je strýček Filip, tetičko?" zeptal se Edmond, který netrpělivě přešlapoval u dveří.

"To víš, hochu, kde by mohl být. Buď sedí nad knihami v podstřešní jizbičce, anebo je ve věži," odpověděla milá tetička. A protože si paní domu nebyla jista, jestli správně uhodla místo, kde její drahý manžel prodlévá, vyšla do síně a zahlaholila jako na lesy: "Filipe! Filipe! Pojď sem!" Pak se vrátila do světnice a oznamovala: "Přijde hned." Zřejmě nepochybovala, že manžel jejího rozkazu uposlechne. "Zatím si sedněte. Přinesu vám trochu polévky. Jistě vám bylo zima a máte hlad."

Nedbala na díky a výmluvy a odešla.

Strýc Evžen a Marie Anna se rozhlíželi po světnici. Stěny byly ovšem zděné a obílené, ale strop byl srouben z tlustých trámů, hnědě obarvených. Starodávné tmavé skříně s měděným kováním, zasklená kredenc, dlouhé truhly a ohromný stůl s trnoži obstoupily všechny stěny, takže uprostřed zůstalo prázdné místo. Čelní stěna byla přímo poseta podobiznami. Na oknech nebyly záclony, ale okna se dala zavřít silnými okenicemi zevnitř světnice.

"Proboha, Edmonde, copak jsme se octli ve staré Bretani?" zvolal strýc Evžen. "Vždyť ta výborná teta nosí i dřeváky a modré punčochy!"

"Než se vrátí, nasadí si taky čepec, strýčku. Zastavím se tu odpoledne, a budete-li si přát, odvezu vás do večera domů. Ejhle, tu je strýc Filip!" Do světnice vběhl malý obtloustlý muž s kostěnými brýlemi na krátkém cibulkovitém nose a rozcuchaný jako výr. Rozhlížel se kolem a náhle zvolal:

"A hele, hele, Eldmond! Zdálo se mi, že mě volala má drahá Amálie."

"Opravdu vás volala, strýčku Filipe, abyste přivítal hosty," řekl Edmond vesele. "Vzpomínáte si přece na svého bratrance, nebo snad synovce, Evžena Hautaina z Chicaga. Tady stojí a naše Marie Anna vedle."

"Jak bych se nepamatoval! Ovšem, nikdy jsem vás ještě neviděl," pravil Filip Quizot a díval se - jako krátkozrací lidé - zblízka na strýce Evžena. "Slýchal jsem o vás, že máte peněz jako železa. Chachacha! A co že jste zabloudil k nám do pustiny?"

"Jsem trochu nemocen a potřebuji klid," odpověděl strýc Evžen.

"A ten v městech není, to věřím. Nu, jsem rád, že jste nás taky navštívil. Sedněte si, sedněte! A co ty, maličká, nechtěla by ses podívat vedle? Tam je dětí jako smetí a div strop nezboří."

"Děkuji vám, strýčku Filipe, ale musím zůstat u strýčka Evžena a pak... a pak dostaneme polévku, kterou nám tetička chystá."

"Na mou duši, na polévku bych byl zapomněl!" zvolal strýc Filip a usedl naproti Evženovi.

"Odpustíte mi, že odcházím," řekl Edmond, "musím se podívat do lomu."

"Ale k obědu přijdeš?" ptal se strýc Filip.

"Nevím, ale odpoledne přijdu určitě," odpověděl Edmond a rychle odešel.

"Nuže, jak se daří obchodům?" tázal se strýc Filip, protože nevěděl, jak by jinak začal.

"Děkuji, dobře. Totiž, myslím, že dobře."

"Jen si to myslíte?" divil se strýc Filip. "Jsem už skoro půl roku vzdálen z domova."

"Pořád říkám, že je lepší obchod než pěstování dobytka. Já nemohu ani na krok z domova. Letos jsme měli malý přírůstek a píce je taky jen trocha," huboval strýc Filip, ale hned se rozveselil, když vešla paní Amálie a s ní mladá, právě tak vysoká a hubená žena, která nesla mísu polévky.

Paní Amálie prostřela bílý ubrus, rozestavila talíře a řekla:

"Až sníte polévku, dostanete omeletky. Tak ať vám chutná!" Strýc Evžen nebyl překvapen: javorový list nade dveřmi a hrachová polévka na stole, to je první pozdrav Kanady.

Po jídle odvedl strýc Filip hosty na věž. Čím prostší bylo všecko dole, tím pohodlněji a bohatěji byla zařízena věž. Hosté museli ovšem stoupat po mnohých kamenných stupních, ale když vešli do kruhovité síně, podivili se, jaké si to tu strýc vystlal - pohodlné hnízdo.

Pěkné kovové a zasklené skříně, plné knih, měkké klubovky, sáložárná regulační kamna, psací stůl a tlusté koberce velmi účinně zmírnily pohled na dvě železné nestvůry, trčící uprostřed pokoje k zasklené polokouli, jež byla stropem i střechou věže zároveň. "Tak tady jsem doma," zvolal vesele strýc Filip. Zamnul si rukama, potom odhodil koženou čepici a vjel si všemi prsty do šedivějících vlasů. "Posaďte se kam chcete a kuřte prosím, já taky kouřím.

Zde jste v mém království. Nu, Marie Anno, jak se ti líbí mé dalekohledy? Člověk by myslel, že jsou, to děla, viď? Ale nejsou. Hleďte, pouhým stisknutím páky a otočením kolečka obrátím dalekohledy, kam chci, a přece každý váží nejméně pět metráků. Večer se podíváme na nebe, ale dříve vám ukážu oblohu v atlase, abyste se v ní trochu vyznali." Strýc Filip se velmi změnil. Jak byl dole nejapný a nepatrný, tak ve věži byl rázný a vševědoucí. Zemi, Venuši, Mars, Jupiter i Měsíc, komety a mlhoviny přehazoval, jako když si chlapci hrají s míčem.

Ukazoval hostům obrazy a fotografie a vykládal o nich tak znamenitě, že strýc Evžen a Marie Anna ho podezřívali z dalekých výletů do stratosféry.

Volání tety Amálie je překvapilo. Netušili, že uplynuly již čtyři hodiny a že je čas k opožděnému obědu.

V ohromné jídelně s podlahou z červených dlaždic, s holými stěnami a povalovým stropem stál dlouhý stůl. U něho čekali tři synové.

Vysocí, hubení a v ramenou přihnutí jako matka. Nesměli usednout dříve, dokud nepřišel otec s hosty.

Strýc Evžen všem potřásl rukou. Dozvěděl se, že jsou to Quizotové, ale jejich křestní jména si nezapamatoval. Okolo stolu pobíhaly dvě čiperné dívky, které přinášely plné mísy, krájely chléb a odnášely prázdné talíře. Paní Amálie je představila jen letmo jako své dcery, protože neměla kdy. Sama nabírala a rozdělovala polévku velikou sběračkou a nedbala, jestli někdo chce nebo nechce.

I zde bylo mnoho zeleniny, sele v rosolu a saláty, ale zlatý hřeb hostiny: horká šunka, podávaná v železném hrnci, přišla až ke konci.

Strýc Evžen musel sobě i Marii Anně sám ukrojit kus šunky nožem podobným vojenskému bajonetu. "Odpusťte," omlouvala se hospodyně při každém jídle, "překvapili jste nás, proto vás nemůžeme dost uctít, ale zítra bude drůbež." Strýc Evžen se nedivil, že si farmář naříkal na malý přírůstek stád, když tato rodina toho tolik dovedla sníst.

U stolu se málo mluvilo. Synové pospíchali, protože na ně čekala venku práce a mimoto se trochu ostýchali před neznámým příbuzným z města.

Když se strýc Evžen ptal po menších dětech, odpověděla paní Amálie, že by ti zlobilové obrátili stůl vzhůru nohama, a že proto jedí zvlášť. "Sami?" tázal se strýc Evžen udiveně.

"Jakpak sami? Obě snachy je hlídají a obsluhují, chcete se na ně podívat ?" A protože strýc Evžen chtěl, vstal a Marie Anna jej provázela.

Museli projít dlouhou chodbou, než došli ke dveřím, za nimiž se ozýval smích a štěbetání dětských hlásků.

Jakmile hosté vešli, děti ztichly a zvědavě pohlížely na příchozí.

Strýc Evžen rychle spočítal šest děvčat a pět chlapců.

Obě snachy, mladé, ale ustarané ženy, pozdravily tchyni i hosty, ale hned po stisku pravice schovaly ruce pod zástěry. Nadouvané živůtky, krátké sukně z domácně zpracované vlny, modré punčochy a dřeváky dokazovaly, že paní Amálie řídí módu na celé farmě.

Strýc si myslel, že udělá dobře, když děti obdaruje, a proto vkládal do jejich ruček po zlatém penízku. Ale když se jich přímo ptal, co by si přáli, všichni chlapci prohlásili, že by jim pušky, pistole a sedla byly mnohem milejší než peníze.

Přání dívek už byla rozmanitější: nejmenší děvčátka toužila po pannách a kočárcích, ale větší po barevných stuhách, hřebíncích a korálech.

"Zapiš to, Marie Anno, všecko zapiš!" Poroučel strýc Evžen, "všecko koupíme a pošleme."

Jásot dětí rozveselil strýce Evžena tak, že mezi ně usedl, a než se nadál, seděla mu dvě děvčátka na kolenou a všecky ostatní děti se k němu tlačily. Důkladně si prohlížely strýce, který mohl a chtěl vykonat takové zázračné věci.

"Až zastřelím medvěda, pošlu ti ho do Chicaga," sliboval pihovatý chlapík, asi jedenáctiletý. Ale jeho dobromyslný

návrh protrhl stavidla. Každé dítě chtělo štědrému strýčkovi něco slíbit a každé projevilo nějaké přání. A tak musela Marie Anna všecko zapsat.

Běda vlkům, liškám, rosomákům i pumám! Běda orlovcům, sokolům a jestřábům! Jen aby jich bylo dost pro hodného strýčka Evžena!

Dívky zas slibovaly, že mu pošlou černé beránky, koše jahod a broskví.

Edmond zastihl strýce Evžena a Marii Annu v dětské společnosti, ale když oznámil, že auto je připraveno k odjezdu, se zlou se potázal. Děti se na něj vrhly jako vosy a vytlačily ho na chodbu.

"Zůstaneme tu," volal za ním strýc Evžen.

"Budeme se dívat se strýcem Filipem na hvězdy," dodala Marie Anna, kterou těšilo, že se strýček Evžen baví a nevzpomíná na zlou nemoc.

K večeru vyvedl strýc Filip své hosty z dětské světnice na věž.

"Povětrnost je příznivá," pravil. "Večeřet můžeme nahoře. Je škoda každé vhodné chvilky. Měsíc vyjde brzo po šesté hodině." Nikdy v životě se zrakům strýce Evžena nenaskytlo tak krásné a vznešené divadlo jako této noci. Když usedl k dalekohledu a díval se na zvolna vystupující Měsíc, pocítil dosud nepoznanou bázeň. Chvíli si nedovedl uvědomit, že by ten ohromný, lesklý, hluboce zbrázděný a četnými skvrnami posetý, kotouč byl Měsíc, ten dosavadní klidný stříbrný peníz, plující jako veliký terč po tmavě modré obloze.

Při bedlivějším pozorování shledával, že mnohé skvrny jsou kruhovité, Jiné že jsou větší a mnohoúhlé a opět jiné že tvoří přímé i křivolaké čáry, a když mu vedle stojící Filip vykládal, že ty světlé skvrny jsou opravdu hřbety vysokých pohoří, ty nepravidelné že jsou stíny a hluboké rokle, ty okrouhlé že jsou krátery vyhaslých sopek a že všecky mají - svá jména jako horstva, údolí a pláně na Zemi, zastyděl se strýc Evžen, že až dosud tak málo věděl o Měsíci, který přece tak často vídal.

Také Marie Anna, sedící u druhého dalekohledu, sotva dýchala a dívala se na tisíce hvězd, jež vykvetly na tmavé obloze jako nádherné kopretiny na nepřehledných lukách.

Strýc Filip vykládal nejen o "mrtvém Měsíci", nýbrž i o různých barvách hvězd a tvrdil, že nejen hmota, ale zvláště plyny, obklopující hvězdy, dodávají jejich světlům barvy: oslňující žluť, přečistou modř a zeleň a hřejivou, jasnou červeň. Mléčná dráha, složená z miliónů hvězd, se vysoko vznášela nad hlavami jako skvostný pás, vyšitý z miliard lesklých perel. Ale i tam, kde se, neozbrojeným očím jevily prázdné plochy, dalekohledy odhalovaly mnoho hvězd.

Při odpočinku vypravoval strýc Filip o kometách, meteorech a mlhovinách, které ho zvlášť zajímaly. Nesmírně toužil po cestě na jih, zejména chtěl jet do Argentiny, kde jižní obloha nabízí opět jiné zázraky chtivým zrakům hvězdářů.

Přístroje zaznamenávaly tichý pochod hvězd, a když už Velký medvěd prošel svou dráhu, zavřela se unavená víčka Marie Anny a spánek ji přenesl tam vysoko mezi zářící a od věků kolotající nebeská tělesa, na tajemné, nepoznané světy. Také strýc Evžen byl unaven a usnul na pohovce, protože se mu nechtělo sestoupit po tolika schodech.

Strýc Filip přenesl Marii Annu do hluboké klubovky, a když odcházel z věže, blaženě se usmíval. Vždyť se po dlouhé době setkal s upřímnými a nadšenými obdivovateli jeho milovaných hvězd, kteří jistě o nich sní a nikdy na ně nezapomenou.

Druhý den již po ránu sliboval krásnou pohodu. Slunce sice nehřálo, ale jasně svítilo a hrálo v drobných krystalcích jinovatky duhovými barvami. Edmond, který rovněž spal na farmě, již připravil auto a hned po snídani vezl oba strýce, Evžena i Filipa, a Marii Annu, aby jim nejdřív ukázal, jak se pilně pracuje v lomu, a potom aby je zavezl k ohradám, kde přezimují stáda hovězího dobytka.

Po čtvrthodině cestující uslyšeli silné rány. Edmond vysvětloval, že někteří pracovníci vrtají za noci skály, nabíjejí do děr trhaviny a ráno je odstřelují, aby ostatní dělníci měli za dne co odklízet.

Když auto dojelo k dlouhé řadě povozů a nákladních aut, hemžilo se již mnoho dělníků v mělkém, ale širokém lomu. Někteří odvalovali železnými sochory balvany, jiní je těžkými perlíky roztloukali a opět jiní dělníci nakládali kameny na vozíky, seřaděné na úzkých kolejnicích polní dráhy.

Hosté se zdrželi u lomu jen potud, než Edmond prohlédl roztrženou skálu a než udělil dozorcům rozkazy na dnešní den.

Od lomu auto odbočilo k východu, a když se provinulo křivolakými údolíčky a dospělo k zamrzlému potoku, dalo se podél něho po proudu, až se před ním náhle objevila velmi prostorná kotlina, obstoupená ze všech stran kulovitými pahorky. Bylo to velmi vhodné místo, chráněné před vichřicemi, a bylo dost velké, aby v něm našlo dostatek místa mnoho tisíc kusů hovězího dobytka.

Vysoké stohy slámy, dobře upěchované, ohromné dřevěné stodoly, plné sena a usušeného jetele a vojtěšky, a kůlny se šindelovými střechami a prkenným bedněním na západních a severních stranách dokazovaly, že se farmář dovedl postarat, aby dobytek v zimě nemrzl a nehladověl. Z domů pastevců a krmičů vystupovaly sloupy kouře do nehybného vzduchu. Ostrý zápach dobytka se šířil jistě na kilometry široko daleko, ale nebyl příliš nepříjemný. Nikdy v životě neviděl strýc Evžen tolik rohatých hlav, nikdy v životě neslyšel tolik rozmanitých zvuků a necítil zachvívat se zemi jako zde.

Tady byl ohromný tábor, po němž se toulal dobytek. Tam leželo celé stádo, které přežvykovalo, jinde zas rvalo na sto kusů krav slámu ze stohů a všecky stráně okolních kopců byly pokryty dobytkem, jemuž se zachtělo po ránu šplhat se anebo toulat po jiných údolích. Nikdo stádům nezabraňoval, aby se rozcházela, vždyť až budou mít hlad nebo až nastane noc, sejdou zas do údolí, kde najdou seno a vodu i úkryt.

Dozorci přiběhli k autu a vítali hosty. Nic zlého se nepřihodilo:

Vlci se dosud neobjevili, ale jistě přijdou, až napadne sníh. Potom se však stáhne také dobytek do kůlen a pastevci se připraví na uvítání nezvaných hostí. Letošní telata již odrostla, ale pastevci je oddělí od stáda a zavřou do chlévů, protože jsou choulostivější než dorostlá zvířata, z nichž nejlepší kusy budou vykrmeny pro kupce, až z jara přijedou,

aby tu nakoupili dobytek pro velká města.

K poledni odvezl Edmond hosty k lomu, kde dostali občerstvení.

Teta Amálie předvídala, že se hosté k obědu nevrátí, a proto uložila již ráno znamenité zásoby do auta.

Dopolední krásné počasí sice slibovalo delší pohodu, ale odpoledne se od jihozápadu objevily mraky a zastřely nízko stojící slunce.

"Dostaneme sníh," prorokoval strýc Filip, ačkoli se ráno o sněhu nezmiňoval. Ale to se stává všem prorokům povětrnosti, že náhlý obrat větru zhatí všechny jejich předpovědi.

"Pojedeme domů," rozhodl se strýc Filip.

"A pozorování hvězd se nám zkazí," posteskla si Marie Anna.

Za to získala vděčný pohled a pohlazení tváře od strýce Filipa.

"Vždyť k nám můžeš přijet kdykoli," těšil ji, "v lednu bývají nádherné noci a já tě rád uvidím."

"Ale co strýček Evžen?" ptala se dívka.

"Přijede s tebou, anebo ještě lépe, zůstaňte u nás." Než auto dojelo do farmy Etoile bleu, už se stmívalo. Strýc Evžen chtěl navštívit děti, ale nikde je nemohl najít, a když se po nich ptal snach a paní Amálie, nedostalo se mu uspokojivé odpovědi.

Nevěděly o nich.

"To víš, děti jsou jako rtuť. Hned jsou tu, hned jinde. Až budou mít hlad, seběhnou se jako kachny k louži. Nu, jak jste se měli?

Večer vám vynahradím špatný oběd." Setmělo se již o čtvrté hodině, a protože do večera zbývaly ještě nejméně dvě hodiny, odešel strýc Evžen s Marií Annou za strýcem Filipem do věže, aby vyslechli zprávy o zajímavých pozorováních Venuše a podivuhodné dohady hvězdářů o Marsu a o možném dorozumívání se s jeho obyvateli.

24. Noční útok Indiánů na farmu

K večeru ještě před setměním náhle přiběhly obě dcery paní Amálie ze spižírny a hlasitě naříkaly. Shromážděné rodině zvěstovaly strašné zprávy, okna spižírny jsou otevřena dokořán a větší část zásob uloupena!

Zpráva byla tak neslýchaná a ohromující, že všichni posluchači shromáždění v jídelně na chvíli strnuli. Od nepaměti se na farmě Etoile bleu nevyskytli zloději, a objevila-li se přece drobná krádež, tu paní Amálie neustala, dokud neobjevila také viníka, a potom ho potrestala, že mu podruhé zašla chuť.

Paní Amálie se první vzpamatovala a rozběhla se do spižírny, aby se na vlastní oči přesvědčila o loupežném vpádu. Zloději tu strašně řádili, to bylo při blikavém světle svíčky zřejmo na první pohled. Nejenže pobrali mnoho vzácných věcí, zvláště zavařeniny, okurky, naložená rajská jablíčka, marmelády, povidla a ovoce, nýbrž rozbili také několik lahví a mnoho zásob rozházeli. Bylo zřejmé, že si lupiči přistavili k oknu lavici a že tudy uprchli s lupem, protože zeď pod oknem byla poškrabaná a otlučená a taky po cestě byly rozházeny drahocenné věci. Tahle stopa je prozradí!

Když paní Amálie svolala syny a dcery a všecku čeleď, aby pohleděli na tu spoušť, roztrhl náhle hluboké okolní ticho strašný křik. Všichni se zachvěli. Nikdy sice nepobouřil podobný výkřik jejich sluch, ale slýchali a něm v příhodách, vypravovaných za zimních večerů.

"Ijú, ijú, ijujú!" zazněla strašné vytí podruhé, a když kdosi vydechl: "Indiáni!", prolétly myslí všech dávné zkazky o přepadeních farem, při nichž Indiáni bez milosti zabíjeli bílé vetřelce, kteří jim zabrali jejich loviště.

A zase znovu: "Ijú, ijú, ijujú!" zazněla ze tmy, ale útočníci byli dosud skryti. Patrně si dodávají křikem odvahy a potom hned vpadnou. Takový je jejich způsob útoku.

První vytí Indiánů bylo tak strašné, že dolehlo i do věže. Strýc Filip přiskočil ke skleněné kopuli, otevřel špehýrku a naslouchal.

Nové, strašnější zavytí a náhlé vzplanutí ohně za stájemi ho polekalo. Horem pádem se hnal po schodech a strýc Evžen a Marie Anna poskakovali za ním.

Když doběhli do dvora, hnali se již stateční synové a všechna mužská čeládka proti neviditelným útočníkům. Jejich zbraně byly obdivuhodné a nejvýš rozmanité: hole, sekyry, vidle, topůrka, pohrabáče, ba i železné hrnce a pekáče jsou strašnými zbraněmi v rukou přepadených, když jde a život a smrt.

Ale běda, útočníci byli také znamenitě ozbrojeni. Rána z pušky zarazila obránce na zápraží.

"Zpátky!" zvolal vůdce, nejstarší syn Filipa Quizata, "kryjte se!

Budeme hájit dveře a okna!" Obránci podivuhodně poslouchali, a když hrdinsky ustoupili, ukázalo se, že francouzské ženy jsou neméně statečné, což to nejsou vnučky a pravnučky těch žen, které útočily holýma rukama na Bastilu (Dne 14. července r. 1789 dobyl pařížský lid Bastilu, pevné státní vězení, na důkaz nespokojenosti s vládou Ludvíka XVI. Útoku se zúčastnilo také mnoho žen) a které vnikly do Versailles (Když Ludvík XVI. odepřel potvrdit "lidská práva" a poručil, aby se kolem Paříže shromažďovalo vojsko, vytáhl 5. října r. 1790 dav hladových žen do králova sídla Versailles a žádal chléb. Po nesmyslném pohanění francouzské trikolóry vnikly davy do zámku a pobily posádku, a tu opět ženy běžely v čele útočníků.)?

Paní Amálie a obě snachy vyběhly na dvůr jako lítice. Teprve nyní s hrůzou poznaly, že se ztratily všecky děti.

Co je ztráta zavařenin a povidel proti ztrátě dětí, těch rozkošných miláčků, té hrdé naděje budoucnosti? Indiáni si měli vzít všechen dobytek i celý dům, jen děti měli ušetřit, a protože je neušetřili, běda jim!

"Ijú, ijú, ijujú!" zazněl zase divoký výkřik, ale když dozněl a jakýsi opozdilý rudoch si vykřikl sám: "Ijú, ijú, ijujú!" zarazila se jedna ze snach uprostřed dvora a zvolala:

"Ať se z místa zdráva nehnu, není-li tohle hlásek naší Marcelky," a hned potom zvolala: "Marcelko, miláčku, kde jsi?

Pojď honem k mamince!"

Srdce jí zabušilo, když se ozval známý hlásek:

"Já nesmím, maminko, já musím sedět na kurníku a křičet: Ijú, ijú, ijujú!" Oj: "Prokristapána!" babička Amálie se hnala za snachou ke kurníku a tam, třeba potmě, lapily Marcelku, která seděla na střeše kukaně jako kvočna na vejcích.

Marcelka vykřikla naposledy: "Ijú, ijú, ijujú!" avšak hned nato křičela v jiné tónině a do jejího křiku se mísilo tleskání, ale ne na dlaně.

Zvěd byl lapen a útok Indiánů zmařen, protože zrada zmaří i nejlepší válečný plán a největší statečnost.

"Ludvík Filip mi nabije," škytala Marcelka v matčině náruči.

"Proč by ti nabil? Mluv!" poroučela babička Amálie.

"Ludvík Filip je vůdcem a... slíbil, že bude lynčovat (na místě krutě ztrestat smrtí) každého neposluchu, který něco prozradí a nebude křičet: Ijú, ijú, ijujú!"

"Tak to jste byli vy, a ne Indiáni?" vykřikl Marcelčin otec a už se nedal zadržet, vyběhl ze stavení a všichni muži za ním, neboť odvaha je nakažlivá. Když statečnost přepadne dav, žene se a nic jej nezastaví.

Za čtvrt hodiny byli skrytí útočníci vypátráni, polapeni, zajati a odvlečeni před válečný soud. Babička Amálie předsedala. Obě její dcery přejaly úlohu žalobkyň. Všichni obžalovaní klečeli, chlapci zaťali pěstičky a děvčátka tiše plakala. "Kdo vyloupil spižírnu?" tázala se přísná předsedkyně, ale ani nečekala na odpověď a sama si odpověděla. "Nikdo jiný nežli vy, zpustlá čeládko! Trpíte snad hlady? Něco vám snad odpírám? Ne! Kdo rozbil sklenice, ať se těší!" Obžalovaní se chtěli hájit, ale to přísná předsedkyně nepřipustila a zeptala se:

"Kdo to všecko spískal?" Ale ani na tuhle důležitou otázku nebylo třeba odpovídat. "Ludvíku Filipe, proč jsi svedl děti k loupeži? He?

A kam jste odnesli všecky věci? Sníst jste je nemohli." Ludvík Filip, chlapík asi dvanáctiletý, zdvihl hlavu a kajícně, ale pevně prohlásil: "Odpusť, babičko, my jsme jen chtěli hodnému strýčkovi Evženovi z Chicaga udělat radost." "Jakže? Strýčkovi Evženovi? No, ten má pěknou radost z Indiánů!" Strýček Evžen pochopil úmysl dětí, a proto si vyžádal úlohu obhájce.

"Milá Amálie," řekl, "věřím, že ten hoch mluví pravdu. Včera jsme si vypravovali o zápasech prvních vystěhovalců s Indiány a vaše hodné děti mi dnes chtěly připravit dramatickou ukázku oněch bojů."

"Ale co ten oheň za chlévy?" ozval se dědeček Filip.

"A co ta rána z pušky? Mohli jste založit požár a někoho poranit."

"Ludvík Filip nám všechno vysvětlí," pravil strýc Evžen a dodal:

"Ničeho se neboj a řekni pravdu!"

"Zapálili jsme jen tři otýpky slámy," zpovídal se vůdce, "ale daleko za stájemi, a Karel Martel je hlídal, a když dohořely, vystřelil z bambitky nabité jen prachem. Ale Karel není vinen, já jsem mu to poručil."

"Velmi krásně, znamenitě jste to provedli," libovala si babička, "no, prutů máme dost, abychom vás všecky odměnili. Ale pořád nevíme, kam jste skryli lup."

"To vymyslela děvčata a odnesla všecko do strýčkova pokoje jako... jako... válečnou kořist," přiznal se velitel.

"Pro umučení!" vykřikla paní Amálie a potom naprosto nedůstojně opustila soudcovskou stolici a běžela se přesvědčit.

Dcery a snachy pospíchaly za ní.

V pokoji strýce Evžena bylo boží dopuštění. Pokoj byl proměněn v hokynářský krám. A jak byly všecky "dary" pěkně srovnány! Na stole stálo jistě tucet pěkně ovázaných sklenic, na podlaze se v řadách střídaly koše a ošatky ovoce, na zdech visela uzená jelítka, nachystaná k vánocům, a v ohromné šunce, položené na židli, vězel kuchyňský nůž až po střenku...

Paní Amálie spínala ruce, ale ochotné dcery a snachy sbíraly lup a odnášely jej zase do spižírny.

Rozsudek nad viníky nebyl sice ani přesně vyjádřen, ani úředně vyhlášen, ale když se otcové provinilců ujali svých práv, výskali viníci znova své: "Ijú, ijú, ijujú!" přestože byl vůdce jmenovcem krále (Ludvík Filip - francouzský král panoval od r. 1838-1848 až do druhé republiky. V čele nenáviděné vlády stál tenkrát náhodou také Quizot) a že podnáčelník Karel Martel (Karel Martel - Kladivo = marteau, čti: martó - francký vládce a hrdina, žil v letech 690-741, roku 739 porazil Araby u Narbonny) nosil jméno hrdiny.

Po vykonané soudní exekuci navštívil strýc Evžen, který se marně za provinilce přimlouval, své upřímné přátele v dětské světnici.

A když utišil jejich žal novými a krásnějšími sliby za jejich oddanost a lásku, musel vůdci vytknout některé chyby ve válečné taktice. Ale Ludvík Filip tvrdil, že se v tak krátké době nedalo nic jiného dělat.

Strýc Evžen prodlel na farmě Etoile bleu celý týden. Společnost dětí, obskakujících a dorážejících na báječného strýčka, vycházky do okolí a pozorování hvězd za jasných nocí, to vše ho tak zabavilo, že si na svou nemoc ani nevzpomněl. Když se v sobotu odpoledne loučil se strýcem Filipem a paní Amálií, snachami, synovci a neteřemi, musel slíbit, že zase brzy přijede na farmu.

Při loučení se strýc Evžen a Marie Anna marně ohlíželi po dětech, ale paní Amálie se jen usmívala a prohlásila, že děti asi chystají hostům překvapení.

A chystaly je opravdu. Sotva auto projelo poslední údolí, náhle bylo přepadeno houfkem Indiánů.

Tihle... Indiáni, vyjící: "Ijú, ijú, ijujú!" byli sice drobných postav, ale naháněli strach svým pestrým oděvem, množstvím peří na hlavách a dřevěnými puškami, kordy, píkami, luky a šípy. Strýc Evžen a Marie Anna se dali dobrovolně zajmout, a když se rozloučili se statečnými bojovníky, nabarvenými roztlučenou cihlou a potřásli náčelníkovou strašnou pravicí, vsedli za veselého volání:

"Hugh, hugh!" do auta a dlouho kývali dozadu hloučku statečných Indiánů a jejich malých družek.

25 Vánoce farmářů

Na farmě Corbeille á fleur se nemohli vynadivit, že strýc Evžen s Marií Annou tak dlouho pobyli "v pustinách", ale když vyslechli všecky zprávy, upřímně se zasmáli útoku Indiánů na farmu.

"A co tvoje nervy?" zeptal se Anatol Evžena.

"Zdá se, že jsem je zapomněl vzít s sebou," odpověděl strýc Evžen vesele, ale hned dodal: "Jen aby to zapomenutí bylo trvalé."

"Bude, milý příteli, bude," těšil ho Anatol Quizot, "člověk musí stále doufat a stále chtít." Taky paní Klára důkladně vyzpovídala Marii Annu a život v Corbeille á fleur se vrátil do starých kolejí.

Tři dny před Štědrým dnem napadlo mnoho sněhu, jako kdyby příroda chtěla napomenout a přinutit lidi k odpočinku.

Pro farmáře, kteří celý rok těžce pracují, jsou vánoce nejradostnějšími svátky. O Štědrém večeru zasedají se svými rodinami i s veškerou čeledí ke společné bohaté večeři.

Vánoční stromky Frankokanaďané nestrojí, ale vyloží všecky stěny chvojím. Všude musí být mnoho světel. Na všech stolech, římsách i skříních je vyloženo plno ovoce pro každého, ale zvláště jsou oblíbeny lískové oříšky a mandle v peckách.

Štědrovečerní večeře začíná hrachovou polévkou, která je už odedávna považována za národní pokrm, a mimoto se každá hospodyně stará, aby do vánoc uchovala hojnost čerstvé zeleniny. Tu hodovníci pojídají jako příkrm nebo jako salát ke všem chodům. Bohatou večeři zakončuje horký punč, a protože "ryby chtějí plavat", podávají se mužům štědře velké poháry ovocných vykvašených šťáv z rybízu, srstek a z ostružin, kdežto ženám se předkládají zavařeniny z meruněk, broskví, hrušek a slív. V ten večer ustupují členové rodiny poněkud do pozadí a ponechávají čeledi na vůli, aby se bavila po své libosti.

Tak bylo i na farmě Corbeille á fleur. A když si po večeři účastníci oslav vyžádali hudbu, byl ke dveřím prostorné jídelny přisunut klavír, k němuž ochotně přisedla Marie Ludvika a ťukla "a", aby si Viktor mohl naladit své housličky.

V několika minutách byly odsunuty stoly, a když Marie Ludvika udeřila do kláves, stálo tu již tucet párků, připravených k čtverylce. Nejhezčí dívka zdvihla paži a velela.

Strýc Evžen našel příjemný útulek na pohovce v koutě. Vyhlédla mu jej Marie Anna. Spolu se dívali na rytmický pohyb nohou, na rychlé obraty, proplétání a poklony, jimiž se tančící párky častovaly.

Po čtverylce si švarný chlapík vyžádal ticho a oznámil, že zazpívá Martina a hlučný potlesk dokazoval, že tahle písnička je velmi oblíbená. Zpěvák doprovázel zpěv i vhodnými posunky:

Když Marijánka měla jít, když Marijánka měla jít do mlýna zrní dát si mlít, do mlýna zrní dát si mlít,

na osla posadila se Marijánka milá, sedla si na osla Martina a jela do mlýna.

A mlynář, jak ji uhlídá, a mlynář, jak ji uhlídá, hned k Marijánce povídá, hned k Marijánce povídá,

aby ho uvázala ta Marijánka malá:
"Uvažte si osla Martina u vrátek do mlýna."

Co mlýnská kola klapala, co mlýnská kola klapala, s mlynářem ona žvatlala, s mlynářem ona žvatlala,

vlci se z lesa sběhli, Marijánce osla snědli, sežrali jí osla Martina, co jezdil do mlýna.

Mlynář ji plakat uhlídal, mlynář ji plakat uhlídal,
na nového jí osla dal, na nového jí osla dal,

aby tak neplakala ta Marijánka malá, na nového dal
Martina, by jezdil do mlýna.

Jak její muž ho uhlídal, jak její muž ho uhlídal,
hned Marijánce povídal, hned Marijánce povídal:

"Kdes toho osla vzala, má Marijánko malá?
Kams dala našeho Martina, co jezdil do mlýna?

Měl nohy bílé docela, měl nohy bílé docela,
a uši byly do běla, a uši byly do běla,

na nose skvrna bílá!
Má Marijánko milá, kdepak jsi nechala Martina,
co jezdil do mlýna?

"Což nevíš, hlupče," povídá, "což nevíš, hlupče," povídá, "že osel barvu měnívá, že osel barvu měnívá.

Ta změna se s ním stala," dí Marijánka malá,
"to změnilo našeho Martina, když vezl mě do mlýna."

Při poslední sloce vpadl sbor a zpívali všichni.

Zpěvák si však nesměl odnést palmu vítězství. Děvčata už tlačila do popředí družku, která odpověděla na Martina písničkou ještě hezčí a mnohem smutnější. Zazpívala Pozdrav milému:

"Vy švarní hoši, jdete do boje litého, prosím vás,
pozdravujte tam mého milého!"

"Jak my to poznat máme, kdo je váš milený?"
"Jej lehko rozeznáte, má bílé odění

a na něm kříž má bílý, ostruhu zlacenou,
na konci kopí svého má špici stříbrnou."

"Už neplačte, má krásná, pro svého milého.
Bretonci zabili ho, já viděl mrtvého.

Jej na zelené louce do hrobu vložili
a čtyři františkáni mi za něj sloužili."

Po zpěvu všichni ztichli a tu Anatol Quizot, chtěje zaplašit smutnou náladu, popřál všem veselé vánoce a paní Klára oznamovala, že zítra budou k obědu pečení krocani s nádivkou ze sladkých kaštanů.

O půlnoci si všichni popřáli dobrou noc a rozešli se.

Strýček Evžen odcházel zamyšlen. Kdysi se ptal Marie Anny skoro vyčítavě, jsou-li v "černých deskách" samé smutné písničky, a dnes slyšel dvě písně francouzské a jedna byla také velmi smutná. Copak lidstvo nedovede vyjadřovat své hluboké city veseleji?

V lednu nastala pravá a třeskutá zima. Kdo nemusel, nevycházel z teplého domu. Nikoho však netrápila dlouhá chvíle. Bylo tu k dispozici množství knih a časopisů i různé hry. A také hudba zabavovala rodinu zvláště za dlouhých večerů.

Když ustaly vánice a sníh pevně slehl, často mladí Quizotové vybíhali na sněžnicích nebo na lyžích do okolí s puškami. Divoká zvěř, zejména vlci, přibíhala v tu dobu z hor a z lesů do rovin a znepokojovala stáda dobytka, sehnaná z dalekých pastvin do ohrad.

Dívky čekaly jen na slunečné dny, a jakmile konečně nastaly, oddávaly se příjemnému sportu. Pohodlná Marie Ludvika nejraději vyjížděla na saních, protože to byla nejbezpečnější jízda. I kdyby se saně překlopily, vypadla by jen na sníh a její krotký klusák by se zastavil.

Avšak Angelina Regina opovrhovala takovou zábavou. Zapřáhla svého koníka a třímajíc v pevných rukou dlouhé otěže, stála na lyžích a ujížděla po sněhových pláních jako vítr. Jindy provázela své bratry a po návratu zapisovala na dlouhý pruh tuhého papíru svůj úlovek. Strýc Evžen obdivoval její statečnost a odvahu tím víc, když zjistil, že mezi jejími úlovky jsou i vlci. Ale Angelina Regina se jen usmála a tvrdila, že vlk je právě takový zbabělec jako rosomák a že je odvážný jen v houfu.

Nejlepší zábava však nastala, když si na dvoře udělali kluziště a věnovali se bruslení. K tomuto sportu se dal po chvilce váhání zlákat i strýček Evžen. Zpočátku mu to ale příliš nešlo, a tak prosil Marii Annu, aby ho naučila pořádně bruslit.

"Ráda tě tomu naučím, ale musíš se mě pevně držet," plísnila Marie Anna neobratného žáka. "Neboj se a pusť se!" Bác!

"Nu, dlouho jsi nestál, jen co je pravda," chválila Marie Anna učelivého strýčka a zdvihala těžké břemeno, jemuž se nohy rozbíhaly.

Musel jí přijít na pomoc tatínek, a kupodivu, dokud strýce Evžena drželi pod pažemi, jel třeba pět kroků bez nehody, ale jen ho pustili, znovu upadl. Teprve po čtyřdenním cvičení už jezdil dost obstojně.

Když hodně bruslil, spával pak strýc Evžen, jako když ho do vody hodí, ale náhle, bez předchozího varování znovu ho přepadla zákeřná choroba a bývalo hůře nežli kdy jindy. V těchto "černých" dnech, ačkoli venku mrzlo, jen fičelo a slunce svítilo, strýc Evžen se vracel k utišujícímu léku: Marie Anna mu opět hrávala z "černých desek" ty překrásné písničky.

Nejčastěji se musela vracet k Červené růžičce. Tu si strýc Evžen tak zamiloval, že se ji naučil zpívat. Ale protože však byl právě tak nadaný zpěvák jako bruslař a vyslovoval česká slova obdivuhodně špatně, zakoušela s ním trpělivá Marie Anna u klavíru tytéž slasti jako na ledě.

Koncem ledna odjel Anatol Quizot do Edmontonu na jakési úřední jednání. A sotva se vrátil, hned se zase chystal k odjezdu do Ottawy.

Tu se strýc Evžen rozhodl, že pojede s ním.

"Všecko je marné," naříkal Evžen Hautaine, "je mi jako slepci, který na krátký čas prohlédl a radoval se z krás a divů světa, ale který znovu oslepl. Nikdy se už své choroby nezbavím!"

"Kam bys jel, milý příteli?" ptal se ho Anatol Quizot soucitně.

"Doma by ti bylo ještě hůř a mezi cizími lidmi bys brzy propadl zoufalství. Zůstaň mezi námi. Myslíš, že tě nemáme rádi?"

"Až příliš a právě to mě mrzí. Připadám si jako černý mrak, který stále vrhá stín na vaši rodinu, která by beze mne žila v radostném slunečním světle. Bude lépe, když udělám rázně konec." Anatol Quizot se ulekl, ačkoli ho lékař Simon upozornil, že trudnomyslnost maluje smrt jako vykoupení. Náhle nerozvážně vyhrkl:

"Styď se, příteli! Povím, Marii Anně..."

"Ne ne!" vykřikl strýc Evžen. "Jen ne Marii Anně! Jak bys ji mohl tak zarmoutit, Anatole, jak bys jen mohl?"

"Jak bys ji mohl zarmoutit a nás všecky? Doktor Simon předvídal prudké záchvaty, ale tvrdil, ba přísahal, že se sice po dlouhých přestávkách objeví, ale že potom navždy pominou. A že se jeho předpovědi splnily, to musíš sám přiznat."

"Obsah této rozmluvy tatínek Marii Anně jen napověděl, a tu neúnavná dívka dvojnásobně usilovala, aby pobavila milého strýčka. Navrhovala mu výlet na farmu Etoile bleu, vycházku k zamrzlé řece, vyjížďku na saních, ale strýček Evžen odmítal všecka pozvání. Jeho vůle i údy jako by ochably.

Jednoho dne si Marie Anna vzpomněla na jiné zaměstnání.

"Strýčku," řekla vážně, "neumím dost dobře anglicky, kdybys mě chtěl učit, učila bych tě česky a nemuseli bychom si platit za vyučování, leda čokoládou." Prostičký návrh Marie Anny se strýci Evženovi velmi zalíbil. A tak neotáleli ani chvilku. Rozložili si na stole sešity a s tužkami v rukou se dali do práce. O mluvnici vůbec nedbali. Papouškovali jen věty a slova, jež se i v životě nejčastěji opakují, a čas jim příjemně ubíhal. Strýc Evžen pomalu zase zapomínal na svou chorobu.

Anatol Quizot se vrátil z Ottawy teprve v prvním týdnu března a jeho návrat byl v Corbeille á fleur netrpělivě očekáván. Farmu přepadl houf švadlen a obchodníků, se kterými jednávala paní Klára s Marií Ludvikou při zavřených dveřích o výbavě pro nevěstu.

"Nezapomněl jsi na mě, milý bratranče?" ptal se Anatola strýc Evžen.

"Kde jsou všecky ty věci, které jsi mi měl přivézt?"

"Najdeš je v mém pokoji," odpověděl Anatol Quizot, "ale hleď se brzy toho zboží zbavit, nebo se ženské leknou, že se některý dodavatel zmýlil." A byly by se jistě lekly, protože v bednách byly složeny pušky a pistole, náboje, lovecké nože, nastrojené panenky a šňůry korálů, sedla, uzdy a velké krabice čokolády, prskavky a dětské kočárky pro panny, trubky, bubny a vojenské čepice. Marie Anna vykřikovala nadšením, když viděla tolik pokladů, a potom vyběhla, aby vyhledala Edmonda: "Nalij plnou nádrž benzínu, pojedeme do Etoile bleu," volala radostně.

"Oho, oho! Sníh leží příliš vysoko. Ale koně jsou odpočatí, pojedeme na saních," odpověděl Edmond, který pochopil spěch Marie Anny.

A když zapřáhli do dvojích saní a v pokrývkách zakuklení koně, pohazující bujně hlavami, zvonili kovovými cetkami a zvonečky, vyběhl strýc Evžen s Marií Annou na dvůr a smál se jako chlapec, který se těší na příchod Mikuláše. Dnes chtěl být Mikulášem sám.

Na farmu Etoile bleu přijeli brzy odpoledne. Po krátkém, ale radostném uvítání s dospělými sběhly se i všecky děti a strýc Evžen začal nadělovat chlapce, kdežto Marie Anna vybírala poklady pro děvčata.

Co Etoile blue stála, nezaznívalo v ní tolik jásotu a radostných výkřiků jako dnes. Skvostné dary předstihly všecky naděje a všechno očekávání. Pušky vybíral jistě znalec, protože byly pevné, ale zároveň lehké, a co bylo nejdůležitější, dalo se z nich opravdu střílet!

A i panny, šátečky, perly a korálky byly zkrátka zázraky krásy!

Některé panenky zavíraly oči a říkaly "máma", jiným bylo možno sejmout klobouk, stáhnout botičky i punčošky a opět jiné kráčely, když se jim v jejich zádičkách natáhlo péro. Kočárky byly jistě vystrojeny nejméně pro princezny, ale když Marie Anna otevřela krabice plné pestrých bonbónů a čokolády, tajil se v děvčátkách dech.

Avšak běda, když došlo na píšťaly, trubky a bubny! Ty se musely samozřejmě hned vyzkoušet, a děti to dělaly tak znamenitě, že strýc Filip přiběhl z věže všecek poplašen.

Marcelka, tisknouc v náručí pannu o málo menší, než byla sama, tančila s ní indiánský tanec a výskala: "Ijú, ijú, ijujú!" právě tak jako tenkrát večer na kurníku.

Na děkování nikdo nemyslel a nejméně strýc Evžen. Vždyť vlastně splácel starý dluh a byl přešťasten, když viděl radost dětí. Když Ludvík Filip a Karel Martel, počítali krabice nábojnic, radostně na sebe mrkali. Už věděli, kde je budou vypalovat, až přiletí kachny, husy, sluky a hejna holubů, a až budou trávou pobíhat králíci a zajíci.

Také tentokrát se milí hosté zdrželi celý týden na Etoile bleu, a protože noci byly jasné, vysedávali všecky večery před dalekohledy ve věži a vděčně poslouchali strýce Filipa. Ten se třásl radostí, že může někomu vypravovat o milovaných hvězdách a divech vesmíru.

26 Svatba v Corbeille á fleur

Svatba Marie Ludviky s Alexandrem Hervéem se měla konat hned po velikonočních svátcích, než nadejde doba tání.

Velikonoce oslavili obyvatelé Corbeille á fleur tak vesele jako svátky vánoční. Ale hned už po velikonocích bylo nutno, aby byly vyklizeny všecky vhodné místnosti i v hospodářských budovách a aby byly proměněny v ložnice hostí. Toto opatření ušetřilo domácím mnoho starostí, protože již týden před svatbou se sjelo na farmu tolik hostí, že

naplnili nejen rozsáhlý obytný dům, nýbrž i hospodářské budovy.

Strýc Evžen si vyžádal, aby rodina strýce Filipa byla usazena v sousedství jeho pokoje, a tak oba muži strávili většinu času spolu.

Marie Anna jim přehrávala písničky o měsíčku a o hvězdičkách.

"Ti Češi," řekl strýček Filip, "jistě milují přírodu. Pořád jen zpívají o květinách, koních, ptáčcích, o hvězdičkách a o měsíčku."

"Ale taky o flintičkách a šavličkách," doplnil strýc Evžen.

"Zahraj a zazpívej, Marie Anno, tu písničku, jak začíná: Šavlenka broušená, to je moje žena!" Marie Anna se usmála a zahrála žádanou písničku.

Konečně nadešel den svatby a podle starého zvyku byla po obřadu uspořádána velkolepá hostina ve velikém sále. Vyhrávala tam kapela, povolaná až z Edmontonu a posílená o ochotníky z řad farmářů, z nichž mnozí byli dobrými hudebníky. Po skvostné, hodiny trvající hostině, při níž bylo proneseno mnoho přípitků, se začalo tančit. Také Frankokanaďané si zachovali zvyk čepení. O půlnoci, když hudebníci odešli do jídelny, ženy obklopily nevěstu, objímaly ji a líbaly, takže Marii Ludvice se zdálo, jako kdyby se s ní loučily nadobro, protože přitom plakaly a utíraly si oči jemnými šátečky. Mezitím co vdané ženy nasadily nevěstě na zlatohnědé vlasy bílý krajkový čepeček, ozdobený modrými stuhami, shlukly se dívky před hudebníky a zanotovaly píseň:

Je svatého Jana, přešťastný je den.
Dnes milenci všichni vyjdou sobě ven.

Nato mládenci, kteří stáli v rohu sálu, sborově zazpívali:

Srdéčko moje, ke mně blíž, měsíček vyšel z mraku již.

Pak zase zpívala děvčata:

Děvčátko si každé vyjde s hochem svým.
Můj tam taky bude, to já dobře vím.

A k děvčatům se přidal chlapecký sbor:

Srdéčko moje, ke mně blíž, měsíček vyšel z mraku již.

Nato pokračovaly zase dívky:

Můj tam taky bude, to já dobře vím.
S dárkem jistě přišel, s páskem zlaceným.

Po děvčatech zazpívali chlapci refrén:

Srdéčka moje, ke mně blíž, měsíček vyšel z mraků již.

Když chlapci dozpívali, začala děvčata další sloku:

K čemu zlatý pásek?
O ten nestojím.
Kéž by hoch můj raději byl už mužem mým!

Potom se k dívkám opět přidali mládenci:

Srdéčka moje, ke mně blíž, měsíček vyšel z mraků již.

A konečně děvčata spustila další sloku:

Kéž jsem jeho ženou a on mužem mým!
Nemohu se dočkat, snad se usoužím.

Poslední refrén, této pěkné písničky zazpívali chlapci i děvčata společně:

Srdéčka moje, ke mně blíž, měsíček vyšel z mraků již.

A potom zvala hudba k tanci. Francouzi si nikdy neodřeknou kotilión, při němž ženy připínají tanečníkům papírové, hedvábné i kovové řády, které svou pestrostí a rozmanitostí převyšují řády diplomatů, a nikdo se nepodiví, uzří-li na tanečním pořádku třeba čtyři čtverylky a menuety, při nichž tanečníci chodí jako pávi a spanilé tanečnice se natřásají jako konipáskové a všichni zpívají. O svatbě se tančí až do rána, a aby se nic nezmeškala, začíná se druhý den již odpoledne. Třetí den Anatal Quizot uspořádal pro hosty štvanici na jelena, které se mohly zúčastnit i ženy, jestliže se jim chtělo do mrazivého vzduchu na koních.

Mladí muži a děvčata vytrvale tančili, i když čtvrtého dne starší pánové stříleli do terče o velmi krásné ceny věnované hostitelkou nejlepším střelcům.

Pátého dne již ráno se do sálu nastěhovala divadelní společnost a večer bavila hosty bujnou veselohrou, popěvky a žertovnými verši, kterým Pařížané před měsícem tleskali v malých divadlech. Teprve šestého dne pomýšleli někteří hosté na odjezd, protože mladí manželé už odjeli na svatební cestu na jih, kde hřeje slunce, voní květiny a zpívají ptáci.

Také strýc Filip se chystal za svou věrnou Amálií, která uprchla z Corbeille á fleur již třetí den. Obávala se, že za její nepřítomnosti obrátí děti Etoile bleu vzhůru nohama.

Strýc Evžen, který po celou dobu svatebních slavností žil skryt ve svém pokoji a bavil se s Filipem, si spokojeně oddechl, když příští týden odjeli i nejvytrvalejší hosté a v domě nastal opět klid.

Nebylo to hned, protože na sta věcí muselo být odklizeno, ale dni byly krásné a strýce Evžena opět zabavilo kluziště.

"Zahučely hory, zahučely lesy," zpívala Marie Anna, ale všechny předzvěsti jara byly dosud šalebné. Stále mrzlo ve dne v noci a zdálo se, že zima nikdy nepomine. Teprve koncem března přinesla Angelina Regina zprávu, že vrby u řeky žloutnou a červenají, že jívy nalévají pupence. Její slova strýce Evžena velice rozradostnila. Hned se ptal, kdy už půjdou ledy.

Angelina Regina se smála:

"Ještě dlouho ne. Řeka je zamrzlá a jako skála tvrdá, ale za čtrnáct dní, kdoví! Zde se často povětrnost změní za jedinou noc." Tato neurčitá předpověď stačila strýci Evženovi, aby Marii Anně vykládal, že už brzy bude jaro a co všecko se změní a stane.

"Milý strýčku." řekla Marie Anna vážně, "ty si představuješ, že sem přichází jaro stejně jako tam u vás v Chicagu. Ale sem přichází jaro jinak. Ještě se nenarodil spisovatel, který by dovedl jeho příchod vylíčit. Musel by začít asi takhle: Do rána nastala potopa světa.

Na řekách pukají ledy a hřímají jako rány z děl, prudký vítr a vodnatý sníh lámou holé ratolesti a z lesů a ze sadů se ozývá příšerný praskot. Z temných mraků se lije bez ustání déšť, blesky se křižují a hrom burácí, aby přehlušil řeku, která zdvihá hřbet jako ohromná šelma. A když ledy na ní puknou, rozvalí se, pění, stříká, útočí na břehy a všecko smete, a co včas neuprchlo před špinavými a studenými vlnami, to nenasytná řeka spolkne. Vysoké sněhové návěje se sesouvají, na močálech se propadá sníh a mění se ve špinavou kaši, která by pohltila celé stádo, kdyby na ni pošetile vešlo. Ale to běsnění netrvá den nebo dva ani týden, ale čtrnáct dní nebo i tři neděle. A když se sníh a země promění v bezedné bláto, nikdo se neodváží z domova."

"Děvče, ty mě úmyslně děsíš," zvolal strýc Evžen, který zapomněl na poučování."

"Ba ne, strýčku. Pokusila jsem se jen, abych ti pravdivě vylíčila zdejší příchod jara. Ale neboj se, také dojde na lahodný zefýrek, na hodné skřivánky, vzlétající pod modrou oblohu, na fialky a bledule, na krokusy, šafrány, tulipány a lilie, ale to pak přiběhne všecko takovým klusem, že se nestačíš dívat. A ptáci poletí na sever a budou radostí křičet jako pluky útočících vojáků. Vždyť poletí domů, kde se narodili a těší se, že založí nové rodiny. Vzduch zavoní a stráně zase zbělí milióny bílých květů jahodníků. A motýli přiletí v houfech a lidé budou mít práce do ztrhání, aby napravili, co ztropila povodeň."

"Marie Anno, ty vždycky něco přidáš, co pokazí hezký obraz."

"Strýčku, nepamatuješ se, že i na stříbrném Měsíci jsou ošklivé skvrny? Rám nemá s obrazem nic společného, a přece je tu, aby objímal krásu. A tak je to i v přírodě, je krásná, ale často i krutá."

"Poslechni, ty filozofe, kolikpak je ti vlastně let?"

"Letos v létě mi bude deset. Proč se ptáš?"

"To nemáš ze sebe. Musím zamknout tatínkovu knihovnu." Marie Anna se zasmála:

"To toho bude! Stejně už je tam jen málo knih, které jsem nepřečetla. Ale poslyš! Holubi na střeše vrkají a houseři na dvoře vytrubují. Nejspíš už taky něco slyšeli zvonit o jaru. Pojď, strýčku, zahraji ti nové písničky, které jsem našla v knihovně."

27 Jarní tání

Slibované zázraky přišly ve druhé polovici dubna náhle. Přišly i ty strašné, jak je líčila Marie Anna, i ty líbezné, jak je líčí básníci.

Řeka i potoky se rozvodnily široko daleko, takže ve všech nižších polohách se objevily ohromné rybníky a nebesa dštila jako za dob Noemových, ale občasné jarní bouře s blesky a hromobitím zvěstovaly, že brzy nastanou krásné časy. A vskutku po týdnu mraky zřídly a zdvihly se, a když se protrhly, zasmálo se na rozbahněnou zemi už hřející slunce. Příroda se probudila, aby mohla vydat toužícím rostlinám přebytky životodárné mízy. Osení se zazelenalo, stromy a keře nalévaly pupeny a dosud plavé lučiny se pokryly lehounkou žlutozelenou patinou. Už na nich zápasila mladá travka se zaschlou stařinou. Země voněla a dobytek v ohradách hučel a tlačil se ke vratům.

Jednoho dne, když už vody opadly a vypařily se, přijel do Corbeille á fleur na koni postříkaném blátem až na plece asi čtyřicetiletý vysoký a silný muž. Byl to také Quizot a jmenoval se Desiré. Hospodařil na vzdálené farmě v podhůří.

Strýc Evžen se seznámil s novým příchozím, ale pohlížel bez zalíbení na statného elegána, který zřejmě dbal až příliš o svůj zevnějšek. Pan Desiré si při řeči často kroutil pěkné kníry, ukazoval bílé zuby, a když se zabral do přátelského hovoru, hladil nejen své kníry, nýbrž i ramena nebo kolena posluchačova a lichotil se jako rozmazlená kočka v dobré náladě.

Marie Anna svěřila strýčkovi Evženovi, že tomuhle strýci, jemuž tak výborně slušel jezdecký oblek, se všeobecně mezi příbuzenstvem říká Desiré Kůň, protože pěstuje výhradně koně, které vášnivě miluje a pořád je hladí.

Desiré Kůň přijel do farmy Corbeille á fleur pro pomoc, voda mu podemlela seníky a hltavá řeka mu odnesla mnoho píce. Jeho koně však musí mít seno, mnoho se na a hned.

Anatol Quizot potřásal hlavou, a když drahnou chvíli počítal se správcem a vyslechl mínění Angeliny Reginy, která jako vrchní dozorce o všem věděla, oznámil bratranci Desiréovi, že si může ihned vyvézt seno ze dvou zdejších seníků. Pan Desiré byl očitě potěšen, ale hned projevil sobeckost.

"To nemyslíš vážně, milý Anatole," pravil usmívaje se lichotivě.

"Že by mí koně měli odtud tahat seno?"

"Ano, myslím, milý Desiré," odpověděl Anatol Quizot rázně, "nemohou-li však tví ušlechtilí koně seno tahat, nemusí je ani žrát.

Nejsi sám, přijdou ještě jiní a já mám svých nutných prací až nad hlavu."

Na chvíli byl Desiré Quizot rozladěn a prudce potahoval kníry, ale potom se umoudřil, protože znal Anatola, který sice rád pomáhal, ale nedal se vydírat ani obelstít lichotkami. Lichotky pana Desiréa se nelíbily nikomu. Strýc Filip, v příbuzenstvu zvaný Hvězdář, byl podivín a nemluva, dokud se nerozhovořil o svých milých hvězdách, a vedle Desiréa by vypadal jako vlasatý a neohrabaný medvěd vedle úhledné pumy, ale přece ho měl každý rád, kdežto líbezné řeči a všecky lichotivé pohyby Desiréovy nabádaly k ostražitosti.

Když Desiré mnoho nepořídil u Quizotů, věnoval se jejich hostu.

Neúnavně se vyptával na Chicago, na Evženovy obchody a na všechny členy rodiny. Bylo zřejmé, že jeho vědomosti o příbuzných byly velice obsáhlé. Desiré nezapřel, že takové známosti mohou být někdy velmi užitečné. Když se však široce rozhovořil a nervových nemocech a udělil milému "bratranci" Evženovi tucet neomylných rad, přerušila Marie Anna nebezpečný hovor velmi vážně:

"Nemoc je velmi nepříjemný společník, strýčku. Proč ho tedy volat zpátky, když odešel. Vypravuj raději o svých koních!" Druhý den Desiré Quizat poplácal a pohladil všecka ramena svých "nejdražších příbuzných, a potom se čtvrt hodiny točil před zrcadlem a odjel.

"Kůň, strýčku Evžene," řekla Marie Anna, hledíc za odjíždějícím hostem, "je ušlechtilé, statečné a věrné zvíře. Divím se, že se strýc Desiré od svých koní ničemu nenaučil." Strýc Evžen pohlédl na Marii Annu káravě:

"Tak nesmíš mluvit, Marie Anno!" řekl, avšak v duchu s dívkou souhlasil.

"Už nebudu, strýčku, ale jedno ti ještě povím: jestliže jsou jeho koně jako on, pak bych si z nich nevybrala ani jediného. Tak! A teď půjdeme k řece!" A šli po zelených lukách, dosud řídce postříkaných bílými květy podsněžníků, modrými kvítky lodoněk a jako papír jemnými květy krokusů (Známé jsou různé druhy: bělokvětý, velkokvětý, zlato žlutý atd. Krokus setý: usušené blizny květů dávají šafrán, dávno oblíbené koření. Různě kvetoucí krokusy se též pěstují v našich zahradách), jež se fialavou barvou podobají květům ocúnů, ale kvetou též bíle, žlutě a červeně. Stepní tulipány vyhnaly již tuhé stvoly a nasadily poupata.

Kde se vzaly tu se vzaly sluky. Byly asi vyplašeny z mělkých močálů a teď hvízdaly v letu. Po chvilce zase zapadly. Řeka se sice již vrátila do svých břehů, ale dosud bouřila. Její studená a kalná voda stále ještě odnášela větve, keře, traviny i vyvrácené kmeny, ale už bylo zřejmé, že stěhuje jen zbytky.

Mladé slunce chtělo patrně vynahradit zemi dlouho odpírané teplo a pálilo tak, že strýc Evžen a Marie Anna vyhledali stín a kráčeli po břehu mezi topoly, olšemi a vrbami, obsypanými jehnědami a kočičkami.

"Teď musíme chodit k řece každý den," rozhodovala Marie Anna za oba, "abychom nepropásli tah ryb. Brzy potáhnou z jezer proti proudu k horám. Tady uvidíš, milý strýčku, tolik lososů, že tomu ani nebudeš chtít věřit." A měla pravdu. Tah ryb byl skutečně velkolepý. Bylo jich tak obrovské množství, že se užaslý strýc Evžen domníval, že pro ně není v řece dost vody. A všecky ty neodolatelné, ale zároveň vše zdolávající proudy, houfy a zástupy táhly, tlačily se a mačkaly, protože je hnal a nutil pud jako ptáky.

Hejna dravých ptáků, mezi nimiž vynikali hnědobílí říční orlovci, se vznášela nad řekou plnou žádoucí kořisti.

"Medvědi a vydry mají teď hody," řekla Marie Anna,

"Ale my roky ochutnáme tyhle ryby."

"Chytíme si lososa?" ptal se strýc Evžen.

"Teď ještě ne. Byl by to nebezpečný lov," odpověděla Marie Anna.

"Nyní by se na řeku nikdo neodvážil. Ryby by mohly překotit i loďku, ale mnoho jich zabloudí do náhonů a příkopů a tam zůstanou. Pak si budeme vybírat jen ty nejlepší kusy." Když se strýc Evžen vracel s Marií Annou na farmu, spatřil veliká hejna vran, snášející se na osení.

"Měli by je vyplašit. Podívej se, Marie Anno, vždyť sežerou všecko osení!"

"Tatínek je rád, že jsou tu," poučovala Marie Anna strýčka, "protože sbírají larvy osenice. Jen se pojď podívat, jak osenice ostříhaly osení! Říká se jim cut worms, to je housenky stříhači, protože skutečně překusují mladé osení, jako kdyby je ostříhaly. Ale poslyš! Nezpívá náš skřivánek krásně?" Také sady se probudily. Na meruňky spadly v noci bělounké kuličky a na broskve růžové. Po větvích poskakovali skvrnití ptáci, jejichž hlavičky byly červené. A prsíčka i hřbety růžové. Marie Anna je prohlásila za zrnojedy a litovala je.

"Ještě si, chudáčkové, počkáte, než pro vás něco uzraje. Podívejte se na drozdy! Ti jsou chytřejší než vy, obracejí loňské suché listy, protože vědí, že pod nimi najdou červíky a brouky. Huš! Huš! Co vy už tady hledáte?" rozkřikla se

na párek veverek, probíhajících se po pni stromu, ale veverky se nepolekaly, nýbrž se zvědavě dívaly na tleskající dívku a větřily chvějícími se nosánky.

Na farmě bývalo chvílemi jako v úle a chvílemi zase pusto, protože na sta prací volalo její obyvatele na různá místa. Osvobozený dobytek se vyhrnul z ohrady jako ty ryby z jezer. Radostně bučel a hnal se na vzdálené pastviny, kde již vyrostla křehká tráva.

Angelina Regina zmizela na celý týden s Viktorem, a Edmond odjel k horám, protože podle ujednaných plánů bude se odbočka trati stavět z obou konců současně, aby se v parném létě a v dobách sucha co nejvíc přiblížila k řece. O dozor nad pracemi se rozdělil Anatol Quizot s Edmondem.

Edmondova práce byla mnohem obtížnější, protože musel projít předhůří, obejít nebo překlenout rokle a na několika místech prokopat skály, neboť Anatol Quizot chtěl především dosáhnout spojení s doly v horách, kam štědrá příroda uložila ohromné zásoby uhlí, zde tak potřebného.

V druhém týdnu nejkrásnějšího měsíce června přijel Edmond do Corbeille á fleur na krátkou návštěvu. Když s otcem projednal vše potřebné a chystal se, že druhého dne zase odjede do hor, zval strýce Evžena, aby jel s ním.

"Poznáš nový kraj, zajímavou práci, můžeš si v horách i zalovit nebo zarybařit. Máme tam spousty pstruhů a lipanů, králíků, svišťů, lišek a všelijakého ptactva: sokoly, křepelky, holuby a tetřevy.

Pojeď!" "Pojedeme, Edmonde, pojedeme!" zvolala Marie Anna. "Strýček Evžen musí vidět naši starou farmu a hroby mého tatínka a maminky, kterou měl rád. Ovšem že si vezmeme pušky a udice s sebou.

Strýčku Evžene, ty přece umíš střílet?"

"Asi jako bruslit nebo jezdit na koni, ale ty mě to naučíš," odpověděl strýc Evžen a už se chystal. Od té doby, co přišlo jaro byl tak zaměstnán, že si na svou chorobu ani nevzpomněl, a Marie Anna se střehla, aby se o ní nezmínila.

Často předstírala na dlouhých procházkách únavu a divila se strýcově vytrvalosti. Bez strýcovy pomoci se nic nedalo vyřídit, protože strýček byl silný a obratný. Musel spouštět těžký člun na řeku, musel veslovat proti proudu, musel skácet strom, osekat větve a rozřezat kmen, aby vyrobil pro Marii Annu sedátko v místech, kde "braly ryby".

A když se z strýčka lil pot a odhodil kabát a prohlížel si puchýře, na dlaních, říkala mu Marie Anna na útěchu:

"Co by si slabé dívky na světě počaly, kdyby neměly silné strýčky?

Ach, tys chlapík!" Chytrý a podnikavý bankéř Evžen Hautaine se dal ošálit svou šibalskou neteří a opravdu věřil, že je silný chlapík, který by udržel otěže bujných kaní a který by uběhl tisíc kroků bez zadýchání. Potměšilá Marie Anna potvrzovala tuto jeho sebedůvěru a neúnavně vyhledávala příležitost, aby strýček mohl dokazovat svou zdatnost.

I na koně strýčka posadí, ale až tam v horách.

V polovici června odjížděli tedy strýc Evžen a Marie Anna s Edmondem na západ. Paní Klára jim podala do auta kytici prvních růží a připomněla jim, že kdo si odnáší růže, nezapomene.

"Ty dobrá Kláro, jak bychom mohli zapomenout?" zvolal strýc Evžen, a když zachytil její ruku, aby ji políbil, chytila Marie Anna matčinu hlavu a zlíbala jí oči i tváře.

"Denně budeme vzpomínat na Carbeille á fleur!" Strýc Evžen prosil Edmonda, aby jel pomalu, a ten rád vyhověl.

Nebyla ta jízda, byla ta procházka pozemským rájem, protože v červnu se luka odějí nejskvostnějším pestrým hávem, obilí rychle vymetá, pozdní druhy stromů v sadech odkvétají a vůně jahod plní vzduch, tetelící se teplem a písněmi skřivánků. Auto míjelo stáda dobytka a farmy, a když za poledne poutníci vešli do selského hnědého dřevěného stavení, spočívajícího na vysoké bílé podezdívce, a usedli na verandě do stínu popínavých růží, mučenek a fazolí, aby se občerstvili studenou vodou a jahodami se smetanou, přisedla k nim hospodyně. Všichni muži byli venku za prací a hospodyně byla ráda, že si má s kým popovídat. Pochvalovala si i žalovala na drobné radosti i trápení. Poutníci se dověděli o nemocech dětí i zvířat, o nízké ceně plodin a dobytka, a nadějích na příští žně a potom si museli prohlédnout všecky prosté světnice, spižírny, kurníky, chlévy a stodoly. Byl to její svět, a když se přihnaly děti, všecky je vyjmenovala, jejich věk a vlastnosti. Děti byly její největší pýcha. Není na světě místo, kam by radost i žal nepřišly na návštěvu, ale je důležité, najdou-li pod střechami srdce statečná, a ne ochablá, aby se v nich jeden uhostil a druhý odešel.

Když si Marie Anna pohrála s dětmi, nasedli zase do auta. Tu pozornost strýce Evžena vzbudily četné "váhy", šikmá, tlustá a na konci kameny zatížená břevna, trčící nehybně k obloze. Na břevnech visely tyče a na tyčích okovy. Bylo zřejmé, že jsou to studně a Edmond vysvětloval, že jsou zde nutné, neboť by sucho umořilo rostlinstvo i živočichy.

"V polích jsou hluboké studně, z nichž se strojem čerpá voda, a farmář zavlažuje pole stříkáním jako zahradník zahradu. Za měsíc zmizí všecka tato nádhera," vypravoval Edmond, "slunce sežehne trávu, země rozpuká a potom se všichni živí tvorové seběhnou k polovyschlým řekám, ke kalužím, jež zbudou v korytech potoků, a k těmto studním. Do dřevěných nebo kamenných koryt se pak vylévá voda a žíznivý dobytek kluše třeba hodinu cesty, aby se napil.

V Albertě je takových studní na tisíce."

Poutníci přenocovali na farmě ženy, která nedávno ovdověla. Pomalá, ale rázná asi padesátiletá žena vítala hosty radostně.

"Host do domu, bůh do domu," zněl její pozdrav.

Objala Edmonda jako syna a zlíbala Marii Annu. Nepatřila do příbuzenstva Quizotů, ale měla je ráda, protože jí pomohli. Po farmářově smrti bylo potřebí rychlé pomoci a moudré rady. Matka měla sice dobré pomocnice, dvě odrostlé dcery, ale nejstaršímu chlapci bylo teprve sedmnáct let. Anatol Quizot přijel, všecko prohlédl, prozkoumal peněžní záležitosti, půjčil peníze na zaplacení dluhů, dal dovézt lepší nářadí a naplnil stáje zdravým dobytkem. Proto se také hospodyně ptala po jeho zdraví a žehnala jeho jménu i dobročinné ruce.

Těmto lidem, lopotícím se od rána do večera nezbyla ani chvilka na pohodlí, a přece hosté povečeřeli výborně a vyspali se na tvrdých lůžkách znamenitě. Pro vdovinu farmu bude odbočka dráhy požehnáním. Zpeněží plodiny ze

svých polí, dobytek i drůbež, máslo a vejce a ušetří za dovoz, protože dráha, poběhne po jejích pozemcích. Farmářčin statek se tak zhodnotí, a rozhodne-li se majitelka někdy k prodeji, získá tolik, že si bude moci koupit farmu někde v "kraji" mezi lidmi, aby její děti poznaly také trochu svět.

Teprve druhého dne odpoledne přijelo auto k horám a strýc Evžen užasl nad jejich velkolepou krásou a mohutností. Obloha, moře, poušť a horstva ohromují člověka svou velkolepostí vždycky.

Strýc Evžen dosud nikdy nepoznal tak mohutné a divoké horstvo, jako jsou Skalisté hory. Z roviny se náhle zdvihají vysoké a příkré stěny, rozeklané a rozervané věky, lavinami a bystřinami, které se po jarním tání promění v prudké a divoké bestie, jež trhají skály, vyvracejí stromy a vymelou půdu, takže skály trčí potom jako vybělené kosti nezdolatelných obrů.

První nejvyšší hřbet Skalistých hor je zároveň hranicí mezi Albertou a Britskou Kolumbií. Zde, v průsmyku Yellow Head vzniká řeka Athabaska a přijímá mnoho přítoků, kdežto za hřbetem pospíchá k jihu Kolumbie a k severu Frazer, který po dvou stech kilometrech se náhle obrátí také k jihu a vylévá své vody do Tichého oceánu proti ostrovu Vancouveru.

Edmond musí proniknout do mohutného horstva severněji podél přítoku Athabasky. Trojúhelník sevřený Athabaskou a přítokem je vyplněn kamennou hmotou, jejíž vrchol tvoří velmi vysokou náhorní rovinu v rozloze dvou tisíc čtverečních kilometrů. Na celistvou hmotu se nikdo neodváží, ale na nižší rozsochy lidé útočí a vrtají, kopají a hrabou jako drobní červíci, aby z nich vyrvali černé poklady.

Na farmě Grands konta (Velké hory), v níž se narodila Marie Anna a kde prožila šťastné dětství, než osiřela, si Edmond zřídil hlavní stan.

Správce, jemuž byla farma svěřena, ponechal mladému inženýrovi celé patro, takže strýc Evžen a Marie Anna našli ve starém domě všechno pohodlí, o něž se postarala správcova manželka, pomalá, kulaťoučká a dobromyslná paní Mam, která znala rodiče Marie Anny nejlépe ze všech lidí, protože v domě sloužila jako kuchařka. Marie Anna pospíchala do její náruče, v níž tak často jako dítě odpočívala. Když se dost naobjímaly a dost si navzpomínaly, jak Marie Anna přibíhávala do kuchyně, aby tam něco smlsla anebo aby vyslechla napínavé povídky o rytířích a hradech anebo strašidelné pohádky o princeznách a dracích, prováděla dívka strýčka po farmě.

Bylo zde na sta věcí a na desítky koutů, jež musel strýček Evžen vidět. Byly zde hospodářské budovy, stromy, keře, veranda, besídky, ba i studně, o nichž musel strýček Evžen vyslechnout mnohé vzpomínky, a tak se unavení hosté vrátili teprve za dvě hodiny, aby pojedli z pokrmů, jež dovedla připravit jen drahá Mam.

Marie Anna ukazovala strýčkovi mramorový francouzský krb, na němž dosud zůstaly stopy - odřené hrany a uražené rohy - po nepokojných nožkách bujného děvčátka.

28 Nejkrásnější hrdinství a shledání

Teprve příštího dne odvezl Edmond své hosty do hor. Hemžilo se tu na kilometrovém úseku na sto dělníků. Tloukli a vozili kameny, někteří stavěli hned základy nebo jak se říká štětovali a opět jiní skládali z nákladních aut a z těžkých vozů kolejnice.

V širokém údolí vyrostla rozházená obec. Dřevěná skladiště, příbytky pro dělníky a kůlny z prken byly budovány podle potřeby, ale byly opět strhovány a přenášeny, podle toho, jak se náspy rozbíhaly.

Některé dřevěné chatrče, které by se daly přenést jen s velikými obtížemi, byly ponechány na místě, až je bouře smetou. Snad v nich někdy najde útulek ať již lovec, tulák, nebo i divoká zvěř.

Také dnes ráno pobouřily strašné rány široké údolí a ohromné kamenné sutiny a hromady "balvanů" dokazovaly, že skály neodolaly výbušninám.

Strýc Evžen a Marie Anna stáli opodál, aby nepřekáželi dělníkům, kteří si jich skoro nevšímali. Strýce Evžena zajímaly opuštěné chýše tam na stráni a divil se, proč si je dělníci vystavěli tak vysoko nad hlubokou průrvou, podobnou spíše propasti než hlubokému údolí.

"Jestli ti strýčku nevadí stoupání do kopce, tak bychom se mohli jít podívat k těm chýším. Ráda bych je viděla zblízka," řekla Marie Anna prosebně.

Strýc Evžen se nechtěl dát zahanbit, ale přesto potají zkoumavě pohlížel na vysokou a příkrou stráň, jestli by někde neobjevil schůdnou stezku, po níž by mohl snadněji vyšplhat do takové výše. A když se tak díval kolem, padl jeho zrak na chýše na vrcholu stráně. Jevily se odtud jako nevzhledné boudy. Však co to, strýc Evžen náhle vykřikl:

"Co se to děje? Marie Anno, mámí mě zrak? Hleď, hora se pohybuje!" Marie Anna vzhlédla a její pronikavý a zoufalý výkřik polekal dělníky. Dívka vztáhla obě paže a vyjeveně hleděla na vzdálený kopec. Z nitra skal se ozval dunivý hukot, země se zachvěla a všech sto dělníků rázem zapomnělo na práci a všichni se dívali s hrůzou ve zracích na blízký kopec, který se zvolna sesouval.

"Chaty jedou, jedou!" vykřikl kdosi, ale v tom v nejzazší skupině dělníků se ozvalo zalkání a hned výkřiky:

"Naši přátelé! Naši přátelé!" Dav se roztrhl a dva muži, odění jen ve spodcích a v košilích, vyrazili a jako šílení se hnali úprkem k sesouvající se hoře. Obrovský dozorce zachytil menšího mladého muže, kdežto hubený dlouhán pádil obrovskými skoky dál.

"Kam se ženete, blázni? Chcete, aby vás hora zasypala," křičel dozorce, když zápasil se šílencem, který běžel smrti vstříc. "Chaty jsou prázdné! Co na tom, zřítí-li se do propasti?"

"Pusťte mě," syčel muž a zuřivě sebou trhal. "Copak nevíte, že v chatrči jsou dva naši přátelé a že se řítí do propasti? Ó, pusťte, musím je zachránit!"

"Ach, vy blázne, vy si myslíte, že zadržíte horu?" křičel dozorce, ale překvapen strašnou zprávou, povolil ve stisku.

Toho ihned využil mladý muž, vytrhl se a pádil za dlouhým druhem.

"Týdenní mzdu navíc tomu, kdo mi chytí ty dva šílence!" řval dozorce, protože dunění zatím vzrostlo ve hřmění.

Dvacet mužů se rozběhlo. Ale náhle nastal konec světa. Dosud neslýchaná bouře ohlušila tvorstvo na kilometry, prach oslepil oči a zastřel slunce, země zakolísala ve svých základech, a povalení dělníci se neodvážili vstát.

Také strýc Evžen upadl na kolena a na ruce, když pocítil, že se mu země podtrhla pod nohama, Jen Marie Anna, která se držela nákladního auta, neupadla, ale neodvážila se otevřít oči, aby neviděla hrůzy, jež očekávala.

Po strašném výbuchu hřmělo ještě kamení, jež se valilo jako rozbouřená řeka po příkrém svahu do propasti.

Když Marie Anna posléze pomohla strýci vstát a pohlédla na straň, viděla, že propast je zahalena hustým hnědým prachem jako dýmem a že po obnažené skále poskakují ohromné balvany a tříští se na tisíce kusů, když v letu narazí na hrot anebo na hranu skály.

Kam až doběhli ti dva šílenci, a kde zmizelo jejich dvacet pronásledovatelů?

Hluk zvolna zanikal a ozvěny umřely v horách. Mraky prachu prořídly a těžkou hnědou mlhou prorazilo slunce.

Pohled na obnažené skály byl strašný. Jejich paty byly zahaleny dosud v mracích, kdežto jejich boky a hlavy se už třpytily na slunci.

Děsné chvíle míjely.

Lidé byli tak ohromeni, že zírali jen na strašné divadlo, a v jejich hlavách nebyla jediná myšlenka. Edmond stál na střeše skladiště a dalekohledem pátral po lidech, které dozorce poslal svou nabídkou na smrt.

Dozorce uchopil špičák a běžel a skoro všichni dělníci utíkali s prázdnýma rukama za ním. Jen ti nejmoudřejší uposlechli rozkazů mladého inženýra, vyrazili dveře skladiště a vyvlekli kotouče provazů, řetězů a lan.

"Dvacet lidských životů, dvacet a snad víc," opakoval si Edmond zoufale, marně se rozhlíženje. Náhle však vykřikl a mával levicí.

"Támhle, tam! Dva baráky uvízly na stráni!" A hned potom: "Zadržte! Proboha, zadržte! Stůjte!" Seskočil se střechy, nedbaje, že si mohl zlámat nohy a vykřikoval rozkazy: "Provazy, lana, špičáky! Co nejvíc provazů a za mnou!" Nyní již všichni věděli, že v jedné z chat jsou dva jejich soudruzi a že se musí ze všech sil vynasnažit, aby je zachránili, třeba za cenu vlastního zmrzačení. Snad jsou jejich druzi roztříštěni pod sutinami v propasti, snad zemřeli při strašné katastrofě, když chata narazila na hranu skály, ale to je nezastaví. Když ne živé, vynesou a vytáhnou je aspoň mrtvé. Zůstanou-li nešťastníci v hořících nebo zatopených dolech, také se nikdo neptá, jsou-li dosud živi a zachránci bojují s ohněm, s jedovatými plyny a s vodou po mnoho hodin i dní, jen aby pronikli ke svým druhům. Je to projev bratrství práce, soudržnosti spolubojovníků, nejkrásnější lidské hrdinství.

Strýc a Marie Anna pospíchali za dělníky. Prokopaná cesta a již hotová část trati vyměřené pobočky se několikrát zahýbala, aby se vyhnula skálám, které nebylo možno odklidit. A tak teprve když se cesta provinula mezi příkrými svahy, otevřelo se před strýcem Evženem a Marií Annou hluboké údolí, do poloviček zasypané kamením, a nad ním příkrá nahá stráň.

Jako skříňky z bezových hůlek, které si chlapci dělají na ptáky, tak tam visely dvě chaty nad sebou, zaklesnuty v úzké průrvě mezi ostrými skalními hroty. Bylo zřejmé, že hlavní proud této skalní laviny se hnal středem stráně a že dvě chatrče byly vyvrženy z proudu, jako pěna na krajích morén (kamenitá koryta, jimiž se hnaly sněhové laviny), zbylých po sněhových lavinách. Ano, chatrče tam visí jako vlaštovčí hnízda, ale není k nim přístup.

Zdola přes ohromné sutiny, ještě nejisté a neklidné, nelze se vyšplhat vzhůru a shora by se mohlo snést jen letadlo a shodit provaz.

Ale letadlo tu není a nikdo neví, v které chatě nešťastníci zůstali.

Pronásledovatelé naštěstí dohonili oba pádící muže v soutěsce. Už ale nebylo třeba, aby je zadrželi, protože ohromný otřes země je všecky porazil. Jakmile se však země uklidnila a ohromné skalní masy naplnily údolí, běželi pronásledovaní i pronásledovatelé boční stezkou na kopec, na němž stávaly chaty. Dělníci spatřili zaklesnuté chaty. Vytrhneme je, dřív než je otevřená tlama propasti pohltí! To si umínili rázem všichni. Ale jak? Bez lan, řetězů a provazů se nemohou odvážit na příkrou stráň. Jediný chybný krok, jediný uvolněný balvan strhne odvážlivce do propasti. Hubený dlouhán a jeho druh pobíhali po okraji a marně hledali místo, po němž by se mohli k chatám aspoň přiblížit.

Edmond přiběhl se svým sborem včas a předešel nerozvážnému pokusu. Bystře prohlížel stráň a určoval místa, kam postaví své lidi.

Přesvědčil se, že k chatám nelze dospět přímo a že jeden muž neudrží dva, kdyby se smekli. Proto se rozhodl, že rozestaví nejsilnější a nejobratnější muže tak, aby vždy jeden člověk, stojící výše, našel oporu v balvanu a udržel muže, stojícího níže, na jehož sílu smí spoléhat opět jeden muž, který postoupí dolů.

"My dva napřed," vykřikl dlouhán. "Jsou to naši bratři, máme na to právo!" Proti tomu se nedalo nic, namítat...

Dlouhán se připoutal v bocích k lanu, a opíraje se o dlouhou tyč, sestupoval podle inženýrových rozkazů šikmo vpravo, kdežto jeho soudruh ho směl provázet ve vzdálenosti patnácti kroků. Dva silní muži, kteří drželi lano, měli nad nimi bdít a sestoupit teprve, až dlouhán najde bezpečnou oporu pro nohy, kde by bylo možno zaklesnout lano o pevný balvan.

Teprve když bylo takové místo nalezeno, sestoupili muži až k dlouhánovi, zaujali tam pevné postavení a vyslali odvážné druhy jako přední hlídky na zvědy.

Dlouhán se pokoušel o sestup přímo, ale musel se vrátit. Také vpravo nebyla na dohled opora, a proto se vydal vlevo. Byl by se však jistě zřítil, kdyby oba siláci neudrželi napnuté lano.

Edmond jim vyslal na pomoc opět tři muže, a tak odvážlivci sestupovali krok za krokem, metr po metru níž a níže. A strýc Evžen a Marie Anna, pohlížejíce z dálky na jejich odvážný sestup, viděli na stráni muže, rozestouplé vpravo i vlevo, vysoko i níže jako zkroucenou černou housenku, jejíž nepokojná hlava tápala hned vpravo, hned vlevo, ale přece se nezadržitelně blížila k chatám.

Při této obtížné práci nikdo zbytečně nemluvil. Dělníci se dívali jen na Edmonda a četli přísné rozkazy z jeho pohledů a pohybů. Báli se snad, že by hlasitě promluvené slovo nebo výkřik mohly srazit chaty do propasti? Ano, protože každý uvolněný kámen, řítící se po stráni zarážel jejich dech i tlukot srdcí.

"Co se děje? Proč otálí?" provanuly otázky řadou dělníků. Každý přece viděl, že dlouhán dospěl již k chatě ležící na boku, že otevřel dveře a že zmizel uvnitř.

Zatím uplynulo jen několik minut, ale všem se zdály věčností.

Vzdech ulehčení se vydral ze všech stran. Ve dveřích chaty se objevil muž, který patrně volal nejbližšího druha na pomoc.

A skutečně. Druhý odvážlivec se shýbá a potom zdvihá bezduché tělo. Dlouhán mu je pomáhá naložit na záda a přivazuje tělo raněného provazem, který si potom jeho druh svazuje ještě na prsou. Obtížený muž odchází sehnut pod břemenem, ale dlouhán se vrací do chaty.

"Ten šílenec mluvil a dvou druzích," zabručel obrovský dozorce na vysvětlenou. "Proč jste tam nepustil mě? Byl bych vynesl oba."

"Pod tvou váhou by se chata zřítila, Mr. Kozeny," řekl druhý dozorce, drobný ryšavý muž, "ale hleďte, ten dlouhán rozumí své věci, už vynáší druhého."

"Nevynáší, jen mu pomáhá," opravoval veliký dozorce. "Už je venku a dlouhán za ním. Ale teď držte, hoši!" houkl. "Držte, ať prasknou třeba vaše kosti i šlachy! Pomozte druhým, já to tady udržím sám." Sestup byl nebezpečný, ale výstup byl úžasný. Muž obtížený břemenem byl spíše vytažen, než vyšplhal k nejbližší zastávce, ale nechtěl se vzdát břemene a šplhal výše, zatímco dělník, kterého minul, zaryl nohy do štěrbiny skály a držel, nedbaje, že mu provazy odírají kotníky. Vždyť na provazech viseli chvilkami muži dva, než jejich nohy našly pevnou oporu. A takových nebezpečných úseků, takových kluzkých tratí bylo devět!

Na šesté zastávce klesl muž i se svým břemenem, ale bylo tu po ruce dvacet třicet ochotných druhů, kteří je vynesli. A když obrovský dozorce složil své břemeno a popatřil na bezduché tělo, vydechl překvapeně: "Indián! Ať mě kozel, není-li tohle Indián!" Ryšavý dozorce poklekl k bezduchému tělu mladého Indiána.

"Jenom omdlel," pravil po chvíli, "určitě se za chvilku vzpamatuje." Muž, který Indiána vynesl z chaty, byl tak vyčerpán, že se nemohl udržet na nohou, a proto ho položili vedle Indiána.

Teď už nikdo nemlčel. Ačkoli ještě dva muži šplhali od jednoho dělníka ke druhému, nikdo již nepochyboval o jejich zachránění. Zadržovaný dech se musel uvolnit. A tak po zjevném strachu už vedle výkřiků vyletovaly z rozjásaného davu i vtipy jako prskavky.

"Pěkně se ti hoši svezli, jako na skluzavce."

"Rád bych věděl, proč se uchýlili do té boudy?"

"Tomu Indiánovi se jistě zdálo, že jede na saních do věčných lovišť, proto se mu nechce zpátky."

"Po takové vyjížďce je nejlepší sklenice whisky, ta uklidní nervy," mínil kterýsi "nadšený přívrženec prohibice" a smál se na celé kolo.

"Myslíš, kdyby tak byl kalíšek Scotch three stars (mínil koňak se třemi hvězdičkami, v Kanadě velmi oblíbený, ale tehdy zakázaný nápoj)? Taky bych se dal pozvat," odpovídal mu jiný.

"Odkud přišli ti čtyři?"

"Nevím, jsou tu nedávno a pracují vždycky jen spolu." Když vysoký a hubený odvážlivec byl vytažen z posledních tří zastávek a stanul se svým mladičkým druhem na rovné půdě, zhluboka vydechl a potom hlasitě řekl: "Drazí přátelé a bratři, děkuji vám." To bylo všecko, ale všichni cítili, že to bylo dost. Každý si vzal z prostého díku svůj díl a všichni byli spokojeni.

Edmond, jehož úzkost nyní povolila, stál stranou a utíral si pot s obličeje. Ale náhle sebou trhl. Uslyšel hlas zachráněného mladíka, který pravil: "Taky já vám, přátelé děkuji, ale kde je náš Jelen?" Všichni se zasmáli. Kdo by teď myslil na jelena? Ten chlapík se jistě uhodil do hlavy!

Smích však ustal, když se mladíček rozběhl k Indiánovi a k unavenému muži, který Indiána vynesl, a zdvihaje Indiánovu hlavu na svá kolena, úpěnlivě volal:

"Jelene, drahý Jelene, otevři oči!" he suppose, he loves bim, (Myslím, že ho má rád)" vykřikl kdosi v davu.

A druhý mu odpověděl: "Wirklich, ein guter und braver Kammerad! (Vskutku dobrý a statečný druh.)" I z ostatních výkřiků se dalo poznat, že se na stavbu této dráhy sběhli dělníci ze všech končin světa: byli tu Švédové, Italové, Němci, Irové a snad i Slované, vždyť obrovský dozorce se jmenoval Kozeny.

Když se však Indián přes všechna volání neprobral k vědomí, přiskočil mladík k druhovi, který zvolna vstával, a pomáhal mu na nohy.

"Richarde, snad sis neublížil?" tázal se starostlivě.

"Neboj se, nic mi není Dane, jen jsem se trochu unavil," odpověděl druh, a objav Dana kolem krku, zavzlykal: "Jen když tě zase máme. Byl bych zemřel, kdybych tě nemohl zachránit."

"Dobří kamarádi," pochvaloval dav jejich projev lásky, a mnozí z dělníků se odvrátili, aby zakryli pohnutí.

Dlouhán si zatím oddechl a rozvážně pravil: "Nezdržujte se, přátelé! Ještě jednou díky všem, a kdybyste byli někdy v nesnázi..." Nedali mu domluvit, ale tlačili se hlučně k němu a potřásali mu pravicí. Také Dan a Richard museli podat všem druhům ruce.

"Toho vašeho Indiána sneseme dolů," navrhoval obr dozorce, ale dlouhán prosil aby odnesli Jelena jen do stínu skály.

"Popřejte nám hodinku klidu, máme si mnoho říci. Kdyby tak ale bylo trochu vody!"

"Inženýr už pro ni běžel," zvolal ryšavý dozorce a hned dodal:

"Tady už nic kloudného nepořídíme. Pojďme!" Dav dělníků se hrnul za dozorcem, a když čtyři přátelé osaměli,

přiskočil Dan k dlouhánovi a zvolal:

"Mr. Grassi, už podruhé, podruhé...," ale dále nemohl.

"Hochu, můj zlatý hochu, kdybych měl deset životů, všechny bych je za vás dal. Ale o Jelena se bojím. Jeho mdloba už trvá příliš dlouho."

Proč zůstali ti dva mladíci v chatrči na skále?

Na Jelena se včera při práci zřítil balvan a zranil mu nohu. Ale Jelen nechtěl být odnesen dolů na obvaziště a tvrdil, že to nic není.

Mr. Grass však rozkázal, že si musí aspoň odpočinout v chatě, v níž od svého příchodu do této krajiny přespávali. Dan zůstal u Indiána, aby ho ošetřoval a dělal mu společníka. Musel taky vařit, ale právě když se chystal zatopit, protože raněný Jelen po probdělé noci na chvíli usnul, stihla je katastrofa.

Dan nemohl jinak vylíčit dojem zřícení než přirovnáním k jízdě na saních. Zprvu volná a tichá jízda nabývala prudkosti. Náhle se sesypal krb, převrátil se stůl, Dan byl vržen do kouta za lůžka, slyšel ještě burácení hromu a praskot a potom ho něco strašně udeřilo do hlavy a do zad. To bylo poslední, na co se pamatoval.

Jak dlouho ležel v koutě, nevěděl, ale když se vzpamatoval, velmi se podivil, že je v chatě tma a že se nemohl postavit. Podlaha zmizela.

Volal Jelena, ale ten se neozýval. Dan zatajil vlastní dech, avšak ani potom neslyšel dech Jelena. Naprosto netušil, co se stalo, a taky nevěděl, kde jsou dveře a kudy by mohl uniknout z chaty. Opatrně hmatal kolem sebe, protože chtěl především najít Jelena.

Jeho úzkost vzrůstala. Už nemluvil hlasitě, nýbrž křičel a drápal se jako želva. Ale kdykoli se posunul o metr nebo o dva, skulil se zase do kouta. Chvíli přemýšlel, co se asi stalo. Bránil se myšlence, že umřel a že leží v hrobě.

"Ne, jsem v chatě," přesvědčoval nahlas sama sebe, "a musím z ní ven, ale jak?" Přímo před sebe nemohl, vpravo nahmatal stěnu, tedy snad vlevo.

Ano, vlevo, ale vlevo je to zase do kopce. Chytal se stěny, byla sroubena z kmenů a poskytovala prstům trochu opory. Posunul se o dva metry a zachytil se něčeho, co bývalo v chatě snad okno. Srdce mu zabušilo radostnou nadějí. Vyleze oknem.

Ale běda! Okno se ani nehnulo, bylo rozbité, a vězel v něm veliký ostrý kámen. Chytil se tedy kamene, vytáhl se výše a mohl si na něj sednout. To byl úspěch. Vsedě se lépe přemýšlí, než když člověk musí ležet jako červ. Znova volal marně Jelena. Kam zmizel? Anebo snad?

"Ne, Jelen je živ, musí být živ!" křičel, aby o tom sebe sama ujistil. "Jelene, drahý Jelene.. aspoň se pohni! Zašeptej! Udělej něco, nebo zešílím! Jelene!" "Myslel jsem, že jsem byl pohřben několik dní," končil Dan líčení, "až náhle jsem uslyšel váš hlas, Mr. Grassi. Věděl jsem už, že mi přinášíte spásu a byl jsem tak dojat, že jsem nemohl promluvit, když jste mě volal."

"A to byly pro mě nejstrašnější vteřiny," řekl Mr. Grass jako v snách, "bál jsem se, že jsem nenašel pravou chýši."

"Potom se nad mojí hlavou otevřely dveře a v nich jste visel vy, jako kdybyste přicházel z půdy... Na chvilku jsem se lekl, protože jsem myslel, že jsem se zbláznil," pokračoval Dan.

"A když jsme pod lůžkem a hromadou pokrývek našli Jelena, nechtěl jste, Dane, vyjít, dokud jsem ho nevynesl a neodevzdal Richardovi," káral Mr. Grass mladíka a tiskl mu ruce.

Richard zatím po celou dobu třel Jelenovi paže, prsa a nohy, a dokonce se snažil o umělé dýchání, jen aby mladého Indiána přivedl k vědomí. Přitom se ale chránil, aby se dotkl Jelenovy poraněné a zanícené nohy. Také Dan přiklekl k Indiánovi a pomáhal Richardovi. Rázný Mr. Grass se chystal k odchodu, aby sám přinesl trochu vody, když na vrchol vystoupili dva muži a dívka. Mr. Grass poznal inženýra Edmonda Quizota, ale staršího muže a děvče v ležení dosud nespatřil. Jeho zraky teď však utkvěly především na láhvi v dívčině košíčku a na džbánu, který přinášel inženýr. Ze zardělých obličejů příchozích bylo vidět, že pospíchali a že je chůze do příkrých strání unavila.

Richard a Dan, skloněni nad Jelenem, neviděli příchozí, dokud se nepřiblížili a dokud nezaslechli Mr. Grasse, který je zdravil a radostně volal:

"Vodu, přinášíte vodu?" Oba mladí mužové, kteří klečeli u Indiána, teď zdvihli hlavy.

A nyní se stalo něco úžasného. Z Danových úst se vydral výkřik:

"Tatínku, drahý tatínku!"

Ale Evžen Hautaine ustupoval pozpátku a jeho paže se bezděčně rozpínaly. Ale to trvalo jen chviličku. Vždyť tenhle osmahlý, ušpiněný otrhánek je mu tak povědomý - a pak ten hlas! "Tatínku, copak mě nepoznáváš? Já jsem přece Dan!" V příštím okamžiku Evžen Hautaine svíral otrhánka v náručí a opakoval jen jedno:

"Dane, milý hochu, Dane, můj drahý hochu!" Všichni přítomní hleděli v úžase na neočekávané shledání otce se synem.

Nejdřív se vzpamatovala Marie Anna. Přistoupila k Mr. Grassovi, a nabízejíc mu košík, řekla:

"Na zdravé a živé je času dost. Máte tu však taky nemocného."

"Díky, slečinko," pravil Mr. Grass, "jsem tak překvapen, že jsem na ubohého Jelena zapomněl," a pak už na nic nedbal, rychle přiklekl k Indiánovi a omýval studenou vodou jeho obličej, prsa i ruce tak něžně jako matka. A když mu Marie Anna podala otevřenou láhev, vnutil do Jelenových úst doušek kořalky.

Po krátkém úsilí bezděčných lékařů otevřel Rychlý jelen své černé oči a zhluboka vydechl. Potom ještě dvakrát zavřel oči, a když je otevřel potřetí, něco zašeptal:

"Myslí si, že vidí dobrého ducha ve věčných lovištích, když se na vás dívá, slečinko," překládal Mr. Grass.

"Dejte mu ještě napít kořalky, aby se vrátil na zem," radila Marie Anna a sama pozdvihla Indiánovu hlavu.

"I thook you (Děkuji vám)," řekl Rychlý jelen, když se napil a Marie Anna zatleskala:

"Strýčku Evžene, ten Indián mluví anglicky!"

Ale strýc Evžen, který dosud svíral Dana v objetí, volal Marii Annu:

"Drahoušku, pohleď! To je Dan, můj zlatý hoch, o němž jsem ti vypravoval."

Děvčátko vstalo, velmi způsobně se uklonilo a potom vážně řeklo:

"Těší mě, že tě poznávám, bratránku. Vím, že jsou ti děvčata protivná, ale já se dovedu vyhnout."

"Proboha, co vám to namluvil, slečno?" zvolal překvapený Dan.

"Za prvé nejsem žádná slečna, protože mi teprve bude deset let, a za druhé se jmenuji Marie Anna Quizotová. Jsem tedy tvá sestřenice, a za třetí o tvém odporu k děvčatům mi vypravoval strýček Evžen celé historie - a strýček nikdy nelže."

"Ach ovšem, ovšem. Ale to je omyl, a abych ti to dokázal, prosím, abys mi, milá sestřenko, dovolila, abych tě směl políbit," prosil Dan upřímně a smál se.

"Když přitom zavřeš oči a jestli si myslíš, že si nezadáš své důstojnosti..." Dan ji ale nenechal domluvit, přiskočil a zlíbal rozdurděnému děvčeti nejen zardělé tvářičky, nýbrž i oči a vlasy. "Tak a teď mi dovolte, abych vám představil své přátele, své nejmilejší bratry a nejlepší muže na světě," zvolal Dan. Pak uchopil Richardovu paži a vedl ho před otce: "To je můj vychovatel, zachránce života, věrný přítel kapitán Richard. Dědeček ho zná a má ho rád.

Budu šťasten, když ho budete mít rádi i vy!" Kapitán Richard se lehce uklonil, a když mu Evžen Hautaine podal ruku a přátelsky jí potřásl, řekl vážně:

"Pane Hautaine, Dan přehání jako vždy, když se jedná o jeho přátele. Že zachránil život mně, o tom se nezmiňuje. On a jeho šlechetný děd zachránili i mou čest. Můžete být hrdý na svého syna.

Neznám mnoho jinochů, kteří by se mu podobali."

"Pane Richarde, vážím si vaší pochvaly a vynasnažím se, aby můj syn nikdy nebyl ochuzen o takového přítele, jako jste vy," odpověděl Evžen Hautaine a znovu potřásl Richardovou rukou.

Avšak to už Dan zdvihal klečícího Mr. Grasse a horlivě mu domlouval.

"Ale, milý příteli, přece mě, nezarmoutíte! Tatínku, Marie Anno, obejměte našeho průvodce, ochránce a živitele, a kdybych mu přidal ještě sto krásných jmen, nepověděl bych vám, kdo Mr. Grass je a co pro nás vykonal. Tatínku, bez těchto přátel bys už dávno neměl syna:" Mr. Grass, všecek rozpačitý, neodvážil se pozvednout hlavu a mumlal cosi o potěšení, o cti a o překvapení. Ale potom sevřel ruku Evžena Hautaina tak, že starý pán potěšením a rozkoší až přešlapoval. "Děkuji vám, Mr. Grassi, za sebe i za syna a prosím, abyste své přátelství rozšířil a přijal nás do něho všecky," řekl Danův otec a rád by si byl pofoukal pravici.

"Ano, Dan má pravdu," prohlásil Edmond, který na počátku hovoru ustoupil stranou, "pane" Grassi, jste neobyčejný člověk, jste hrdina.

Co jste dnes vykonal pro své přátele, získalo obdiv všech dělníků a mou úctu po celý život."

"Dane, Richarde! Vysvoboďte mě!" naříkal ubohý Mr. Grass, který se nemohl vybavit z objetí Evžena Hautaina a mladého inženýra.

Rychlý jelen, který se již posadil, se rovněž přivítal s Evženem Hautainem, ale po indiánském způsobu. Držel ruku na srdci a řekl anglicky:

"Tam je Dan a tam zůstane navždycky!" Potom ještě něco řekl ve své mateřštině, což Mr. Grass přeložil"

"Teď, když Dan našel svého otce, kterého tak dlouho hledal, Rychlý jelen se vrátí domů."

"Který mě tak dlouho hledal?" zvolal Evžen Hautaine s podivem.

"Jak jinak bych se octl tatínku, tady v horách, na sta kilometrů od Chicaga, kdybych tě nehledal?" odpověděl Dan.

"Hledám tě s přáteli už téměř celý rok!"

"Celý rok! Dane, ty mě hledáš už celý rok? Kdes byl?"

"Nemyslíte, že vyprávění bude trochu dlouhé a že se zprávy o různých příhodách budou lépe poslouchat na farmě než tady?" otázal se mladý inženýr. "Jelenova raněná noha volá po pořádném ošetření.

Sneseme ho snadno. Kdo mi podá ruce?" Richard přiskočil, a když mladí muži sepjali ruce, Mr. Grass zdvihl Jelena a posadil ho na ně. Indián pak objal ochotné nosiče kolem ramen a dal se nést.

Vystřídali se jen dvakrát, protože Mr. Grass a Dan chtěli také nést. Dělníci, kteří pracovali v táboře, přiběhli podivnému průvodu vstříc, uložili Jelena na nosítka a odnesli ho do farmy.

Farma Grands monts teď hlučela mnohými hlasy a kulaťoučká Mam spráskla masité ruce nad hlavou, ale hned nato běžela jako křepelka, aby připravila nocleh pro nenadálé hosty.

Hostina, velkolepá hostina, šumělo jí hlavou, a proto jakmile upravila lůžko, skulila se do kuchyně. Tam nabrousila nůž o dno kamenného hrnce a vyběhla na dvůr. A běda všemu pernatému, co se nezachránilo útěkem!

Rychlý jelen byl zatím uložen na měkkou pohovku. Mr. Grass sám doběhl do kuchyně, aby si umyl ruce, a přinesl umyvadlo, ručník a vlažnou vodu. Inženýr Edmond přinesl celou lékárnu: vodičky, prášky, masti, obvazy a vatu a potom přisluhoval zkušenému Mr. Grassovi.

Balvan nerozmačkal Indiánovi jenom svaly, ale přerazil mu i holenní kost, a proto musel být povolán lékař. Ale než ho přiveze rychlé auto, bylo třeba aby byl zahnán zánět. Také boule na temeni, která Jelenovi naskočila, když se uhodil do hlavy, a která ho i omráčila, musela být ošetřena. Naštěstí zastihl ryšavý dozorce lékaře v blízké farmě a přivezl ho už za dvě hodiny.

Doktor Gréville provozoval svou lékařskou praxi jen po farmách a když nebylo nemocných, býval všude vítaným hostem. Byl vášnivý myslivec, veliký lovec a tulák od narození. Zvolil si, tento způsob života a tvrdil, že by ve městě musel za týden sám povolat lékaře.

A přece to byl nejvýš svědomitý lékař, který hned po návštěvě kterékoli farmy žádal, aby se po okolí rozhlásilo, kde ho nemocní najdou.

Proto se dozorce ptal na farmách a měl štěstí.

"Zlomenina, krásná zlomenina, jedním rázem," liboval si doktor Gréville, ohledávaje Jelenovu nohu. "Jen Indián odolal, běloch by už byl v pánu. Studené obklady byly dobré, ale proč jste je přestali přikládat?"

"Protože pacient vězel v kleci, visící mezi nebem a zemí," odpověděl Mr. Grass.

Doktor Gréville se podíval na dlouhána přes brýle a broukl:

"Kdybyste, vy čahoune, nebyl tak obratný pomocník..." "Grasshopper mi říkají přátelé," odpověděl Mr. Grass, směje se.

"Výborné jméno, milý Kobylko," zvolal doktor a smál se také.

"Tedy v kleci? Nechtěl byste mi to vysvětlit?"

Zatímco trapper líčil děsnou příhodu, obvázal lékař ošetřenou nohu a přiložil sádrový obal.

"Za čtyři neděle budeš chlapíku chodit, ale teď musíš být trpělivý, jako když číháš na bobra nebo na vydru," řekl doktor Gréville dobromyslně Indiánovi.

Rychlý jelen se bolestně usmíval a poděkoval:

"I am obliged to you, doctor, for your kindness (Jsem vám zavázán, doktore, za vaši laskavost - anglicky)."

"A podívejme se! Hezky zpíváš, chlapíku. Až se uzdravíš, půjdeme spolu na lov. Ale mám hlad jako vlk. Ještě se přijdu na tebe podívat," řekl doktor a odklusal do jídelny, kde zastihl četnou společnost, která tu netrpělivě čekala na kuchařské zázraky pohostinné paní Mam.

Marie Anna zmizela v kuchyni, ale po chvíli, když se vrátila do jídelny, zastihla u stolu muže již vymydlené, oholené a převlečené v cizím prádle i v cizích oblecích, jak je ve spěchu sehnali správce a inženýr Edmond. Dívka tiše usedla stranou a pozorovala vyhublé a osmahlé obličeje, hrubé a odřené ruce a její dobré srdce se zachvělo, neboť pochopila, že život, jímž se tito stateční muži protloukali, byl tvrdý a krušný.

Když rozehřátá paní Mam přinesla konečně první mísu a omlouvala se vzácným hostům a prosila, aby přijali shovívavě, co mohla narychlo připravit, zval strýček Marii Annu, aby si k němu přisedla, neboť jídali vždycky bok po boku. Ale Marie Anna tentokrát odmítla a usedla vedle Mr. Grasse, čímž statečného trappera poplašila víc než šedý medvěd grizzly.

"Pane Grassi," řekla tiše a položila svou ruku na jeho rozprýskanou tlapu, "utíkám se k vám jako k osvědčenému ochránci. Kapitán Richard mi cestou vypravoval, že máte doma, tam kdesi v Chevennu, maminku, bratra a malé sestřičky, a proto jistě neopovrhujete děvčaty."

"Mám je strašně rád, Miss (slečno). Děvčátka jsou milá jako ptáčkové," odpověděl Mr. Grass a nevěděl, co si počít s ubrouskem.

Marie Anna mu rozestřela ubrousek na kolena, a když se uhýbal, řekla mu vyčítavě:

"Aha, taky se mě bojíte."

"Ne, Miss, já se nebojím vás, ale o vás, jste taková křehounká."

"Jak to? Umím jezdit na koni, střílet, plavat, bruslit a mé svaly sáhněte! Pevné, což? A brzo už budu velká. Opravdu? Smím vám nabrat polévku? Jíte rád hustou? Já ne. Ale zeleninu ano? Já taky. Za chvíli vypravoval Mr. Grass malé čarodějce o mamince, o bratrovi a sestrách, ale když začal o Danovi, Marie Anna se ušklíbla a řekla krátce:

"Toho nechme tatínkovi." Inženýr Quizot se bavil s Richardem velmi příjemně, a tak byl Dan ponechán otci, který málo jedl, ale mnoho se díval na statného syna. Doktor Gréville jen jedl. Byl to břichopásek, který dělal všecko na pravém místě a v pravý čas. U stolu jedl, u nemocného pracoval, v stepích a v lesích lovil a v posteli spal, někdy sice jen dvě tři hodiny, ale někdy osm i devět hodin, podle toho, jak dlouho mu spolubližní dopřáli času k odpočinku.

"Proběhnu se táborem," řekl doktor Gréville po hostině, "a protože tuším, že se tady bude vypravovat o různých dobrodružstvích, prosím, abyste s tím počkali, až se vrátím. Ale jistě!"

Na souvislejší vyprávění došlo ale až k večeru, protože všichni přátelé šli ještě navštívit Rychlého jelena. Už se mu velmi ulevilo. Zázračné ruce doktora Grévilla zahnaly bolesti a jeho léky přivábily posilující spánek.

Rychlý jelen se právě probudil, když přátelé vcházeli. Usmíval se na ně a bázlivě pohladil ručku Marie Anny, která mu přinesla sladký koláč. Věděla, že přátelská ruka nemá být nikdy prázdná.

"Teď jsem teprv ráda, strýčku Evžene, žes mě učil anglicky. Myslím, že se s Rychlým jelenem domluvím."

"O tom nepochybuji. Rychlý jelen znamenitě rozumí posunkům," opět nešťastně vyhrkl Dan.

Marie Anna zvedla bradu a řekla česky:

"Strýčku, myslíš, že je Dan hodný hoch? Já ne!" a francouzsky: "Nuže, milý bratránku, rozuměl jsi mým," Dan se zastyděl.

"Nezlob se, milá Marie Anno, chtěl jsem tě jen povzbudit. Kdybych neměl Jelena tak rád, záviděl bych mu."

"Strýčku Evžene, viď, že závist je ošklivá vlastnost?" tázala se naoko strýce, ale tak, aby Dan pocítil důtku.

"Děti, děti, znáte se sotva půl dne a už se škorpíte!" vyčítal jim Evžen Hautaine. Potom objal Marii Annu kolem ramen a dodal: "Dan ale dosud neví, má milá čarodějko, co jsi pro mě vykonala. Jen tys mě uzdravila a nikdy, nikdy mě nesmíš opustit. Dan tě za to bude nosit na rukou."

"Nechci! Schválně by mě pustil." Jen to vyřkla a už se vznášela v Danově náručí. Nosil ji po pokoji a nic nedbal na to, že mu cuchá vlasy a kope nohama.

Všichni tleskali, a když Dan postavil děvčátko opět na zem a řekl:

"Jsi má malá královna," usmířila se Marie Anna, vznešeně zdvihla paži a řekla milostivě:

"Odpouštím ti, bratránku!" Potom se rozběhla ke strýčkovi a žalovala: "Ach, ten Dan, ten má sílu jako medvěd!" Rychlý jelen se blaženě usmíval. Bylo mu dobře ve společnosti milých přátel. Jeho bystrému oku neušlo, že Marie Anna visí očima jen na Danovi, a přece z posunků i prudké řeči vycítil, že předstírá hněv. Proč asi, vždyť ty její pěkné oči a líbezné tvářičky zjevně mluvily o její upřímnosti a ostatní se smáli a tleskali, když se durdila? Jelen pochopil, že hněv děvčátka vůči Danovi zakrývá něco jiného...

Přátelé usedli kolem Jelenova lůžka a rozmlouvali o stavbě dráhy, ačkoli se na všech rtech chvělo na sta otázek. Ale protože slíbili doktorovi, že počkají s vyprávěním na jeho návrat, nutili se do lhostejného hovoru. Marie Anna slíbila Jelenovi, že ho neopustí.

"Umím ošetřovat nemocné, viď, strýčku? Na zlomeniny je nejlepší čerstvé máslo, že strýčku?" Všeobecný smích jí vehnal krev do tváří.

"Schválně si zlomím malíček a zkusím to tvé máslo, sestřenko," sliboval Dan.

"S Danem se nedá vážně mluvit," posteskla si. "Jak jste s ním mohli žít?"

"Dan nás často trápil," prohlásil Richard, potřásaje smutně hlavou. "Mr. Grass ho často musel nechat klečet anebo mu uložil, aby za trest oškrábal košík brambor. Jelen to může dosvědčit."

"Jak může být vychovatelem muž, který..., který nemluví pravdu?" zvolala Marie Anna a hněvivě se odvrátila od Richarda. Sama směla kárat Dana, ale nedovolila, aby ho někdo pomlouval.

"Vzdal jsem se nevděčného úřadu," vzdychl licoměrník. "Dan už mě stejně dávno neposlouchá."

"To je dobře," řekla Marie Anna a obrátila se znova k Indiánovi, jehož černé oči viděly jen ji.

"Dan je nejlepší," řekl tiše, "Dan neškrábal brambory, neměli jsme je."

"Vám, Jelene, uvěřím všecko, co mi budete vypravovat." Jelen se radostně usmál: "Budu rád, velmi rád."

29 Strašné putování

Po večeři, když i doktor Gréville byl syt, vyšli všichni na verandu.

Denní teplo polevilo a vlažný větřík přinášel vůně ze stepi. Zvolna se stmívalo. První zvědavé hvězdy vyšly na tmavomodrou nebeskou pláň a svět ztichl, jako kdyby chtěl také naslouchat.

Nejprve vyprávěl Evžen Hautaine o své nemoci a dovolával se Danova svědectví, jak marně hledal pomoc, aby se jí zbavil.

"Po tříletém utrpení jsem uposlechl rady dávného přítele, doktora Simona, který mě nutil, abych odešel někam daleko a abych se naprosto odtrhl od starého života a začal nový."

"Kolega Simon vám radil správně," vpadl doktor Gréville, "hynoucí strom musí být vytržen z otrávené půdy a zasazen do zdravé."

"Uznával jsem dobrou radu přítele," vypravoval Evžen Hautaine dále, "ale má vůle a mé síly byly podlomeny, a když dobrotivá Prozřetelnost ke mně poslala v nejhorší době bratrance Anatola Quizota, podlehl jsem radě i násilí. Ano, i násilí, protože mě Anatol unesl přímo z kanceláře a nedopřál mi ani minuty, abych vyřídil nejdůležitější pracovní záležitosti a abych se rozloučil s rodinou."

"Velmi správně," vpadl opět doktor Gréville, "vytrhnout a zapomenout."

"Strýc Anatol ti naznačil, tati, cestu ohořelou zápalkou na mapě," zvolal Dan, "a tak Richard objevil aspoň směr."

"Máš pravdu," pravil Danův otec, "pamatuji se na tu čáru. Nemohl jsem však odejít bez jediného slova..."

"A proto jsi napsal na podložku tento lístek," zvolal Dan, a vytáhnuv z kapsy odřenou tobolku, rozevřel ji a vyňal z ní kousek potrhaného papíru.

"Ta čára na nástěnné mapě a tenhle lístek byly jedinou naší stopou," vysvětloval Dan, "a po té stopě jsme se vydali s Richardem loni v pozdním létě, abychom tě, tatínku, našli. Nevěřili jsme v únos ani v nějaké neštěstí, protože na lístku byla napsána naděje na možný návrat. Odešel jsi tedy, abys hledal úlevu anebo pomoc daleko na severu. Byl jsi však těžce nemocen a sám, proto jsme šli za tebou."

"Drahý Dane, můj zlatý hochu a vy, pane Richarde, jak vám oplatím vaši oddanost?" zvolal dojatý pan Hautaine.

"Tatínku, nemluv o odplatě! Jsem přece tvůj syn a Richard je můj přítel, můj bratr!" zvolal Dan vroucně a objal otce. "Ani jsme nevěděli, že až do Edmontonu jdeme po správné stopě," navazoval Dan, "ale potom jsme zbloudili."

"Mou vinou, nesmírně toho lituji," pravil Mr. Grass, všecek zkormoucen.

"Ano, byla to vaše vina, vy veliký, šlechetný a obětavý příteli!" prohlásil Dan a přiskočil k Mr. Grassdvi. "Ano, ale vy jste to byl, kdo se staral o dva neznámé pošetilce jako o své bratry, vy jste to byl, kdo nás opatřil všemi potřebami. Nic jste nedbal na ohromnou a zbytečnou přítěž, kterou jste si uvázal na krk. Nemohu výstižněji vyjádřit vaši obětavost. Chtěl jste s námi pátrat po mém otci, odvedl jste nás do svého útulného Woodhousu a učil jste nás životu trapperů. A když lupiči zapálili váš dům a vyloupili vaše skladiště kožišin, zachránil jste nás ve sněhové jeskyni, dokud nepřijel Rychlý jelen a neodvedl nás sněhovou pouští do indiánského tábora."

Všichni posluchači strnuli a žádali podrobnosti, a tak všichni, Dan, Mr. Grass i Richard, se střídali a vyprávěli o zažitých dobrodružstvích. Zamlčovali však svá utrpení, mnohé činy statečnosti a obětavosti, protože statečný muž se nikdy nevychloubá. Pravá statečnost a skromnost jdou vždycky ruku v ruce. Ale když líčili strašnou dobu po zničení Woodhousu, sesedli se všichni posluchači bezděčně k sobě, takže se k sobě téměř tlačili, a když si Richard vzpomněl, jak Dana přeskočil v indiánském ležení divoký eskymácký pes, který je strašnější než grizzly, vyskočil doktor Gréville a šermoval pažemi dojatě až se pod verandou ozval zoufalý výkřik, patrně z hrdla některého dravého ptáka, který byl vyrušen ze spánku.

Nikdo nepozoroval, že půlnoc dávno minula, a nikdo také nepomyslil na spánek, jen Marie Anna, která při vyprávění snad nevědomky přisedla k Danovi a položila si jeho ruku pod svou tvář, usnula na Danově koleně a nyní klidně spala v bezpečném vědomí, že "protivného" Dana již nikdy nepustí.

"Toužebně jsme očekávali jaro," vypravoval Mr. Grass, na němž byla řada, aby líčil události příštích dnů, "a proto jakmile byla země jen poněkud schůdná, vypravili jsme se k jihu. Od řeky Liardu je cesta daleká..."

"Jakže?" zvolal inženýr Quizot. "Vy přicházíte až od řeky Liardu?
Od šedesáté rovnoběžky? Vykonali jste cestu osm set kilometrů dlouhou, pěšky?"
"Počítejte raději tisíc, drahý pane," odpověděl Mr. Grass s úsměvem, "vždyť jsme se museli živit lovem, volit cestu podél pohoří, abychom mohli přebrodit na sta bystřin a potoků a řeku Peace River v horním toku. První týden, dokud jsme měli sůl a trochu zásob z indiánského tábora, kráčeli jsme po probouzející se zemi jako výletníci, ale když nám došla sůl, bylo velmi zle. Zvěřinu jsme si snadno ulovili, ale ujišťuji vás, drazí pánové, že není nic hnusnějšího a nic odpornějšího nežli neslané maso. Jedli jsme je ovšem s popelem, neboť popel je přece trochu slaný, a nedivili jsme se, že zvěř běží na sta kilometrů, aby se nalízala slaného jílu. Rychlý jelen objevil i pro nás slaný jíl, ale člověk jej odhodí, i když jeho tělo touží po soli. Pečete-li kýtu s divokým česnekem, voní po česneku, a žvýkáte-li lišejníky, pocítíte na jazyku i na patře kyselou chuť, ale všecky tyhle náhražky vám nenahradí normální stravu. A zase to byl Rychlý jelen, který dovedl narýpat kořínky, hlízy a cibulky, které jsme jedli jako lahůdky. Naštěstí jsme denně měli čaj, protože z lišejníku a z jahodového listí lze uvařit výborný nápoj." Dravý pták v zahradě nebo na dvoře zase kvílel, nebo to snad sem zabloudil rys, jehož vytí se podobá lidskému kvílení?
"Na Peace Riveru jste přece narazili na stavbu dráhy," řekl inženýr, "Copak tam práce dosud nezačaly?"
"Naše štěstí bylo, že začaly," odpověděl Mr. Grass. "Našli jsme tábor dělníků a po čtrnácti dnech jsme zase okusili lívanců a soli do sytosti. Vyměnili jsme dvě pušky za čtyři páry bot, za pytlík mouky a za hrudku soli, ale po dvoudenním odpočinku jsme opět pospíchali k jihu, protože před námi leželo ještě čtyři sta kilometrů. Tam v táboře jsme se také dověděli, že kanadská jízdní policie dopadla zloděje s nákladem kožišin, ale to nám nic neprospělo. Náš cíl byla řeka Athabaska, po níž plují plavidla do obydlených krajů. Po třínedělním putování jsme opět dorazili k táboru. Zajásali jsme, protože zde byla práce, výdělek, chléb a sůl. Obrovský, ale dobrotivý dozorce nás přijal..." Pod verandou se cosi ozvalo. Praskla lavice, ozval se hlasitý pláč a rázné zaklení.
"To je hrůza, to je hrůza, jaká tragédie!" a hned potom se ozval konejšivý hlas správcův:
"Tiše, tiše! Copak musí každý vědět, že jsme taky poslouchali?
A ty, Mam, mlč!" Posluchači na verandě byli příliš zaujati vypravováním, aby pátrali, kdo dole poslouchá.
"Dozorce nám propůjčil chatrč na kopci. V kantýně jsme dostali potraviny na zálohu dvou pušek, a protože tady už pracujeme pět dnů, dostaneme zítra při výplatě svou první mzdu," skončil Mr. Grass vesele. "Zasloužili jsme si ji."
"Ano, dostanete nezkrácenou mzdu," prohlásil mladý inženýr, "třebaže Jelen a Dan dnes nepracovali," dodal a smál se.
Nyní musel Dan vylíčit, proč zůstal s Jelenem v chatě, a zmínit se o svých dojmech při zřícení. "Ale tys, tati, nám ještě nepověděl, kde jsi prožil celý ten rok, co jsme tě hledali?" zeptal se nakonec.
"Z Edmontonu mě bratranec Anatol odvezl do údolí Jardin fleurist na svou farmu, aby mě podle předpisu doktora Simona vyléčil," vypravoval Evžen Hautaine, "Tam jsem našel nejlepší přátele na světě a tam se mě ujal tenhle andílek, který tak blaženě spí na tvém koleně - Marie Anna. Její neúnavná péče, její obratné podněcování k činnosti a pěstování pevné vůle, ale především její lahodné cizí písně, plné citu, krásy a poezie, mě uzdravily. Zde jsem jen na návštěvě, jednak abych spatřil práci svého milého synovce Edmonda a jednak abych s Marií Annou proběhl všecka drahá místa dívčina rodiště. Na téhle farmě je Marie Anna domácí paní." Všichni hleděli se zalíbením na spící dívku.
"Protože už dávno svítá," řekl doktor Gréville, "doporučuji vám, abyste šli spát, ale tohoto svého výborného pomocníka odnesu sám na lůžko."
"Pardon, milý doktore," bránil se Dan, "u mne hledala Marie Anna ochranu, užiji tedy svého práva." Rozcházeli se s přáním dobré noci, ale byl to skřivan, a ne slavík, který je provázel svým zpěvem, jak krásně již dávno pravil anglický básník William Shakespeare.

30 Radostné i tklivé plány do budoucnosti

Naši přátelé se opět sešli až u pozdního oběda. Doktor Gréville přišel poslední a přinesl dva krásné tetřevy.
"Nechtělo se mi spát," vykládal, "a proto jsem si vyšel do lesa.
Vidím, že jsem přišel právě včas. Ale, když jsem tyhle dva chlapíky ulovil, odpočinul jsem si chvilku pod stromy, a jak se zdá, tak se moje hodinky spletly. Nevyznám se jaksi v čase, nemohl jsem přece dřímat déle než hodinu." Společnost se zasmála, vždyť hodiny v jídelně právě bily druhou s poledne.
"Jednoho z těchto ptáků daruji vzácné společnosti," řekl doktor Gréville, když usedal ke stolu a rozkládal ubrousek, "ale druhého se pokusím sníst s popelem, abych poznal, jak to chutná. Jak známo, popel z mořských chaluh obsahuje, mnoho různých solí - ach, děkuji vám, drahá Mrs. Mam, vezmu si ještě jednou - ale toho ptáka si upeču sám."
"A potom jej osolíme dodatečně," prohlásila usmívající se Mam, ale když pohlédla na vyhublé obličeje hostí ze severu, velmi se zarmoutila a umínila si, že je z farmy nepropustí, dokud je řádně nevykrmí, ať na to praskne kurník a přírůstek v chlévech!
Nikdo se nedivil, že vlády se ujala mladá domácí paní, která přikazovala nejen místa u stolu, vyslýchala návrhy a určovala program, nýbrž oznámila též Edmondovi, že společnost setrvá na farmě Grands monts ještě týden. A protože Edmond musel odjet do Corbeille á fleur, přála mu Marie Anna šťastnou cestu a obtížila jeho paměť mnohými vzkazy, určenými tatínkovi a mamince, ba i Angelině Regině a Viktorovi. Dan a Richard svěřili Edmondovi pro dědečka ve Philadelphii dopis, v němž oznamovali brzký návrat. Edmond odjel, ale hosté na farmě měli tolik práce a zábavy, že mladého inženýra nepostrádali. Navštěvovali nemocného Jelena, chytali v horských potocích s Evženem Hautainem znamenité pstruhy, ba dali se též vylákat doktorem Grévillem do hor na lov, ale při každé příležitosti si musili vzpomínat na minulá dobrodružství a podrobně je líčit.

"Jak se odměníme obyvatelům indiánského tábora?" ptal se Evžen Hautaine, když jednou seděl s trapperem na břehu řeky a chytali zas pstruhy.

"Teď nepotřebují pomoci," odpověděl Mr. Grass, "léto a podzim jsou pro ně měsíce žní. Zvěře je hojnost a za peníze, které utržili za kožišiny, si nakoupili zásoby a ty jim do zimy stačí. Ale než odejdu, napíšu vám ještě seznam věcí, které by potom mohli potřebovat."

"Jak to, než odejdete?" zvolal Evžen Hautaine, ale hned si vzpomněl, že rodina Mr. Grasse v Cheyennu netrpělivě očekává svého živitele, a rázem pochopil, proč Mr. Grass často hluboce přemýšlí a toužebně pohlíží k jihu. Jeho mysl jistě zalétá k laskavé staré mamince a k milým sourozencům. Jak strašné by bylo jejich překvapení, kdyby se živitel vrátil chudší než odešel. Vždyť i prádlo, oděv a obuv, které měl na sobě, dostal darem!

Nesnáze Mr. Grasse vyřešil nakonec Evžen Hautaine. Nabídl trapperovi zaměstnání v bance. Věděl, že tak získá neobyčejně pracovitého a schopného úředníka. Mr. Grass rád přijal "bankéřovu nabídku, vždyť trapperem se stal stejně jen proto, že nenašel jiné zaměstnání.

"Pane Hautaine, rád přijímám vaši nabídku," řekl Mr. Gmss. "Pomůže mi v nynější situaci a pak jsem taky rád, že budu Danovi nablízku. Děkuji vám."

"Dobrá, dobrá, ale teď užívejme ještě radostných prázdnin," odpověděl Evžen Hautaine spokojeně a rázně potřásl pravicí svého budoucího úředníka.

"Toužím už po práci," dodal ještě Mr. Grass.

"Rozumím, a taky po návratu domů," zasmál se Evžen Hautaine, "nechci vás zdržovat, ale obávám se, že v Corbeille á fleur si vás podrží také několik dní. Napište svým milým dopis!"

"Už jsem napsal, přiznal se Mr. Grass, "že se vracím, ale myslím, že ten dopis mé drahé příliš nepotěší."

"Musíte tedy chybu napravit," řekl Evžen Hautaine vesele.

Dan ulovil krásného pstruha a tak jásal, když jej všem rybářům ukazoval, že přerušil i rozmluvu přítele Grasse s otcem. Marie Anna přišla za rybáři později, protože aspoň na několik hodin svědomitě vykonávala úkol ošetřovatelky. Mladý Indián věděl, čím se milé ošetřovatelce zavděčí, a proto jí vypravoval jen o Danovi.

Byly to zajímavé rozmluvy, protože při poměrně malé zásobě anglických slov, která uvázla v rusé hlavičce Marie Anny, museli si nemocný i ošetřovatelka mnoho domyslet, ale malé posluchačce stačilo opakování, že Dan je nejstatečnější, nejšlechetnější a nejmilejší jinoch na celé zeměkouli, "ale pozor, před Danem ani slovo, byl by příliš domýšlivý!"

Doktor Gréville byl s pacientem velmi spokojen, protože Rychlý jelen, ač byl dosud mladý lovec, přece věděl velmi mnoho o medvědech hnědých, černých i šedivých, o vlcích lesních i stepních, o liškách, bobrech, vydrách, o pumách i o rysech a rosomácích. O stepních jelenech, losech, vapiti, o bizonech a horských ovcích vyslechl doktor tak zajímavé zprávy, že se rozhodl pro návštěvu Indiánova kmene, a Jelen mu sliboval, že bude jeho průvodcem a společníkem.

Richard byl nejšťastnější v dělnickém táboře, kde ho obzvláště zaujaly stavitelské práce. Říkal, že by některé stavby projektoval jinak.

"Ovládat hmoty, budovat, vytvářet a vítězit, jaká je to rozkoš!" často volával. "Nejradši bych tu zůstal až do zimy." "Jen se opovaž a dědeček tě vydědí," hrozil mu Dan.

Richard se hlučně zasmál:

"Nemám dědečka, který by se mnou tak ukrutně jednal. Myslím, že jsem vůbec neměl dědečka, alespoň se na takového starého pána nepamatuji."

"A co dědeček Hautaine ve Philadelphii? Teď má vnuky dva, tebe a mne, a povím-li mu, že jsi nespěchal domů, tedy tě vydědí. Dědeček je přísný muž, Richarde, nesmíš ho zlobit ani zarmoutit, protože je starý a hněv by mu uškodil!"

"Vynasnažím se," odpověděl Richard a pokrytecky vzdychal, "abych tě předčil v poslušnosti. Nebudu už pomáhat podloudníkům a nebudu chtít vypít vodu v zálivu."

"No dobře, pane kapitáne, to si spolu zúčtujeme," zvolal Dan a běžel vstříc Marii Anně, která "náhodou" zabloudila do tábora, když trhala květiny pro Rychlého jelena.

Edmond se vrátil teprve třetího dne a přivezl s sebou přemnoho různých věcí, ale především pozvání, aby hosté pospíšili do Corbeille á fleur.

Ale to již taky Rychlý jelen začal mluvit o návratu domů. Jeho přátelé však o tom nechtěli ani slyšet.

"Jsi náš zajatec a nikdy tě nepustíme," tvrdil Dan, avšak když viděl, že se Jelen zarmoutil, slevoval.

"Nu, někdy tě pustíme, aby sis doma zalovil, doktor Gréville pojede s tebou a zase tě přiveze zpátky...

"A co nový Woodhouse, který vystaví otec Strongbow s bratry, zůstane prázdný?" ptal se Jelen.

"Bude v něm bydlet tvůj otec a tví bratři, a až zase zavítáme na sever, sejdeme se ve Woodhousu a zdokonalíme jej." Oči mladého Indiána zazářily radostí, protože když jeho přátelé slíbili, že přijdou, tak jistě slib splní.

"Tatínek pojede s námi a taky Marie Anna i Edmond," sliboval Dan a všichni souhlasili.

"Chceme vidět nový Woodhouse," zvolal Evžen Hautaine, "a chceme taky pohladit aspoň jeden strom, který zůstal naživu."

"A zavoláme Uru, aby si mohl snísť krabici cukroví!" jásala Marie Anna.

Týden uletěl jako pták hnaný vichrem a milá Mam si tiše poplakávala, když připravovala poslední hostinu.

Také Rychlého jelena snesli ke stolu, a zítra ho uloží v autu, aby dojel bez nebezpečí do Corbeille á fleur.

Mam se vyznamenala, ale dočkala se překvapení. Druhý den po večerní hostině, když všichni dospávali, hospodařil v kuchyni Mr. Grass, a když ho Mam zastihla při práci, spráskla ruce nad mísami horkých lívanců. "To vymysleli šibalové Dan a Richard, aby dokázali že mají s sebou mistra kuchaře. Kdo nepřikusoval horké lívance ke kávě, neví co je na světě dobrého," prohlásil doktor Gréville, a hned si opsal recept. Také ostatní pochvalovali Mr. Grasse, který si vyžádal, aby byli k snídani pozváni i oba dozorci. Loučení bylo krátké, ale tklivé, a když obr dozorce stiskl ruce svých

bývalých dělníků, přiznal se, že v noci se správcem a s Mam poslouchali pod verandou.
"Myslel jsem, že mi to vaše vyprávění srdce utrhne," a znova mačkal všem ruce. Naši přátelé se zasmáli a nasedali do aut.
Doktor Gréville zůstal na farmě, ale volal:
"Na shledanou v Corbeille á fleur a pozor na Jelenovu nohu!"

31 Což se musí lidé stále loučit?

Jaké štěstí, že Edmond navštívil před týdnem Corbeille á fleur!
Jednak bylo pro hosty všechno připraveno a jednak hosté nemuseli znova vypravovat o svých dobrodružstvích, protože Edmond nic nezamlčel.
Uvítání bylo skvělé. Strýc Anatol se nemohl dočkat vzácných hostí.
To byli přece muži po jeho přání: bystří, stateční, vytrvalí a věrní.
Nevěděl, koho má dříve obejmout, zdali Mr. Grasse nebo Richarda, Dana anebo Jelena.
Ale po večeři - vždyť auta dojela do Corbeille á fleur až pozdě odpoledne - museli hosté přece jen vypravovat a posluchači a posluchačky tajili dech a hleděli s upřímnou lítostí na muže, kteří zakusili tolik hrůz a strádání.
Angelina Regina hořela dychtivou zvědavostí a litovala, že neprožila všecka ta nebezpečí jako ti opálení a vyhublí muži. Přisedla k Danovi, uchopila ho za ruku a dorážela na něho, aby jí opakoval, jak mu bylo, když stál tváří v tvář grizzlymu.
Když se přátelé rozcházeli, aby si odpočinuli, přitulila se Marie Anna k Angelině Regině a řekla vážně:
"Abys věděla, Angelino Regino, Dan je můj. Hledáš-li věrného druha, doporučuji ti Richarda."
"Co to povídáš, maličká?" ptala se Angelina Regina s údivem i se smíchem.
"Kdo ti dal Dana?"
"Strýček Evžen, abys věděla. Již před týdnem veřejně prohlásil:
"Marie Anno, pečuj o Dana, aby se spravil, Dan ti musí vynahradit, cos pro mě vykonala ty." Je to jasné?"
"Jako slunce na nebi," odpověděla Angelina Regina a znovu se vesele rozesmála.
Také dny v Corbeille á fleur běžely jako závodní koně, protože pospíchají-li milí hosté, zdá se, že i dny pospíchají.
Strýc Evžen nemohl opustit údolí Jardin Neurist, aby nenavštívil na rozloučenou farmu Etoile bleu. Dan, Richard a Mr. Grass museli jet s ním, a protože ani dívky nechtěly zůstat samy doma, usedly do druhého auta, které řídil Viktor.
Paní Amálie právě roztáhla široce ruce, aby zavěsila na šňůru ohromnou mokrou číchu, když do dvora vpadlo nadělení z Corbeille á fleur. Amálie Quizotová byla příchodem hostí a zvláště cizinců tak překvapena, že číchu nepověsila, nýbrž ji nesla s sebou jako prapor míru, aby uvítala hosty, a naprosto se nevzpamatovala, když jakýsi hubený dlouhán jí vzal číchu z rukou a sám ji na napnutou šňůru obratně pověsil.
Farmářka byla sama doma, nepočítaje ovšem strýce Filipa, který jako obvykle prodléval ve věži a byl na farmě užitečný jako holub na střeše.
Marie Anna se rovnou rozběhla na věž, a než rozcuchaný a poplašený strýček Filip seběhl po schodech, představil strýc Evžen všecky své přátele paní Amálii, která je po řadě objala. Ale hned myslela na to, jak a čím je nejlépe uctí. Strýc Filip si pletl jména hostí, a když už všichni seděli v chladné světnici, ještě pobíhal, protože nevěděl, kam by si sedl.
Konečně se nad rozpačitým bratrancem smiloval Evžen Hautaine.
Navrhl hostům, aby si prohlédli strýčkovu hvězdárnu, a to již seděl strýc Filip pevně na svém koníčku. Rázem z něho spadla rozpačitost, když ukazoval hostům své dalekohledy, obrazy, atlasy a knihy.
Děvčata se rozběhla do zahrady, kde teta Amálie sice pěstovala velmi mnoho užitečné zeleniny, ale zato velmi málo květin.
Hospodyně marně hledala děti, aby některé z nich poslala pro dcery, jež sušily první trávu na lukách, ale když uslyšela hlasy dívek v zahradě, rozběhla se za nimi.
"A co vy se tady procházíte jako pávice?" volala na ně. "Honem do kuchyně! Jsem sama doma a práce je nad hlavu." Dívky se smály, ale uposlechly vyzvání a po chvilce, opásány zástěrami, se tak hbitě otáčely po kuchyni, že si teta Amálie spokojeně pobrukovala:
"Vida, děvčátka nejen vědí, že chléb je o dvou kůrkách, ale že se musí taky péci. Dobře, dobře, to děláš, děvenko," chválila Marii Annu, "ale takhle je to lepší, a ty, Angelino Regino, bys mohla být od hodiny kuchařkou. Kdopak tě tomu naučil?"
"Nouze, tetičko, nouze," odpověděla vesele Angelina Regina, "copak si myslíš, že mě někdo obsluhuje, když lovím anebo když jezdím od farmy k farmě? Nic nechutná hladovému člověku tak jako jídlo, které si musel připravit sám a na které musel dlouho čekat."
"Tetinko, lívance musí usmažit Mr. Grass! To je pochoutka," horovala Marie Anna.
Paní Klára se zatím v Corbeille á fleur starala, aby se Rychlému jelenu příliš nestýskalo. Usadila ho do lenošky na verandě. Mladý Indián se bavil pozorováním ruchu na dvoře a trpělivě očekával návrat svých přátel.
První odjížděl z farmy Corbeille á fleur Mr. Grass, ale bez dlouhého loučení s přáteli, vždyť věděli, že se brzy setkají v Chicagu.
Avšak když došlo k loučení s ostatními, prolévaly se i slzy, neboť mazlíček všech domácích - Marie Anna - měla opustit poprvé domov na dlouho.

Strýc Evžen hrozil, že Marii Annu unese, jestliže mu ji nevydají dobrovolně.

"Jednou do škol stejně musí," přesvědčoval paní Kláru, "a skutečně má už nejvyšší čas, aby zasedla do školní lavice. V Chicagu máme mnoho výborných škol. A co kdyby se má nemoc vrátila? Marie Anna, je můj lékař, nemohu se ho vzdát, zeptejte se doktora Grévilla." Marie Anna zachovávala důstojné mlčení, jako kdyby běželo o někoho jiného. Ale když tatínek Anatol a maminka Klára se jí otázali přímo, chce-li je opustit, vrhla se jim do náruče a zaplakala.

"Sama nevím, co mám dělat. Od vás, moji nejdražší, očekávám radu a pomoc," a když jí nic neodpověděli, rozběhla se ke klavíru, hrála a zpívala zadrhnutým hláskem tu strýčkovu: Červená růžičko, proč se nerozvíjíš? a ten dobrý strýček Evžen, který jí nejlépe rozuměl, jí utřel očka bílým šátečkem.

"Vrátíte se někdy do Corbeille á fleur?" ptala se Angelina Regina Richarda, když se spolu obdivovali vzácným rostlinám, které po zimním zajetí ve skleníku opět na slunci a vzduchu v zahradě nádherně rozkvetly. "Na vzdálené přátele se rychle zapomíná."

"Jak bych mohl zapomenout na ráj, do něhož jsem vešel po dlouhém putování pustinou?" odpověděl Richard otázkou.

"Květiny usychají, vůně vyprchají, obrázky vyblednou," odříkávala Angelina Regina a rozmetávala hrotem slunečníku velké R, které načrtla do písku.

"To jsou velmi smutné vyhlídky pro nás," řekl Richard, "pro nás přelétavé ptáky. Zapadli jsme sem jako hejno hladových drozdů a odletíme. My budeme vzpomínat, ale vzpomene někdo taky na tuláky?"

"Na tuláky? Dan a Mr. Grass nejsou přece tuláci," zvolala Angelina Regina, "a sám si přece tento titul sobecky nepřivlastňujete?"

"Ani ten titul nezasluhuji, slečno, protože jsem člověk, kterého je možno nazvat Nikdo. Už několikrát jsem ztroskotal, a až dovedu Dana k dědovi do Philadelphie, skončí i můj úřad průvodce a opatrovníka, v němž jsem se právě nevyznamenal."

"Vraťte se pak do Corbeille á fleur, budete tu vítán," tiše pronesla dívka a zarděla se, neboť si uvědomila, že řekla příliš mnoho.

"Děkuji vám, slečno Regino. Dnes jsem tu hostem vašich hostů.

Kdybych však procházel údolím Jardin fleurist na vlastní pěst a byl sebevíc nadšen krásou krajiny, byl bych cizincem, kterého je nutno nechat bez povšimnutí. Nemám právo, abych se vracel."

"A taky ne chuť a ani touhu," řekla Angelina Regina vyčítavě a vstala z lavičky.

"Křivdíte mi, slečno Regino," bránil se Richard. "Řekl jsem, že jsem Nikdo. Dopřejte mi času, abych byl Někdo. Připlul jsem před třemi roky z Anglie, abych se v Americe uplatnil. Jsem inženýr, vyznám se ve svém povolání, ale Amerika na mne nečekala. Uživil jsem se, dokud byla práce na západě, ale když práce nebyla, tíhl jsem k východu. Nechci vás znepokojovat líčením, co všechno jsem musel podniknout, abych nezemřel hlady. Při jednom protizákonném podniku jsem se seznámil s Danem, s nevinným, romantickým Danem.

Teď víte všecko a jistě porozumíte, že musím jít svou cestou. Do Anglie se vrátit nechci, shořel bych hanbou, kdybych tam přišel jako pokažený. Vychloubal jsem se, že dobudu půl světa a zatím jsem tulák."

"Tatínek potřebuje inženýra, Edmond na všecko nestačí," promluvila po chvilce dívka, dojata Richardovou vážnou řečí.

"Teď musím do Philadelphie, slečno. Až budu zase Někdo, vrátím se, bude-li mě váš otec nebo bratr potřebovat," odpověděl Richard.

"Platí?" zeptala se radostně Angelina Regina a podala Richardovi ruku.

"Platí!" řekl Richard a stiskl, podávanou ruku, ale už ji nepustil.

A tak je zastihla Marie Anna, která odběhla do zahrady, aby utišila svůj zármutek.

"Pojedu se strýčkem Evženem do Chicaga," ohlašovala náhle své rozhodnutí a přitom vzlykala, "vám dvěma se nebude tady po mně stýskat." Udiveně hleděli za dívenkou, jak běží po široké cestě k vratům zahrady.

"Milá Kláro," pravil strýc Evžen, "prožil jsem s vámi zlý rok, ale taky nesmírně krásný rok. Našel jsem u vás nejdražší poklad, zdraví.

Vaši lásku vám nemohu oplatit. Vzpomínám si však, jak dlouhá je u vás zima. Slib mi, že tu letošní zimu prožijete s Anatolem u nás v Chicagu, a budu šťasten. Ať si pak Anatol jezdí za svými záležitostmi do Ottawy, protože když ty budeš u nás, jistě se bude brzy vracet. Platí?"

"Platí," odpověděla paní Klára a stiskem ruky byla podepsána úmluva. Když se o ní dověděl Anatol Quizot, zasmál se a prohlásil, že se poddává, protože všecky úmluvy a výmluvy by byly stejně marné...

"Až se vrátíme domů, pošlu ti, Evžene, své syny."

32 Dědečku, drahý dědečku!

Teprve nyní se Anatol Quizot přiznal, že po mnoho měsíců hrál dvojí hru. Po "unesení" bratrance Evžena napsal hned doktoru Simonovi a od té doby každý měsíc popisoval lékaři průběh choroby.

Doktor Simon byl přesvědčen, že se Evžen Hautaine uzdraví, a proto si pospíšil, aby zbavil jeho manželku obav a kruté nejistoty.

Předčítal ji dopisy Anatola Quizota a upokojoval zprávami o uzdravujícím se manželu.

Chytrý doktor se ale ani paní Hautainové, ani Anatolu Quizotovi slovem nezmínil o své zlé mýlce. Domníval se totiž, že až Dan s Richardem dojedou do Edmontonu, že tam buď naleznou stopu po otci, anebo že se s nepořízenou vrátí do Chicaga. Když se však mladí lidé nevraceli a z dopisů Anatola Quizota bylo zřejmé, že otcovu stopu nenašli, doktor

Simon se nesmírně znepokojil a soukromě pátral až v Edmontonu, ale tam se dověděl, že se tři mladí muži vydali na sever. Doktor Simon hledal dva, ti tři ho zmátli. Nyní nesměl o svých obavách rozmlouvat ani s paní Hautainovou, ani je vypsat Anatolu Quizotovi do Corbeille á fleur, a proto se již v září rozjel do Philadelphie. Vždyť bylo přece možné, že se Dan s Richardem po nezdaru vrátili přímo domů do Philadelphie.

Ale jak se doktor Simon velice podivil, když mladé muže v domě starého pana Hautaina nezastihl. A podivil se ještě víc, když po strašné zprávě o zmizení mladých mužů starý pán zachoval naprostý klid.

"Z Edmontonu jsem od nich obdržel zprávy," řekl starý pan Hautaine, "a vím taky, že se setkali s jakýmsi trapperem a že s ním odcestovali na sever. Nebojím se o ně. Jestliže je stihl nezdar, ochladnou ve své horlivosti a vrátí se. Cestování jim jen prospěje. Cožpak neuznávali již staří mudrci, že cestování nejlépe doplňuje vzdělání?" Tak mluvil Ludvík Hautaine v pozdním létě, ale na podzim byl již vážně znepokojen a pátral po svém vnukovi a jeho společníkovi. Dopisoval četným přátelům a známým, kteří v tu dobu dleli na severu, ale marně. Dan s Richardem zmizeli beze stopy, právě tak jako jeho syn Evžen.

Ještě hůře bylo v zimě, když i do jeho krásného paláce vnikla potměšilá chřipka. Starý pán se jí statečně bránil, ale nakonec přece podlehl a potom se dlouho nesměl rozloučit s lůžkem. Stařec teď neměl nikoho, kdo by ho mohl potěšit, protože staří služebníci se obávali každé zmínky o Danovi, aby nejitřili dědův zármutek, a tak všecek dům ztichl a zesmutněl.

"Moji hoši se vrátí, jistě se vrátí," říkal si děd Hautaine nahlas, aby sám sebe přesvědčil, a když mu nikdo neodpovídal, hněvával se, a pobíhaje z pokoje do pokoje, vykřikoval: "Kdo se opovažuje tvrdit, že mí stateční hoši zahynuli ve sněhových pustinách? Kdo? Nesmysl!

Dan s Richardem se probijí všude. A pak, mají s sebou trappera!

Trapper je zkušený muž, zná všecka nebezpečí a dovede se jim vyhnout nebo je přemoci. Zašli příliš daleko, tak je to!" Když starý sluha Pavel přiběhl, protože se domníval, že ho pán volá, musel vyslechnout všecky starcovy důvody, a ačkoli nepronesl ani slovíčka námitky, vyplísnil ho zarmoucený a rozčilený stařec důkladně.

Po týdnu si vyměnili úlohy. Starý Pavel dokazoval, že takoví chytří mladí muži někde odpočívají, ale že náhle přiletí jako orli a že potom bude v domě zase veselo. Starý pán poslouchal chvíli potěšen, ale když se Pavlovi nedostávalo slov, důkazů a domněnek, napovídal mu je sám, protože lačněl po slovech útěchy.

Ale i to všechno zevšednělo, pro čekajícího se dny vlečou jako v olověných botách.

Ani první dny jara nepřinesly útěchu, až teprve v prvních dnech května se v tichém paláci strhla bouře. Bouřil to starý pán a třepetal dopisem drahých hochů. Pobíhal po celém domě, předčítal nahlas úryvky, nutil všecky služebníky, aby hlučeli, smáli se a zpívali. Byl to dopis, který Dan s Richardem napsali ještě v ležení a poslali po Indiánech, odvážejících kožišiny do pevnosti, aby tam za ně nakoupili zásoby.

Kudy dopis bloudil a kolika rukama prošel, než dospěl na místo určení! Jak ohromnou radost, jakou útěchu pro sklíčeného starce skrývala ta ušpiněná obálka, slepená z kousků papíru? V indiánském ležení neměli papír a Dan našel kousky tohoto vzácného výrobku v batozích, ochuzení lovci přinesli ty ubohé útržky papíru z Woodhousu jako obal různých věcí. Starý pán se hned uzdravil a omládl. Sezval kdekoho, i vzdálené známé, a každému opakoval totéž:

"Mí hoši se vracejí až od šedesáté rovnoběžky, čekali jen na tání.

Nikdy jsem o tom nepochyboval, že se vrátí," a potom vysvětloval hostům, že na šedesáté rovnoběžce se tání opožďuje, a napomínal je k trpělivosti. Laskavý, pošetilý, ale milující děd se domníval, že jeho známí cítí totéž, co on sám. Nejraději by byl hochům vyjel naproti. Ale kam pojede? Zkoumal mapy, ale užasl nad spletitostí drah od velikých jezer až k Vancouveru a vzdal se svého úmyslu. Darmo by se s nimi někde minul.

Až konečně potom po mnoha a mnoha týdnech přiletělo zase psaní, plné úžasných zpráv. Stateční hoši dorazili k řece Athabasce a na farmě Grands monts se setkali s otcem, kterého hledali v pustinách.

Nejdéle za měsíc budou všichni v Chicagu!

V Chicagu! To je přece z Philadelphie pár kroků, jen asi dvanáct set kilometrů! Starý pán se rozhodl, že pojede do Chicaga hned.

A jel.

Spěch je špatný rádce, pravdu tohoto rčení poznal netrpělivý děd, jakmile dojel do Chicaga. Tam si teprve spočítal, jak dlouho musí ještě čekat, avšak v Chicagu bylo čekání přece jen snesitelnější než ve Philadelphii.

Ale nakonec se svých milých starý pan Hautaine přece dočkal.

Nebyl právě doma, když přijeli a proto je zastihl již ubytované.

Chtěl Dana, především Dana a dlouho svíral milovaného vnuka v náručí beze slov, ale hned potom přišli na řadu Evžen a Richard.

Uvítání se podobalo posvátném obřadu, při němž se nemluví, aby řeč nezaplašila zanícení. Pohledy, stisky rukou a nová bouřlivá objetí prozrazovala více citu než nejkrásnější slova.

Konečně se děd dal odvést za ruce jako dítě do pokoje, v němž seděl v křesle Rychlý jelen s nataženou nohou v obvaze. Indián se ostýchal a nemohl povznést zraky k obličeji starce, který se sice usmíval, ale z jehož očí zírala přísnost starého orla.

"Dědečku," řekl Dan, "přivezl jsem si ještě jednoho bratra, a až ti povím, kolikrát mi Rychlý jelen zachránil život, budeš ho mít tak rád jako já a Richard." Dan mluvil anglicky, aby Jelen rozuměl, co povídal. Starý pán se rozesmál:

"Teď budu mít vnuků! Ale čím víc, tím líp! Vítám vás, milý příteli.

Danovi bratři jsou moji vnuci." Sňal Jelenovu ruku s jeho prsou a upřímně ji stiskl. "To jste si asi vysloužil v přátelských službách?" dodal, ukazuje na Jelenovu nohu. "Však si vás vyhojíme. Musíte s námi do Philadelphie!" Rychlý jelen všemu nerozuměl, ale pochopil úmysly bílých mužů a vycítil i přátelství ze starcovy řeči. Nemohl však nic jiného říci než:

"Dan je dobrý, Richard je dobrý."

"Já vím, hochu, já vím. Vy jste jen tak z rozmaru a na kratochvíle proběhl na sta kilometrů, abyste se podíval, jak žijí bílí lidé, a zlomil jste si při tom nohu. Dobrá, podíval jste se do světa a buďte naším hostem!"

"Dědečku, drahý dědečku, jak jsi dobrý," zvolal Dan, "ale Rychlý jelen už touží po domově, po svých bratřích a po svém starém otci." "

Až se pořádně uzdraví, pojede domů. Bude-li chtít, může zas přijet. Je to přece tvůj bratr. Ale teď, milí mladí přátelé, chystejte se na cestu domů, do Philadelphie," rozkazoval starý pán, "tady na mě všecko padá."

"Ale dědečku, nemohu přece odjet tak brzy z domova!" zvolal Dan, "vždyť jsem se sotva přivítal s matkou a sestry a švagry jsem ještě neviděl..."

"Láry fáry, odbýval ho přísný děd.

"Jsi tady doma, nebo ve Philadelphii? Prožil jsi příliš dlouhé prázdniny a je čas, aby ses vrátil k práci."

"Aspoň ještě týden, dědečku," prosil Dan.

"Týden je příliš dlouhý, tři dny stačí. Ve čtvrtek pojedeme!" To byl přísný, ale dosud mírný rozkaz. Hůře však bylo, když se Richard zmínil o rozchodu. To se pak z laskavého dědečka rázem stal bývalý dobyvatel a prchlivý muž, který si zvykl jen rozkazovat. "Mluvil jste spoustu nesmyslů, milý pane," křičel rozhněvaně velitel. "Pravil jste, že váš úkol je skončen, že nemůžete přijímat dary, že jste muž, inženýr a bývalý kapitán podloudnické lodi a co ještě? Už nic! Na něco jste ale zapomněl, že jste přítel Danův i můj. S kým se budu bavit, když Dan bude poslouchat přednášky, kdo mi bude vypravovat o každé hodině, kterou jste prožili na své bludné pouti, kdo mi nabídne silné rámě na nebezpečných ulicích, he? Musíte-li provozovat to své inženýrské řemeslo, budiž, ale můžete přece přitom pracovat ve Philadelphii. Celý rok jsem se trápil, a proto teď žádám náhradu.

"Hm! V Jardin fleurist potřebují inženýra!"

"K smíchu! Dostanou jich na tucty jinde." Dan stiskl Richardovi ruku. Neodvážil se promluvit před dědečkem, ale když Richard opětoval jeho stisk, zvolal vesele:

"Dědečku, Richard se těší na Philadelphii. Zůstane s námi!" Stažené obočí starého pána povolilo a děda odcházeje do svého pokoje, si spokojeně bručel:

"Je to trápení s pošetilými hochy!"

Musel smlouvat. V mysli mu uvázla slova Marie Anny, která bodla jako trn: "Nechci být sobecká". To vyžle stálo za to, aby je políbil, a když k němu Marie Anna přiběhla, přitiskl ji k sobě a řekl:

"Máš Dana hodně ráda?"

"Mám, dědečku," odpověděla šeptem, "ale neříkej mu to!"

"Neřeknu," sliboval děd a pohladil její jemné vlasy.

"Vím, dědečku, že máš Dana taky rád, a proto jsi i můj hodný dědeček. Strýček Evžen mi vypravoval, že Dan je tvůj. Ale nemohl bys mě vzít do spolku?" Starý pán se na chvilku zamyslit a potom tiše řekl:

"Myslíš napolovic?"

"Dědečku! Aspoň napolovic!" A tenkrát, když hrdý děd poprvé v životě slevoval a smlouval, potvrdil veřejný ústup tím, že uchopil hlavu Marie Anny do obou dlaní a políbil ji na čelo. Všichni přítomní radostně volali a tleskali.

Krásný dům Ludvíka Hautaina ve Philadelphii je plný ruchu, smíchu, hovoru a zpěvu. Přijeli vzácní hosté: strýček Evžen, Marie Anna a Mr. Grass! Po radostném uvítání si pověděli všecky novinky. Všichni jsou zdrávi a těší se ze života. Mr. Grass pracuje a stará se o svou maminku a sourozence. Marie Anna pilně navštěvuje školu a pečuje o strýčka Evžena, který je zdráv a vzpomíná na úpornou nemoc jako na zlý sen. Taky Dan pilně studuje. I Richard obnovuje své inženýrské vědomosti a připravuje se na stavitelskou praxi.

Jen Rychlý jelen chyběl ve veselé společnosti. Když se uzdravil, nic ho nezadrželo ve velkoměstě. Rozloučil se se všemi a odjel na sever, do svého domova. Našel přátele, které měl rád a kteří měli upřímně rádi jeho, ale přesto se mu příliš stýskalo po rodném kraji. S Danem a Richardem si slíbili, že se brzy setkají. Do svého domova si odvážel spoustu darů pro všechny obyvatele v ležení, od Dana pak i slíbenou pušku pro chlapce, který jej zachránil před divokým eskymáckým psem.

Společnost teď sedí ve vzdušném atriu, plném květin a vůně, kde se při šplouchání vodotrysků tak mile vzpomíná na zašlé časy, na vítězství a porážky, na úspěchy i zklamání. Staré francouzské víno, nyní již nezakazované, se perlí ve sklenkách a ze začouzených lulek Richarda a Mr. Grasse stoupá dým jako z indiánského ležení.

Náhle se v domě ozvalo volání, potom cupitání nohou a zase volání:

"Pavle, Pavle, kde má dědeček nebo Dan dopisní papíry?"

"Kolik jich potřebujete, slečno?" odpovídá neviditelný Pavel.

Marie Anna počítá na prstech:

"Tatínkovi, mamince, Angelině Regině, Edmondovi, Viktorovi, Ernestovi, strýčkovi a tetě v Etoile bleu, drahé Mam, doktorovi Grévillovi, Marii Ludvice do Calgary a... a... já si ještě vzpomenu. Tedy asi tucet, milý Pavle, s obálkami." Společnost se smíchem prozradila, že poslouchala rozkazy děvčátka, ale všichni umlkli, když jim vyčetlo nevděk.

"Zapomněli jste snad, že dopis od přátel je vždycky milý? Netoužili jste snad po něm někdy? My všichni jsme šťastni, ať se i naši drazí přátelé zúčastní našeho štěstí. Napiš sama dopisy, ale vy všichni je podepíšete, a vás, pane inženýre Richarde, prosím na slovíčko."

Nikdo neslyšel, co si šeptali. Ale Richard pak odpověděl hlasitěji:

"Už jsem Angelině Regině psal sám a toužebně čekám na odpověď."

"Až se nebude Dan dívat, smíte mě za tu zprávu políbit," šeptla Marie Anna radostně a dodala nahlas: "Mr. Grass by taky mohl poslat vzkaz starému Strongbowovi a Jelenovi. Tak! A teď už běžím."

"Určitě napíšu," volal za děvčátkem Mr. Grass, "a pošlu dopis do pevnosti St. José, kam Jelenovi bratři přicházejí

nakupovat zásoby."

A tak letělo z Philadelphie tisíc pozdravů na sever jako hejno něžných a bílých sněhulí o jarním tání, aby zvěstovaly příchod doby radostných nadějí a nevylíčitelného kouzla.